

SAMPO-KONSERNIN
RAKENNE JA
LIIKETOIMINTAMALLI

SAMPO-KONSERNIN RISKIT
JA KESKEISET RISKIEN-
HALLINNAN TOIMENPITEET

IF
-KONSERNI

TOPDANMARK
-KONSERNI

MANDATUM LIFE
-KONSERNI

RISKITARKASTELUA
SAMPO-KONSERNISSA
JA SAMPO OYJ:SSA

SAMPO-
KONSERNIN
PÄÄOMITUS

LIITTEET

SAMPO GROUP

RISKIENHALLINTARAPORTTI

2019

SISÄLLYSLUETTELO

Sampo-konsernin rakenne ja liiketoimintamalli..... 3

Sampo-konsernin riskit ja keskeiset riskienhallinnan toimenpiteet.... 6

Sampo-konsernin riskit ja keskeiset riskienhallinnan toimenpiteet	7
Konsernin riskit	7
Keskeiset riskienhallinnan toimenpiteet.....	11

If-konserni..... 13

If-konserni	14
Vakuutustoiminnan riskit, kehitys ja tulos	14
Markkinariskit ja sijoitustoiminnan tulos	21
Vastapuoliriskit.....	26
Operatiiviset riskit	28
Pääomitus.....	28

Topdanmark-konserni..... 31

Topdanmark-konserni.....	32
Vakuutustoiminnan riskit, kehitys ja tulos	34
Markkinariskit ja sijoitustoiminnan tulos	42
Vastapuoliriskit.....	49
Operatiiviset riskit	49
Pääomitus.....	51

Mandatum life -konserni 54

Mandatum Life -konserni.....	55
Vakuutustoiminnan riskit, kehitys ja tulos	55
Markkinariskit ja sijoitustoiminnan tulos	62
Vastapuoliriskit.....	69
Operatiiviset riskit	70
Pääomitus.....	70

Riskitarkastelua Sampo-konsernissa ja Sampo Oyj:ssä 73

Riskitarkastelua Sampo-konsernissa ja Sampo Oyj:ssä.....	74
Vakuutusriskit Sampo-konsernissa.....	74
Markkinariskit Sampo-konsernin tasolla.....	75
Sampo Oyj:n rooli.....	85

Sampo-konsernin pääomitus 87

Sampo-konsernin pääomitus.....	88
Ryhmän Solvenssi II -säännösten mukainen oma varallisuus ja vakavaraisuusasema.....	88

Liitteet 91

Liite 1: Sampo-konsernin ohjausperiaatteet ja riskienhallintaprosessi.....	92
Emoyhtiön ohjaus.....	92
Tytäryhtiöiden toiminta ja riskienhallinta	93
Emoyhtiön valvonta ja toiminta.....	96
Riskienhallinnan hallintorakenne.....	97
Liite 2: Riskien määritelmät.....	103
Vakuutusriskit	103
Markkinariskit.....	107
Taseen markkinariskit tai ALM-riskit.....	109
Vastapuoliriskit.....	111
Operatiiviset riskit	112
Liiketoimintariskit	113

Liite 3: Keskeisiä hallinnointiperiaatteita.....	115
Tasehallinnan periaatteet (ALM).....	115
Sijoitusportfolion hallintaperiaatteet ja sijoitustoiminnan valvonta	116
Operatiivisten riskien hallinnan periaatteet	119
Liite 4: Kannattavuus, riskit ja pääoma	120
Pääomitus alakonsernitasolla	121
Pääomitus konsernitasolla	123
Liite 5: Vakavaraisuuslaskennassa sovellettavat arvostusmenetelmät	126
Varat.....	128
Solvenssi II:n mukainen vastuuvélka Sampo-konsernissa.....	129
Solvenssi II:n mukainen lfin vastuuvélka.....	131
Solvenssi II:n mukainen Topdanmarkin vastuuvélka	132
Solvenssi II:n mukainen Mandatum Lifen vastuuvélka.....	133
Muut velat.....	133

VUOSIRAPORTIT 2019
WWW.SAMPO.COM/VUOSI2019

Sampo-konsernin riskienhallinta 2019

Sampo-konsernin rakenne ja liiketoimintamalli

Sampo-konserni on mukana vahinkovakuutus-, henkivakuutus- ja pankkiliiketoiminnassa.

Sampo-konserni ("konserni") harjoittaa vahinkovakuutus-, henkivakuutus- ja pankkitoimintaa pääasiassa Pohjoismaissa. Vahinkovakuutus- ja henkivakuutus-toimintaa harjoittavat emoyhtiö Sampo Oyj:n ("emoyhtiö" tai "Sampo") tytäryhtiöt If Skadeförsäkring Holding AB (publ) ("If"), Mandatum Life Henkivakuutusosakeyhtiö ("Mandatum Life") ja Topdanmark A/S ("Topdanmark"). Emoyhtiö Sampo Oyj ("emoyhtiö" tai "Sampo") omistaa kokonaan kaksi ensin mainittua tytäryhtiötä. Emoyhtiö on listattu holdingyhtiö, jolla ei ole omaa vakuutus- eikä pankkitoimintaa. Topdanmarkista Sammolla on 46,7 prosentin omistusosuus osakkeista ja 48,2 prosentin osuus äänimäärästä.

Vakuutustoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden lisäksi konsernin emoyhtiö omisti 31.12.2019 19,9 prosenttia Nordea Bank Oyj:sta ("Nordea") ja 36,25 prosenttia NDX Intressenter AB:sta ("NDX"), joiden kautta Sampo-konserni on mukana pankkitoiminnassa. Sampo Oyj maksoi elokuussa 2019 ylimääräisen osingon Nordean osakkeina, mikä laski omistuksen Nordeassa alle 20

prosenttiin. Kirjanpidossa Nordea säilyy Sammon osakkuusyhtiönä, mutta Solvenssi II:ssa käsittely muuttui ja Nordea käsitellään osakekesijoituksena sekä omassa varallisuudessa että vakavaraisuuspääomavaatimuksessa ("SCR").

Sampo-konsernin juridinen rakenne ja tytäryhtiöiden merkittävät operatiiviset yhtiöt on esitetty Konsernin rakenne -kaaviossa.

Holding-yhtiönä Sampo johtaa sen tytäryhtiöitä ja osakkuusyhtiöitä erillään toisistaan mikä merkitsee sitä, että juridiset alakonsernit If, Topdanmark ja Mandatum Life sekä osakkuusyhtiöt Nordea ja NDX harjoittavat liiketoimintaansa toisistaan riippumatta. Riippumattomilla alakonserneilla on omat infrastruktuurinsa, johtonsa sekä operatiiviset toimintaprosessinsa. Mikäli tytäryhtiöillä ja osakkuusyhtiöllä on yhteistyötä jollakin liiketoiminta-alueella, yhteistoimintaa harjoitetaan samojen periaatteiden mukaisesti kuin minkä tahansa kolmannen osapuolen kanssa.

Pääasiallisena johtamisvälineenä on yhtiöiden hallitustyöhön osallistuminen. Ifin ja Mandatum Lifin hallitukset

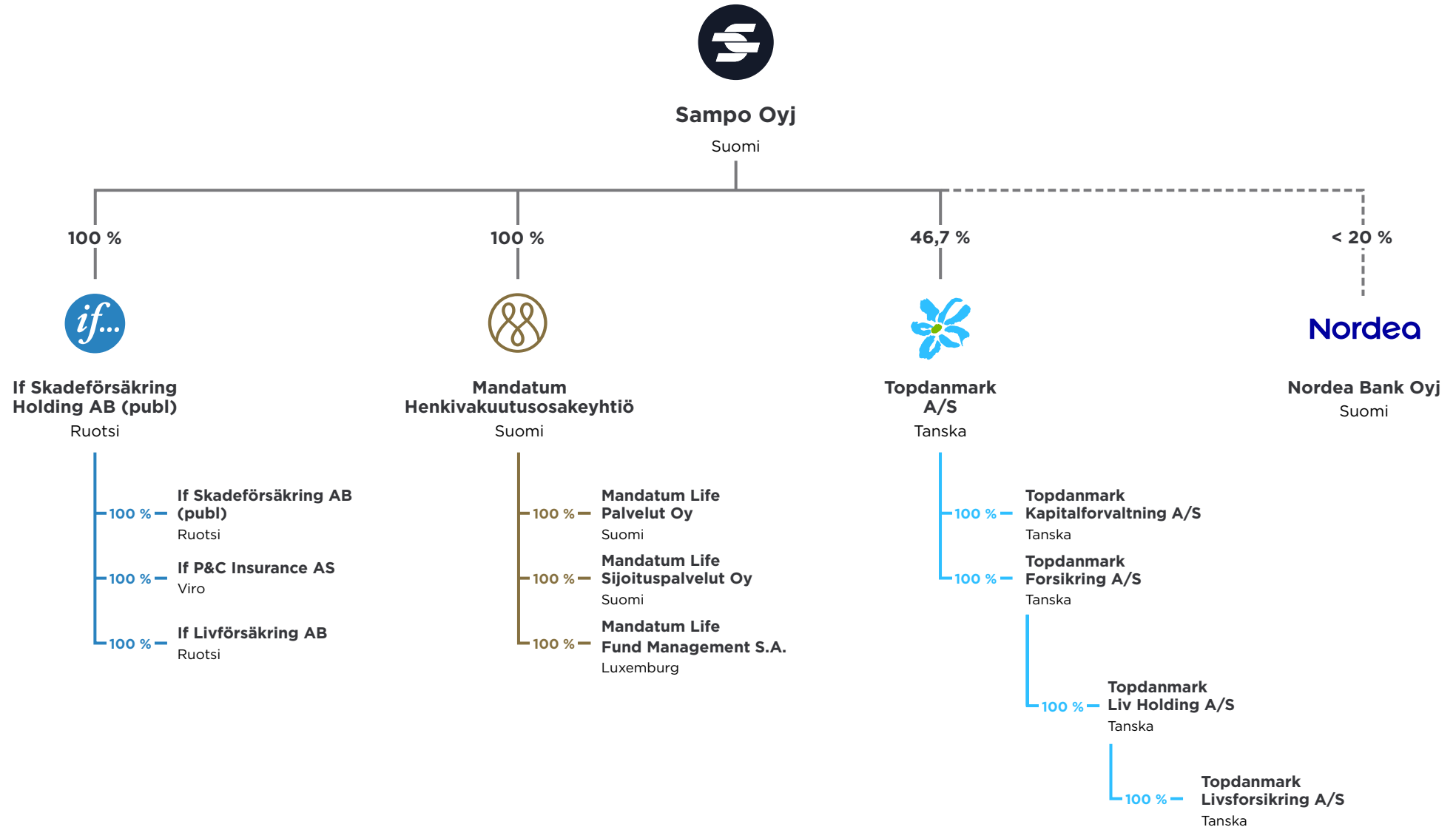
koostuvat pääosin Sampo-konsernin johtoon kuuluvista henkilöistä. Täysin omistetuille tytäryhtiöille Sampo antaa täsmällisempiä ohjeistuksia siitä, miten toiminnot tulisi organisoida konsernitason periaatteiden puitteissa ja Sammon ja sen tytäryhtiöiden välillä on tiivis keskusteluyhteys merkittävimpien operatiivisten asioiden osalta. Lisäksi Sampo seuraa tulosta, riskejä ja pääomitusta tarkasti.

Kuudesta yhtiökokouksen valitsemasta Topdanmarkin hallituksen jäsenestä kolme kuuluu Sampo-konsernin johtoon. Yksi heistä on hallituksen puheenjohtaja. Topdanmark on myös ottanut käyttöön Sammon pääasialliset konsernitason periaatteet ja politiikat, mukaan lukien riskienhallintaperiaatteet. Sammon ja Topdanmarkin välinen dialogi, samoin kuin tämä riskienhallintaraportti, keskittyvät tuloksellisuus-, riski- ja pääomitusraportointiin eikä dialogi ole muutenkaan yhtä yksityiskohtaisella tasolla kuin Sammon ja sen täysin omistamien tytäryhtiöiden välillä.

Konsernin rakenne

31.12.2019

Nordea ja NDX käsitellään kirjanpidossa osakkuusyhtiöinä eikä Sammolla ole niihin määräysvaltaa. Tästä johtuen niiden riskienhallintaa ei käsitellä Sampo-konsernin Riskienhallintaraportissa. Nordealla on kuitenkin olennainen vaikutus konsernin tulokseen, riskeihin ja pääomatarpeeseen. Sampo analysoikin Nordeaa tarkasti sekä yksittäisenä liiketoimintona että osana Sammon pohjoismaista rahoitusalan yhtiöiden portfoliota.

NDX Intressenter AB, josta Sampo omistaa 36,25 prosenttia, on ollut konsernin osakkuusyhtiö vuodesta 2018 lähtien. Yhtiö perustettiin Nordax Group AB:n hankkimiseksi. Nordax Group AB on ruotsalainen pankki, joka on erikoistunut vakuudettomien kulutusluottojen, asuntolainojen ja talletusten tarjoamiseen asiakkaille Ruotsissa, Norjassa, Suomessa ja Saksassa. Sampo on lisäksi rakentanut finanssialalla toimivista yhtiöistä koostuvaa sijoitusportfoliota, jonka koko oli noin 1 miljardi euroa vuoden 2019 lopussa. Tämä portfolio sisältää sellaisia yhtiöitä kuin Saxo Bank -konserni, josta Sammon omistus on 19,9 prosenttia. Tämä riskienhallintadokumentti ei kata NDX:ää eikä muita finanssialalla toimivia yhtiöitä, joihin Sampo on tehnyt sijoituksia, koska Sammolla ei ole niihin määräysvaltaa.

Kuten edellä on kuvattu, Sampo-konsernin juridinen rakenne ja liiketoimintamalli ovat suoraviivaisia ja yksinkertaisia. Lisäksi konsernin sisäisten erien määrä on vähäinen. Konsernin sisäisistä eristä olennaisimpia ovat: (i) Sammon omistusosuudet Ifin, Mandatum Lifen, Topdanmarkin ja Nordean hybridi- ja huonomman etuoikeuden lainoista (ii) sisäiset osingot ja (iii) palvelumaksut. Palvelumaksut liittyvät konsernin sisäisiin ulkoistamissopimuksiin. If ja Mandatum Life ovat ulkoistaneet osan sijoitusten hallintaprosesseista Sammolle ja Sampo on ulkoistanut IT-järjestelmälustansa palvelut ja palkanlaskentansa Ifille. Sammon ja Topdanmarkin välillä ei ole ulkoistamissopimuksia.

Koska emoyhtiön pääasiallinen tulonlähde on osingot, Sammon ensisijaisena tavoitteena on ylläpitää jokaisen alakonsernin osalta tervettä tasapainoa tuloksen, riskien ja pääoman kesken. Tällä edistetään niiden kykyä maksaa pitkällä tähtäimellä tasaista osinkovirtaa. Toissijaisena tavoitteena on varmistaa tuloksen tasaisuus liiketoiminta-alueiden muodostaman kokonaisuuden tasolla. Erityisesti toiminnasta Sammolle mahdollisesti syntyviä riskikeskittymiä ja yleisesti ottaen raportoitujen tulosten korrelaatiota seurataan järjestelmällisesti ja niiden syyt analysoidaan. Mahdollisuuksien mukaan

riskikeskittymien muodostuminen ehkäistään ennakolta strategisilla päätöksillä. Kolmanneksi Sampo yleisesti ottaen preferoi alhaisempaa velkaantuneisuutta ja riittäviä likviditeettipuskureita kyetäkseen järjestämään likviditeettiä tarvittaessa. Se, miten suureksi konserniyhtiöiden tulosten hajautushyöty on arvioitu, vaikuttaa Sammon päätöksiin sen omasta pääomarakenteesta sekä likviditeettiposiitiosta.

Lisätietoja Sampo-konsernin ohjausrakenteesta ja riskienhallintaprosessista on saatavilla

liitteessä 1 Sampo-konsernin ohjausperiaatteet ja riskienhallintaprosessi.

Sammolla on hajautunut omistusrakenne ja sen suurimmat omistajat (**Osakkeenomistajat, Hallituksen toimintakertomus, www.sampo.com/vuosi2019**) ovat olleet omistajina useita vuosia. Sampo-konsernin päävalvoja on Finanssivalvonta. Sampo-konsernin Pohjoismaiden ja Baltian maiden toimintojen takia myös muilla pohjoismaisilla ja Baltian maiden valvovilla viranomaisilla on valvontatehtäviä. Sampo-konsernin tilintarkastajana toimii Ernst & Young Oy.

SAMPO-KONSERNIN RISKIT JA KESKEISET RISKIENHALLINNAN TOIMENPITEET

7

Sampo-konsernin
riskit ja keskeiset
riskienhallinnan
toimenpiteet

7

Konsernin
riskit

11

Keskeiset
riskienhallinnan
toimenpiteet

Sampo-konsernin riskit ja keskeiset riskienhallinnan toimenpiteet

Sampo-konsernin yhtiöt toimivat liiketoiminta-alueilla, joissa arvonluonnin erityispiirteinä hyvän asiakaspalvelun ohella ovat riskien hinnoittelu ja riskiportfolioiden aktiivinen hallinta. Tämän vuoksi tarvitaan yhteiset riskimäärittelyt liiketoimintojen perustaksi.

Konsernin riskit

Sampo-konsernissa liiketoimintaan liittyvät riskit jaotellaan **Riskien luokittelu Sampo-konsernissa** -kaaviossa esitetyn mukaisesti kolmeen pääryhmään: liiketoimintariskeihin, maineriskeihin sekä liiketoimintaan luontaisesti kuuluviin riskeihin. Kaksi ensimmäistä riskiluokkaa kuvataan vain lyhyesti tässä riskienhallinnan liitteessä ja painopiste on kolmannessa riskiluokassa.

Liiketoimintariskit

Liiketoimintariski on kilpailuympäristön muutoksista ja/tai sisäisestä operatiivisesta joustamattomuudesta johtuva tappion riski. Odottamattomat muutokset tai jo havaitut, mutta huomiotta jätetyt kehityssuunnat voivat aiheuttaa odotettua suurempia vaihteluita taloudelliseen tulokseen, kun volyymit, marginaalit, kulut ja pääomakustannukset muuttuvat, ja pitkällä aikavälillä ne

voivat vaarantaa Sampo-konsernin liiketoimintamallien olemassaolon.

Taustalla olevat ulkoiset muutosvoimat ovat moninaisia, kuten esimerkiksi yleisen taloudellisen toimintaympäristön kehitys, muutokset yleisesti hyväksytyissä arvoissa, institutionaalisessa kehikossa tai toimintaympäristössä sekä teknologiset innovaatiot. Koska ulkoiset muutosvoimat liittyvät toisiinsa, asiakkaiden mieltymykset ja kysyntä voivat muuttua arvaamattomasti ja myös sääntelyä saattaa olla tarpeen muuttaa. Yhtiö altistuu merkittävälle liiketoimintariskille, mikäli yhtiön sisäinen ymmärrys tarvittavista muutoksista tai halukkuus ja kyky toimia niiden mukaisesti on riittämätön ja kilpailijat pystyvät paremmin vastaamaan asiakkaiden ja sääntelyn muuttuneisiin odotuksiin.

Koska kilpailuympäristön muutosvoimat ja kehitys riippuvat pääosin ulkoisista tekijöistä, liiketoimintariskit ovat ylimmän johdon vastuualuetta. Proaktiivinen strateginen päätöksenteko on ylimmän johdon keskeinen työkalu kilpailuun liittyvien liiketoimintariskien hallinnassa. Sisäisen operatiivisen joustavuuden ylläpito, eli kyky muuttaa liiketoimintamallia ja kustannusrakennetta tarvittaessa, on myös tehokas työkalu liiketoimintariskien hallinnassa.

Liiketoimintariskeihin ei kohdistu viranomaisten taholta vakavaraisuusvaatimusta, vaikka ne voivat olla merkittävä tulosvolatiliteettia aiheuttava tekijä. Tämän takia liiketoimintariskeillä voi olla vaikutusta todellisen pääoman määrään ja rakenteeseen, mikäli niiden huomioimista pidetään tarpeellisena vallitsevassa liiketoimintaympäristössä.

Yritysvastuukysymykset liiketoimintariskien ajurina

Yritysvastuukysymyksiin liittyvät teemat muokkaavat Sampo-konsernin yhtiöiden sidosryhmien preferenssejä ja arvoja ja tämän seurauksena myös toiminta- ja kilpailuympäristö muuttuu monilla tavoin. Sampo-konsernin yhtiöt toimivat pääasiassa Pohjoismaissa, joille on ominaista ihmisoikeuksien kunnioittaminen, avoimuus sekä vähäinen korruptio ja lahjonta. Työntekijöiden oikeuksia, terveys- ja ympäristölainsäädäntöä sekä sanan- ja yhdistymisvapautta noudatetaan laajalti. Nämä teemat ovat ominaisia myös kaikkien Sampo-konsernin yhtiöiden toiminnassa. Sampo-konsernin liiketoimintojen taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristövaikutusten sekä sidosryhmäsuhteiden hallinta on entistä tärkeämpää. Sijoittajat ja valtion viranomaiset korostavat yritysvastuukysymyksiä yhä enemmän, mutta

myös kuluttajat ja työntekijät painottavat näitä aiheita valitessaan tuotemerkkiä tai yritystä. Yritysvastuukysymyksiin liittyvät keskeiset liiketoimintariskit voidaan Sampo-konsernissa jakaa neljään pääalueeseen:

Vastuullinen liikkeenjohto ja liiketoimintakäytännöt

ovat perustavanlaatuisia Sampo-konsernin yhtiöiden toiminnassa. Hyvä hallinto tarkoittaa Sampo-konsernissa tehokkaita toimintaperiaatteita ja johtamiskäytäntöjä, jotka varmistavat, että konserniyhtiöt ja niiden yhteistyökumppanit, kuten korvauskäsittelyn palveluntarjoajat, noudattavat ihmisoikeuksia, työoikeuksia, ympäristöä, rahanpesun ja terrorismin torjuntaa sekä korruption ja lahjonnan ehkäisemistä koskevia lakeja, asetuksia ja yleisesti hyväksytyjä periaatteita. Lisäksi se käsittää kattavat tietoturvan hallinnointijärjestelmät, kyberturvallisuusvalmiuden ja henkilötietosuojatoimet. Vastuulliset liiketoimintakäytännöt edellyttävät myös riskitietoisuutta liittyen sopimattomaan asiakasneuvontaan ja tuotemyyntiin, ehtojen, hintojen ja palkkioiden epäselvyyteen sekä virheisiin korvausten käsittely- ja valitusprosesseissa. Myynti- ja markkinointikäytäntöjen painopiste on asiakkaan vaatimusten ja tarpeiden täyttämässä ja asiakkaille tarvittavien tietojen tarjoamisessa, jotta he voivat tehdä oikeaan tietoon perustuvia päätöksiä tarvitsemastaan vakuutusturvasta.

Vastuulliseen yrityskulttuuriin kuuluvat työympäristöön, monimuotoisuuteen, tasa-arvoon, työntekijöiden hyvinvointiin, työntekijöiden sitoutumiseen, ammatilliseen kehitykseen sekä lahjakkaiden työntekijöiden houkuttelemiseen ja säilyttämiseen liittyvät tekijät. Sampo-konsernin yritykset haluavat tarjota asiakkailleen parasta palvelua kaikissa tilanteissa. Tässä osaavat ja motivoituneet työntekijät ovat tärkeä menestystekijä. Lahjakkuuksien menettäminen tai epähoukutteleva työnantajakuva voivat aiheuttaa suuria riskejä yritykselle. Siksi Sampo-konsernin yhtiöt pyrkivät varmistamaan vakaan työympäristön, ei vain siksi, että se on laissa säädetty, vaan myös siksi, että se luo perustan kestäväälle liiketoiminnan tuloksellisuudelle. Monimuotoisuus ja tasa-arvo ovat keskeisiä Sampo-konsernin yhtiöille, jotka ovat sitoutuneet tarjoamaan syrjinnästä vapaan, avoimen ja miellyttävän työympäristön, jossa kaikkia kohdellaan oikeudenmukaisesti ja tasa-arvoisesti. Näihin aiheisiin liittyviä riskejä hallitaan esimerkiksi vahvoilla toimintaperiaatteilla, toteuttamalla organisaation kehittämissuunnitelmia ja tarjoamalla työntekijöille koulutusta, mielenkiintoisia uramahdollisuuksia ja houkuttelevan kokonaispalkitsemisen.

Vastuullinen sijoitustoiminta ja sijoitusten hallinnointi ovat tärkeitä välineitä pitkän aikavälin sijoitusriskien ja mahdollisten haitallisten mainevaikutusten hallinnassa. Siksi Sampo-konsernin yhtiöt ottavat ympäristö-, sosiaali- ja hallintonaikakohdat ("ESG") huomioon arvioidessaan sijoitusten turvallisuutta, laatua, likviditeettiä, kannattavuutta ja saatavuutta. Sijoitusmahdollisuuksia tutkitaan huolellisesti ennen sijoitusten tekemistä ja ESG-kysymyksiä tarkastellaan yhdessä muiden tekijöiden kanssa, jotka voivat vaikuttaa erillisten sijoitusten riski-tuottosuhteeseen. ESG-tekijöillä on vaikutusta kaikkien yritysten pitkän aikavälin tulokseen, riskeihin ja arvoon. Näiden kysymysten huomioiminen sijoitusprosessissa on tärkeä keino parantaa sijoitusten riski-tuottoa, ja se on kriittinen sijoitustoiminnan menestystekijä. Omaisuusluokasta riippuen Sampo käyttää erilaisia ESG-strategioita varmistaakseen ESG-tekijöistä aiheutuvien sijoitusriskien tehokkaan arvioinnin ja hallinnan. Käytettyihin strategioihin kuuluvat esimerkiksi ESG-integraatio, sektoripohjainen seulonta, normipohjainen seulonta ja aktiivinen omistajuus. Sampo-konserni on myös allekirjoittanut Yhdistyneiden Kansakuntien vastuullisen sijoittamisen periaatteet (Principles for Responsible Investment, "PRI").

Ympäristökysymykset ja ilmastonmuutos ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat Sampo-konsernin liiketoimintaan sijoitustoiminnan kautta, mutta vaikutukset tunnistetaan myös vakuutustoiminnassa yhä laajemmin. Sampo-konsernin yhtiöt auttavat asiakkaita hallitsemaan riskejä ja tarjoavat asiakastukea onnettomuuksien sattuessa. Tarjoamalla asiakkaille ohjeita vahinkojen ehkäisemiseksi, konserniyhtiöt auttavat asiakkaita vähentämään riskejä ja taloudellisia kustannuksia ja samalla suojelemaan ympäristöä. Luonnonkatastrofit ja äärimmäiset sääolosuhteet ovat puolestaan riskitekijöitä, jotka vaikuttavat vahinkovakuutusyhtiöiden taloudelliseen asemaan ja tulokseen. Koska ilmastonmuutos voi lisätä luonnonkatastrofien esiintymistiheyttä ja/tai vakavuutta, Sampo-konsernin yhtiöt ovat suorittaneet herkkyyksianalyysijä käyttämällä skenaarioita, joissa luonnonkatastrofien vakavuuden oletetaan kasvavan. Mahdollisena sivuvaikutuksena ilmastonmuutos voi johtaa myös suuriin muuttoliikkeisiin tai pitkittyneeseen ihmisten ja eläinten keskittymiseen tietyille alueille,

joilla taudit leviävät tai muutokset ympäristössä voivat luoda uusia versioita tunnetuista taudeista. Näitä riskejä hallitaan tehokkaasti jälleenvakuutusohjelmilla.

Lisätietoja Sampo-konsernin yritys vastuusta on saatavana toukokuussa 2020 julkaistavassa **Yritysvastuu-raportissa 2019**.

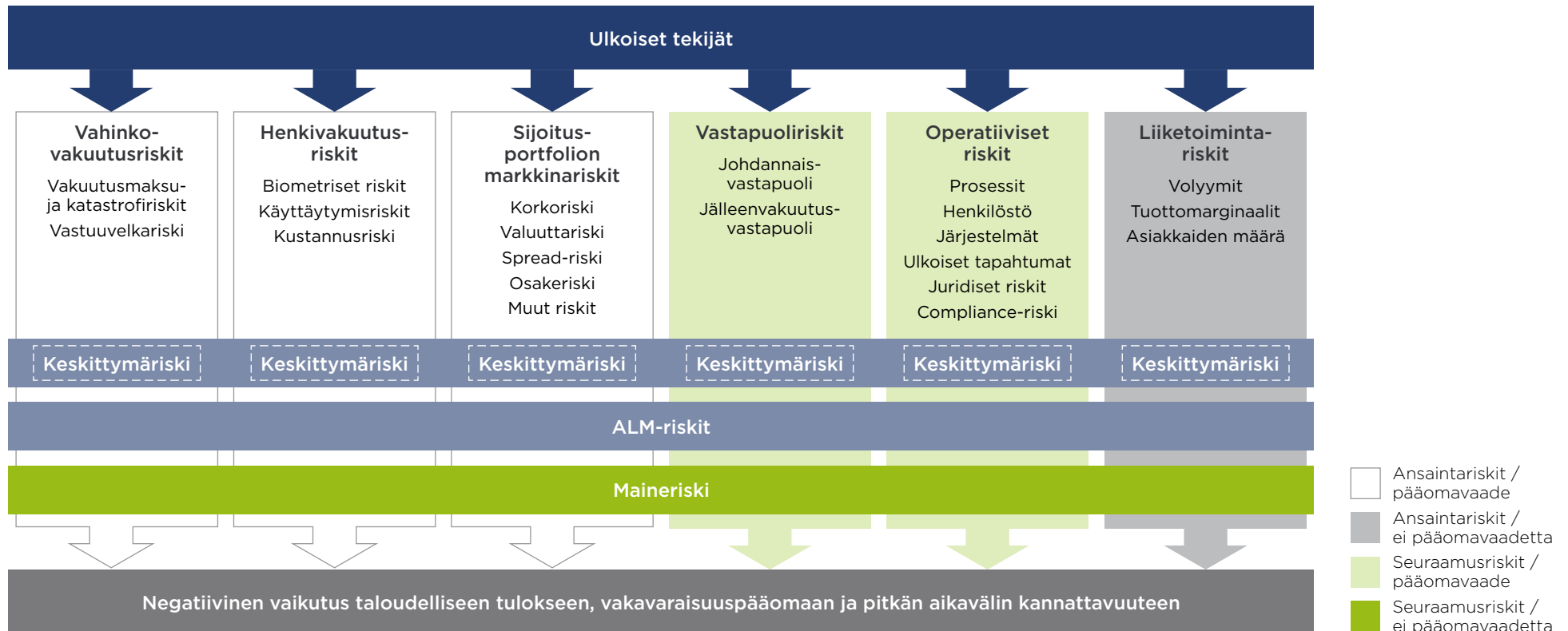
Maineriski

Sidosryhmäsuhteiden hallinta tarkoittaa tyytyväisiä asiakkaita, ammattitaitoista henkilökuntaa, hyvää yhteistyötä viranomaisten kanssa sekä ympäristön luottamusta ja hyväksyntää. Ne edistävät yrityksen keskeistä menestystekijää, sen mainetta.

Maineriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että aiheellinen tai aiheeton yhtiön liiketoimiin tai suhteisiin liittyvä epäsuotuisa julkisuus heikentää luottamusta yhtiötä kohtaan.

Maineriski on usein seurausta toteutuneesta operatiivisesta riskistä tai compliance-riskistä ja sen seurauksena maine heikkenee asiakkaiden ja muiden sidosryhmien keskuudessa. Maineriski liittyy kaikkiin toimintoihin, kuten käy ilmi Riskien luokittelu Sampo-konsernissa -kaaviosta. Koska maineriskien syyt ovat moninaiset, niiden ehkäisemiseksi tarvitaan monenlaisia yrityskulttuuriin sisäänrakennettuja keinoja. Nämä ilmenevät siinä, miten Sampo toimii ympäristökysymyksissä sekä sen keskeisten sidosryhmien (asiakkaat, henkilöstö, sijoittajat, muut yhteistyökumppanit, veroviranomaiset ja muut valvovat viranomaiset) kanssa ja kuinka Sampo-konserni on organisoitunut hallintorakenteensa.

Riskien luokittelu Sampo-konsernissa

Liiketoimintaan luontaisesti kuuluvat riskit

Vakuutus- ja sijoitustoiminnassaan Sampo-konserni ottaa tietoisesti tiettyjä riskejä aikaansaadakseen tuottoja. Nämä ansaintariskit valitaan huolellisesti ja

niitä hallitaan aktiivisesti. Vakuutusriskit hinnoitellaan niiden luontaisen riskitason mukaisesti ja sijoitusten tuotto-odotuksia verrataan sijoitusten riskeihin. Lisäksi ansaintariskien riskipositioita mukautetaan jatkuvasti ja riskien vaikutusta pääomatarpeeseen arvioidaan säännöllisesti.

Vakuutus- ja sijoitusriskien onnistunut hallinta on Sampo-konsernin yhtiöiden keskeisin tuottojen lähde. Näiden riskien päivittäinen hallinnointi annettujen limiittien ja valtuuksien puitteissa on liiketoiminta-alueiden ja sijoitusyksikön vastuulla.

Osa riskeistä, kuten vastapuoliriskit ja operatiiviset riskit, on epäsuoria seurauksia Sammon normaalista liiketoiminnasta, kuten on havainnollistettu kaaviossa Riskien luokittelu Sampo-konsernissa. Nämä riskit ovat yhdensuuntaisia siinä mielessä, että niihin ei lähtökohtaisesti liity tuottopotentiaalia. Riskienhallinnan tavoitteena onkin pienentää näitä riskejä tehokkaasti niiden aktiivisen hallinnan sijaan. Näiden välillisten seuraamusriskien pienentäminen on liiketoiminta-alueiden ja sijoitusyksikön vastuulla ja niihin liittyvää pääomatarvetta mittaavat riippumattomat riskienhallintatoiminnot. On huomioitava, että riskit luokitellaan toimialoittain eri tavoin ansainta- ja seuraamusriskeihin. Esimerkiksi Sampo-konsernin asiakkaiden vakuutus sopimuksiin liittyvät vakuutustapahtumat ovat heille seuraamusriskejä, mutta Sampo-konsernille nämä samat riskit ovat ansaintariskejä.

Eräät riskit, kuten korko-, valuutta- ja maksuvalmiusriskit, liittyvät useisiin toimintoihin samanaikaisesti. Näiden riskien hallitsemiseksi tehokkaasti Sampo-konsernin yhtiöillä tulee olla yksityiskohtainen ymmärrys odotetuista kassavirroista ja niiden vaihteluista kaikissa yhtiön toiminnoissa. Lisäksi yhtiöillä on oltava kattava ymmärrys siitä, miten varojen ja velkojen markkinaehtoiset arvot voivat vaihdella koko taseen tasolla eri skenaarioissa. Näitä koko taseen riskejä nimitetään yleisesti ALM-riskeiksi ("Asset Liability Management").

Korko-, valuutta- ja likviditeettiriskien lisäksi inflaatio-riski ja BKT:n kasvuvauhtiin liittyvät riskit ovat keskeisiä ALM-riskejä Sampo-konsernille. ALM-riskit ovatkin yksi ylimmän johdon painopistealueista, koska ne vaikuttavat riskeihin ja tuottoihin sekä merkittävästi että pitkäaikaisesti.

Yleisesti ottaen keskittymäriskiä syntyy, mikäli yhtiöiden riskipositioita ei ole riittävästi hajautettu, jolloin esimerkiksi yksittäinen äärimmäisen epäsuotuisa vahinkotapahtuma tai rahoitusmarkkinatapahtuma voisi vaarantaa yhtiön vakavaraisuuden.

Keskittymiä voi syntyä yksittäisten liiketoimintojen sisällä – yksittäiseen toimijaan tai toimialaan liittyvät suuret vastuu- tai sijoituspositiot – tai eri liiketoimintojen yhteisvaikutuksena yksittäisen vastapuolen tai toimialan vaikuttaessa laajasti yhtiön kannattavuuteen sekä vakuutus- että sijoitustoiminnan kautta.

Keskittymäriski voi toteutua myös epäsuorasti silloin, kun kannattavuus ja vakavaraisuusasema reagoivat samalla tavalla yleiseen taloudelliseen kehitykseen tai rakenteellisiin muutoksiin eri liiketoiminta-alueiden institutionaalisessa ympäristössä.

Yksityiskohtaisemmat riskien määritelmät ovat saatavilla **liitteessä 2 Riskien määritelmät**.

Keskeiset riskienhallinnan toimenpiteet

Luodakseen arvoa sidosryhmille pitkällä tähtäimellä Sampo-konsernilla tulee olla käytössään seuraavat pääomat:

- Taloudellista joustavuutta riittävän pääomituksen ja likviditeetin muodossa
- Hyvä teknologinen infrastruktuuri
- Tietopääomaa eli kattava oma vakuutusmatemaattinen tilastoaineisto ja analyttiset työkalut, jotta data saadaan muunnettua informaatioksi
- Inhimillistä pääomaa, eli osaavia ja motivoituneita työntekijöitä
- Yhteiskuntasuhdepääomaa hyvinä yhteiskunta- ja asiakassuhteina, jotta eri sidosryhmien muuttuvia tarpeita voitaisiin ymmärtää.

Yhtiötasolla edellä mainittuja pääomia kehitetään jatkuvasti ja ne ovat käytössä seuraavia riskien hinnoittelun, riskien ottamiseen ja aktiiviseen riskienhallintaan liittyviä ydintehtäviä toimeenpantaessa.

Vakuutusriskien asianmukainen valinta ja hinnoittelu

- Vakuutusriskit valitaan huolellisesti ja hinnoitellaan niiden riskitason mukaisesti.
- Vakuutus tuotteita kehitetään aktiivisesti asiakkaiden muuttuvia tarpeita ja mieltymyksiä ennakoiden.

Vakuutusriskiaseman tehokas hallinta

- Hajautusta tavoitellaan aktiivisesti.
- Jälleenvakuutusta käytetään tehokkaasti suurimpien riskipositivoiden pienentämiseksi.

Sijoitustransaktioiden huolellinen valinta ja toteutus

- Yksittäisten sijoituskohteiden riski-tuottosuhteet ja vastuullisuuskysymykset analysoidaan huolellisesti.
- Transaktiot toteutetaan tehokkaasti.

Seuraamusriskien tehokas pienentäminen

- Vastapuolten luottotappioriskejä hallitaan valitsemalla sopimusvastapuolet huolellisesti, käyttämällä vakuuksia ja varmistamalla riittävä hajautus.
- Ylläpidetään korkealaatuisia ja kustannustehokkaita liiketoimintaprosesseja.
- Jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmia kehitetään jatkuvasti toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.

Sijoitussalkkujen ja taseen tehokas hallinta

- Odotettujen tuottojen ja riskien tasapaino sijoitussalkuissa ja taseessa optimoidaan huomioiden vakuutusvelkojen ominaisuudet, sisäisesti arvioitu pääoman tarve, viranomaisten vakavaraisuussääntely ja luottoluokittajien vaatimukset.

- Likviditeettiriskejä hallitaan kohdentamalla riittävä osuus sijoituksista likvideihin sijoitusinstrumentteihin. Osuuden suuruus riippuu pääosin vakuutusvelkojen ominaisuuksista.

Konsernitasolla riskienhallinnan pääpaino on konsernitasoisessa pääomituksessa ja likviditeetissä. On myös olennaista tunnistaa mahdolliset riskikeskittymät ja ymmärtää, kuinka yhtiöiden raportoidut voitot kehittyisivät eri skenaarioissa. Nämä keskittymät ja korrelaatiot voivatkin vaikuttaa konsernitason pääomitukseen ja likviditeettipuskureihin ja johdon konsernitasoisiin toimenpiteisiin.

Kun yllä mainitut ydintehtävät toteutetaan menestyksekkäästi, tuloksen, riskien ja pääomituksen tasapaino voidaan saavuttaa yhtiö- ja konsernitasolla ja samalla luoda arvoa osakkeenomistajille.

IF-KONSERNI

14

If-konserni

14

Vakuutustoiminnan
riskit, kehitys
ja tulos

21

Markkinariskit ja
sijoitustoiminnan
tulos

26

Vastapuoliriskit

28

Operatiiviset
riskit

28

Pääomitus

If-konserni

If-konserni ("If") harjoittaa vahinkovakuutustoimintaa Pohjoismaissa ja Baltian maissa. Se tarjoaa henkilöasiakkaille ja yrityksille vakuutusturvaa sopimuksilla, joiden vakuutusriskit ovat maantieteellisesti hajautuneita. Globaalisti toimivia yritysasiakkaita palvellaan lisäksi sivukonttoreissa Ranskassa, Saksassa, Hollannissa ja Iso-Britanniassa sekä kansainvälisen yhteistyökumppaniverkoston kautta. Maantieteellisen hajautuksen lisäksi vakuutustoiminta on hyvin hajautunut myös vakuutuslajeittain ja asiakkaittain.

Pohjoismainen vahinkovakuutusmarkkina on melko keskittynyt. Neljän suurimman yhtiön osuus on noin 70–90 prosenttia Norjan, Suomen ja Ruotsin markkinoista. Tanskassa markkina on vähemmän keskittynyt. Monet tärkeimmät vakuutusyhtiöt toimivat useammassa kuin yhdessä Pohjoismaassa, mutta If on ainoa yhtiö, jolla on merkittävä markkinaosuus kaikissa Pohjoismaissa. Muita markkinoille ominaisia piirteitä ovat korkea asiakaspysyvyys ja matala liikekulusuhde, joka on noin 15–20 prosenttia.

If on sitoutunut vahvistamaan markkina-asemaansa epäkimuranttina vakuutusyhtiönä. Tämän markkina-aseman lähtökohtana on, että vakuutuksen tulee olla helposti ymmärrettävissä, ostettavissa ja käytettävissä. Tämä vaatii vahvaa asiakasfokusta, johtavia digitaalisia valmiuksia ja vakuutustoiminnan erinomaisuutta.

Vakuutustoiminnan riskit, kehitys ja tulos

Ifin pohjoismainen vakuutustoiminta on organisoitu asiakassegmenteittäin rajat ylittäviin liiketoiminta-alueisiin, joita ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat (pienet ja keskikokoiset yritykset) sekä suurasiaakkaat (suuret yritykset). Baltian liiketoiminta muodostaa erillisen liiketoiminta-alueen, jota hoidetaan Viron yhtiön kautta. Yhtiöllä on sivukonttorit Latviassa ja Liettuassa. Yli puolet kokonaisvakuutusmaksutulosta tulee henkilöasiakkaista.

Vuonna 2019 Ifin vakuutustoiminnan tulos parani 630,6 miljoonasta eurosta 669,1 miljoonaan euroon. Liiketoiminta-alueiden tulokset esitellään alla:

- Henkilöasiakkaat: Vakuutustoiminnan tulos parani vuoden aikana johtuen vakuutusmaksujen kasvusta, jota tuki hyvä asiakasuskollisuus, suhteellisen tasainen korvauskulukehitys ja jatkunut operatiivinen kustannustehokkuus.
- Yritysasiakkaat: Vakuutustoiminnan tulos heikkeni vuoden aikana johtuen lähinnä alemmista run-off tuotoista. Toimintakulusuhde parani hieman. Vakuutusmaksutulon kasvu oli kaiken kaikkiaan vahvaa ja kasvu oli selkeästi edellisen vuoden tason yläpuolella.

- Suurasiaakkaat: Vakuutustoiminnan tulos parani vuoden aikana johtuen lähinnä vakuutusmaksutulon vahvasta kasvusta verrattuna edelliseen vuoteen. Lisäksi edeltävään vuoteen verrattuna alhaisemmat suurvahinkokulut yhdessä jatkuneen operatiivisen kustannustehokkuuden kanssa vaikuttivat positiivisesti kokonaistulokseen.
- Baltia: Vakuutustoiminnan tulos parani vuoden aikana johtuen pienten vahinkojen suotuisasta kehityksestä ja jatkuneesta operatiivisesta kustannustehokkuudesta. Vakuutusmaksutulo oli vakaa ja linjassa edellisen vuoden tason kanssa.

Ifin kolme merkittävintä Solvenssi II:n mukaista vakuutuslajia ovat moottoriajoneuvon vastuuvakuutus, muu moottoriajoneuvon vakuutus sekä palo- ja muu omaisuusvahinkovakuutus. Taulukko Vakuutustoiminnan tulos, If, 31.12.2019 ja 31.12.2018 kuvaa Ifin vakuutusmaksujen ja korvausten, liikekulujen, jälleenvakuuttajien osuuksien sekä vakuutustoiminnan tuloksen kehityksen viimeiseltä kahdelta vuodelta jaoteltuna Solvenssi II:n mukaisiin vakuutuslajeihin.

Vakuutustoiminnan tulos

If, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Vakuutustoiminnan tuloksellisuus SII-vakuutuslajeittain, milj. e	Vakuutusmaksu- tulo		Vakuutusmaksu- tuotot		Korvauskulut		Liikekulut		Jälleenvakuuttajien osuus		Vakuutustoiminnan tulos	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Sairauskuluvakuutus	274,6	137,9	269,0	136,9	186,7	76,5	68,4	36,4	1,0	0,1	12,8	23,8
Vakuutus ansiotulon menetyksen varalta	331,4	422,9	320,8	410,9	193,3	252,1	86,6	93,4	-1,2	-1,6	42,1	67,0
Työntekijäin tapaturmavakuutus	187,1	184,7	190,7	189,8	61,8	53,8	38,4	40,0	-4,8	2,8	95,3	93,2
Moottoriajoneuvon vastuuvakuutus	541,1	551,3	544,8	560,4	138,3	254,4	138,6	157,7	0,6	0,6	267,3	147,7
Muu moottoriajoneuvon vakuutus	1 376,6	1 338,5	1 346,7	1 315,5	973,8	910,4	264,6	257,6	1,4	1,6	106,9	145,9
Meri-, ilma- ja kuljetusvakuutus	117,2	114,8	117,1	114,6	95,7	71,4	23,2	23,7	3,5	7,2	-5,3	12,3
Palo- ja muu omaisuusvahinkovakuutus	1 504,9	1 424,4	1 464,2	1 418,7	911,5	914,7	268,1	275,2	93,3	87,9	191,3	140,9
Yleinen vastuuvakuutus	297,3	273,2	285,7	266,1	172,4	108,8	51,1	46,0	6,7	34,2	55,5	77,2
Matka-apuvakuutus	0,0	13,2	0,0	13,8	0,0	12,3	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	-1,5
Muu henkivakuutus	44,6	40,7	42,2	39,2	11,5	11,4	9,6	8,3	2,0	1,9	19,0	17,5
Vahinkovakuutus sopimuksiin pohjautuva ja sairausvakuutusvelvoitteisiin liittyvä elinkorko ja eläke	0,0	0,0	0,0	0,0	73,8	59,7	0,0	0,0	0,0	0,0	-73,8	-59,7
Vahinkovakuutus sopimukseen pohjautuva ja muuhun kuin sairausvakuutusvelvoitteeseen liittyvä elinkorko ja eläke	0,0	0,0	0,0	0,0	40,3	41,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-40,3	-41,4
Yhteensä (ilman muita kuluja)	4 674,8	4 501,6	4 581,2	4 465,9	2 859,1	2 766,8	948,8	941,3	102,4	134,8	670,9	623,0
Muut kulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,8	7,7
Yhteensä	4 674,8	4 501,6	4 581,2	4 465,9	2 859,1	2 766,8	948,8	941,3	102,4	134,8	669,1	630,6

Luvut on jaoteltu Solvenssi II:ssä määriteltyihin vakuutuslajeihin, jotka eroavat muissa taulukoissa käytettävästä kansallisen kirjanpito-tavan tai IFRS:n vaatimusten mukaisesta vakuutuslajien jaottelusta.

Kuten seuraavassa graafissa Bruttomaksutulon erittely liiketoiminta-alueittain, maittain ja vakuutuslajeittain, If, 31.12.2019 on esitetty, Ifin vakuutusportfolio on

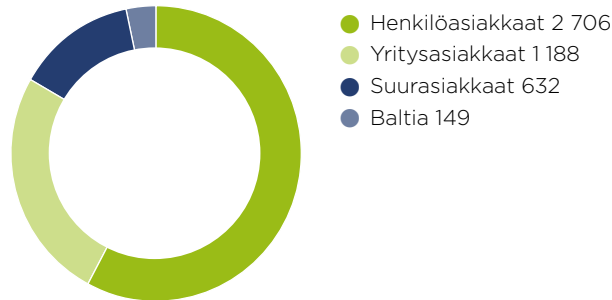
liiketoiminta-alueittain, maittain ja vakuutuslajeittain hyvin hajautunut. Graafin kuusi vakuutuslajia edustavat IFRS:ssa käytettyä jaottelua.

Sampo-konsernin ja Ifin raportoimien lukujen välillä on pieniä eroja yhdistelyssä käytettyjen valuuttakurssien takia.

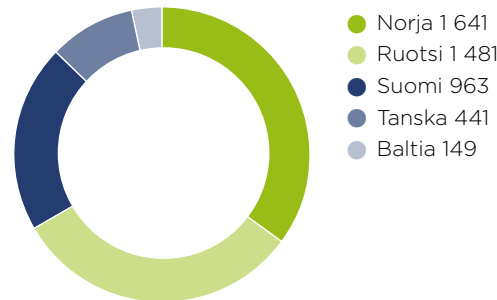
Bruttomaksutulojen erittely

If, 31.12.2019, yhteensä 4 675 milj. euroa

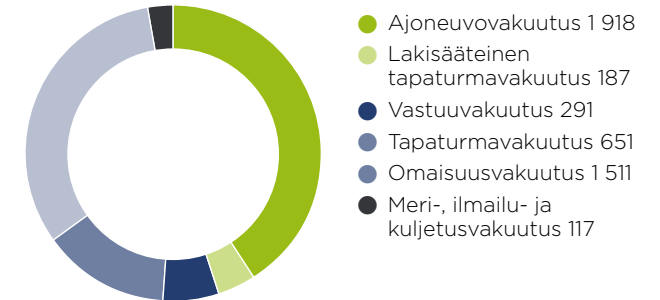
Liiketoiminta-alueittain

Maittain

Vakuutuslajeittain

Seuraavat oikaisut on tehty IFRS:n ja Solvenssi II:n mukaisten vakuutuslajien välillä:

- IFRS:n mukainen vakuutuslaji Ajoneuvovakuutus (1 918) sisältää Solvenssi II:n mukaiset vakuutuslajit moottoriajoneuvon vastuuvakuutus (541) ja muu moottoriajoneuvon vakuutus (1 377).
- IFRS:n mukainen vakuutuslaji Tapaturmavakuutus (651) sisältää Solvenssi II:n mukaiset vakuutuslajit vakuutus ansiotulon menetyksen varalta (331), muu henkivakuutus (45), sairauskuluvakuutus (275) ja matka-apu (0).

Vakuutusmaksu- ja katastrofiriski sekä niiden hallinta ja valvonta

Vakuutusmaksu- ja katastrofiriskin määritelmät ovat saatavilla **liitteessä 2 Riskien määritelmät**.

Hyvin hajautetusta vakuutuskannasta huolimatta altistuminen luonnonkatastrofeille, kuten myrskyille ja tulville, voi synnyttää riskikeskittymiä, joista voi seurata suuruusluokaltaan merkittäviä vahinkoja. Maantieteellisistä alueista tällaisille tapahtumille altteimpia ovat Tanska, Norja ja Ruotsi. Luonnonkatastrofien lisäksi

yksittäiset suurvahingot voivat vaikuttaa merkittävästi vakuutustoiminnan tulokseen. Luonnonkatastrofien ja yksittäisten suurten vahinkojen negatiivisia taloudellisia vaikutuksia pienennetään tehokkaasti hyvin hajautetulla vakuutusportfoliolla ja konsernin laajuisella jälleenvakuutusohjelmalla.

Vakuutustoiminnan tuloksen herkkyyttä ja sen vakuutusriskiä on kuvattu taulukossa Vakuutustuloksen herkkyyksianalyysi, If, 31.12.2019 ja 31.12.2018 esittämällä joidenkin keskeisten lukujen muutokset.

Vastuunvalintakomitea antaa mielipiteitä ja toimenpidesuosituksia vakuutusriskeihin liittyvissä asioissa. Komitea myös arvioi ja ehdottaa muutoksia vastuunvalintapolitiikkaan, joka on tärkein vakuutusten myyntiä ohjaava politiikka. Se määrittelee vakuutusten myynnin yleisperiaatteet, rajoitukset ja menettelytavat. If-konserniin kuuluvien yhtiöiden hallitukset hyväksyvät vastuunvalintapolitiikan vähintään kerran vuodessa.

Komitean puheenjohtajan vastuulla on hyväksyä mahdolliset poikkeamiset vastuunvalintapolitiikasta ja muut komitean käsittelemät asiat.

Vastuunvalintapolitiikkaa täydennetään yksityiskohdaisilla ohjeilla, jotka ohjaavat vakuutusten myyntiä eri liiketoiminta-alueilla. Näihin ohjeisiin sisältyvät muun muassa tariffit ja hinnoittelun luokitusmallit, ohjeet vakioehdoista ja sopimusteksteistä sekä vastuunvalintavaltuudet ja -limiitit. Vastuunvalintakomitealle asetettujen ohjeiden mukaisesti komitea vastaa siitä, että määritellyt vastuunvalintaperiaatteita noudatetaan.

Vahinkovakuutuksen liiketoiminta-alueiden päivittäiseen työhön kuuluu vakuutusriskien hallinta. Vahinkovakuutuksen kannattavuuteen ja riskeihin

Vakuutustuloksen herkkyyksianalyysi

If, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Tunnusluku	Nykyinen taso (2019)	Muutos nykyisessä tasossa	Vaikutus tulokseen ennen veroja, milj. e	
			2019	2018
Yhdistetty kulusuhde, henkilöasiakkaat	82,0 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 26	+/- 26
Yhdistetty kulusuhde, yritysasiakkaat	88,3 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 12	+/- 12
Yhdistetty kulusuhde, suurasiakkaat	89,3 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 4	+/- 4
Yhdistetty kulusuhde, Baltia	87,0 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 1	+/- 1
Nettovakuutusmaksutuotot (milj. e)	4 388	+/- 1 prosenttia	+/- 44	+/- 43
Nettokorvauskulut (milj. e)	3 000	+/- 1 prosenttia	+/- 30	+/- 30
Annetun jälleenvakuutuksen maksutulo (milj. e)	200	+/- 10 prosenttia	+/- 20	+/- 18

ratkaisevasti vaikuttava tekijä on kyky arvioida tulevaisuuden korvaus- ja liikekulut täsmällisesti ja täten hinnoitella vakuutus sopimukset oikein. Hinnoittelu Henkilöasiakkaat-liiketoiminta-alueella sekä Yritysasiakkaat-liiketoiminta-alueen pienempien riskien osalta perustuu tariffeihin. Sen sijaan Suurasiakkaat-liiketoiminta-alueella ja monimutkaisempien riskien osalta Yritysasiakkaat-liiketoiminta-alueella vakuutusten hinnoittelu on tapauskohtaisempaa ja yksilöllisempää sen sijaan, että se perustuisi tariffeihin. Yleisesti ottaen vakuutusten hinnoittelu perustuu sattuneista vahingoista tehtäviin tilastoanalyysiin ja arvioihin vahinkotiheyden ja korvausinflaation tulevasta kehityksestä.

Ifin jälleenvakuutuspolitiikka määrittelee jälleenvakuutus ratkaisujen periaatteet. Jälleenvakuutuksen tarvetta ja

optimaalista valintaa arvioidaan tarkastelemalla jälleenvakuutuksen odotettuja kustannuksia suhteessa siitä saatavaan hyötyyn sekä jälleenvakuutuksen vaikutuksia tulostavaihteluun sekä pääomavaatimuksiin. Arvioinnissa käytetään pääosin Ifin sisäistä mallia, jolla mallinnetaan vahinkotiheydet, suurvahingot ja luonnonkatastrofit.

Ifillä on ollut vuodesta 2003 lähtien käytössä koko konsernin laajuinen jälleenvakuutusohjelma. Vuonna 2019 omapidätystasot olivat 100 miljoonan Ruotsin kruunun (noin 9,4 miljoonan euron) ja 250 miljoonan Ruotsin kruunun (noin 23,6 miljoonan euron) välillä yksittäistä riskiä kohden sekä 250 miljoonaa Ruotsin kruunua (noin 23,6 miljoonaa euroa) yksittäistä vahinkotapahtumaa kohden.

Vastuovelkariski sekä sen hallinta ja valvonta

Vastuovelkariskin määritelmä on saatavilla

liitteessä 2 Riskien määritelmät.

Ifin vastuovelkariskin merkittävimmät aiheuttajat ovat epävarmuudet tulevaisuuden korvausinflaatiossa, Ruotsin eläkkeiden indeksoinnin mahdolliset muutokset,

muutokset diskonttokoroissa tai eläkeiän nosto, jotka kasvattavat sekä jatkuvien että kertamaksuisten eläkekorvausten määrää.

Taulukossa Vastuuelka vakuutuslajeittain ja maittain, If, 31.12.2019 Ifin vastuuelka duraatioineen esitetään vakuutuslajeittain sekä merkittävien maantieteellisten alueitten mukaan. Suomen ja Ruotsin osuus vastuuelasta on suurempi kuin niiden osuus bruttovakuutusmaksu-

tulosta, mikä johtuu pääasiassa siitä, että Ruotsissa ja Suomessa ajoneuvovakuutuksen duraatio on pitkä ja Suomessa on pitkä duraatio myös lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa. Pitkä duraatio johtuu näiden vakuutuslajien eläkevarauksista, jotka kasvattavat vastuuelan määrää. Vastuuelan duraatio ja siten sen herkkyys korkotason muutoksille vaihtelee vakuutuslajeittain. Vuonna 2019 koko vakuutuskannan painotettu keskimääräinen duraatio oli 6,5 vuotta.

Vastuuelka vakuutuslajeittain ja maittain

If, 31.12.2019

	Ruotsi		Norja		Suomi		Tanska		Baltia		Yhteensä	
	Milj. e	Duraatio	Milj. e	Duraatio	Milj. e	Duraatio	Milj. e	Duraatio	Milj. e	Duraatio	Milj. e	Duraatio
Ajoneuvovakuutus	2 120	7,2	534	1,4	1 020	13,3	160	1,7	111	4,5	3 945	7,7
Lakisääteinen tapaturmavakuutus	0	0,0	186	4,9	1 169	12,4	258	8,0	0	0,0	1 613	10,9
Vastuuvakuutus	280	2,8	114	3,2	105	4,0	77	2,8	26	2,7	601	3,1
Tapaturmavakuutus	371	6,3	397	5,1	169	4,3	104	1,6	7	0,6	1 048	5,0
Omaisuusvakuutus	402	1,1	493	1,1	239	0,9	103	0,8	34	0,8	1 271	1,0
Meri-, ilma- ja kuljetusvakuutus	25	1,3	36	1,1	8	1,3	17	1,0	2	0,7	89	1,1
Yhteensä	3 198	5,9	1 760	2,6	2 710	10,9	719	3,5	181	3,3	8 568	6,5

Korvausvastuu on herkkä erityisesti inflaation ja diskonttokoron sekä jossain määrin myös elinajanodotteen muutoksille. Ifin vastuuvelan herkkyyks inflaation nousulle, elinajanodotteen pitenemiselle sekä diskonttokoron laskulle esitetään taulukossa Vastuuvulkan liittyvien riskien herkkyydet, If, 31.12.2019.

Ifin vastuuvulkaa analysoidaan lisäksi vahinkovuositasolla. Tämän analyysin tulokset sekä ennen että jälkeen jälleenvakuutuksen esitetään korvauskulujen kehitystä kuvaavissa taulukoissa. Nämä esitetään **tilinpäätöksen liitetiedossa 26 (www.sampo.com/vuosi2019)**.

Vastuuvulan laskennassa otetaan huomioon odotettu inflaatiokehitys. Se on erityisen merkittävä tekijä vakuutuslajeissa, joissa vahingon lopullisen korvausmenon selviäminen kestää kauan, kuten ajoneuvovakuutuksessa ja lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa. Odotettu inflaatio perustuu ulkoisiin arvioihin inflaatiokehityksestä yhdistettynä Ifin omilla arvioilla eri korvauslajien kustannuksista. Tällaisia ulkoisia arvioita ovat mm. kuluttajahintaindeksi ja palkkaindeksi. Esimerkiksi ajoneuvovakuutuksen ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen lainsäädäntö eroaa huomattavasti maittain. Osa vastuuvulasta sisältää eläkemuotoista korvausvastuuta, joka on herkkä kuolevuusoletusten ja diskonttokoron

Vastuuvulkan liittyvien riskien herkkyydet

If, 31.12.2019

Vastuuvulan erä	Riskitekijä	Riskiparametrin muutos	Maa	Vaikutus Milj. e 2019
Nimellismääräinen vastuuvulka	Inflaatio kasvaa	Yhden prosenttiyksikön kasvu	Ruotsi	158,3
			Tanska	12,2
			Norja	51,5
			Suomi	33,4
Eläkemuotoinen korvausvastuu	Kuolevuus laskee	Odotettu elinikä kasvaa yhdellä vuodella	Ruotsi	24,5
			Tanska	1,7
			Suomi	67,0
Diskontattu vastuuvulka (eläkevaraukset ja osa suomalaisesta IBNR:stä)	Diskonttokorko laskee	Yhden prosenttiyksikön lasku	Ruotsi	68,0
			Tanska	17,8
			Suomi	299,4

muutoksille. Ajoneuvovakuutuksen ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osuus vastuuvulasta oli 65 prosenttia.

Ruotsin liikennevakuutuksen eläkkeiden indeksointi on yksi niistä tekijöistä, jotka vaikuttavat eläkkeiden korvausvastuun määrään. Käytettävä indeksi on laissa määrätty ja tämän takia siihen vaikuttavat lainsäädännössä tapahtuvat muutokset, esimerkiksi poliittiset päätökset. Eläkeikä on toinen tekijä, joka vaikuttaa eläkkeiden korvausvastuun tasoon, koska eläkkeen taso pienenee tai eläke päättyy vanhuuseläkeiässä. Näin ollen

esimerkiksi poliittiseen päätökseen perustuva vanhuuseläkeiän nosto kasvattaa eläkkeiden korvausvastuuta. Eläkkeiden korvausvastuun nykyarvoon vaikuttavat myös muutokset diskonttokoroissa, joita käytetään nimelliskasavirtojen diskonttaamiseen. Ifissä eläkekorvausvastuuta on eniten Ruotsin, Suomen ja Tanskan liiketoimissa, ja kyseiset eläkekorvausvastuut ovat erittäin herkkiä diskonttokorkojen muutoksille.

Vastuuvulan laskentaa koskevista ohjeista päättää Ifin hallitus. Ifin pääaktuaarin vastuulla on kehittää ja

toimeenpanna ohjeita vastuuvelan määrittämiseksi sekä arvioida kokonaisvastuuvelan riittävyyttä. Ifin tasolla pääaktuaari laatii neljännesvuosittain raportin vastuuvelan riittävyydestä.

Aktuaarikomitea on toimielin, joka valmistelee ja antaa neuvoja Ifin pääaktuaarille. Komitean tehtävänä on varmistaa vastuuvelariskin kokonaisvaltainen tarkastelu

sekä keskustella ja antaa suosituksia vastuuvelkaa koskeviin politiikkoihin ja ohjeistuksiin.

Aktuaarit seuraavat jatkuvasti vastuuvelan tasoa varmistukseen, että se on vahvistettujen ohjeiden mukainen. Aktuaarit kehittävät lisäksi menetelmiä ja järjestelmiä, jotka tukevat tätä prosessia.

Vakuutusmatemaattiset arviot pohjautuvat tilinpäätöspäivänä käytössä oleviin tietoihin vakuutuskannan koosta ja aiemmista vahingoista. Seurattavia tekijöitä ovat muun muassa vahinkokehityksen trendit, maksamattomien korvausten määrä, lakimuutokset, oikeuskäytännöt ja yleinen talouskehitys. Vahinkovakuutuksen ja henkivakuutuksen vastuuvelan laskennassa käytetään vakiintuneita vakuutusmatemaattisia ja tilastollisia menetelmiä.

Markkinariskit ja sijoitustoiminnan tulos

Sijoitussalkusta, joka oli 11 109 miljoonaa euroa (11 092), suurin osa on korkosijoituksia ja listattuja

osakesijoituksia. Iso osa korkosijoituksista kohdentui rahoitussektorille. Kiinteistöjen, pääomarahasto-sijoitusten, ja muiden vaihtoehtoisten sijoitusten osuus oli vähäinen.

Sijoitusallokaatio, If, 31.12.2019 ja 31.12.2018 -taulukossa esitetään sijoitussalkun jakauma omaisuuslajeittain sekä korkosijoitusten keskimääräiset maturiteetit vuosien 2019 ja 2018 lopussa.

Sijoitusallokaatio

If, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Omaisuuslaji	31.12.2019			31.12.2018		
	Markkina-arvo, milj. e	Osuus	Keskimääräinen maturiteetti, vuotta	Markkina-arvo, milj. e	Osuus	Keskimääräinen maturiteetti, vuotta
Korkosijoitukset yhteensä	9 808	88 %	2,8	9 949	90 %	2,7
Rahamarkkinasijoitukset ja kassavarat	454	4 %	0,1	370	3 %	0,0
Valtioiden joukkovelkakirjalainat	662	6 %	3,8	884	8 %	3,1
Muut joukkovelkakirjalainat, rahastot ja lainat	8 692	78 %	2,8	8 696	78 %	2,8
<i>Katetut jvk-lainat</i>	<i>2 616</i>	<i>24 %</i>	<i>2,5</i>	<i>2 683</i>	<i>24 %</i>	<i>2,4</i>
<i>Investment grade -jvk-lainat ja lainat</i>	<i>3 582</i>	<i>32 %</i>	<i>2,8</i>	<i>3 770</i>	<i>34 %</i>	<i>2,7</i>
<i>High-yield -jvk-lainat ja lainat</i>	<i>1 587</i>	<i>14 %</i>	<i>3,4</i>	<i>1 469</i>	<i>13 %</i>	<i>3,4</i>
<i>Heikomman etuoikeuden lainat / Tier 2</i>	<i>467</i>	<i>4 %</i>	<i>3,2</i>	<i>428</i>	<i>4 %</i>	<i>4,0</i>
<i>Heikomman etuoikeuden lainat / Tier 1</i>	<i>440</i>	<i>4 %</i>	<i>2,2</i>	<i>346</i>	<i>3 %</i>	<i>2,5</i>
<i>Suojaukset - Koronvaihtosopimukset</i>	<i>0</i>	<i>0 %</i>	<i>-</i>	<i>0</i>	<i>0 %</i>	<i>-</i>
Vakuutuskirjalainat	0	0 %	0,0	0	0 %	0,0
Listatut osakkeet yhteensä	1 281	12 %	-	1 113	10 %	-
Suomi	0	0 %	-	0	0 %	-
Pohjoismaat	865	8 %	-	769	7 %	-
Muut maat	417	4 %	-	344	3 %	-
Vaihtoehtoiset sijoitukset yhteensä	21	0 %	-	31	0 %	-
Kiinteistöt	3	0 %	-	12	0 %	-
Pääomarahastosijoitukset	9	0 %	-	19	0 %	-
Biometriset	0	0 %	-	0	0 %	-
Hyödykkeet	0	0 %	-	0	0 %	-
Muut vaihtoehtoiset	9	0 %	-	0	0 %	-
Kaupankäyntitarkoituksessa tehdyt johdannaiset	0	0 %	-	-2	0 %	-
Omaisuuslajit yhteensä	11 109	100 %	-	11 092	100 %	-
Valuuttapositio, brutto	113	-	-	229	-	-

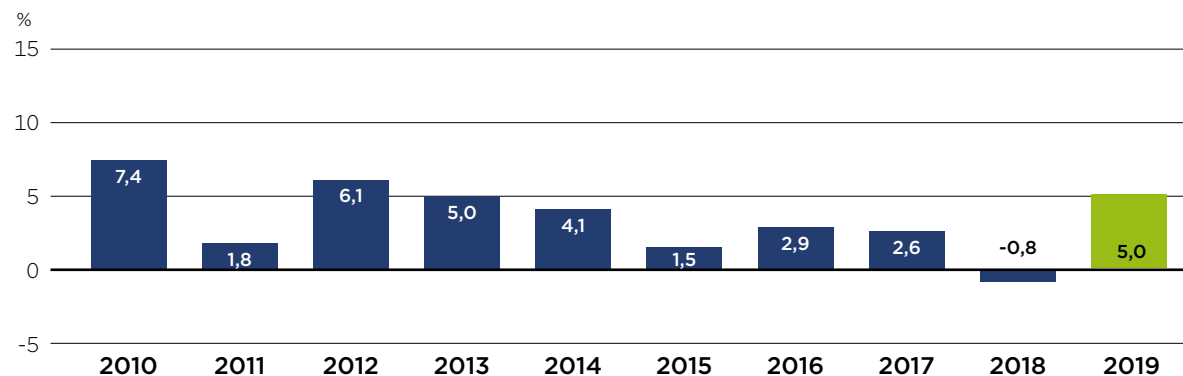
Vuoden 2019 aikana markkinavolatiliteetti pieni, marginaalit kaventuivat ja osakkeiden tuotto oli korkea. Sijoitusten tuotto oli 5,0 prosenttia vuonna 2019. Sijoitusten keskimääräinen tuotto on ollut 3,6 prosenttia vuosina 2010–2019. Tuotot lähtivät nousuun vuonna 2019 alentuneista koroista huolimatta johtuen lähinnä vahvasta osakemarkkinasta.

Ifin sijoitusten hallintastrategia on konservatiivinen. Osakkeiden osuus on pieni ja korkosijoitusten duraatio lyhyt.

Sijoituskomitea seuraa ja valvoo aktiivisesti sekä sijoitusten kehitystä että markkinariskejä kuukausittain ja niistä raportoidaan Ifin riski- ja vakavaraisuuskomitealle (”ORSA-komitealle”) neljännesvuosittain. Lisäksi limiittejä (alokaatiolimiitit, liikkeeseenlaskija- ja vastapuolilimiitit, korkojen ja luottoriskimarginaalien herkkyysolemiitit) seurataan säännöllisesti samoin kuin viranomaisten asettamia vakavaraisuusvaatimuksia.

Vuosittaiset sijoitustuotot markkina-arvoin

If, 2010–2019

Korko- ja osakesijoitusten markkinariskit

Spread- ja osakeriski

Spread- ja osakeriski ovat peräisin vain taseen saamisista. Sijoitukset korko- ja osakeinstrumentteihin on esitetty toimialasektoreittain, omaisuuslajeittain ja luottoluokittain seuraavassa taulukossa, jossa esitetään

myös johdannaisvastapuoliin liittyvät riskipositiot. Luottotappioriskejä käsitellään tarkemmin kappaleessa **Vastapuoliriskit**. Johdannaisten käsittelyyn liittyvien eroavaisuuksien vuoksi tämän taulukon luvut eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia muiden Sampo-konsernin tilinpäätöksen taulukoiden kanssa.

Positiot toimialasektoreittain, omaisuuslajeittain ja luottoluokittain

If, 31.12.2019

Milj. e	Luokitus					D	Luokitte- lematon	Korko- sijoitukset yhteensä	Listatut osakkeet	Muut	Vastapuoli- riski	Yhteensä	Muutos tilanteesta 31.12.2018
	AAA	AA+ - AA-	A+ - A-	BBB+ - BBB-	BB+ - C								
Perusteollisuus	0	0	20	87	20	0	11	139	39	0	0	178	18
Pääomahyödykkeet	0	0	61	41	10	0	121	232	454	0	0	686	134
Kulutustavarat	0	0	170	275	16	0	85	546	221	0	0	768	-83
Energia	0	0	0	0	34	0	128	163	8	0	0	171	-140
Rahoitus	37	1 015	1 058	743	84	0	54	2 991	0	0	3	2 995	115
Valtiot	9	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	9	-124
Valtioiden takaamat jvk-lainat	9	27	0	0	0	0	0	36	0	0	0	36	0
Terveystoiminta	7	0	10	27	0	0	36	80	82	0	0	162	-4
Vakuutus	0	0	42	82	26	0	42	192	0	0	0	192	2
Media	0	0	0	0	0	0	16	16	0	0	0	16	-6
Pakkaus	0	0	0	0	0	0	15	15	0	0	0	15	10
Julkinen sektori, muut	514	66	0	0	0	0	0	579	0	0	0	579	-136
Kiinteistöala	0	5	88	268	55	0	545	961	0	3	0	965	171
Palvelut	0	0	0	44	69	0	33	146	0	0	0	146	-34
Teknologia ja elektroniikka	0	0	19	13	10	0	105	147	0	0	0	147	48
Telekommunikaatio	0	0	21	133	48	0	0	202	60	0	0	261	-22
Liikenne	0	58	27	31	0	0	231	347	1	0	0	348	77
Yhdyskuntapalvelut	0	0	61	114	118	0	29	322	0	0	0	322	-46
Muut	0	26	0	0	0	0	27	53	0	9	0	63	21
Arvopaperistetut jvk-lainat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vakuudelliset jvk-lainat	2 535	70	11	0	0	0	0	2 616	0	0	0	2 616	-67
Sijoitusrahastot	0	0	0	0	0	0	0	0	417	8	0	425	62
Vastapuoliyhteisö	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	3 110	1 268	1 589	1 858	491	0	1 478	9 794	1 281	21	3	11 099	-3
Muutos tilanteesta 31.12.2018	-270	-111	-124	80	102	0	161	-163	168	-10	2	-3	0

Luvut sisältävät vakuutustoiminnan pankkitilisalvoja.

Suurin osa korkosijoituksista on tehty investment grade -sijoituksiin ja tällä hetkellä pohjoismaisten kiinteistö-vakuudellisten joukkovelkakirjalainojen merkitys on keskeinen, samoin kuin rahoitussektorin liikkeeseenlaskijana. Rahamarkkinasijoitukset, käteinen ja valtioiden investment grade -joukkovelkakirjalainat muodostavat likviditeettibufferin.

Suurin osa osakesijoituksista on yksitellen valittuja suoria sijoituksia pohjoismaisille markkinoille. Kun sijoitetaan muihin kuin pohjoismaisiin osakkeisiin, rahastoihin tai muihin sijoitusinstrumentteihin, käytetään pääosin ulkopuolisten managereiden hallinnoimia sijoitusvälineitä. Osakepositioissa tapahtuneet muutokset voidaan nähdä Listattujen osakesijoitusten maantieteellinen jakauma, If, 31.12.2019 ja 31.12.2018 -graafissa.

Taseen markkinariskit

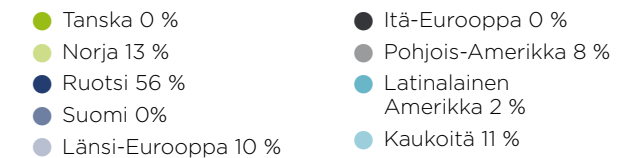
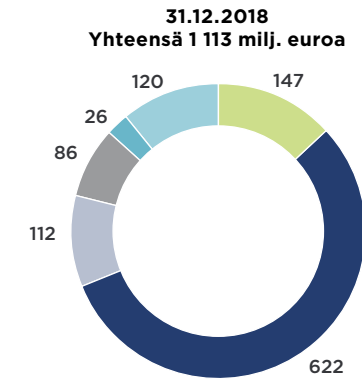
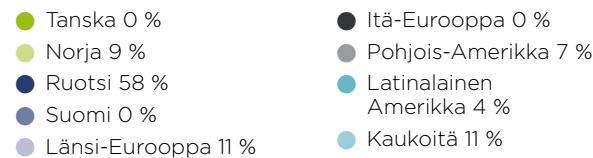
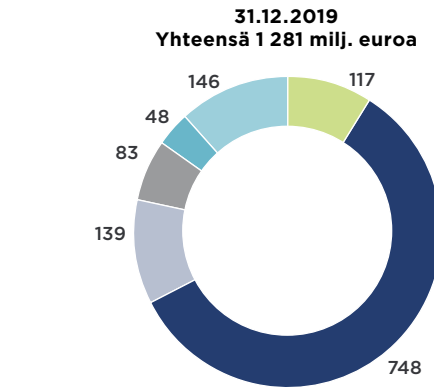
Tasehallinnan riskit

Tasehallinnan riskit ("ALM-riski") määritellään **liitteessä 2 Riskien määritelmät**.

ALM-riski huomioidaan riskinottohalukkuuden kautta ja sen hallinta ja hallinnointi perustuvat Ifin Sijoituspolitiikkoihin. Yleisesti ottaen, jotta ALM-riskit pidetään yleisen riskinottohalukkuuden rajoissa, vakuutusvelkojen

Listattujen osakesijoitusten maantieteellinen jakauma

If

kassavirrat yhteensovitetään sijoittamalla korkoinstrumentteihin, jotka ovat samassa valuutassa kuin vastaavat velat. Valuuttajohdannaisia voidaan käyttää ALM-riskin hallintaan.

Korkoriski

Yleisesti ottaen korkojen aleneminen tai pysyminen alhaisella tasolla vaikuttaa negatiivisesti Ifiin, koska velkojen duraatio on Ifissä pitempi kuin varojen duraatio.

If on vuosien kuluessa vähitellen alentanut yhdistetyn kulusuhteen tasoa vastatoimenpiteenä aleneviin korkoihin. Korkoherkkyys ilmaistuna korkosijoitusten keskimääräisenä duraationa oli 1,3. Vastaava vakuutusvelkojen duraatio oli 6,5. Korkoriskiä hallitaan muuttamalla varojen ja korkojohdannaisien duraatiota perustuen markkinanäkemykseen ja riskinottohalukkuuteen.

Kirjanpidossa suurin osa vastuuvastausta on kirjattu nimellisarvoon. Eläkemuotoinen korvausvastuu diskontataan kuitenkin viranomaissäännösten mukaisilla

koroilla. Näin ollen kirjanpidon näkökulmasta If on pääosin altistunut inflaation ja viranomaissäännösten mukaisten diskonttokorkojen muutoksille. Taloudellisesta näkökulmasta, jonka mukaan vakuutusvelkojen kassavirrat diskonttataan vallitsevilla markkinakoroilla, If on altistunut sekä inflaation että nimelliskorkojen muutoksille. Lisätietoja löytyy **Vastuuelkaan liittyvien riskien herkkyydet, If, 31.12.2019** -taulukossa kappaleessa **Vakuutustoiminnan riskit, kehitys ja tulos**.

Valuuttariski

If myöntää vakuutuksia pääosin skandinaavisissa valuutoissa ja euroissa. Valuuttariskiä pienennetään merkittävästi yhteensovittamalla valuutoittain vastuuvelat vastaavien sijoitusten valuuttojen kanssa tai käyttämällä valuuttajohdannaisia. Vakuutustoiminnan valuutta-altistuma suojataan säännöllisesti perusvaluuttaa vastaan. Sijoitusten valuutta-altistumaa seurataan viikottain ja se suojataan, kun altistuma on noussut tietylle tasolle. Taso on määritetty perustuen kustannustehokkuuteen ja sijastransaktion minimikokoon. Valuuttariskin aktiivista

hallintaa voidaan tehdä asetettujen limiittien rajoissa. Transaktioriskipositiot Ruotsin kruunua vastaan on esitetty Transaktioriskipositio, If, 31.12.2019 -taulukossa. Taulukossa on esitetty avoimet nettotransaktioriskipositiot valuutoittain sekä niiden arvon muutos olettaen perusvaluutan 10 prosentin yleinen heikentyminen.

Transaktioriskin lisäksi If altistuu translaatoriskille, joka konsernin tasolla aiheutuu ulkomaan toiminnoista, jotka ovat muussa valuutassa kuin Ruotsin kruunussa. Translaatoriskiä ja sen hallintaa Sampo-konsernissa kuvataan **liitteessä 4 Kannattavuus, riskit ja pääoma**.

Transaktioriskipositio

If, 31.12.2019

Kotivaluutta, milj. SEK	EUR	USD	JPY	GBP	SEK	NOK	CHF	DKK	Muut	Yhteensä, netto
Vakuutustoiminta	-3 276	-143	-1	-3	-8	-1 977	-3	-806	-17	-6 232
Sijoitukset	2 311	453	0	0	0	2 112	0	132	1	5 009
Johdannaiset	947	-345	0	2	16	-113	4	681	7	1 199
Transaktioriskipositio, netto	-18	-35	0	-1	9	22	1	7	-9	-24
Herkkyydet: SEK -10 %	-2	-3	0	0	1	2	0	1	-1	-2

Ifin transaktioriskipositio Ruotsin kruunuissa kuvaa yhtiön sellaisten tytäryhtiöiden/sivuliikkeiden positioita, joiden kotivaluutta on muu kuin Ruotsin kruunu.

Likviditeettiriski

Ifissä likviditeettiriski on rajallinen, koska vakuutusmaksut kerätään etukäteen ja suurten korvausmaksujen ajankohdat tiedetään yleensä jo kauan ennen niiden maksupäivää. Likviditeettiriskejä hallitaan maksuliikennetoiminnoissa, jotka vastaavat likviditeettisuun-

nittelusta. Likviditeettiriskeä vähennetään sijoittamalla likvideihin instrumentteihin. Rahoitusvarojen likviditeettiä analysoidaan ja siitä raportoidaan ORSA-komitealle.

Vastuuvelan sekä rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit esitetään Kassavirrat sopimukseen perustuvan maturiteetin mukaan, If, 31.12.2019 -taulukossa. Ifissä

korkosijoitusten keskimääräinen maturiteetti oli 2,8 vuotta. Taulukossa esitetään rahoitusvarojen ja -velkojen samoin kuin vastuuvelkojen odotetuista saatavista ja maksettavista kassavirroista aiheutuva lisärahoitustarve.

Ifillä on suhteellisen vähäinen määrä rahoitusvelkoja ja siten jälleenvakuutusriski on pieni.

Kassavirrat sopimukseen perustuvan maturiteetin mukaan

If, 31.12.2019

Milj. e	Kirjanpitoarvo yhteensä	Kirjanpitoarvo, ei sopimukseen perustuvaa eräpäivää	Kirjanpitoarvo, sopimukseen perustuva eräpäivä	Kassavirrat						
				2020	2021	2022	2023	2024	2025-2034	2035-
Rahoitusvarat	12 679	1 626	11 053	1 477	2 167	2 033	1 590	1 839	898	0
joista koronvaihtosopimuksia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitusvelat	1 118	2	1 116	-30	-316	-3	-96	0	0	0
joista koronvaihtosopimuksia	25	0	25	-26	-1	0	0	0	0	0
Vuokravastuut	124	0	124	-23	-23	-19	-13	-11	-47	0
Vastuuvelka	8 568	0	8 568	-3 061	-993	-589	-417	-334	-1 868	-1 695

Taulukossa rahoitusvarat ja -velat on jaettu sopimuksiin, joiden maturiteetti on sopimuksessa määritelty sekä muihin sopimuksiin. Muiden sopimusten kassavirtaprofiiliin esittämisen sijasta niille esitetään ainoastaan kirjanpitoarvo. Lisäksi taulukossa on esitetty vastuuvelan odotetut kassavirrat jälleenvakuutuksen jälkeen. Erien luonteesta johtuen näihin lukuihin liittyy epävarmuutta.

Vastapuoliriskit

Ifin kolme pääasiallista vastapuoliriskin lähdettä ovat jälleenvakuutus, johdannaiset ja muut saamiset.

Vastapuoliriski, joka syntyy saamisista vakuutusasiakkailta ja muista liiketoimista aiheutuneista saamisista, on yleisesti ottaen hyvin vähäinen, koska maksamatta jättäminen johtaa yleensä vakuutusturvan päättymiseen.

Jälleenvakuutuksen vastapuoliriski

If käyttää jälleenvakuutusta säännöllisesti hyödyntääkseen omaa pääomapohjaansa tehokkaasti, pienentääkseen pääomakustannuksia, rajoittaakseen suuria vakuutusliiketoiminnan tuloksen vaihteluita ja hyötyäkseen jälleenvakuuttajien osaamis pohjasta. Jälleenvakuutuskomitea on yhteistyöfoorumi, joka

arvioi ja antaa yleisiä suosituksia jälleenvakuutukseen liittyvissä kysymyksissä. Komitea arvioi ja tekee ehdotuksia jälleenvakuutuspolitiikkaan ja sisäiseen jälleenvakuutuspolitiikkaan tehtävistä muutoksista. Komitean puheenjohtajan vastuulla on raportoida jälleenvakuutuspolitiikan periaatteista poikkeamisista ja muista komitean käsittelemistä asioista.

Jälleenvakuutussaamiset

If, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Luokitus	31.12.2019		31.12.2018	
	Yhteensä, milj. e	%	Yhteensä, milj. e	%
AAA	0	0 %	0	0 %
AA+ - A-	94	99 %	82	99 %
BBB+ - BBB-	1	1 %	1	1 %
BB+ - C	0	0 %	0	0 %
D	0	0 %	0	0 %
Luokittelematon	0	0 %	0	0 %
Yhteensä	95	100 %	83	100 %

Erittely jälleenvakuutussaamisista ja jälleenvakuuttajien korvausvastuun osuudesta Ifissä 31.12.2019 on esitetty luottoluokittain taulukossa Jälleenvakuutussaamiset, If, 31.12.2019 ja 31.12.2018. Taulukossa ei ole mukana 136 miljoonan euron (142) jälleenvakuutussaamia, jotka liittyvät lähinnä captive-jälleenvakuutukseen ja lakisääteisiin pooleihin.

Koska yllä esitettyjä saamia ei ole yleensä katettu vakuuksin, koko saamisten määrä on altistunut vastapuoliriskille.

Ifissä noudatetaan jälleenvakuutuksen luottoriskipolitiikkaa, jossa asetetaan vaatimukset jälleenvakuuttajien luottokelpoisuusluokitusten minimitasolle ja tasot vastuun enimmäismäärälle yksittäistä jälleenvakuuttajaa kohden. Ifin oma luottoriskianalyysi on myös keskeisessä roolissa vastapuolien valinnassa.

Jälleenvakuutuksen luottoriskikomitea arvioi ja antaa päätösuosituksia koskien jälleenvakuutuksista aiheutuva luottoriskejä ja riskipositioita ja mahdollisia poikkeamia jälleenvakuutuksen luottoriskipolitiikasta. Komitean puheenjohtajan vastuulla on raportoida poikkeamista jälleenvakuutuksen luottoriskipolitiikan periaatteista ja muista komitean käsittelemistä asioista.

Useimmilla jälleenvakuuttajilla luottoluokitus on välillä AA+ ja A-. Kymmenen suurinta yksittäistä jälleenvakuutussaamista olivat yhteensä 161 miljoonaa euroa, mikä vastaa 70 prosenttia kaikista jälleenvakuutussaamisista mukaan lukien captive-jälleenvakuutukset ja lakisääteiset poolit.

Menevän jälleenvakuutuksen vakuutusmaksut olivat 55,2 miljoonaa euroa. Tästä määrästä 100 prosenttia liittyi jälleenvakuutusvastapuoliin, joiden luottoluokitus oli vähintään A-.

Johdannaisiin liittyvä vastapuoliriski

Ifissä johdannaisiin liittyvää vastapuoliriskiä syntyy markkinariskien hallinnan seurauksena. Pitkäaikaisten korkojohdannaisten merkitys on ollut vähäinen ja vastapuoliriskiä aiheutuu pääasiassa lyhytaikaisista valuuttajohdannaisista. Kahden osapuolen välillä tapahtuvasta johdannaiskaupankäynnistä aiheutuva vastapuoliriskiä pienennetään vastapuolien huolellisella valinnalla, vastapuolien hajauttamisella riskikeskittymien välttämiseksi sekä käyttämällä erilaisia vakuusjärjestelyitä, kuten ISDA-puitesopimuksia täydennettynä Credit Support Annex -vakuussopimuksilla. If määrittää koronvaihtosopimuksia keskusvastapuoliyhteisöjen kautta, mikä vähentää kahden osapuolen välistä vastapuoliriskiä, mutta altistaa Ifin keskusvastapuoliyhteisöihin liittyvälle systeemiriskille.

Operatiiviset riskit

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi Ifissä on lukuisia toimintaperiaatteita ja -ohjeita. Näitä ovat esimerkiksi operatiivisten riskien politiikka, jatkuvuussuunnitelma ja turvallisuuspolitiikka sekä informaatioturvallisuuspolitiikka. Ifillä on myös prosessit ja ohjeet ulkoisten ja sisäisten väärinkäytösriskien hallinnoimiseksi. Poliitiikat ja muut sisäiset toimintaohjeet arvioidaan ja päivitetään vähintään vuosittain. Työntekijöille järjestetään säännöllistä koulutusta eettisistä säännöistä ja ohjeista.

Ifissä operatiivisia riskejä tunnistetaan ja arvioidaan operatiivisten ja compliance -riskien arviointiprosessin ("OCRA") avulla. Operatiivisten riskien tunnistamiseksi, mittaamiseksi, hallitsemiseksi ja seuraamiseksi tehdään itsearviointeja ja linjaorganisaatiot raportoivat niistä määräajoin. Tunnistettuja operatiivisia riskejä arvioidaan niiden todennäköisyyden ja vaikutuksen näkökulmasta. Kustakin operatiivisesta riskistä aiheutuvaa jäännösriskiä arvioidaan käyttäen liikennevalo-järjestelmää. Prosessia tukee operatiivisten riskien koordinoitiverkosto ja riskienhallintatoiminto haastaa ja yhdistelee tulokset. Merkittävimmät riskit raportoidaan operatiivisten riskien komitealle, ORSA-komitealle sekä hallitukselle.

Vahinkotapahtumien raportointia ja seuranta varten on luotu järjestelmä. Vahinkotapahtumista olevaa dataa käytetään operatiivisten riskien analysoimiseksi ja vakavia

vahinkotapahtumia seurataan, jotta varmistetaan, että asianmukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.

Pääomitus

Ifin tytäryhtiöt laskevat niiden viranomaismääräysten mukaiset vakavaraisuuspääomavaatimuksensa ("SCR") kullekin yhtiölle seuraavasti:

- If P&C Insurance Ltd (publ) käyttää osittaista sisäistä mallia, jonka Ruotsin valvontaviranomainen on hyväksynyt, vakavaraisuuspääomavaatimuksensa laskentaan. Pääasiallisten vahinkovakuutusriskien laskentaan käytetään osittaista sisäistä mallia, kun taas standardikaavaa huomioiden osakeriskin siirtymäsäännökset käytetään muiden riskimodulien pääomavaatimusten laskennassa.
- Muut If-konsernin yhtiöt käyttävät yksinomaan standardikaavaa SCR:n laskennassa.

If-konsernin SCR:n tai omien varojen laskemiseen ei ole asetettu viranomaisvaatimusta. Sisäisiä johtamistarpeita varten lasketaan kuitenkin niin kutsuttu taloudellinen pääoma ("EC"), jonka laskemisessa käytetään sisäisiä menetelmiä olennaisimmille vahinkovakuutusriskeille kaikilla maantieteellisillä alueilla samoin kuin markkinariskeille. Muut riskit lasketaan standardikaavalla. Taloudellista pääomaa käytetään sisäisesti määritellyn

pääomatarpeen kvantifioimiseen, sisäiseen riskiraportointiin ja päätöksentekoon sekä pääoman allokoiminnin lähtökohtana. Lisäksi Ifin tavoitteena on ylläpitää S&P:ltä ja Moody'silta yhden A:n luottoluokitus If Skadeförsäkring AB (publ) -yhtiölle.

Ifin standardikaavan mukainen vakavaraisuuspääomavaatimus huomioiden osakeriskin siirtymäsäännökset käytetään silloin, kun määritetään Sampo-konsernin tasolla pääomavaatimusta. Sampo-konsernin tasolla Ifin vakuutusriskin pääomavaatimus on konservatiivinen, koska standardikaavan SCR ei ota huomioon maiden välistä maantieteellistä hajautushyötyä.

Yhteneväisyyden säilyttämiseksi tässä Sampo-konsernin riskiraportissa esitetään Ifistä seuraavissa luvuissa vain standardikaavan mukaiset luvut huomioiden osakeriskin siirtymäsäännökset.

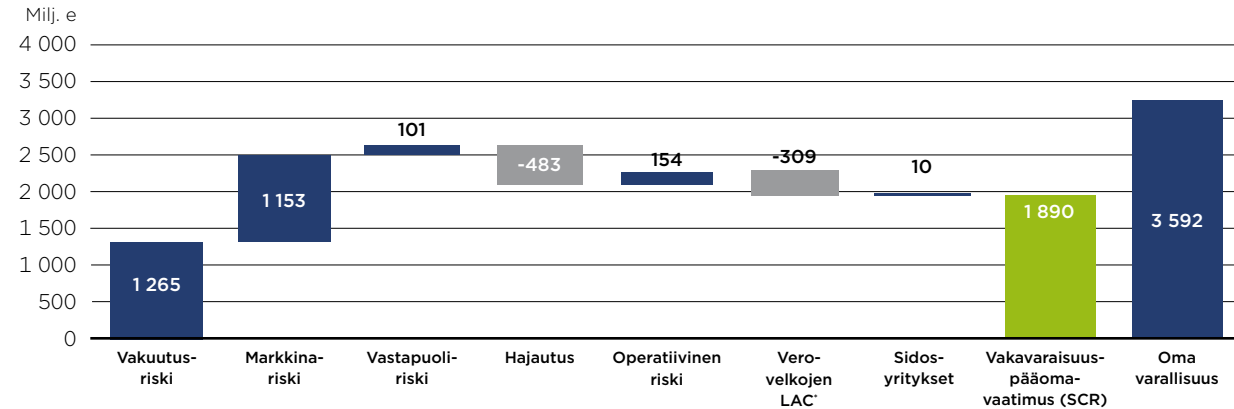
Ifin oman varallisuuden määrä oli 3 592 (3 599) miljoonaa euroa kun taas standardikaavalla laskettu SCR, joka huomioi osakeriskin siirtymäsäännöksen, oli 1 890 (1 833) miljoonaa euroa. Vakavaraisuussuhde oli siten 190 (196) prosenttia vuoden 2019 lopussa ja pääomapuskurin määrä oli 1 702 (1 766) miljoonaa euroa. Vakavaraisuus, If, 31.12.2019 -graafissa SCR on esitetty riskeittäin. Graafissa esitetään myös riskien väliset hajautushyödyt.

Ifin hyväksyttävän oman varallisuuden rakenne esitetään taulukossa Hyväksyttävä oma varallisuus, If, 31.12.2019 ja 31.12.2018. Luokkaan 1 kuuluvat erät kattavat 82 prosenttia omasta varallisuudesta ja luokkaan 3 kuuluvien erien osuus on vähäinen. Norwegian Natural Perils Fund (luonnonkatastrofirahasto) muodostaa 52 prosenttia luokan 2 eristä.

Viimeisen neljän vuoden aikana If on maksanut miltei koko nettotuloksensa osinkoina Sammolle. Loppuosan nettotuloksesta on mennyt kertyneisiin voittovaroihin, joka on osa Luokkaan 1 kuuluvaa täsmätyserää.

Vakavaraisuus

If, 31.12.2019

* Tappioita vaimentava vaikutus (Loss absorbing capacity)

Hyväksyttävä oma varallisuus

If, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Milj. e		2019	2018
Luokka 1	Yhteensä	2 952	2 971
	Osakepääoma	261	266
	Täsmätyserä	2 594	2 609
	Etuoikeudeltaan huonommat velat	96	97
Luokka 2	Yhteensä	639	626
	Etuoikeudeltaan huonommat velat	307	313
	Verottamattomat varaukset	332	313
Luokka 3	Yhteensä	1	2
	Laskennalliset verosaamiset	1	2
Hyväksyttävä oma varallisuus		3 592	3 599

Vuoden 2019 lopussa 403 (409) miljoonaa euroa eli 11,2 (11,4) prosenttia omista varoista koostui huonomman etuoikeuden velasta. Sammolla oli hallussaan 31.12.2019 nimellisarvoltaan 98,9 miljoonaa euron edestä Ifin huonomman etuoikeuden velkakirjoja, mikä käy ilmi

taulukosta Solvenssi II -sääntöjen mukaiset etuoikeudeltaan huonommat velkakirjat, If, 31.12.2019.

Yhteenvetona voidaan todeta, että If on hyvin vakavarainen ja pääomarakenne on vahva. Hyvä ja vakaa kannatta-

vuus sekä riittävä kapasiteetti tarvittaessa laskea liikkeelle pääomalaina, mahdollistavat sen, että If pystyy lisäämään pääomiaan ja ylläpitämään liiketoiminnan edellyttämää pääomatasoa myös tulevaisuudessa.

Solvenssi II -sääntöjen mukaiset etuoikeudeltaan huonommat velat

If, 31.12.2019

Liikkeeseenlaskija	Instrumentti	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo euroina	First call ²	Luokittelu	Nimellisarvo Sampo Oyj:n portfolioissa
If Skadeförsäkring AB (Ruotsi)	30NC10	EUR 110 000 000	109 739 310	08/12/2021	Luokka 2	EUR 98 935 000
If Skadeförsäkring Holding AB (Ruotsi)	30NC5	SEK 500 000 000	47 725 323	01/12/2021	Luokka 2	0
If Skadeförsäkring Holding AB (Ruotsi)	30NC5	SEK 1 500 000 000	143 178 991	01/12/2021	Luokka 2	0
If Skadeförsäkring Holding AB (Ruotsi)	PerpNC5	SEK 1 000 000 000	95 075 433	22/03/2023	Luokka 1	0
			395 719 056			

² Ensimmäinen mahdollinen lunastuspäivä

TOPDANMARK-KONSERNI

32

Topdanmark-
konserni

34

Vakuutustoiminnan
riskit, kehitys
ja tulos

42

Markkinariskit ja
sijoitustoiminnan
tulos

49

Vastapuoliriskit

49

Operatiiviset
riskit

51

Pääomitus

Topdanmark-konserni

Topdanmark tarjoaa vakuutus- ja eläkepalveluita Tanskassa vahinkovakuutusyhtiö Topdanmark Forsikring A/S:n ja henkivakuutusyhtiö Topdanmark Livsforsikring A/S:n kautta.

Strategiassa korostetaan synergiaetujen luomista siten, että samassa konsernissa on sekä vahinko- että henkivakuutusliiketoimintaa samoin kuin asiakaskokemuksen ja kustannustehokkuuden parantamista digitalisaation, innovaatioiden sekä uuden teknologian avulla. Topdanmarkissa toteutettiin kesäkuussa 2019 merkittävä organisaatiomuutos, jossa yhtiön analyysi- ja dataresurssit keskitettiin. Tämän tarkoituksena on tukea Topdanmarkin strategiaa, jossa tavoitteena on myös lisätä digitalisaation ja tekoälyn käyttöä.

Jo monien vuosien ajan Topdanmarkin tavoitteena on ollut saavuttaa alhainen riskiprofiili. Strategiana on alentaa riskiä hajauttamalla sekä markkina- että vakuutusriskiä ja välttämällä yksittäisiä isoja riskejä tai riskikeskittymiä.

Kasvattaakseen liiketoimintaa ja pienentääkseen liiketoimintaan liittyviä riskitekijöitä Topdanmark tavoittelee monipuolisuutta sekä strategiassaan että jakelukanavissaan. Topdanmarkin strategiana on tarjota asiakkaille vaihtoehtoja siinä, kuinka he haluavat olla

yhteydessä Topdanmarkiin myynnin, palveluiden ja korvauskäsittelyn osalta.

Topdanmark Forsikring on Tanskan toiseksi suurin vahinkovakuutusyhtiö. Topdanmark Forsikring tarjoaa vakuutusturvaa pääasiassa henkilöasiakkaille, pienille ja keskisuurille yrityksille sekä maatalousyrittäjille. Tämä sopii hyvin strategiaan, jonka tavoitteena on palveluiden tarjoaminen Tanskassa.

Topdanmark Forsikringin vakuutusriskiä vähennetään kattavalla jälleenvakuutusohjelmalla. Jälleenvakuutusohjelmassa keskitytään katastrofiriskeihin, kuten myrsky-, kaatosade- ja tulipaloriskeihin sekä muihin kumuloiuviin riskeihin, joissa sama tapahtuma koskee useita vakuutuksenottajia. Suurimmat omapidätysmäärät ovat myrskyvahingoissa, 100 miljoonaa Tanskan kruunua, sekä siihen liittyvä uudelleen voimaan saattaminen. Tulipalojen omapidätysmäärät ovat enimmillään 25 miljoonaa Tanskan kruunua. Vakuutusriskiä hallitsee työntekijän tapaturmavakuutuksen vastuuvelariski. Riskin suuruus riippuu siitä, miten pitkä vahinkotapahduman ja korvauksen maksamisen välinen aika on. Se riippuu myös korvauskäytäntöjä koskevista korkeimman oikeuden päätöksistä, joilla voi olla vaikutusta myös aiempina vuosina maksettuihin korvauksiin.

Miltei kaikki Topdanmark Forsikringin vakuutusriskit lasketaan käyttäen osittaista sisäistä mallia. Tanskan valvontaviranomainen on hyväksynyt osittaisen sisäisen mallin käytön vakavaraisuuslaskennassa. Jälleenvakuutusohjelman tehokkuutta arvioidaan osittaisella sisäisellä mallilla.

Topdanmarkilla ei ole strategisia finanssijoituksia. Portfolio on hajautettu eri omaisuusluokittain sekä kunkin omaisuusluokan sisällä. Hallitus määrittää riskinottohalukkuuteen perustuen kokonaistason markkinariskikehikon. Saamiset ja velat ovat yhteensovitettu mahdollisimman hyvin tavoitteena pitää korkoriski alhaisena. Suurin osa sijoituksista on tehty tanskalaisiin kiinteistövuokailuun joukkovelkakirjalainoihin, joilla on AAA-luottoluokitus.

Topdanmark Livsforsikring on viidenneksi suurin kaupallinen henkivakuutusyhtiö Tanskassa. Yhtiö tarjoaa eläkevakuutuksia, henkivakuutuksia sekä jonkin verran sairausvakuutuksia. Jos vakuutuksenottajalla on useita vakuutuksia, liitetään kaikki vakuutukset yhdeksi vakuutussopimukseksi. Suurin osa sopimuksista on osa työnantajien solmimia eläkevakuutussopimuksia, mutta vakuutuksia myönnetään myös itsenäisinä.

Uudet vakuutukset ovat joko sijoitussidonnaisia vakuutuksia tai laskuperustekorollisia vakuutuksia. Suurin osa uusista vakuutuksista on sijoitussidonnaisia eläkevakuutuksia, joissa vakuutuksenottaja kantaa markkinariskin. Näiden kahden päävakuutuslajin riskiprofiilit ovat erilaiset. Yhtiön kannalta näihin vakuutuksiin liittyvät pääasialliset riskit ovat markkinariskit sekä henkivakuutus- ja biometriset riskit.

Sijoitussidonnaisissa vakuutuksissa yhtiöllä on matala riski, koska vakuutuksenottaja kantaa itse markkinariskin. Vakuutusriskin kantaa Topdanmark Livsforsikring. Vakuutusriski on henkivakuutusriskiä ja sisältää kuolevuus-, pitkäikäisyys- ja sairastavuusriskin.

Laskuperustekorollisissa vakuutuksissa on hyvin erilainen riskirakenne. Vakuutukset on jaettu erillisiin korkoryhmiin, jossa jakoperuste on vakuutus sopimuksen laskuperustekorkeus. Vakuutuksenottajille taataan tietty tuottotaso vakuutuksen voimassaoloajalle. Vanhemmissa sopimuksissa on korkeampi takuutuotto kuin uudemmissa sopimuksissa. Sopimukselle hyvitetävä tuotto perustuu yhtiön sijoitustuottoihin ja sitä tasoitetaan kasvattamalla bonusvastuuta niinä vuosina, jolloin sijoitustuotot ovat korkeat, ja vastaavasti siirtämällä bonusvastuusta varoja sopimuksille huonompina vuosina. Edellä mainittu sijoitustoiminnan tuoton tasoitusmalli (bonusvastuut) on perinteinen Tanskassa ja se on tehokas

riskiä pienentävä menetelmä. Riskiä pienentävä määrä on korkeintaan bonusvastuiden määrä korkoryhmittäin.

Bonusvastuiden lisäksi riskejä pienennetään Topdanmark Livsforsikringissa hajauttamalla sijoituksia ja suuri osa sijoituksista on tehty tanskalaisiin AAA-luokiteltuihin kiinteistövuokauksellisiin joukkovelkakirjalainoihin. Riskien pienentämiseksi myös korkoriski pidetään pienenä tasehallinnan avulla.

Vakuutustoiminnan riskit, kehitys ja tulos

Vahinkovakuutustoiminnan kehitys ja riskit

Vakuutusmaksut sekä vakuutustoiminnan tuloksen kehitys Solvenssi II mukaisin vakuutuslajein on esitetty taulukossa Vahinkovakuutustoiminnan tulos, Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018.

Vakuutusmaksujen maltillinen 2,9 prosentin kasvu vuonna 2019 oli seurausta yhtiön toimista, joilla se pyrki säilyttämään kasvun ja kannattavuuden välisen tasapainon kilpailuilla markkinoilla. Kasvu indikoi portfolion matalaa riskin kasvua.

Topdanmarkin jakelusopimus Danske Bankin kanssa päättyi toisen vuosineljänneksen lopussa, mikä vähensi vakuutusmaksujen uusmyynnin määrää. Topdanmark ja Nordea allekirjoittivat Tanskan markkinoita koskevan vahinkovakuutusten jakelusopimuksen, joka astui

voimaan 1.1.2020. Samoin kuin aiemmassa sopimuksessa Danske Bankin kanssa, kyse on asiakasohjauskonseptista, jossa Nordea ohjaa asiakkaita Topdanmarkille, joka tarjoaa asiakasneuvonnan ja myy vakuutuksen.

Vuonna 2019 yhdistetty kulusuhde oli 88,3 prosenttia ennen run-off -tuottoja ja 83,7 prosenttia niiden jälkeen.

Vahinkovakuutustoiminnan tulos

Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Vakuutustoiminnan tuloksellisuus SII-vakuutuslajeittain milj. e	Vakuutusmaksu- tulo		Vakuutusmaksu- tuotot		Korvauskulut		Liikekulut		Jälleenvakuuttajan osuus vakuutuslajista		Vakuutustoiminnan tuloksellisuus ensivakuutuksesta	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Sairauskuluvakuutus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vakuutus ansiotulon menetyksen varalta	217,0	210,2	204,7	202,5	160,5	135,1	26,2	25,3	1,4	0,5	16,7	41,6
Työntekijäin tapaturmavakuutus	97,9	87,4	93,6	87,0	54,1	75,0	8,8	10,7	-3,9	-0,2	34,6	1,5
Moottorijoneuvon vastuuvakuutus	86,4	86,9	89,3	91,3	43,7	55,6	17,3	16,3	0,4	0,1	28,0	19,2
Muu moottorijoneuvon vakuutus	201,6	193,0	199,7	193,5	123,3	117,3	32,2	29,6	0,4	1,3	43,8	45,3
Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutus	7,5	7,2	7,6	6,6	4,7	4,5	0,9	1,3	0,1	0,2	1,9	0,7
Palo- ja muu omaisuusvahinkovakuutus	551,6	542,1	550,4	540,7	355,0	363,8	97,4	95,2	34,4	9,7	63,6	71,9
Yleinen vastuuvakuutus	76,1	75,5	79,3	71,9	54,1	36,8	10,5	11,8	-1,3	3,4	16,1	19,9
Matka-apuvakuutus	33,6	32,7	33,8	32,3	22,8	21,8	5,2	4,8	0,0	0,0	5,7	5,7
Muu henkivakuutus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vahinkovakuutus sopimukseen pohjautuva ja sairausvakuutusvelvoitteeseen liittyvä elinkorko ja eläke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vahinkovakuutus sopimukseen pohjautuva ja muuhun kuin sairausvakuutusvelvoitteeseen liittyvä elinkorko ja eläke	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	1 271,6	1 235,0	1 258,6	1 225,7	818,2	810,0	198,6	195,0	31,4	14,9	210,4	205,8

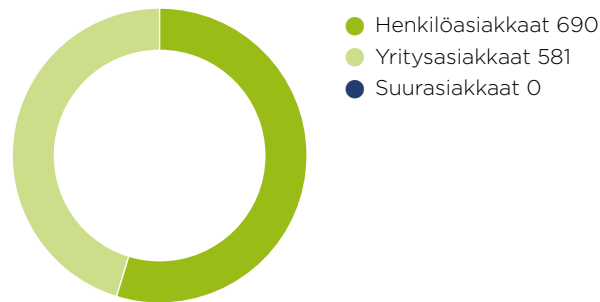
Topdanmarkin vakuutusportfolio on hajautettu liiketoiminta-alueittain ja vakuutuslajeittain, mikä ilmenee seuraavasta graafista Bruttomaksutulojen erittely

liiketoiminta-alueittain, maittain ja vakuutuslajeittain, Topdanmark vahinkovakuutus, 2019.

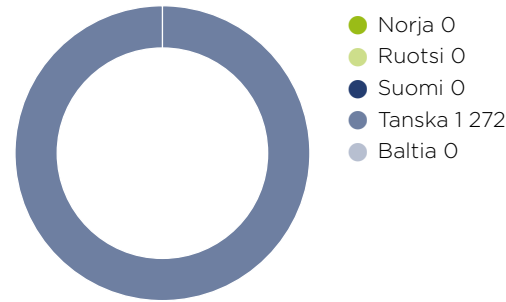
Bruttomaksutulojen erittely

Topdanmark vahinkovakuutus, 2019, yhteensä 1 272 milj. euroa

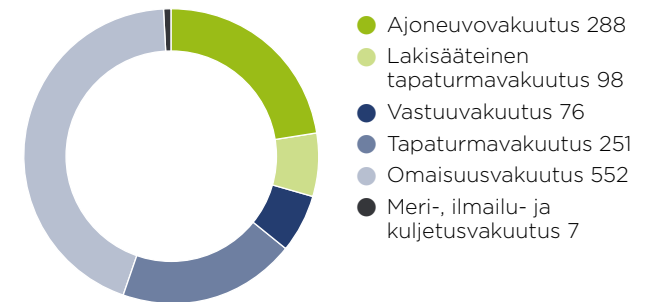
Liiketoiminta-alueittain

Maittain

Vakuutuslajeittain

Vakuutusmaksu- ja katastrofiriski sekä niiden hallinta ja valvonta

Pääasiallinen tulokseen vaikuttava vakuutusriski ovat katastrofeiksi luokitellut tapahtumat. Topdanmark Forsikringin erittäin kattavan jälleenvakuutusohjelman johdosta yhtiön vakuutusriskit ovat alhaiset. Jälleenvakuutusohjelman suurin omapidätysaste on yksittäistä myrskytapahtumaa kohden oleva 100 miljoonaa Tanskan kruunua, sekä siihen liittyvä uudelleen voimaan saattaminen. Yksittäisen tulipalovahinkotapahtuman omapidätyksen enimmäismäärä on 25 miljoonaa Tanskan kruunua. Työntekijän tapaturmavakuutuksessa riskit katetaan jälleenvakuutuksella yhteen miljardiin Tanskan

kruunuun asti ja yhtiön omapidätys on 50 miljoonaa Tanskan kruunua.

Terroritekojen aiheuttamat vahingot on tietyin rajoituksin katettu jälleenvakuutuksilla. Ydinvoiman, biologisten, kemikaalisten ja radiologisten ("NBCR") riskien varalta ollut Tanskan kansallinen rahasto suljettiin 1.7.2019. Näiden terroritekojen aiheuttamat vahingot ovat 1.7.2019 alkaen julkisen organisaation vastuulla. Tämä perustuu uuteen NBCR-terrorismitriskiä koskevaan lakiin. Uuden järjestelmän mukaan valtio kattaa ensin NBCR-hyökkäyksestä aiheutuvat kulut, mutta kulut katetaan jälkeenpäin vakuutuskenottajilta.

Vakuutusmaksuriskejä vähennetään liiketoimintojen eri tasoilla seuraavasti:

- Datan kerääminen riskeistä ja vahinkotapahtumista
- Kerätyn ja käsitellyn datan käyttö kannattavuusraportoinnissa, riskianalyseissa sekä sisäisessä mallissa
- Realisoituneiden riskien jatkuva seuranta sekä neljännesvuosittaiset ennusteet riskien kehityksestä
- Hinnoittelu työkalulla, joka sisältää tilastollisen mallin ja asiakasluokituksen
- Jälleenvakuutusurva, joka vähentää erityisesti katastrofitapahtumiin liittyvää riskiä
- Jatkuva riskitilanteen ja jälleenvakuutuksen kattavuuden seuranta riskikomiteassa.

Ylläpitääkseen tuote- ja asiakaskohtaista kannattavuutta, Topdanmark seuraa muutoksia asiakasportfoliossaan. Vastuuvelka lasketaan uudelleen kuukausittain ja kannattavuusraportit päivitetään samassa yhteydessä. Tämän raportoinnin pohjalta arvioidaan korvaustrendejä ja tarvittaessa tarkistetaan hinnoittelua.

Yksityisasiakassegmentin asiakkaat riskiluokitetaan ja asiakkaat jaetaan odotetun kannattavuuden mukaisiin ryhmiin. Asiakasluokittelulla on kaksi tarkoitusta. Ensiksi, se auttaa yksittäisen asiakkaan vakuutusturvan hinnan ja riskin välisen tasapainon ylläpitämisessä. Toiseksi, se edesauttaa sitä, että yksittäisten asiakkaiden välillä hinnoittelu on reilua. Tavoitteena on varmistaa, että asiakkaat maksavat riskiinsä nähden oikean tasoista vakuutusmaksua ja estää tilanne, jossa liikaa maksavat subventoivat liian vähän maksavia.

Keskeisten pk-yritysten, joilla on yksilöllisesti hinnoitellut vakuutus sopimukset, toteutunutta kannattavuutta seurataan asiakasarviointijärjestelmillä. Tämä mahdollistaa täsmällisten tietojen saannin asiakastasolla muun muassa tuotoista, korvauskuluista ja yhdistetystä kulusuhteesta.

Yllä kuvattujen analyysien lisäksi Topdanmark kehittää jatkuvasti vakuutusten hoitojärjestelmiään, jotta sillä olisi entistä yksityiskohtaisempaa tietoa. Tämä puolestaan mahdollistaa yhtiölle korvaustrendeissä tapahtuvien muutosten aiemman havaitsemisen sekä tietojen yhdistelemisen erityyppisistä vahingoista.

Vahinkovakuutuksen riskikenaariot

Topdanmark, 31.12.2019

Tunnusluku	Nykyinen taso (2019)	Muutos nykyisessä tasossa	Vaikutus tulokseen verojen jälkeen, milj. e
Yhdistetty kulusuhde, henkilöasiakkaat	86,6 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 5,4
Yhdistetty kulusuhde, yritysasiakkaat	80,3 %	+/- 1 prosenttiyksikköä	+/- 4,6
Nettovakuutusmaksutuotot (milj. e)	1 178	+/- 1 prosenttia	+/- 9,2
Nettokorvauskulut (milj. e)	779	+/- 1 prosenttia	+/- 6,0
Annetun jälleenvakuutuksen maksutulo (milj. e)	-81	+/- 10 prosenttia	+/- 6,3

Vahinkovakuutuksen riskikenaariot on esitetty taulukossa Vahinkovakuutuksen riskikenaariot, Topdanmark, 31.12.2019.

Vastuuvelkariski sekä sen hallinta ja valvonta

Vakuutuslajit on jaettu lyhythäntäisiin ja pitkähäntäisiin lajeihin sen perusteella, miten kauan vahinkoilmoituksesta kestää vahingon lopulliseen

korvaamiseen. Tärkeimpiä lyhythäntäisiä vakuutuslajeja Topdanmarkissa ovat erityyppiset kiinteistö- ja irtaimisto vakuutukset sekä muu moottoriajoneuvon vakuutus. Lyhythäntäisten vakuutuslajien korvaukset maksetaan pääosin ensimmäisen vuoden kuluessa. Pitkähäntäiset vakuutuslajit liittyvät tapaturma- ja vastuuvahinkoihin ja tällaisia vakuutuksia ovat muun muassa työntekijän tapaturmavakuutus, muu tapaturmavakuutus, moottoriajoneuvon vastuuvakuutus ja yritysasiakkaiden vastuuvakuutus. Vahinkovakuutuksen korvausvastuun rakenne on esitetty seuraavassa taulukossa.

Vahinkovakuutuksen korvausvastuun rakenne

Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Korvausvastuun rakenne	2019		2018	
	%	Duraatio	%	Duraatio
Lyhythäntäiset lajit	12,2	1,0	12,1	1,0
Työntekijöiden tapaturmavakuutus, eläkevastuu	26,7	10,5	24,3	10,6
Työntekijöiden tapaturmavakuutus, muu kuin eläkevastuu	21,8	1,7	24,1	2,8
Muu tapaturmavakuutus	28,8	3,9	27,3	3,8
Moottoriajoneuvon vastuuvakuutus, henkilövahingot	6,9	2,3	8,9	2,2
Yritysasiakkaiden vastuuvakuutus	3,5	1,8	3,3	1,8

Pitkähäntäiset vakuutuslajit ovat yleensä lyhythäntäisiä vakuutuslajeja riskialttiimpia. Pitkähäntäisten vakuutuslajien korvaukset on maksettu loppuun usein vasta 3–5 vuoden kuluttua vahinkoilmoituksesta ja harvinaisissa tapauksissa jopa 10–15 vuoden kuluttua.

Topdanmark laskee vakuutusriskin osittaisella sisäisellä mallillaan. Työntekijän tapaturmavakuutuksen vastuulaskuri on selvästi suurin, minkä jälkeen tulevat muut pitkähäntäiset korvausvastuut.

Pitkän korvausajan kuluessa korvausten taso voi muuttua merkittävästi lainsäädännön ja oikeuskäytäntöjen muuttuessa. Korvauskäytännöt voivat muuttua myös, jos Tanskan lakisääteisen tapaturmavakuutuksen korvauskäytännöistä päättävä elin muuttaa käytäntöjä sen suhteen, mitä ja kuinka paljon vakavissa henkilövahingoissa korvataan tai paljonko vakavissa henkilövahingoissa korvataan ansiotulojen menetyksistä. Tanskan lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa sovelletuilla käytänteillä on myös jonkin verran vaikutusta muun tapaturmavakuutuksen ja muiden henkilövahinkojen korvaustasoihin, joita noudatetaan moottoriajoneuvon vastuuvakuutuksen, henkilöasiakkaiden vastuuvakuutuksen ja yritysasiakkaiden vastuuvakuutuksen osalta. Korkeimman oikeuden päätökset saattavat myös vaikuttaa edellisten vuosien vastuuvelkaan erityisesti työntekijän tapaturmavakuutuksen osalta.

Varausriski on lähinnä luontaista epävarmuutta, joka liittyy laskentaan ja korvausinflaatioon. Varausriski toteutuu, jos korvauksen vahinkokohtainen vuotuinen kasvu ylittää yleisen hintojen kasvun tai jos oikeudellinen käytäntö tai lainsäädäntö muuttuu. Varausten riittävyttä testataan keskeisten vakuutuslajien osalta laskemalla vastuvelka vaihtoehtoisia malleja käyttäen ja vertaamalla velan tasoa ulkoisista lähteistä saataviin tilastotietoihin, ensisijaisesti Tanskan lakisääteisen tapaturmavakuutuksen korvauskäytännöistä päättävältä elimeltä ja Tanskan liikenneviranomaiselta saataviin tilastotietoihin.

Aktuaarit käyvät jatkuvaa vuoropuhelua korvaustoimintojen kanssa lainsäädännön, oikeuskäytäntöjen ja

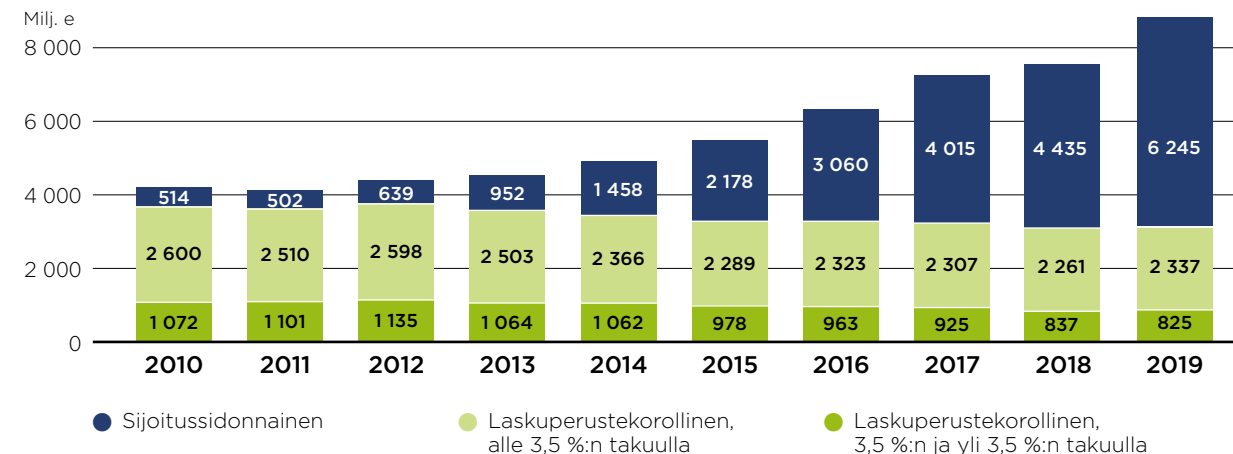
korvauskäytänteiden muutoksista sekä näiden muutosten vaikutuksesta yksittäisten varausten laskemisessa käytettyihin periaatteisiin.

Henkivakuutustoiminnan kehitys ja riskit

Seuraavassa graafissa on esitetty laskuperustekorollisen ja sijoitussidonnaisen vastuvelan kehitys vuosina 2010–2019.

Laskuperustekorollisen ja sijoitussidonnaisen vastuvelan kehitys

Topdanmark henkivakuutus, 2010–2019

Vakuutusmaksujen tuotekohtainen jakauma kahden edellisen tilikauden aikana on esitetty taulukossa Bruttovakuutusmaksutulojen lähteet, Topdanmark henkivakuutus, 31.12.2019 ja 31.12.2018.

Myynnin painopiste on sijoitussidonnaisissa tuotteissa ja saadut vakuutusmaksut ovat pääosin sijoitussidonnaisista sopimuksista. Jatkuvamaksuisten vakuutusten vakuutusmaksujen osuus kasvaa tasaisesti, kun taas kertamaksuisten vakuutusten vakuutusmaksut vaihtelevat enemmän vuosittain.

Merkittävä osuus henkivakuutustoimintaan liittyvistä riskeistä muodostuu laskuperustekorollisista vakuutuksista ja niihin liittyvien vastuiden riittävydestä. Valtaosa uusista sopimuksista on sijoitussidonnaisia ja näin ollen liiketoiminnan riskit eivät kasva yhtä paljon kuin vakuutusmaksujen määrä ja vastuovelka kokonaisuutena.

Ryhmähenkivakuutus on kollektiivinen henkivakuutus ilman säästökomponenttia eli riskivakuutus, jossa vakuutussumma maksetaan edunsaajille vain, jos vakuutettu kuolee vakuutuskauden aikana. Vakuutusturva on sekä tapaturmaisen että sairausperäisen kuoleman varalta.

Oman pääoman tuotto riskin kantamisesta ja muut henkivakuutustoiminnan tuloksen pääkomponentit esitetään taulukossa Henkivakuutuksen tulos, Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018.

Bruttovakuutusmaksutulojen lähteet

Topdanmark henkivakuutus, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Milj. e	2019	2018
Laskuperustekorolliset vakuutukset	62,4	66,1
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	340,2	273,7
Ryhmähenkivakuutus	36,0	43,2
Jatkuvamaksuisten vakuutusten vakuutusmaksutulo	438,6	383,0
Laskuperustekorolliset vakuutukset	46,1	71,3
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	1 002,8	902,3
Kertamaksuisten vakuutusten vakuutusmaksutulo	1 048,9	973,6
Bruttovakuutusmaksutulo	1 487,5	1 356,6

Tuloksen paraneminen 99 miljoonalla Tanskan kruunulla (13,3 miljoonalla eurolla) johtui ensisijaisesti oman pääoman sijoitustuotoista sekä vakuutusriskituotoista. Osakesijoitustuotot paranivat rahoitusmarkkinoiden

kehityksestä johtuen. Vakuutusriskituottoja paransivat kertaluonteiset oikaisuerät ja tuotot, jotka johtuivat työkyvyttömyysriskiliikkeen ennakoitua paremmasta tuloksesta.

Henkivakuutuksen tulos

Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Milj. e	2019	2018
Oman pääoman sijoitustuotot	24,9	14,7
Myynti ja hallinto	-2,9	-2,7
Vakuutusriski	3,0	-0,3
Oman pääoman tuotto riskin kantamisesta	18,8	18,8
Henkivakuutuksen tulos	43,9	30,5

Henkivakuutuksen tulos koostuu seuraavista eristä:

- Oman pääoman sijoitustuotot, joka on omaa pääomaa kattaville sijoituksille saatu reaaliuotto.
- Myynti ja hallinto, joka koostuu pääosin asiakkailta saaduista kulupalkkioista, joista on vähennetty todelliset kulut.
- Vakuutusriski, joka on vakuutusriskitulos liittyen kuolemantapauksiin, invaliditeetteihin ja vastaaviin tapahtumiin.
- Oman pääoman tuotto riskin kantamisesta (jaettuna riskituottoon ja tuottomarginaaliin) laskuperustekorollisista sopimuksista. Riskituotto lasketaan jokaiselle korkoryhmälle erikseen ja se perustuu arvioon yhtiön kohdistuvasta riskistä sekä haluttuun tuottomarginaaliin. Riskituotto on ehdollinen. Riskituotto siirretään omaan pääomaan, jos se voidaan kattaa pääosin kollektiivisista bonusvastuista.

Topdanmark Livsforsikringin keskeisimmät riskit voidaan tiivistää seuraavasti:

- Tappiota vaimentavien puskureiden (bonusvastuut) vähäisyys yhdistettynä matalien korkojen ympäristöön
- Työkyvyttömyysriski
- Pitkäikäisyysriski

Matala korkotaso ja erityisesti negatiiviset korot yhdessä elinajanodotteen pitenemisen kanssa on merkittävä riskiskenaario henkivakuutusyhtiöille, joilla on laskuperustekorollisia sopimuksia. Tällöin riskin kantamiseen korko- ja riskiryhmittäin käytettävien kollektiivisen ja yksilöllisen bonusvastuun määrä pienenee. Riskitapahuman toteutuessa tulosvaikutus riippuu bonusvastuiden määrästä, eli vakuutusvelkojen sisältämien tappioita vaimentavien puskureiden suuruudesta. Puskureiden ollessa tappioita suuremmat, tappiot katetaan bonusvastuilla. Niiden riskiryhmien osalta, joissa bonusvastuut on täysin käytetty, tappio katetaan omalla pääomalla.

Bonusvaraukset esitetään korkokontribuutioryhmittäin taulukossa Bonusvastuut korkokontribuutioryhmittäin, Topdanmark henkivakuutus, 31.12.2019. Topdanmark Livsforsikring on määrittänyt korkokontribuutioryhmät noudattaen Tanskan valvontaviranomaisen määrittämiä periaatteita.

Bonusvastuu on yksilöllisten ja kollektiivisten vastuiden määrä, joka sisältyy vastuuelkaan vakuutussäästöjen lisäksi. Kuten todettiin aiemmin, vakuutukset on jaettu erillisiin korkoryhmiin, jossa jakoperuste on vakuutus-sopimuksen laskuperustekorko. Vakuutuksenottajille taataan tietty tuottotaso vakuutuksen voimassaoloajalle. Sopimukselle hyvitetävä tuotto perustuu yhtiön sijoitustuottoihin ja sitä tasoitetaan kasvattamalla bonusvastuuta niinä vuosina, jolloin sijoitustuotot ovat korkeat, ja vastaavasti siirtämällä bonusvastuusta varoja sopimuksille huonompina vuosina.

Bonusvastuut korkokontribuutioryhmittäin

Topdanmark henkivakuutus, 31.12.2019

Korkokontribuutioryhmä	9	10	1	3	2	4	5	6	7
Laskuperustekorko/ takuutuotto	1 %	1 %	> 1 % - 2 %	> 1 % - 2 %	> 2 % - 3 %	> 2 % - 3 %	> 3 % - 4 %	> 4 % - < 5 %	5 %
Vastuuelka, milj. e	348	96	1147	110	377	139	379	434	11
Bonusvastuu: vastuuelan sisältämä yksilöllisten ja kollektiivisten vastuiden määrä vakuutussäästöjen lisäksi.	8,6 %	8,8 %	7,3 %	12,1 %	5,7 %	12,2 %	16,2 %	22,3 %	246,0 %

Henkivakuutusriskien hallinta

Tappioita vaimentavat puskurit ovat oleellinen osa laskuperustekorollista liiketoimintamallia, koska ne tasoittavat yliajantuoitoja ja korvauskuluja. Tämän johdosta Topdanmark Livsforsikring seuraa aktiivisesti vakavaraisuusasetusta, muutoksia yksittäisissä riskeissä ja tappioita vaimentavien puskureiden kehitystä. Tappioita vaimentavilla puskureilla voidaan tasoittaa yli ajan yksittäisten korkoryhmien sisällä niiden markkina- ja vakuutusriskejä.

Vakavaraisuuspääomavaatimus ("SCR") lasketaan neljännesvuosittain. Tarvittaessa, esimerkiksi markkinoiden kehityksestä johtuen, laskentatiheyttä ja skenaarioiden määrää lisätään ja niiden sisältöä muokataan.

Vastuuvelan määrää laskettaessa huomioidaan tuotekohtainen vahinkokehitys. Tämän lisäksi tuotekohtaista kannattavuutta seurataan myös sekä asiakas- että vakuutuskantatasolla. Näiden analyysien pohjalta pyritään tunnistamaan hintojen muutostarpeita.

Tappioita vaimentavien puskureiden merkitys matalan korkotason ympäristössä

Tanskalaisessa henkivakuutuslaitosten toiminnassa vastuuvেলাan sisältyy vakuutuksenottajille kuuluvia tappioita vaimentavia puskureita (yksilöllinen ja kollektiivinen bonusvastuu), joiden avulla voidaan kattaa asiakkaiden

sijoitustoiminnasta ja vakuutusturvasta aiheutuvia tappioita.

Alhainen korkotaso merkitsee sitä, että laskuperustekorollisten vakuutussopimusten mukaisten taattujen etujen markkina-arvo on korkea, jolloin yksilöllisen bonusvastuun määrä on pieni. Mitä pienempi yksilöllinen bonusvastuu on, sitä suurempi on riski siitä, että tappioita katetaan kokonaan tai osittain omalla pääomalla. Jos korot ovat korkealla, edellä mainittu turvaavuus paranee ja näin ollen mahdollisesti syntyviä tappioita voitaisiin kattaa suuremmissa määrin bonusvastuulla.

Kollektiivinen bonusvastuu vähenee useimmiten silloin, kun realisoitunut sijoitustuotto on alhaisempi kuin se korko, jolla yhtiö vuoden alussa on päättänyt hyvittää sopimuksia.

Oman pääoman turvaamisen näkökulmasta on pyrittävä vähentämään markkinariskiä matalan korkotason ympäristössä.

Kaikki vakuutussopimukset on jaettu erillisiin korkoryhmiin niiden laskuperustekorollisuuden perusteella. Kunkin korkoryhmän riskikapasiteetin, josta sen bonusvastuut muodostavat oleellisen tekijän, tulee olla linjassa kyseisen korkoryhmän sijoituspolitiikan kanssa, jotta luvattu takuutuotto voidaan sopimusten elinkaaren aikana saavuttaa. Korkoryhmän markkinariskiä mukautetaan

jatkuvasti riskikapasiteetin mukaisesti ja korkotason muutoksia seurataan, jotta riskin vähentämistoimet saadaan tarvittaessa toteutetuksi.

Työkyvyttömyys

Työkyvyttömyysriski muodostuu työkyvyttömyystapausten ennakoitua korkeammasta määrästä tai siitä, että töihin palataan vahinkotapahtuman jälkeen odotettua harvemmin tai myöhemmin. Tappiot saattavat johtua myös vakuutusta myönnettäessä tehdystä riittämättömästä terveysarviokäytöstä.

Kasvanut korvausmeno, joka johtuu työkyvyttömyysriskin pysyvistä muutoksista, katetaan osittain kontribuutioryhmän yksilöllisestä ja kollektiivisesta bonusvastuusta. Loppuosa vaikuttaa kyseisen tilikauden tulokseen ja siten omaan pääomaan.

Pitkäikäisyys

Pitkäikäisyysriski muodostuu siitä, että eläkevakuutus-sopimuksissa vakuutetut elävät odotettua pidempään, jolloin eliniästä riippuvien vakuutussopimusten vastuiden määrä kasvaa.

Osa näistä vastuiden kasvusta voidaan kattaa kontribuutioryhmän yksilöllisistä ja kollektiivisista bonusvastuista. Loppuosa vaikuttaa kyseisen tilikauden tulokseen ja siten omaan pääomaan.

Topdanmark Livsforsikringissä riskejä hallinnoidaan seuraavilla toimenpiteillä ja menetelmillä:

- Kaikki sopimukset jaetaan korkotakuun mukaan korkoryhmiin ja näiden ryhmien sijoituspolitiikat on suunniteltu niin, että vakuutuksille pystytään maksamaan luvatut tuotot.
- Markkinariskiä voidaan muokata vapaasti ottaen kuitenkin huomioon yksittäisen korkoryhmän riskikapasiteetti.
- Sijoitustuottojen ja riskiliikkeen tuloksen vaihtelut pyritään tasoittamaan korkoryhmäkohtaisilla bonus-vastuilla.
- Jälleenvakuuttaminen.
- Kuoleman- ja työkyvyttömyysturvan hinnoittelu-perusteita tarkistetaan jatkuvasti suhteessa markkina-tilanteeseen ja havaittuun vahinkohistoriaan.
- Uusien sopimusten vakuutusehtoja muutetaan tarpeen mukaan.
- Liiketoimintaprosessien hionta sen varmistamiseksi, että tuotteita myydään oikealla hinta-riski -suhteella.
- Vakuutus sopimusten ehtojen muuttaminen siten, että vastaavien vahinkotapahtumien riskit pienenevät tulevaisuudessa.

Henkivakuutuksen riskiskenaariot on esitetty seuraavassa taulukossa.

Henkivakuutustoiminnan riskiskenaariot

Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Milj. e verojen jälkeen	2019	2018
Työkyvyttömyysintensiteetti - 35 % kasvu*	-1,0	-1,4
Kuolevuusintensiteetti - 20 % lasku	-3,4	-3,3

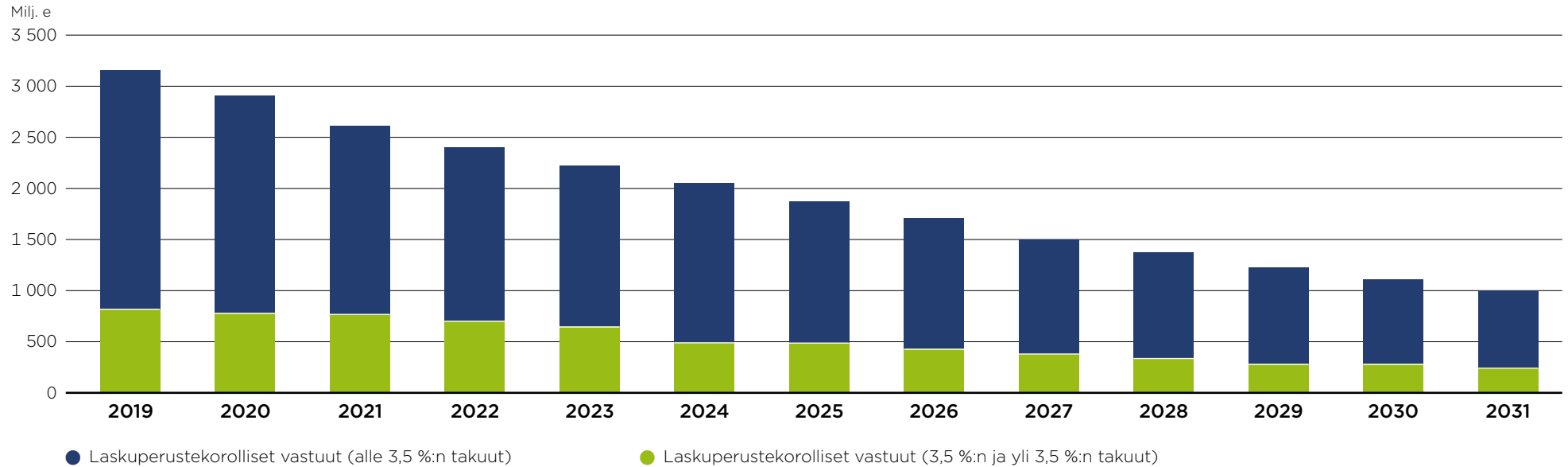
*35 % kasvu ensimmäisenä vuonna, jonka jälkeen 25 % kasvu samanaikaisen 20 % uudelleenaktivoinnin laskun kanssa

Riskienpientämistekniikoiden tehokkuuden arvioinnissa Topdanmarkin riskikomitea seuraa jatkuvasti esimerkiksi yhtiön riskiprofilia ja jälleenvakuutuksen kattavuutta sekä ennusteita. Mikäli ennusteet eivät toteudu, riskienpientämistekniikoita saatetaan joutua korjaamaan.

Seuraavassa graafissa esitetystä henkivakuutuksen vastuuelan erääntymisprofiilista voidaan nähdä, että korkealla takuukorolla olevien vakuutusten vastuuelka on pienenemässä. Uusia takuukorkoisia vakuutus sopimuksia tehdään, mutta hyvin matalilla takuukoroilla.

Laskuperustekorollisen vastuvelan ennuste ilman uusmyyntiä

Topdanmark Livsforsikring, 2019–2031

Markkinariskit ja sijoitustoiminnan tulos

Yleisesti ottaen pitkän aikavälin arvonmuodostuksen on perustuttava pääasiassa vakuutusriskien ottoon. Täydentääkseen vakuutustoiminnastaan syntyvää voittoa Topdanmark on valmis ottamaan tietyn määrän markkinariskiä, etenkin kun sen likviditeettiasema on vahva ja vakuutustoiminnan tuotot ovat korkeat ja

vakaat. Parantaakseen keskimääräistä sijoitustuottoaan Topdanmark on korkosijoitusten lisäksi sijoittanut muun muassa osakkeisiin, kiinteistöihin ja arvopaperistettuihin velkainstrumentteihin ("CDO:t").

Markkinariskit rajoitetaan tasolle, jolla yhtiö tekee suurella todennäköisyydellä voitollisen tuloksen myös erittäin epäsuotuisissa markkinaolosuhteissa. Suuret riskikeskittymät tai erittäin korreloivat riskit katetaan,

jotta vältettäisiin tarpeettomat tappiot ja markkinariskit. Sijoitussalkkua on hallinnoitava siten, että otetut markkinariskit eivät vaaranna normaalia liiketoimintaa tai suunniteltujen toimien toteuttamista edes epäsuotuisissa markkinaolosuhteissa.

Edellä mainittujen yleisten tavoitteiden saavuttamiseksi sijoituspolitiikassa asetetaan yhtiön tavoitteet, strategiat, organisaatio ja sijoituksia koskevat raportointikäytännöt.

Sijoitusstrategia määritetään tarkemmin markkinariskilimiiteille ja tietyntyyppisille positioille sekä alasalkuille asetetuilla vaatimuksilla. Hallitus päättää sijoitusstrategian, joka tarkistetaan vähintään kerran vuodessa. Asianmukaisia riskienpientämistekniikoita käytetään osana sijoitustoimintaa.

Sijoituksia valittaessa lähtökohtana on se, että sijoitusten ominaisuudet ja niiden kassavirtojen ajoitus vastaavat vakuutusvelkojen ominaisuuksia ja kassavirtoja. Sijoituspolitiikan tarkoitus on myös varmistaa, että yhtiön organisaatio, järjestelmät ja prosessit pystyvät tehokkaasti

tunnistamaan, mittaamaan, raportoimaan ja hallitsemaan niitä sijoitusriskejä, joille yhtiö on altistunut.

Samalla politiikka asettaa periaatteet Topdanmark Livsforsikringin asiakasvarojen sijoittamiselle, asiakkaille hyvitettävälle bonuksille ja sijoitussidonnaisten vakuutus-ten katteena olevien varojen sijoittamiselle. Tavoitteena on varmistaa, että asiakkaille voidaan tarjota houkuttelevia säästämistuotteita, joilla on kilpailukykyinen tuotto suhteessa niihin sijoitusriskeihin, joita asiakkaat ovat valmiita ottamaan.

Sijoituspolitiikkojen lisäksi yhtiöillä on pääomitus suunnitelma sekä sen varasuunnitelma, jos varoissa tai veloissa tapahtuu äkillisiä muutoksia.

Kun markkinariskejä mitataan ja hallitaan, kaikki riskit otetaan huomioon riippumatta siitä, johtuvatko ne aktiivisesta sijoitusvarojen hoidosta tai markkinariskinä pidettävistä eläkevastuista.

Sijoitusallokaatiot ja -tuotot: Topdanmark pois lukien sijoitussidonnaiset varat

Kuten aiemmin on kuvattu, henkivakuutuksessa eri korkoryhmillä on omat sijoitusstrategiansa ja tappiota vaimentavat puskurit, minkä takia on olennaista arvioida kyseisten varojen allokointia ja tuottoa suhteessa niitä vastaaviin korkoryhmiin. Yhtiölle jää kuitenkin hieman

markkinariskiä ja näin ollen taulukossa Sijoitusallokaatiot ilman sijoitussidonnaisia varoja, Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018 esitetään vahinko- ja henkivakuutuksen sijoitusallokaatiot ilman sijoitussidonnaisten vastuiden katteena olevia varoja.

Osakesalkut ovat hyvin hajautettuja eikä yksittäisiin nimiin ole merkittäviä keskittymiä, kun osakkuusyhtiöt on jätetty huomioimatta.

Sijoitusomaisuus koostuu pääosin tanskalaisista kiinteistövakuudellisista joukkovelkakirjalainoista. Näiden sijoitusten korkoherkkyys on pääosin saman suuruinen kuin vahinkovakuutusvelkojen korkoherkkyys. Täten valtion obligaatioiden ja kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen tuottoa on arvioitava suhteessa vahinkovakuutusvelan tuottovaateeseen ja arvonmuutokseen.

Sijoitusallokaatiot ilman sijoitussidonnaisia varoja

Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Omaisuuslaji	Topdanmark vahinkovakuutus				Topdanmark henkivakuutus			
	31.12.2019		31.12.2018		31.12.2019		31.12.2018	
	Markkina-arvo, milj. e	Osuus	Markkina-arvo, milj. e	Osuus	Markkina-arvo, milj. e	Osuus	Markkina-arvo, milj. e	Osuus
Korkosijoitukset yhteensä	2 089	90%	1 992	91 %	4 103	77 %	3 283	72 %
Rahamarkkinasijoitukset ja kassavarat	127	5%	258	12 %	241	5 %	329	7 %
Valtioiden jvk-lainat ja kiinteistövakuudelliset jvk-lainat	1 812	78%	1 585	72 %	3 456	65 %	2 507	55 %
Muut joukkovelkakirjalainat	6	0%	14	1 %	141	3 %	168	4 %
Indeksisidonnaiset joukkovelkakirjalainat	72	3%	68	3 %	170	3 %	167	4 %
CDO:t	72	3%	68	3 %	95	2 %	112	2 %
Listatut osakkeet yhteensä	124	5%	104	5 %	360	7 %	430	9 %
Tanska	38	2%	30	1 %	73	1 %	84	2 %
Pohjoismaat	2	0%	2	0 %	8	0 %	8	0 %
Muut maat	84	4%	72	3 %	279	5 %	337	7 %
Vaihtoehtoiset sijoitukset yhteensä	107	5%	93	4 %	869	16 %	852	19 %
Kiinteistöt	57	2%	47	2 %	520	10 %	501	11 %
Listamattomat osakkeet ja hedge-rahastot	50	2%	46	2 %	349	7 %	351	8 %
Omaisuuslajit yhteensä	2 321	100%	2 189	100 %	5 332	100 %	4 564	100 %

Tanskan ulkopuolisissa osakesijoituksissa ja muissa joukkovelkakirjalainasijoituksissa on huomioitu johdannaisten vaikutus. Listaamattomat osakkeet ja hedge-rahastot sisältävät myös pääomarahastosijoitukset ja suorat sijoitukset listaamattomiin osakkeisiin.

Luottoriskillisten joukkovelkakirjalainojen salkku on hyvin hajautettu ja se sisältää pääosin eurooppalaisten liikkeeseenlaskijoiden ns. investment grade -velkainstrumentteja.

Indeksiin sidottujen joukkovelkakirjalainojen salkku koostuu pääosin tanskalaisista kiinteistövakuudellisista joukkovelkakirjalainoista, joiden korkotuotto ja pääoma ovat sidottu indeksiin.

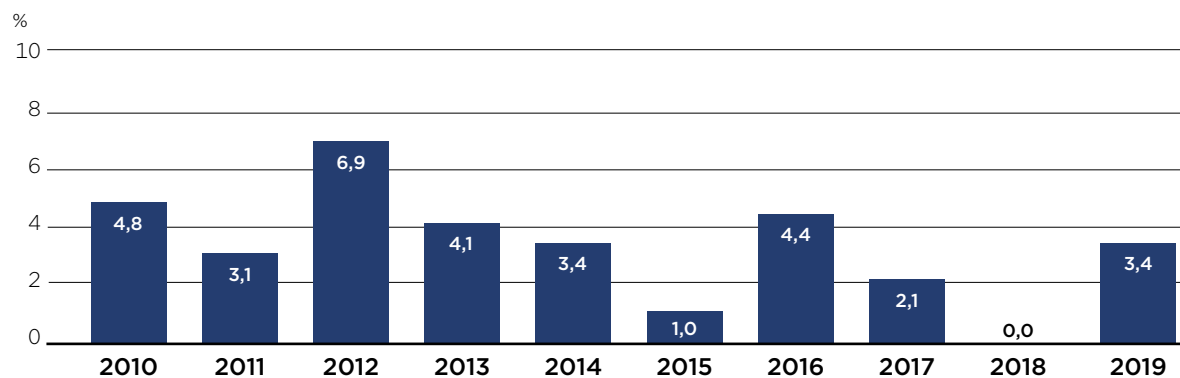
CDO-luokka sisältää ensisijaisesti sijoituksia näiden arvopaperistettujen instrumenttien suuririskisimpiin

osiin, joiden riski vastaa osakeriskiä. Näiden arvopaperistettujen erien kohde-etuutena ovat pääosin vakuudelliset pankkilainat ja jossain määrin investment grade -joukkovelkakirjalainat. Kiinteistöportfolio koostuu pääasiassa yhtiön omassa käytössä olevista kiinteistöistä.

Sijoitusten vuotuinen tuotto vuodelle 2019 ja sen vertailu edellisvuosien tuottoon esitetään graafissa Vuosittaiset sijoitustuotot markkina-arvoihin, Topdanmark ilman henkivakuutusta, 2010–2019.

Vuosittaiset sijoitustuotot markkina-arvoihin

Topdanmark ilman henkivakuutusta, 2010–2019

Taseen markkinariski

Korkoriski

Korkoriski lasketaan niille saamisille, veloille ja johdannaisille, joiden kirjanpitoarvoihin korkotaso vaikuttaa. Topdanmarkissa korkoherkkiä vakuutusvelkoja ovat vahinkovakuutuksen vakuutusvelat ja henkivakuutuksen taatut korkoetuudet.

Korkokäyrän muutokset vaikuttavat sijoitusten ja johdannaisten markkina-arvoihin, mikä näkyy realisoitumattomina voittoina tai tappioina.

Arvioidessaan vakuutusvelkojensa arvoa ja herkkyyttä Topdanmark käyttää Solvenssi II -diskonttokorkokäyrää, joka perustuu volatiliteettikorjattuun markkinakorkokäyrään. DKK-määräisen korkokäyrän volatiliteettikorjauskomponentti perustuu tanskalaisten kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen ja eurooppalaisten yritysten joukkovelkakirjalainojen luottoriskimarginaaleihin. Volatiliteettikorjauskomponentti oli 45 korkopistettä vuoden 2018 lopussa ja 19 korkopistettä vuoden 2019 lopussa.

Yleisesti ottaen korkoriskiä rajoitetaan ja hallitaan sijoittamalla korollisiin omaisuuseriin niin, että taseen nettomääräinen korkoriskialtistuma saadaan alennettua halutulle tasolle. Näin ollen tanskalaisilla

kiinteistövakuudellisilla ja Tanskan valtion joukkovelkakirjalainoilla on keskeinen asema sijoitussalkuissa. Taseen korkoherkkyyttä pienennettäessä on suojaus-tarkoituksessa käytetty koronvaihtosopimuksia ja standardimuotoisia optioita koronvaihtosopimuksille.

Osakeriski

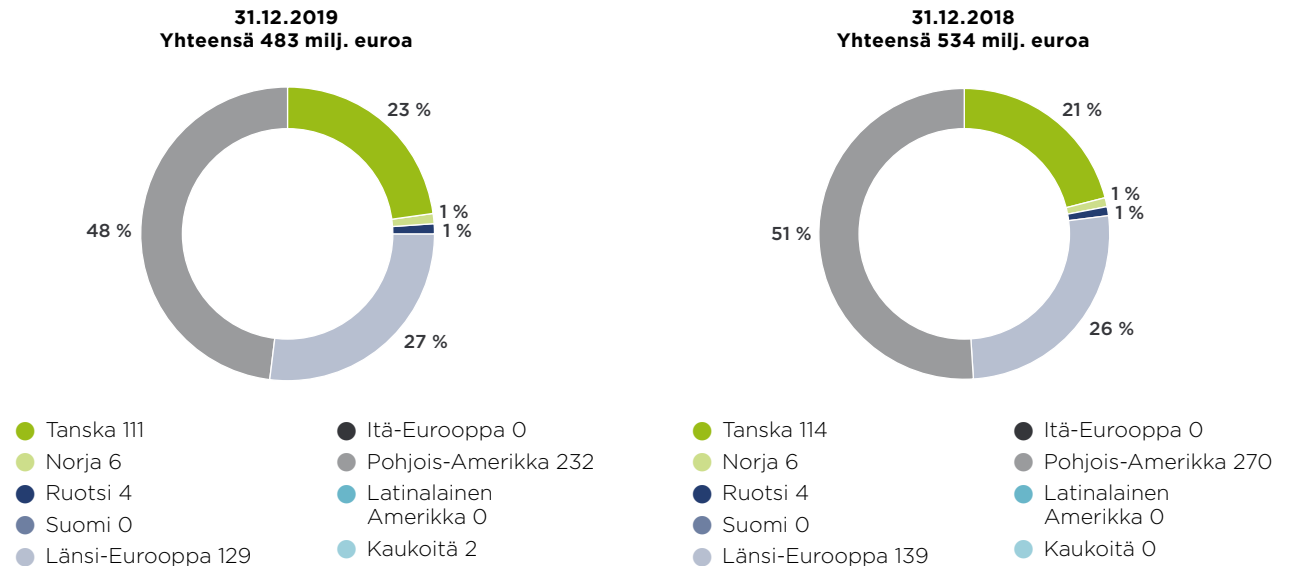
Tanskalaisten osakkeiden osalta osakesalkku on koottu OMXCCAP-indeksiin perustuen. Muut osakesijoitukset ovat ulkomaisessa osakesalkussa, jossa sijoitukset perustuvat MSCI World DC -indeksiin alkuperäisissä valuutoissaan. Näin ollen Topdanmarkin osakesalkku on kokonaisuudessaan hyvin hajautettu. Topdanmarkin listattujen osakesijoitusten maantieteellinen jakauma on esitetty viereisessä graafissa.

Kiinteistöriski

Kaikki kiinteistöt sijaitsevat Tanskassa ja olennainen osa niistä on Kööpenhaminan ja Århusin alueilla. Kiinteistö-portfolio on henkivakuutustoiminnan vastuiden katteena ja se on jakaantunut toimisto- ja asuinrakennuksiin. Suurin osa Topdanmarkin omia varoja kattavista kiinteistö-sijoituksista koostuu Topdanmarkin toimitiloista. Kiinteistöt arvostetaan Tanskan valvontaviranomaisen säännösten mukaan eli markkina-arvoon vuokrataso ja vuokrasopimusehdot huomioiden.

Listattujen osakesijoitusten maantieteellinen jakauma

Topdanmark

Luvut eivät sisällä Topdanmark Livsforsikringin sijoitussidonnaisia vakuutusia kattavia osakkeita.

Spread-riski

Suurin osa Topdanmarkin korkosijoituksista koostuu AAA-luokitelluista tanskalaisista kiinteistövakuudellisista joukkovelkakirjalainoista ja velkakirjoista, joiden liikkeeseenlaskijana tai takaajana ovat Euroopan parhaiten luottoluokitellut maat. Riskin katsotaan olevan hyvin vähäinen, koska liikkeeseenlaskijoiden luottokelpoisuus on hyvä ja sijoitusten luottoriskimarginaalit ovat linjassa

Topdanmarkin tavoittelemien riski-tuottotasojen kanssa. Salkku on hyvin hajautettu sekä maantieteellisesti että liikkeeseenlaskijatyypeittäin. Näin ollen keskittymä-riskille altistuminen on vähäistä.

Sijoituspolitiikka edellyttää, että salkku on hyvin hajautettu liikkeeseenlaskijoiden määrän osalta ja että salkku ei sisällä liian suuria yksittäisen liikkeeseenlaskijan keskittymiä. Spread-riski aiheutuu pääosin

kiinteistövakuudellisista joukkovelkakirjalainoista. Koska niiden osuus salkussa on korkea, ne ovat myös merkittävin markkinariskin komponentti SCR:llä mitattuna. Spread-riskin vakavaraisuuspääomavaatimus ("SCR") oli 311,4 miljoonaa euroa 31.12.2019.

Keskittymäriski

Topdanmarkin korkosijoitukset luottoluokittain esitetään taulukossa Korkosijoitukset luottoluokittain, Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018.

Topdanmarkilla ei ole merkittäviä sijoituskeskittymiä, lukuun ottamatta AAA-luokiteltujen tanskalaisten liikkeeseenlaskijoiden kiinteistövakuudellisia joukkovelkakirjalainoja.

Kuten aiemmin on kuvattu, näiden sijoitusten korkoherkkyys vastaa pääosin vakuutusvelkojen korkoherkkyyttä.

Valuuttariski

Käytännössä ainoa valuuttariskin lähde on sijoitusomaisuus, koska vakuutusvelat ovat Tanskan kruunuissa. Valuuttariskiä vähennetään johdannaisilla ja valuutakohtaiset nettomääräiset riskipositiot ovat vähäisiä euroa lukuun ottamatta.

Korkosijoitukset luottoluokittain

Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Luottoluokitus, %	2019	2018
>A+	82,2	75,9
A+, A, A-	6,7	3,8
BBB+, BBB, BBB-	0,3	0,4
<BBB-	9,0	11,0
Rahamarkkinasijoitukset	1,8	8,9

Valuuttariskiä arvioidaan SCR-perusteisesti. Se on laskettu useimmille valuutoille olettamalla 25 prosentin muutos valuuttakurssissa. Poikkeuksena on riskipositioltaan merkittävin valuutta euro, jonka muutoksena käytetään 0,39 prosenttia, koska Tanskan kruunu on sidottu euroon.

Inflaatoriski

Inflaatio-odotus sisältyy implisiittisesti malleihin, joita Topdanmark käyttää vakuutusvelkojen arvon laskennassa. Inflaation sisällyttämistä koskevat yleiset periaatteet eroavat toisistaan työntekijän tapaturmavakuutuksessa ja sairaus- ja tapaturmavakuutuksessa. Ensin mainitussa varaukset lasketaan palkkojen odotetun

tulevan indeksoinnin perusteella ja jälkimmäisessä odotetun nettohintaindeksin kehityksen perusteella.

Odotettavissa oleva korkeampi inflaatiovauhti sisällytetään yleisesti vakuutusvelkoihin viiveellä, kun taas tulokseen vaikuttaa vakuutusmaksujen korkeampi indeksointi tulevaisuudessa. Työntekijän tapaturmavakuutuksen sekä sairaus- ja tapaturmavakuutuksen inflaatoriskin vähentämiseksi Topdanmark käyttää indeksisidonnaisia joukkovelkakirjalainoja ja johdannaisia suojatessaan merkittävän osan kyseessä olevien vakuutuslajien inflaatioherkistä kassavirroista.

Markkinariskiherkkyydet

Viereisessä taulukossa on yhteenveto merkittävimpien markkinariskien herkkyyksistä. Taulukosta nähdään, että korkojen yhden prosenttiyksikön tasomuutoksen nettovaikutus olisi pienempi kuin 10 prosentin lasku osakkeiden tai kiinteistöjen hinnoissa.

Likviditeettiriski

Topdanmark-konsernilla on vahva likviditeettiasema. Ensinnäkin, asiakkaiden maksuihin liittyvä likviditeettiriski on hyvin vähäinen, koska vakuutusmaksut maksetaan vakuutuskauden alussa. Toiseksi, harjoitetun vakuutustoiminnan osista syntyvä kokonaisuus on luonteeltaan sellainen, että likviditeettikriisin toteutuminen on hyvin epätodennäköistä. Vakuutusvastuut ovat luonteeltaan vakaita ja sijoitussalkuissa rahamarkkinasijoituksia täydentää suuri määrä likvidejä listattuja Tanskan valtion ja kiinteistövakuudellisia joukkovelkakirjoja.

Tanskassa on ollut tilanteita, joissa pitkäaikaiset korot ovat muuttuneet äkillisesti ja huomattavasti, ja näistä tilanteista saatu kokemus vahvistaa, että markkinahäiriöt eivät vaikuta merkittävästi edellä mainittujen sijoitustyyppien likviditeettiin.

Vakuutusvelkojen ja joukkovelkakirjalainasalkun kassavirtojen erääntymisrakenne on esitetty viereisessä taulukossa.

Markkinariskiherkkyydet

Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Milj. e verojen jälkeen	Riskikenaario	2019	2018
Efektiiivinen korko	1 prosenttiyksikön kasvu	-1,3	3,3
<i>Korolliset varat</i>		-69,7	-64,2
<i>Vakuutusvelat</i>		68,3	67,5
Indeksisidonnaiset joukkovelkakirjat	5 % arvonalentuminen	-2,9	-2,7
Osakkeet	10 % arvonalentuminen	-11,5	-9,5
CDOt < AA	10 % arvonalentuminen	-7,8	-7,5
Kiinteistöt	10 % arvonalentuminen	-19,2	-20,0
Valuutta	Vuosittainen tappio enintään 2,5 %:n todennäköisyydellä	-0,7	-0,1

Vakuutusvelkojen ja joukkovelkakirjalainasalkun odotetut kassavirrat

Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Milj. e	Kirjanpitoarvo	Kassavirtavuodet					
		1	2-6	7-16	17-26	27-36	>36
Korvausvastuiden vastuuelva							
2018	1 741	-522	-736	-378	-151	-69	-12
2019	1 749	-509	-711	-373	-142	-62	-1
Henkivakuutuksen takuutuottoihin ja voitonjakoon osallisten vastuuelva							
2018	3 098	-344	-941	-1 366	-619	-195	-57
2019	3 161	-277	-1 011	-1 296	-540	-159	-41
Joukkovelkakirjalainoportfolio sisältäen korkojohdannaiset							
2018	4 362	1 938	1 355	1 381	150	0	0
2019	5 543	1 755	2 720	1 816	598	0	0

Henkivakuutuksen sijoitussidonnainen vastuuelva on katettu vastuuelkaa vastaavilla sijoituksilla, joten kyseisiä eriä ei esitetä taulukossa.

Joukkovelkakirjalainasalkun odotetut kassavirrat on laskettu perustuen optiokorjattuun duraatioon, jota käytetään joukkovelkakirjalainasalkun duraation laskemisessa. Optiokorjaus liittyy pääasiallisesti tanskalaisiin kiinteistövakuudellisiin joukkovelkakirjalainoihin ja kuvastaa odotettua duraatiota ottaen huomioon lainanottajan laina-aikaa lyhentävän option lunastaa laina takaisin kiinnitysluottolaitoksen kautta minä ajanhetkenä tahansa.

Edellä mainittujen syiden takia Topdanmark-konsernin likviditeettiriski liittyy ensisijaisesti emoyhtiö Topdanmark A/S:ään. Topdanmark A/S rahoittaa toimintansa ja osinko-ohjelmansa tytäryhtiöistään saamallaan osingoilla. Muut rahoitustarpeet katetaan lyhytaikaisilla rahamarkkinainstrumenteilla, joiden maturiteetti on tyypillisesti enintään yksi kuukausi.

Vastapuoliriskit

Topdanmark altistuu vastapuoliriskille sekä vakuutus- että sijoitustoiminnassaan. Korko- ja osakesijoituksiin liittyvä luottotappioriski katetaan vakavaraisuusvaatimuksen laskennassa spread-riski ja osakeriski -moduuleissa, joten niitä ei käsitellä tässä yhteydessä.

Vastapuoliriskin pääasialliset lähteet ovat yksittäisiin pankkeihin tehdyt talletukset, pankkien kanssa tehdyt johdannaissopimukset ja lyhytaikaiset saamiset jälleenvakuutusyhtiöiltä lisätynä tulevilla potentiaalisilla saamisilla. Nämä saamiset arvioidaan perustuen katastrofiskenaarioon, jossa tapahtuman todennäköisyys on kerran 200 vuodessa. Topdanmarkin vastapuoliriski lasketaan käyttäen SCR:n standardikaavaa.

Jälleenvakuutus

Vakuutustoiminnassa jälleenvakuutusyhtiöiden maksukyky on keskeisin vastapuoliriskitekijä. Topdanmark minimoi tämän riskin ostamalla jälleenvakuutusturvan ensisijaisesti jälleenvakuutusyhtiöiltä, joilla on vähintään luottoluokitus A- ja hajauttamalla jälleenvakuutusturvaa useiden jälleenvakuuttajien kesken.

Jälleenvakuutusvastapuolten osalta hallitus hyväksyy ohjeet siitä, kuinka suuri osa jälleenvakuutustarpeesta voidaan allokoida kullekin jälleenvakuuttajalle. Tämä osuus määräytyy jälleenvakuuttajan luokituksen sekä Topdanmarkin jälleenvakuuttajasta tekemän oman arvion perusteella. Suurimmat riskikeskittymät saattavat toteutua vakavan katastrofitapahtuman seurauksena. Katastrofin syitä voivat olla muun muassa myrskyt ja kaatosateet.

Sijoitukset

Topdanmarkille voi aiheutua tappioita, mikäli sen vastapuolet eivät kykene suoriutumaan joukkovelkakirja-, laina- tai rahoitus- ja johdannaissopimuksia koskevasta

velvoitteistaan. Topdanmarkin korkosijoitukset koostuvat pääosin tanskalaisten liikkeeseenlaskijoiden kiinteistö- vakuudellisista joukkovelkakirjalainoista. Topdanmark pyrkii aina hajauttamaan sijoituksensa hyvin, ei pelkää koskien yksittäisiä velallisia vaan myös maantieteellisesti, pienentääkseen velallisiin kohdistuvia riskejä.

Rahoitus- ja johdannaissopimusten vastapuoliriskejä rajoitetaan valitsemalla vastapuolet huolella. Vakuus vaaditaan, kun rahoitussopimusten arvo ylittää ennalta määrätyt rajat. Rajojen suuruus riippuu vastapuolen luottoluokituksesta ja sopimuksen ehdoista.

Operatiiviset riskit

Hallitus on määritellyt yleiset periaatteet ja kehikon sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä siitä, miten eri organisaatioiden riippumattomuus varmistetaan.

Näihin organisaatioihin kuuluvat liiketoiminta-alueet ja toiminnot, joilla on jatkuva vastuu operatiivisten riskien hallinnasta ja rajoittamisesta ja siten vastuu sellaisten virheiden tai rikosten riskin minimoinnista, joilla on taloudellisia tappiollisia ja maineellisia seurauksia

yritykselle. Täyttä organisatorista riippumattomuutta ei vaadita, jos sitä ei ole mahdollista järjestää tai jos täyden riippumattomuuden ei katsota olevan tarkoituksenmukaista. Mikäli organisaation riippumattomuutta ei ole vahvistettu, vaaditaan korvaavia kontrolleja.

Hyvin dokumentoitujen liiketoimintakäytäntöjen ja prosessien sekä tehokkaan valvontaympäristön ansiosta Topdanmark minimoi riskit sisäisten prosessien virheellisyyksien ja vakuutuspetosten osalta. Valmiussuunnitelmia on olemassa tärkeimmille alueille. Lisäksi sisäinen tarkastus tarkastaa jatkuvasti liiketoimintakäytäntöjä ja prosesseja kaikilla kriittisillä alueilla. Sisäinen tarkastus arvioi riskejä ja voi antaa suosituksia yksittäisten riskien rajoittamiseksi.

Topdanmark kehittää jatkuvasti IT-järjestelmiään. Vastuu riskienhallinnasta tässä yhteydessä on vastuullisten liiketoimintayksiköiden vastuulla. Hankkeissa on aina laadittava riskinarviointi, jossa on kuvaus riskeistä, mahdollisista seurauksista ja toimenpiteistä näiden riskien rajoittamiseksi.

Topdanmark valvoo ja raportoi säännöllisesti operatiivisista riskeistä. Tätä varten yhtiöllä on olemassa menettelytavat operatiivisten riskitapahtumien keräämiselle. Tapahtumat kerätään keskitetysti rekisteriin ja kommunikoidaan eteenpäin järjestelmässä, jotta yhtiö voi oppia virheistään.

Topdanmarkilla on useita ohjeita koskien operatiivisia riskejä. Tärkeimpiä ovat operatiivisten riskien toimintatavat ja ohjeet, vaatimustenmukaisuus ja sisäinen valvonta, tietoturvaliiketoiminta, IT-valmiussuunnitelma ja IT-valmiussuunnitelma.

Operatiiviset riskit sisältyvät Topdanmarkin ORSA:an ja ne raportoidaan riskikomitealle Topdanmarkin riskirekisterissä.

Pääomitus

Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)

Topdanmarkin viranomaismääräysten mukainen vakavaraisuuspääomavaatimus ("SCR") lasketaan seuraavasti:

- Topdanmark Forsikring laskee suurimman osan vahinko- ja sairausriskeistä sekä niitä vastaavasta vakavaraisuuspääomavaatimuksesta käyttäen osittaista sisäistä mallia, jonka Tanskan valvontaviranomainen on hyväksynyt. Muut riskit lasketaan Solvenssi II -standardikaavalla. Vakavaraisuuspääomavaatimuksen osittaisen sisäisen mallin elementit on integroitu SCR-laskennan standardikaavaan. Topdanmark Livsforsikring käyttää Solvenssi II -standardikaavaa.
- Tanskan valvontaviranomainen on antanut Topdanmarkille luvan käyttää volatiliteettikorjattua Solvenssi II -korkokäyrää.
- Topdanmarkin vakavaraisuuspääomavaatimus ("SCR") muodostuu Solvenssi II -standardikaavan ja Topdanmark Forsikringin osittaisen sisäisen mallin vakavaraisuusvaatimuksista.

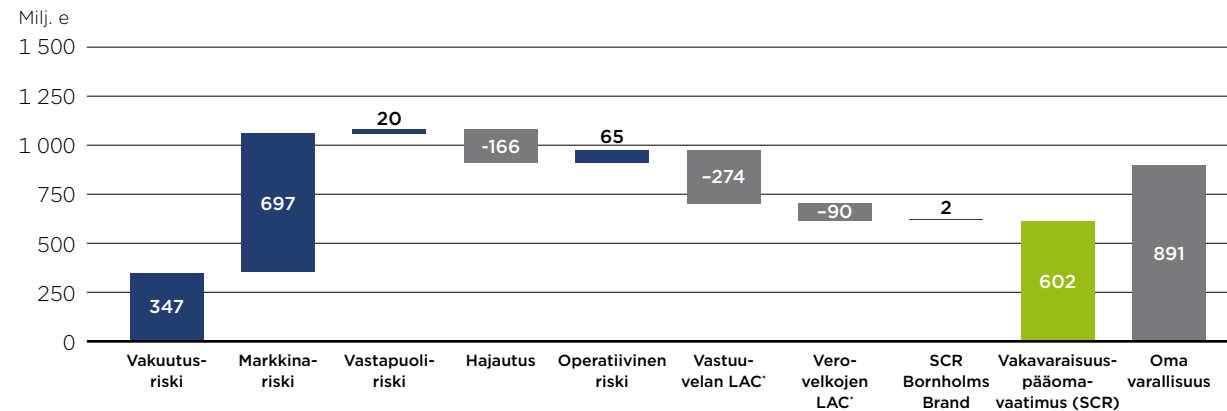
Mikäli Topdanmarkin vakavaraisuuspääomavaatimus laskettaisiin käyttäen ainoastaan Solvenssi II -standardikaavaa, SCR olisi 725 miljoonaa Tanskan kruunua (97 miljoonaa euroa) korkeampi kuin nyt noudatetulla mallilla laskettuna.

Topdanmarkin vakavaraisuuspääomavaatimus ja hyväksyttävät omat varat on esitetty graafissa Standardikaavan mukainen vakavaraisuus, Topdanmark, 31.12.2019.

Luvut on esitetty eri tavalla verrattuna Topdanmarkin vuosikertomukseen. Topdanmark esittää vuosikerto-

muksessaan luvut nettona tappioita vaimentavien erien ja bonusvastuiden vähentämisen jälkeen, kun taas Sampo esittää bruttoluvut. Topdanmark esittää vakavaraisuuspääomavaatimuksen sisällyttäen osittaisen sisäisen mallin elementtejä, kun taas Sampo esittää vakavaraisuuspääomavaatimuksen laskettuna kokonaan standardikaavalla. Tämä johtuu siitä, että Tanskan valvontaviranomainen on hyväksynyt Topdanmarkin osittaisen sisäisen mallin, mutta Sampo-konsernin osalta Suomen Finanssivalvonnalta vastaavaa hyväksyntää ei ole.

Standardikaavan mukainen vakavaraisuus Topdanmark, 31.12.2019

* Tappioita vaimentava vaikutus (Loss absorbing capacity)

Oma varallisuus

Pääomasuunnitelman tavoitteena on Topdanmarkin strategiaan ja riskinottohalukkuuteen pohjautuen arvioida tulevia hyväksyttäviä omia varoja ja vaka-varaisuuspääomavaatimuksia ("SCR") olettaen, että Topdanmark jatkaa toimintaansa odotustensa mukaisesti. Tuleviin hyväksyttäviin omiin varoihin vaikuttavat voitot, osingot ja pääomalainainstrumenttien liikkeeseenlaskut. Hyväksyttäviä omia varoja koskeva ennuste kattaa viiden vuoden ajanjakson.

Yhtiö- ja konsernitasolla oman varallisuuden lähtö-kohtana on hyväksyttävä oma pääoma, jota oikaistaan korjaavilla erillä, joista merkittävimmät esitetään alla.

Oma varallisuus:

Oma pääoma

- Ehdotettu osingonjako
- + Laskennallinen vero varmuusrahastosta
- + Tuottomarginaali
- Aineettomat hyödykkeet
- + Verot
- + Käytettävissä oleva osuus luokkaan 1 luettavasta huonomman etuoikeuden lainasta (enintään 20 % luokan 1 yhteismäärästä)
- + Käytettävissä oleva osuus huonomman etuoikeuden velasta (enintään 50 % SCR:stä)

Oma varallisuus

Ehdotetut osingot vähennetään omasta varallisuudesta tilinpäätöspäivänä. Ylimääräinen osinko vähennetään, kun hallitus on tehnyt päätöksen yhtiökokouksen valtuutuksen perusteella. Topdanmarkin hyväksyttävän oman varallisuuden rakenne esitetään taulukossa Hyväksyttävä oma varallisuus, Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018.

Hyväksyttävä oma varallisuus

Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Milj. e		2019	2018
Luokka 1	Yhteensä	710	690
	Osakepääoma	12	12
	Täsmäytserä	645	625
	Etuoikeudeltaan huonommat velat	54	54
Luokka 2	Yhteensä	181	181
	Etuoikeudeltaan huonommat velat	181	181
	Verottamattomat varaukset	0	0
Luokka 3	Yhteensä	0	0
	Laskennalliset verosaamiset	0	0
Hyväksyttävä oma varallisuus		891	872

Hyväksyttävät omat varat sisältävät seuraavat
Topdanmarkin Solvenssi II:n mukaiset pääomalainat
31.12.2019. Sampo-konsernin omistusosuus kyseisistä
varoista on myös esitetty seuraavassa taulukossa.

Solvenssi II -sääntöjen mukaiset etuoikeudeltaan huonommat velat

Topdanmark, 31.12.2019

Liikkeeseenlaskija	Instrumentti	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo euroina (IFRS)	First call ¹	Luokittelu	Nimellisarvo Sampo-konsernin portfolioissa
Topdanmark Forsikring A/S (Tanska)	10NC5	DKK 500 000 000	67 375 885	11/12/2020	Luokka 2	135 000 000
Topdanmark Forsikring A/S (Tanska)	10NC5.5	DKK 850 000 000	113 765 643	11/06/2021	Luokka 2	270 000 000
Topdanmark A/S (Tanska)	PerpNC5	DKK 400 000 000	53 536 773	23/11/2022	Luokka 1	133 000 000
			234 678 301			

¹ Ensimmäinen mahdollinen lunastuspäivä

MANDATUM LIFE -KONSERNI

55

Mandatum Life
-konserni

55

Vakuutustoiminnan
riskit, kehitys
ja tulos

62

Markkinariskit ja
sijoitustoiminnan
tulos

69

Vastapuoliriskit

70

Operatiiviset
riskit

70

Pääomitus

Mandatum Life -konserni

Mandatum Life toimii Suomessa ja Baltian maissa ja tarjoaa säästö- ja eläkevakuutuksia sekä vakuutuksia, jotka kattavat kuolevuus-, sairastavuus- ja työkyvyttömyysriskejä.

Mandatum Life on johtava eläkevakuuttaja yrityssegmentissä, joka on Mandatum Lifen asiakasstrategian painopistealue. Muutaman viime vuoden aikana Mandatum Life on laajentanut liiketoiminta-alueitaan henkivakuutustoiminnan ulkopuolelle, esimerkiksi sijoitusrahastoihin. Nämä liiketoiminnot ovat vielä pieniä tuloksellisuuden näkökulmasta, mutta edellyttävät kuitenkin niihin liittyvien operatiivisten riskienhallinta-toimenpiteiden asianmukaista hoitamista.

Olemassa oleva laskuperustekorollinen vastuuvetka ja sitä kattavat varat ovat riskienhallinnan näkökulmasta

kriittisin osa-alue, koska tämä liiketoiminta muodostaa suurimman osan Mandatum Lifen vakavaraisuuspääoma-vaatimuksesta (noin 75 prosenttia kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksesta). Mandatum Lifen strategiana on ylläpitää riittävän vahva vakavaraisuusasema, mikä mahdollistaa keskimääräisiä laskuperustekorjoja korkeampien pitkän aikavälin sijoitustuottojen tavoittelun.

Vakuutustoiminnan riskit, kehitys ja tulos

Vakuutusriskejä, niiden kehitystä sekä vastuuvetkan kehitystä kuvataan tässä kappaleessa. Yksityiskohtaisempia tietoja vastuuvetkasta on esitetty

liitteessä 5 Vakavaraisuuslaskennassa sovellettavat arvostusmenetelmät.

Sijoitussidonnaisiin sopimuksiin perustuva liiketoiminta on ollut Mandatum Lifen painopistealueena vuodesta 2001 alkaen. Siitä lähtien sijoitussidonnaisen vastuuvetkan trendi on ollut nouseva ja keskimääräinen sijoitussidonnaisen vastuuvetkan vuosittainen kasvu on ollut noin 20 prosenttia. Liiketoiminnan luonteen vuoksi vuosittainen vaihtelu on suhteellisen suurta.

Sijoitussidonnaisen kannan trendiin verrattuna laskuperustekorollisen vastuuvelan trendi on ollut aleneva vuodesta 2005, poikkeuksena vuosi 2014, jolloin laskuperustekorollinen ryhmäeläkekanta siirrettiin Suomi-yhtiöstä Mandatum Lifeen. Erityisesti ne vastuuvelan osat ovat pienentyneet, joissa laskuperustekorollinen ryhmäeläkekanta on korkein eli 4,5 prosenttia tai 3,5 prosenttia. Laskuperustekorollisten ja sijoitussidonnaisten kantojen kehitys esitetään

graafissa Laskuperustekorollisen ja sijoitussidonnaisen vastuuvelan kehitys, Mandatum Life, 2010–2019.

Yllä mainittu Suomi-yhtiöstä siirretty ryhmäeläkekanta ja siihen liittyvät saamiset on eriytetty ("eriytetty ryhmäeläkekanta" tai "eriytetty omaisuus") Mandatum Lifen muusta taseesta. Eriytetyillä ryhmäeläkekannalla on omat voitonjakoa koskevat säännökset, sijoituspolitiikka

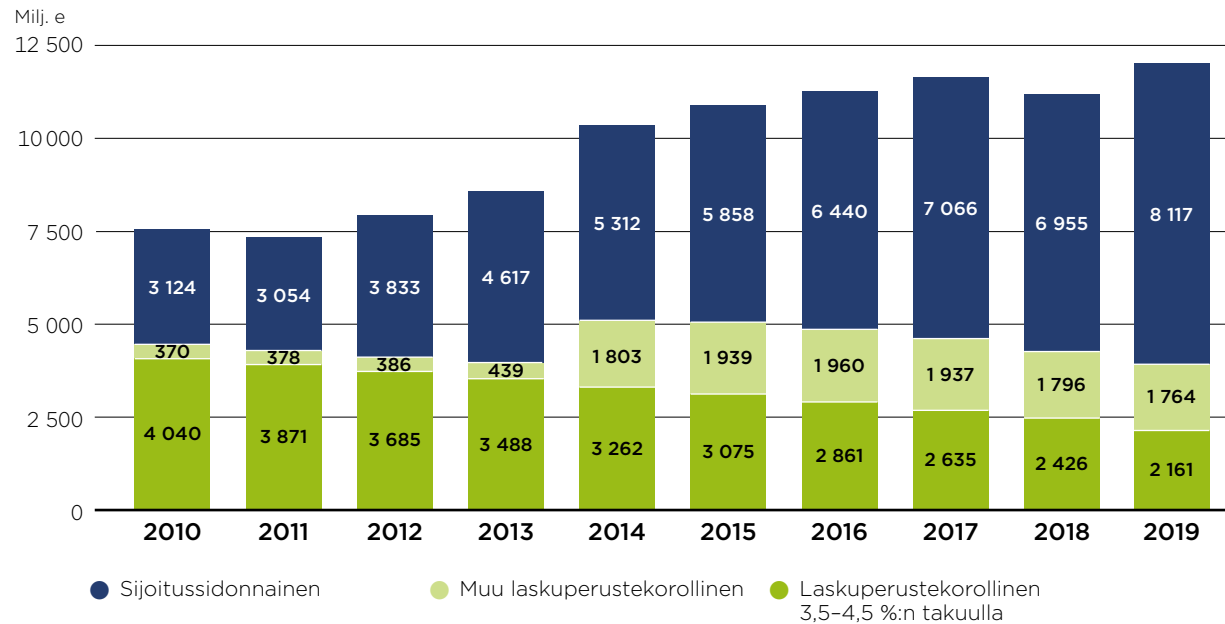
ja tasehallintakomitea. Laskuperustekorollisista veloista, jotka eivät ole osa eriytettyyn ryhmäeläkekantaan liittyviä velkoja, käytetään tästä eteenpäin nimitystä "alkuperäiset" laskuperustekorolliset velat.

Vuoden 2019 aikana vakuutusvelat kehittyivät suunnitelun mukaisesti. Sijoitussidonnainen liiketoiminta kasvoi ja saavutti kaikkien aikojen korkeimman tasonsa päättyen 8 117 miljoonaan euroon. Toisaalta korkeimpien laskuperustekorollisten omaavien vakuutuskantojen vastuuvelka aleni 264 miljoonaa euroa. Kokonaisuutena yhtiön laskuperustekorollinen vastuuvelka aleni 296 miljoonaa euroa ja on 3 926 miljoonaa euroa.

Vakuutusvelan muutos esitetään vuodelta 2019 taulukossa Vastuuvelan muutoksen analyysi ennen jälleenvakuuttajien osuutta, Mandatum Life, 31.12.2019

Laskuperustekorollisen ja sijoitussidonnaisen vastuuvelan kehitys

Mandatum Life, 2010–2019

Vastuuelan muutoksen analyysi ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Mandatum Life, 31.12.2019

Milj. e	Velka 2018	Maksut	Korvaukset	Kuormitus- tulo	Takuutuotot	Asiakas- hyvitykset	Muut	Velka 2019	Osuus %
Sijoitussidonnainen pl. Baltia	6 810	1 448	-1 116	-77	0	0	886	7 952	66 %
Yksilöllinen eläkevakuutus	1 298	55	-19	-14	0	0	191	1 511	13 %
Henkivakuutus	2 195	285	-474	-21	0	0	291	2 277	19 %
Kapitalisaatiosopimukset	2 519	1 018	-601	-31	0	0	259	3 164	26 %
Ryhmäeläkevakuutus	797	89	-22	-10	0	0	145	1 000	8 %
Laskuperustekorollinen ja muut pl. Baltia	4 208	125	-457	-33	112	8	-49	3 913	32 %
Eriytetty ryhmäeläkekanta	1 008	2	-57	-1	22	8	-17	964	8 %
Laskuperustekorko 3,5 %	658	2	-57	-1	22	8	-7	623	5 %
Korkotäydennys (3,5 % -> 0,50 %)	250	0	0	0	0	0	13	263	2 %
Tulevien lisäetujen vastuu	100	0	0	0	0	0	-22	78	1 %
Ryhmäeläkevakuutus	1 879	51	-225	-6	57	0	-25	1 732	14 %
Laskuperustekorko 3,5 %	1 603	2	-193	-3	53	0	-40	1 424	12 %
Laskuperustekorko 2,5 %, 1,5 % tai 0,0 %	276	48	-32	-3	4	0	14	308	3 %
Yksilöllinen eläkevakuutus	763	7	-138	-4	28	0	28	684	6 %
Laskuperustekorko 4,5 %	567	4	-77	-3	23	0	-19	495	4 %
Laskuperustekorko 3,5 %	128	2	-32	-1	4	0	21	122	1 %
Laskuperustekorko 2,5 % tai 0,0 %	68	1	-29	0	1	0	26	67	1 %
Yksilöllinen henkivakuutus	153	31	-27	-10	5	0	-10	142	1 %
Laskuperustekorko 4,5 %	52	1	-1	-1	2	0	-6	48	0 %
Laskuperustekorko 3,5 %	76	1	-8	-3	3	0	4	73	1 %
Laskuperustekorko 2,5 % tai 0,0 %	25	30	-18	-6	0	0	-9	22	0 %
Kapitalisaatiosopimukset	24	0	0	0	0	0	1	25	0 %
Laskuperustekorko 3,5 %	0	0	0	0	0	0	0	0	0 %
Laskuperustekorko 2,5 % tai 0,0 %	24	0	0	0	0	0	1	25	0 %
Tulevien lisäetujen vastuu	0	0	0	0	0	0	0	0	0 %
Korkotäydennys	232	0	0	0	0	0	-2	230	2 %
Kuolevuustäydennys	95	0	0	0	0	0	-9	86	1 %
Tuleva jälleenvakuutus	3	0	0	0	0	0	0	3	0 %
Muu velka	50	34	-11	-13	0	0	-15	47	0 %
Mandatum Life pl. Baltia	11 017	1 574	-1 573	-110	112	8	836	11 865	99 %
Baltia	159	30	-24	-4	1	0	17	178	1 %
Sijoitussidonnainen	145	28	-22	-3	0	0	18	166	1 %
Muut	14	2	-2	-1	1	0	0	13	0 %
Mandatum Life -konserni yhteensä	11 176	1 603	-1 597	-114	113	8	854	12 043	100 %

Suurimmassa osassa alkuperäisistä laskuperustekorollisista sopimuksista taattu korko on 3,5 prosenttia. Suomessa ennen vuotta 1999 myydyissä yksilöllisissä vakuutuksissa laskuperustekorko on 4,5 prosenttia, joka on myös määräysten mukainen korkein sallittu diskonttauskorko. Mandatum Life on myynyt myös vakuutuksia, joiden taattu korko on matalampi, mutta niiden osuus kannasta on pieni.

Mandatum Life on täydentänyt vastuuelkaa erillisellä korkotäydennyksellä alhaisista koroista johtuen (korkotäydennysvastuu). Taulukossa Diskonttokorot ja korkotäydennykset, Mandatum Life, 31.12.2019 esitetään kunakin vuonna käytetyt diskonttokorot ja niiden vaikutus vastuuelkaan.

Eriytetyn ryhmäeläkekannan vakuutus sopimusten laskuperustekorko on pääosin 3,5 prosenttia.

Diskonttokorot ja korkotäydennykset

Mandatum Life, 31.12.2019

Vuosi	2020	2021	2022	2023 ja siitä eteenpäin	Yhteensä
Käytetty diskonttokorko	0,0-0,25 %	0,0-0,25 %	0,0-1,25 %	0,0-3,5 %	-
Korkotäydennykset, milj. e	80	75	49	26	230

Riskienhallinnan näkökulmasta tärkeämpää on se, että vastuuelan diskonttauskorko on 0,0 prosenttia ja vastaava korkotäydennys 263 miljoonaa euroa (250) vuoden 2019 lopussa. Eriytetty ryhmäeläkekanta sisältää erillisen tulevien lisätujen vastuun. Tämän lisätujen vastuun määrä on yhteensä 78 miljoonaa euroa (100). Tätä tulevien lisätujen vastuuta voidaan käyttää myös kattamaan mahdollisia sijoitustappioita tai rahoittamaan mahdollisia vastuuelan lisätäydennyksiä eriytetyn ryhmäeläkekannan diskonttokoron muutoksista johtuen. Tämän johdosta tulevien lisätujen vastuulla on merkittävä rooli eriytetyn ryhmäeläkekannan riskienhallinnassa. Tästä johtuen sille on määritelty myös omat voitonjakoperiaatteensa, kuten aiemmin todettiin.

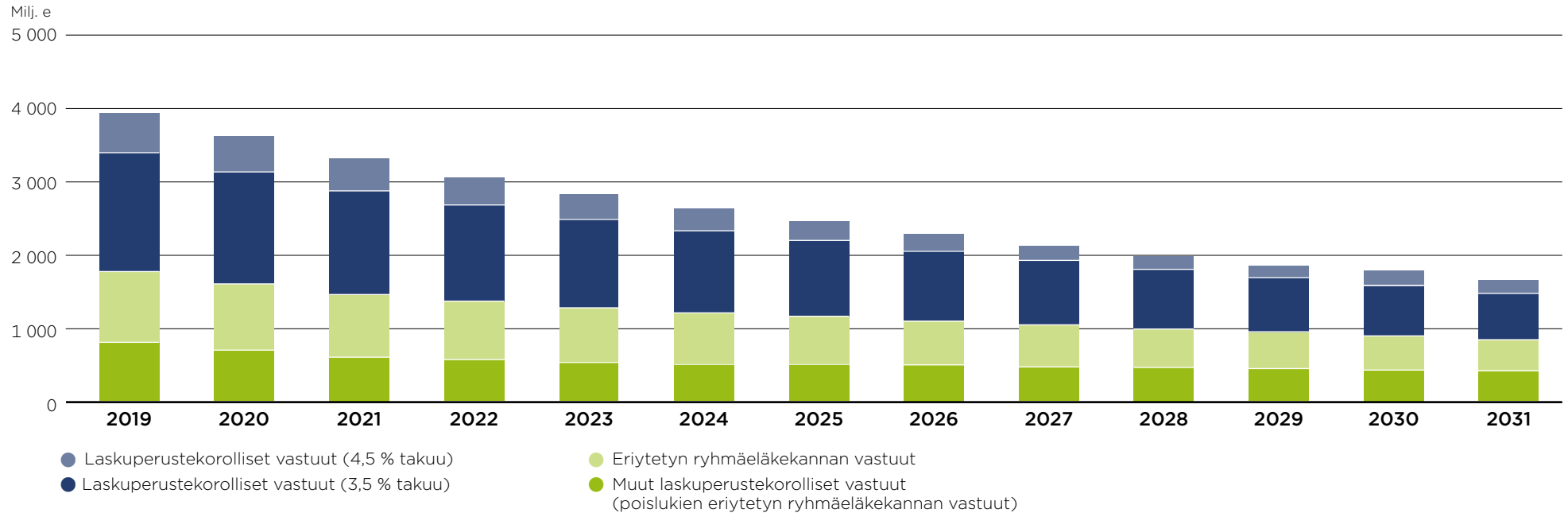
Laskuperustekorollisten vastuiden laskevan trendin odotetaan jatkuvan. Vastuiden, joissa on korkeimmat laskuperustekorot ja jotka siten sitovat eniten pääomaa,

odotetaan laskevan 2 161 miljoonasta eurosta alle 750 miljoonan euron tasolle Solvenssi II -säännösten mukaista vastuuelkaa koskevan siirtymäajan kuluessa (1.1.2020–31.12.2031). Eriytetyn ryhmäeläkekannan duraatio on noin 11 vuotta ja alkuperäisen laskuperustekorollisen kannan duraatio on noin 12 vuotta.

Graafissa Laskuperustekorollisen vastuuelan ennuste, Mandatum Life, 2019–2031 esitetään laskuperustekorollisten vastuiden odotettu kehitys.

Laskuperustekorollisen vastuvelan ennuste

Mandatum Life, 2019–2031

Biometriset riskit

Mandatum Lifen pääasialliset biometriset riskit ovat pitkäikäisyys, kuolevuus ja työkyvyttömyys.

Yleisesti ottaen sopimusten pitkä duraatio ja se, että Mandatum Lifen oikeus muuttaa vakuutus sopimusten ehtoja ja vakuutusmaksuja on rajoitettu, kasvattaa biometrisiä riskejä. Biometrisen riskin määritelmä on esitetty **liitteessä 2 Riskien määritelmät**. Mikäli

vakuutusmaksut osoittautuvat riittämättömiksi, eikä niitä ole mahdollista korottaa, vastuuvulkaa täydennetään odotettavissa olevaa tappiota vastaavalla kasvun määrällä.

Pitkäikäisyysriski on Mandatum Lifen biometrisistä riskeistä merkittävin. Myös korkotaso vaikuttaa merkittävästi pitkäikäisyysriskin vakavaraisuusvaatimukseen. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että mitä alempi käytettävä diskonttokorko on, sitä korkeampi pitkäikäisyys-

riskin vakavaraisuusvaatimus on. Laskuperustekorollinen ryhmäeläkekanta muodostaa suurimman osan pitkäikäisyysriskistä. Laskuperustekorolliset ryhmäeläkkeet ovat olleet uusilta jäseniltä pääosin suljettuja useiden vuosien ajan ja tämän vuoksi jäsenten keski-ikä on suhteellisen korkea, lähes 70 vuotta. Sijoitussidonnaisten ryhmäeläkkeiden ja yksilöllisten eläkevakuutusten kannassa pitkäikäisyysriski ei ole niin merkittävä, sillä vakuutukset

ovat pääsääntöisesti määräaikaaisia ja niihin liittyvät henkivakuutukset pienentävät pitkäikäisyysriskiä.

Pitkäikäisyysriskin vuotuista riskiliikkeen tulosta ja kuolleisuustrendiä analysoidaan säännöllisesti. Eriytetyn ryhmäeläkekannan vastuuvelan laskennassa käytettyä elinajan odotetta tarkistettiin vuonna 2014 ja muun ryhmäeläkekannan osalta vuosina 2002 ja 2007. Yhteensä muutokset kasvattivat vuoden 2019 vastuuvalkaa 86 miljoonalla eurolla (95) sisältäen eriytetyn ryhmäeläkekannan 71 miljoonan euron kuolevuustäydennyksen. Näiden muutosten jälkeen kumulatiivinen pitkäikäisyysriskin tulos on ollut ylijäämäinen. Vuoden 2019 pitkäikäisyyden riskiliike oli ryhmäeläkkeissä 8,9 miljoonaa euroa (8,3) voitollinen, kun huomioidaan täydennysvastuiden 8,9 miljoonan euron purku.

Henkivakuutuksen kuolevuusliikkeen tulos on voitollinen. Merkittävimpanä kuolevuusliikkeen heikkenemiseen vaikuttavana riskinä nähdään mahdollinen pandemia.

Muiden biometristen riskien osalta riskiliike on ollut kokonaisuutena voitollista, vaikka eri riskien välillä on voimakasta vaihtelua. Työkyvyttömyys- ja sairauskulu- vakuutuksissa riskiä pienentää pitkällä aikavälillä se, että yhtiöllä on oikeus korottaa vakuutusmaksuja olemassa olevien sopimusten osalta, mikäli vakuutuskorvauksissa tapahtuu epäsuotuisaa kehitystä.

Jälleenvakuutuksen jälkeiset korvaussuhteet, Mandatum Life, 31.12.2019 ja 31.12.2018 -taulukossa esitetään Mandatum Lifen riskiliikkeen tulos. Toteutuneen

korvausmenon suhde laskuperusteiden mukaiseen korvausmenoon oli 75 prosenttia vuonna 2019 (76). Taulukosta voi myös arvioida riskiliikkeen herkkyyttä. Esimerkiksi henkivakuutuksen osalta kuolevuuden kaksinkertaistuminen nostaisi maksetut korvaukset 12 miljoonasta eurosta 24 miljoonaan euroon.

Mandatum Lifen vakuutuskanta on suhteellisen hyvin hajautunut, eikä se sisällä merkittäviä riskikeskittymiä. Yhtiön ottamalla katastrofijälleenvakuutuksella pienennetään mahdollisten riskikeskittymien merkitystä entisestään.

Yleisesti henkivakuutuksien biometrisiä riskejä rajoitetaan huolellisella vastuunvalinnalla, riskejä ja kustannuksia vastaavalla hinnoittelulla, myönnettävien

Jälleenvakuutuksen jälkeiset korvaussuhteet

Mandatum Life, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Milj. e	2019			2018		
	Riskitulo	Korvausmenot	Korvaussuhde	Riskitulo	Korvausmenot	Korvaussuhde
Henkivakuutus	49,4	23,7	48 %	51,2	27,6	54 %
Kuolevuus	30,4	12,1	40 %	32,4	14,8	46 %
Sairastavuus ja työkyvyttömyys	19,0	11,6	61 %	18,8	12,8	68 %
Eläkevakuutus	87,7	78,9	90 %	86,7	77,1	89 %
Yksilöllinen eläke	13,1	13,8	106 %	13,7	13,9	101 %
Ryhmäeläke	74,6	65,0	87 %	73,1	63,3	87 %
Kuolevuus (pitkäikäisyys)	72,3	63,5	88 %	69,9	61,6	88 %
Työkyvyttömyys	2,3	1,5	67 %	3,2	1,7	54 %
Yhteensä	137,1	102,5	75 %	137,9	104,7	76 %

turvien suuruuden rajoituksilla sekä jälleenvakuutuksella. Mandatum Lifen vastuunvalintapolitiikassa on määritetty periaatteet riskin valinnalle ja limiitit vakuutettaville summille ja jälleenvakuutuspolitiikka ohjaa jälleenvakuutuksen käyttöä. Hallitus hyväksyy vastuunvalintapolitiikan, jälleenvakuutuspolitiikan, vakuutussojimus-ten hinnoittelun ja vastuavelan laskennan keskeisimmät periaatteet.

Vakuutusriskien komitea on vastuussa vastuunvalintapolitiikan ylläpitämisestä sekä vastuunvalintaprosessin ja korvausprosessin toimivuuden valvonnasta. Komitea myös raportoi vastuunvalintapolitiikkaan liittyvistä poikkeamista riskienhallintakomitealle. Vakuutusriskien komitean puheenjohtajana toimii yhtiön aktuaarijohtaja, jonka vastuulla on varmistaa, että vakuutusten hinnoittelussa ja vastuavelan laskennassa käytettävät periaatteet ovat riittävät ja yhteensopivat vakuutus- ja korvaustenhallintaprosessin kanssa.

Jälleenvakuutuksella rajoitetaan yksittäisiä kuolevuus- ja pysyvän työkyvyttömyyden riskejä. Hallitus hyväksyy

vuosittain jälleenvakuutuspolitiikan ja päättää suurimista omalla vastuulla pidettävistä korvausmääristä. Mandatum Lifessa tämä määrä on korkeintaan 1,5 miljoonaa euroa vakuutettua kohden.

Riskiliikkeen tulosta seurataan tiiviisti ja arvioidaan vuosittain perusteellisesti. Yhtiö mittaa riskinvalinnan tehokkuutta ja hinnoittelun riittävyttä keräämällä tietoa toteutuneesta korvausmenosta kultakin tuote- ja riskialueelta. Toteutunutta korvausmenoa verrataan vakuutusmaksuja asetettaessa oletettuihin ennusteisiin kunkin eri riskiturvan osalta.

Vastuuelkaa analysoidaan ja mahdollisia täydennystarpeita arvioidaan säännöllisesti. Vastuuelkaan liittyvät oletukset tarkistetaan vuosittain. Vastuiden riittävyttä testataan neljännesvuosittain. Näihin vastuavelan riittävyysteihin ja riskiliikkeen analyysiin perustuen asetetaan hinnat uusille vakuutussojimuksille sekä päivitetään vastuunvalintapolitiikka ja vastuavelan laskennassa käytettävät oletukset.

Vakuutuksenottajien käyttäytymiseen liittyvät riskit ja kustannusriski

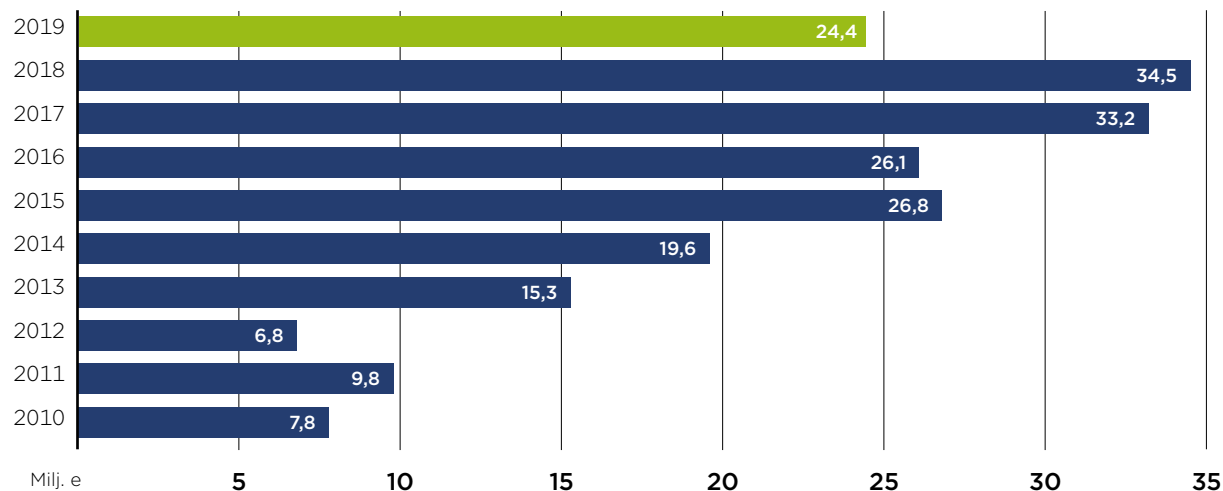
ALM-riskin kannalta takaisinostoriski on vähemmän merkittävä, koska Mandatum Lifessa noin 90 prosenttia laskuperustekorollisesta vastuavelasta muodostuu eläkevakuutuksista, joissa takaisinosto on mahdollinen ainoastaan poikkeustapauksissa. ALM-riskin kannalta takaisinostoriski on näin ollen olennainen vain yksilöllisissä henkivakuutuksissa ja kapitalisaatiosopimuksissa, joiden vastuavelan yhteismäärä on kuitenkin alle 5 prosenttia (alle 200 miljoonaa euroa) laskuperustekorollisesta vastuavelasta. Vastuavelan täydennyksiä ei myöskään makseta takaisinoston yhteydessä, mikä osaltaan pienentää laskuperustekorolliseen kantaan liittyvää takaisinostoriskiä. Vähäisen takaisinostoriskin vuoksi Mandatum Lifen vakuutusvelkojen tulevat kassavirrat ovat melko hyvin ennustettavissa.

Kustannusriskiä lisää se, että vakuutusten ehtoja ja vakuutusmaksuja ei useimmiten voi muuttaa merkittävästi vakuutuksen elinkaaren aikana.

Rahoitusmarkkinoiden kehityksellä on myös vaikutusta kustannusrisktiin, koska yhtiön palkkiotuotot on yleensä kytketty sijoitussidonnaisten sopimusten säästöjen määrään. Keskeisenä haasteena on vakuutusten hoitamiseen liittyvien prosessien kustannusten ja moninaiseen IT-arkkitehtuuriin liittyvien kustannusten pitäminen tehokkaalla ja kilpailukykyisellä tasolla. Vuonna 2019 kustannusliikkeen tulos Mandatum Life -ryhmässä oli 24 miljoonaa euroa (35). Mandatum Life ei jaksota vakuutusten hankintakuluja. Kustannusliikkeen tulos on kasvanut voimakkaasti vuodesta 2012, erityisesti sijoitussidonnaisen kannan palkkiotuottojen kasvun seurauksena, kuten on esitetty graafissa Kustannusliikkeen tulos, Mandatum Life -ryhmä, 2010–2019.

Kustannusliikkeen tulos

Mandatum Life -ryhmä, 2010–2019

Markkinariskit ja sijoitustoiminnan tulos

Tässä kappaleessa kuvataan Mandatum Lifen markkinariskiä koskien laskuperustekorollista liiketoimintaa eli sitä osaa liiketoiminnasta, jonka osalta Mandatum Life kantaa sijoitusriskin. Kuten mainittiin aiemmin, rahoitusmarkkinoiden kehityksellä on myös vaikutusta sijoitussidonnaiseen liiketoimintaan, koska yhtiön palkkiotuotot on yleensä kytketty sijoitussidonnaisten sopimusten säästöjen määrään. Tämä huomioidaan kuitenkin osana kustannusriskiä.

Mandatum Lifessa markkinariskin hallinta perustuu vastuuelvoja, odotettuja kassavirtoja, korkotasoa sekä tarkasteluhetken vakavaraisuusasemaa koskevaan

analyysiin eli aktiiviseen tasehallintaan. Kaikkia laskuperustekorollisia vastuuelvoja koskeva yhteinen tekijä on takuutuotto ja lisäedut. Mandatum Lifen vastuuelvojen kassavirrat ovat melko hyvin ennustettavissa, koska suurimmassa osassa yhtiön laskuperustekorollisia vakuutuksia takaisinostot ja lisäsijoitukset eivät ole mahdollisia.

Mandatum Lifessa markkinariskit aiheutuvat pääosin osakesijoituksista ja korkosijoitusten korkoriskistä sekä laskuperustekorollisista vakuutusveloista. Henkivakuutustoiminnassa merkittävin korkoriski aiheutuu siitä, että korkosijoitusten tuotto pitkällä aikavälillä ei ole vähintään yhtä suuri kuin vastuuelvan laskuperustekorokko. Tämän riskin todennäköisyys kasvaa, kun markkinakorot laskevat ja pysyvät alhaisella tasolla. Taseen vastuuelvan ja korkosijoitusten välistä duraatioeroa tarkastellaan ja hallitaan jatkuvasti. Sisäiseen riskinkantokykyymalliin perustuvia kontrollirajoja käytetään riittävän pääoman varmistamiseksi ja hallinnoimiseksi erilaisissa markkinatilanteissa.

Mandatum Life on varautunut alhaisiin korkoihin velkojen osalta muun muassa pienentämällä laskuperustekorokorokko minimimäärää uusissa vakuutuksissa ja täydentämällä vastuuelkaa korkotäydennyksillä. Lisäksi olemassa olevia sopimuksia on muutettu jälleensijoitusriskin paremman hallinnan mahdollistamiseksi. Takuutuotot ja muut laskuperustekorollisen vastuuelvan keskeiset piirteet esitetään kappaleessa **Vakuutustoiminnan riskit, kehitys ja tulos**.

Pääosa sijoitussalkuista koostuu korkosijoituksista ja listatuista osakesijoituksista, mutta vaihtoehtoisten sijoitusten – kiinteistö-, pääoma-, biometriset ja muut

vaihtoehtoiset sijoitukset – rooli on myös merkittävä, ollen 12,3 prosenttia sijoituksista.

Sijoitusten allokaatiot ja korkosijoitusten keskimääräinen maturiteetti vuoden 2019 ja 2018 lopussa esitetään Sijoitusallokaatio, Mandatum Life, 31.12.2019 ja 31.12.2018 -taulukossa.

Sijoitusallokaatio

Mandatum Life, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Omaisuuslaji	31.12.2019			31.12.2018		
	Markkina-arvo, milj. e	Osuus	Keskimääräinen maturiteetti, vuotta	Markkina-arvo, milj. e	Osuus	Keskimääräinen maturiteetti, vuotta
Korkosijoitukset yhteensä	3 669	65 %	2,9	3 524	63 %	2,8
Rahamarkkinasijoitukset ja kassavarat	819	14 %	0,0	486	9 %	0,0
Valtioiden joukkovelkakirjalainat	2	0 %	2,7	50	1 %	1,6
Muut joukkovelkakirjalainat, rahastot ja lainat	2 848	50 %	3,8	2 988	53 %	3,3
<i>Katetut jvk-lainat</i>	14	0 %	4,7	133	2 %	1,4
<i>Investment grade -jvk-lainat ja -lainat</i>	1 257	22 %	3,5	1 563	28 %	2,7
<i>High-yield -jvk-lainat ja -lainat</i>	1 170	21 %	3,7	953	17 %	3,6
<i>Heikomman etuoikeuden lainat / Tier 2</i>	135	2 %	4,7	99	2 %	5,6
<i>Heikomman etuoikeuden lainat / Tier 1</i>	272	5 %	5,1	240	4 %	5,7
<i>Suojaavat koronvaihtosopimukset</i>	0	0 %	-	0	0 %	-
Vakuutuskirjalainat	0	0 %	-	0	0 %	0,0
Listatut osakkeet yhteensä	1 308	23 %	-	1 334	24 %	-
Suomi	387	7 %	-	459	8 %	-
Pohjoismaat	1	0 %	-	1	0 %	-
Muut maat	921	16 %	-	875	16 %	-
Vaihtoehtoiset sijoitukset yhteensä	700	12 %	-	741	13 %	-
Kiinteistöt	191	3 %	-	213	4 %	-
Pääomarahastot*	247	4 %	-	230	4 %	-
Biometriset	0	0 %	-	12	0 %	-
Hyödykkeet	0	0 %	-	0	0 %	-
Muut vaihtoehtoiset	261	5 %	-	286	5 %	-
Kaupankäyntitarkoituksessa tehdyt johdannaiset	3	0 %	-	2	0 %	-
Omaisuuslajit yhteensä	5 680	100 %	-	5 602	100 %	-
Valuuttapositio, brutto	225	-	-	410	-	-

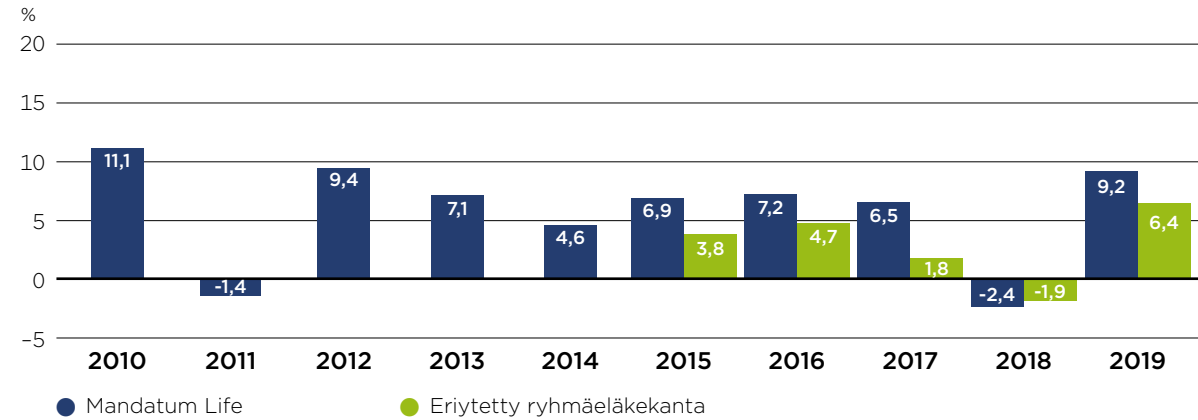
*Pääomarahastot sisältävät myös suorat sijoitukset listaamattomiin yhtiöihin.

Vuosittaiset sijoitustuotot markkina-arvoin esitetään vuodesta 2010 eteenpäin graafissa Vuosittaiset sijoitustuotot markkina-arvoin, Mandatum Life, 2010–2019.

Vuosittaiset sijoitustuotot markkina-arvoin

Mandatum Life, 2010–2019

Korko- ja osakesijoitusten markkinariskit

Korko- ja osakepositiot mukaan lukien jälleenvakuutukseen ja johdannaistransaktioihin liittyvät vastapuoli-

riskipositiot esitetään taulukossa Positiot toimialasektoreittain, omaisuuslajeittain ja luottoluokittain, Mandatum Life, 31.12.2019. Vastapuoliriskejä on kuvattu tarkemmin kappaleessa **Vastapuoliriskit**. Johdannaisten käsittelyyn liittyvien eroavaisuuksien vuoksi tämän taulukon luvut

eivät ole kaikilta osin vertailukelpoisia muiden tilinpäätöksen taulukoiden kanssa.

Positiot toimialasektoreittain, omaisuuslajeittain ja luottoluokittain

Mandatum Life, 31.12.2019

Milj. e	AAA	AA+ - AA-	A+ - A-	BBB+ - BBB-	BB+ - C	D	Luokitte- lematon	Korko- sijoitukset yhteensä	Listatut osakkeet	Muut	Vasta- puoliriski	Yhteensä	Muutos tilanteesta 31.12.2018
Perusteollisuus	0	0	0	10	60	0	15	85	85	0	0	170	52
Pääomahyödykkeet	0	0	4	5	26	0	60	95	152	0	0	247	24
Kulutustavarat	0	0	52	95	77	0	20	245	127	0	0	372	-89
Energia	0	1	0	0	0	0	47	47	0	8	0	55	5
Rahoitus	0	560	823	354	65	0	17	1 819	32	8	5	1 864	108
Valtiot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valtioiden takaamat jvk-lainat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Terveystuolto	0	0	5	23	90	0	33	151	92	18	0	261	21
Vakuutus	0	0	17	51	0	0	17	85	3	8	0	96	12
Media	0	0	0	0	6	0	0	6	9	0	0	15	-12
Pakkaus	0	0	0	0	9	0	24	33	12	0	0	44	18
Julkinen sektori, muut	0	2	25	0	0	0	0	27	0	0	0	27	-47
Kiinteistöala	0	0	1	87	5	0	144	236	0	175	0	411	89
Palvelut	0	0	4	44	157	0	60	265	86	0	0	351	58
Teknologia ja elektroniikka	1	0	6	5	47	0	11	70	188	10	0	268	58
Telekommunikaatio	0	0	8	44	72	0	0	124	15	0	0	139	-22
Liikenne	0	0	0	12	0	0	1	12	29	0	0	42	8
Yhdyskuntapalvelut	0	0	2	38	111	0	0	150	0	0	0	151	36
Muut	0	0	0	0	16	0	2	17	0	25	0	42	-15
Arvopaperistetut jvk-lainat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vakuudelliset jvk-lainat	14	0	0	0	0	0	0	14	0	0	0	14	-120
Sijoitusrahastot	0	0	0	0	0	0	187	187	478	448	0	1 112	-108
Vastapuoliyhteisö	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	6	2
Yhteensä	15	563	946	767	741	0	637	3 669	1 308	700	11	5 688	79
Muutos tilanteesta 31.12.2018	-134	-44	-164	151	262	0	73	145	-26	-41	2	79	

Investment grade -luokituksen ulkopuolella olevien korkosijoitusten merkitys Mandatum Lifen salkussa on huomattava. Osa pohjoismaisten pankkien liikkeeseen laskemista rahamarkkina-arvopapereista ja pohjoismaisissa pankeissa olevista käteisajoituksista muodostaa likviditeettibufferin korkosijoitusten sisällä. Tällä hetkellä näiden sijoitusten kokonaismäärä on suurempi kuin mitä tarvitaan likviditeettitarkoituksiin.

Pohjoismainen osakesalkku sisältää lähes ainoastaan suoria sijoituksia suomalaisiin osakkeisiin ja niiden osuus osakesalkusta on noin kolmannes. Kaksi kolmasosaa osakesijoituksista on allokoitu globaalisti ja ne koostuvat sekä rahastosijoituksista että suorista sijoituksista. Mandatum Lifen listattujen osakesijoitusten maantieteellinen jakauma on esitetty viereisessä graafissa.

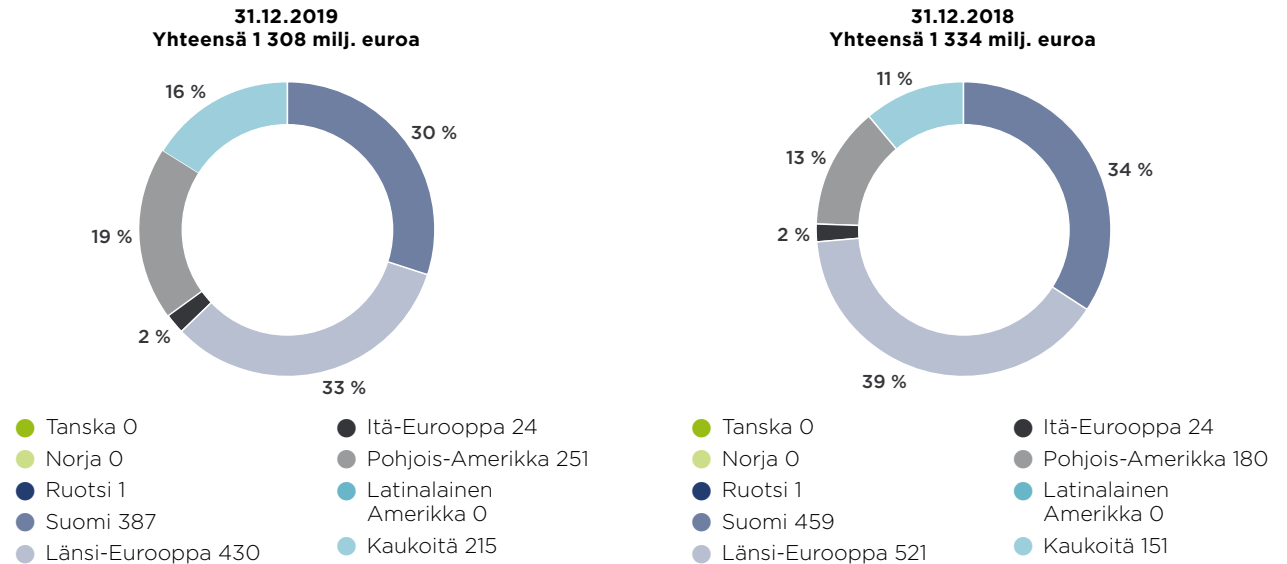
Vaihtoehtoiset sijoitukset

Mandatum Lifessa vaihtoehtoisten sijoitusten merkitys on ollut vuosien kuluessa merkittävä. Tämänhetkinen allokaatio-osuus on noin 12 prosenttia.

Pääomarahasto- ja vaihtoehtoisten sijoitusten määrä säilyi samalla tasolla kuin vuonna 2018. Vuonna 2018 näiden omaisuuslajien hallinnointi siirtyi ulkopuolisilta omaisuudenhoitajilta Sammon sijoitusyksikköön. Kiinteistösisijoitusportfoliota hallinnoi Sampo-konsernin oma kiinteistösisijoitusyksikkö. Kiinteistösisijoitusportfolio sisältää sekä suorat kiinteistösisijoitukset että epäsuorat

Listattujen osakesijoitusten maantieteellinen jakauma

Mandatum Life

sijoitukset kiinteistösisijoitusrahastoihin samoin kuin kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin. Kiinteistösisijoitusportfolio on ollut melko vakaa.

Taseen markkinariskit

Mandatum Lifen hallitus hyväksyy vuosittain sijoituspolitiikan, joka kattaa sekä eriytetyn omaisuuden että yhtiön muun omaisuuden, joissa on sijoitusriskiä. Tässä politiikassa määritetään sijoitustoiminnan periaatteet ja limiitit, jotka perustuvat vakuutusvelkojen ominai-

suuksiin, riskinottookykyyn sekä osakkeenomistajien tuottotavoitteisiin.

Eriytetylle omaisuudelle tehdyssä sijoituspolitiikassa määritellään kyseisen portfolion riskinkantokyky ja siihen liittyvät seurantarajat. Eriytetyn ryhmäläkevakuutuskannan tulevien lisäetujen vastuu kantaa ensimmäisenä mahdolliset sijoitustoiminnan tappiot ja siten myös riskinkantokyky perustuu tulevien lisäetujen vastuun määrään. Eri seurantarajat perustuvat määriteltyihin omaisuuden stressitesteihin.

Muuta sijoitusomaisuutta koskevassa sijoituspolitiikassa määritetään koko yhtiön riskinkantokyky, seurantarajat hyväksyttävälle riskien enimmäismäärälle ja tätä vastaavat riskienhallintakeinot. Seurantarajat on asetettu Solvenssi II -säännösten mukaisen SCR:n päälle ja niiden tasot perustuvat ennalta määriteltyihin markkinastresstesteihin. Yllämainittujen seurantarajojen alittuessa tasehallintakomitea informoi asiasta hallitusta ja hallitus tekee pääomituksen ja taseen markkinariskeihin liittyvät päätökset.

Mandatum Lifen laskuperustekorollisen vastuuvelan kassavirrat ovat suhteellisen hyvin ennakoitavissa, koska sopimusten takaisinostot ja ylimääräiset lisäsijoitukset ovat rajoitettuja suurimmassa osassa yhtiön laskuperustekorollisia vakuutuksia. Lisäksi yhtiön korvausmenoihin ei sisälly merkittävää inflaatoriskiä.

Sijoitustoiminnan pitkän aikavälin tavoitteena on saavuttaa hyväksyttävällä riskitasolla riittävä tuotto, jotta laskuperustekorko, kohtuusperiaatetulkinnan mukaiset asiakashyvitykset sekä omistajien tuottovaatimus voidaan kattaa. Pitkällä aikavälillä merkittävin riski on se, ettei korkosijoituksilla saavuteta käytettävää diskonttokorkoa vastaavaa vähimmäistuottoa.

Sijoitus- ja pääomituspäätösten lisäksi Mandatum Life on tehnyt toimenpiteitä vakuutusvelkojen osalta hallitakseen taseen korkoriskiä. Yhtiö on alentanut uusien sopimusten laskuperustekorkoa, täydentänyt vastuuvalkaa korkotäydennyksillä sekä muokannut olemassa olevien sopimusten ehtoja ja hallinnointiprosesseja tavalla, jotka mahdollistavat korkoriskin tehokkaamman hallinnan.

Korkoriski

Mandatum Lifen taloudellinen asema heikkenee korkojen laskiessa tai pysytellessä alhaisella tasolla, koska yhtiön velkojen duraatiot ovat varojen duraatioita pidempiä. Kasvava osa Mandatum Lifen liiketoiminnasta eli sijoitusidonnainen sekä henki- ja sairausvakuutusliiketoiminta ei ole korkoherkkä, mikä osittain pienentää korkoriskin vaikutusta yhtiön toimintaedellytyksille.

Korkosijoitusten keskimääräinen duraatio oli 2,8 vuotta huomioiden suojaavien johdannaisten vaikutus. Vastaava vakuutusvelkojen duraatio oli noin 12 vuotta. Korkoriskiä hallitaan taseen tasolla muuttamalla varojen duraatiota ja käyttämällä korkojohdannaisia.

Valuuttariski

Valuuttariski voidaan jakaa transaktioriskiin ja translaattoriskiin. Mandatum Life on alttiina transaktioriskille, jolla tarkoitetaan valuuttariskiä, joka syntyy sopimus-pohjaisista ulkomaanvaluutan määräisistä kassavirroista. Tarkempi määrittely valuuttariskistä on nähtävissä **liitteessä 2 Riskien määritelmät**.

Mandatum Lifessa transaktioriskiä syntyy lähinnä sijoituksista muihin valuuttoihin kuin euroon, koska yhtiön vastuovelka on euromääräistä. Mandatum Life ei automaattisesti sulje ulkomaan valuutassa olevia valuuttapositioitaan, vaan valuuttariskistrategia perustuu sen sijaan valuuttapositioiden aktiiviseen hallintaan. Tavoitteena on saavuttaa tuottoa suhteessa tilanteeseen, jossa valuuttakurssiriskeiltä on täysin suojauduttu.

Mandatum Lifen transaktioriskipositiot euroa vastaan on esitetty Transaktioriskipositio, Mandatum Life, 31.12.2019 -taulukossa. Taulukossa on esitetty avoimet transaktioriskipositiot valuutoittain sekä niiden arvonmuutos olettaen kotivaluutan 10 prosentin yleinen heikentyminen.

Transaktioriskipositio

Mandatum Life, 31.12.2019

Kotivaluutta, milj. e	EUR	USD	JPY	GBP	SEK	NOK	CHF	DKK	Muut	Yhteensä, netto
Vastuuvelka	0	0	0	0	-3	0	0	0	0	-3
Sijoitukset	0	767	8	94	47	51	71	17	182	1 237
Johdannaiset	0	-736	-1	-94	-45	23	-76	-20	-82	-1 032
Transaktioriskipositio, netto	0	31	7	0	-1	73	-4	-3	100	203
Herkkyys: EUR -10 %	0	3	1	0	0	7	0	0	10	20

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä on suhteellisen vähän merkitystä Mandatum Lifelle, sillä useimmissa liiketoiminnoissa velat ovat verrattain vakaita ja ennustettavia ja riittävä osa sijoitusvaroista on käteistä tai lyhytaikaisia rahamarkkinainstrumentteja.

Henkivakuutusyhtiöissä yleisesti suuri muutos takaisinostojen määrässä voisi vaikuttaa likviditeettiasemaan. Mandatum Lifessa kuitenkin vain suhteellisen pieni määrä vakuutus sopimuksista voidaan takaisinostaa ennen aikaisesta ja sen vuoksi korvauskuluista aiheutuvat lyhyen aikavälin kassavirrat on mahdollista ennustaa hyvin tarkasti.

Vastuuvelan sekä rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteetit on esitetty Kassavirrat sopimukseen

perustuvan maturiteetin mukaan, Mandatum Life, 31.12.2019 -taulukossa. Korkosijoitusten keskimääräinen maturiteetti oli 2,9 vuotta Mandatum Lifessa. Taulukossa esitetään rahoitustarve, joka aiheutuu rahoitusvarojen ja -velkojen sekä vastuuvelan odotetuista kassavirroista.

Mandatum Lifella on melko vähäinen määrä rahoitusvelkoja ja näin ollen jälleenuvakuutusriski on suhteellisen pieni.

Vastapuoliriskit

Mandatum Lifessa kolme merkittävintä vastapuoliriskin lähdettä ovat johdannaiset, jälleenuvakuutus ja muut saamiset. Vastapuoliriski, joka syntyy jälleenuvakuutus saamisista, saamisista vakuutusasiakkailta ja muista saamisista, on kuitenkin hyvin vähäinen.

Johdannaisiin liittyvä vastapuoliriski

Mandatum Lifessa johdannaisvastapuolten luottotappio-riskiä syntyy markkinariskien hallinnan seurauksena. Tämä johtuu siitä, että Mandatum Life on pitkäaikaisten korkojohdannaisten sekä valuuttatermiinien ja -optioiden aktiivinen käyttäjä.

Kahden osapuolen välillä tapahtuvasta johdannais-kaupankäynnistä aiheutuva vastapuoliriskiä pienennetään vastapuolien huolellisella valinnalla, vastapuolien hajauttamisella riskikeskittymien välttämiseksi sekä käyttämällä erilaisia vakuusjärjestelyitä, kuten ISDA-puitesopimuksia täydennettynä Credit Support Annex -vakuussopimuksilla. Vuodesta 2016 lähtien Sampo-konserniin kuuluvat yhtiöt Topdanmarkia lukuun ottamatta ovat määrittäneet koronvaihtosopimuksia

Kassavirrat sopimukseen perustuvan maturiteetin mukaan

Mandatum Life, 31.12.2019

Milj. e	Kirjanpitoarvo yhteensä	Kirjanpitoarvo, ei sopimukseen perustuvaa eräpäivää	Kirjanpitoarvo, sopimukseen perustuva eräpäivä	Kassavirrat						
				2020	2021	2022	2023	2024	2025-2034	2035-
Rahoitusvarat	5 634	2 961	2 674	355	197	280	398	733	843	12
joista koronvaihtosopimuksia	11	0	11	0	0	2	2	1	7	0
Rahoitusvelat	402	0	402	-15	-9	-10	-10	-260	-55	-191
joista koronvaihtosopimuksia	9	0	9	0	0	-1	-1	-1	-3	-5
Vuokravastuut	9	0	9	-2	-2	-2	-2	-2	-1	0
Vastuuvelka	3 347	0	3 347	-296	-295	-273	-258	-241	-1 643	-1 302

Taulukossa rahoitusvarat ja -velat on jaettu sopimuksiin, joiden maturiteetti on sopimuksessa määritetty, sekä muihin sopimuksiin. Muiden sopimusten kassavirtaprofiilin esittämisen sijasta niille esitetään kirjanpitoarvo. Lisäksi taulukossa on esitetty vastuuvelan odotetut kassavirrat jälleenuvakuutuksen jälkeen. Erien luonteesta johtuen, näihin lukuihin liittyy epävarmuutta.

keskusvastapuoliyhteisöjen kautta, mikä vähentää kahden osapuolen välistä vastapuoliriskiä, mutta altistaa Sampo-konsernin keskusvastapuoliyhteisöihin liittyvälle systeemiriskille.

Operatiiviset riskit

Operatiivisten riskien hallinnan tavoite Mandatum Lifessa on tunnistaa riskit etukäteen, hallita riskejä tehokkaasti ja pyrkiä etukäteen minimoimaan mahdollisten realisoituvien riskien vaikutusta mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla.

Liiketoimintayksiköt ovat vastuussa omien operatiivisten riskien tunnistamisesta, arvioinnista ja hallinnasta sekä riittävän sisäisen valvonnan järjestämisestä. Operatiivisten riskien komitea valvoo ja koordinoi operatiivisten riskien hallintaan liittyviä asioita Mandatum Lifessa. Komitea varmistaa, että liiketoiminta-alueiden riskit on tunnistettu ja että sisäinen valvonta ja riskien hallinta on järjestetty riittävällä tavalla. Komitea käsittelee myös operatiivisten riskien hallinnan toimintaohjeista mahdollisesti tehdyt poikkeamat ja seuraa operatiivisten riskien itsearvioinneissa tunnistettuja riskejä sekä

toteutuneita riskitapahtumia. Lisäksi komitea analysoi ja käsittelee operatiivisia riskejä liittyen esimerkiksi uusiin tuotteisiin ja palveluihin, prosesseissa ja riskeissä tapahtuneisiin muutoksiin sekä toteutuneisiin operatiivisiin riskitapahtumiin. Komitea kokoontuu neljä kertaa vuodessa. Merkittävät havainnot operatiivisista riskeistä raportoidaan riskienhallintakomitealle ja hallitukselle. Operatiivisten riskien komitean vastuulla on myös valvoa, että liiketoimintayksiköt valmistelevat jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmat asianmukaisesti.

Operatiivisten riskien rajoittamiseksi Mandatum Lifessa on hyväksytty useita eri toimintaohjeita, kuten sisäisen valvonnan politiikka, compliance-politiikka, turvallisuusohjeita, jatkuvuussuunnitelma, hankinta- ja ulkoistamispolitiikka, asiakaspalautteen käsittelyohje sekä useita muita toimintaohjeita liittyen operatiivisiin toimintoihin. Eri toimintaohjeista tehtyjä poikkeamia seurataan liiketoimintayksiköissä ja niistä raportoidaan compliance-toiminnolle ja operatiivisten riskien komitealle.

Prosesseihin sisältyvän sisäisen valvonnan järjestelmän tavoitteena on estää ja havaita negatiivisia tapahtumia sekä minimoida näiden vaikutukset. Lisäksi toteutuneet

riskitapahtumat ja läheltä piti -tilanteet tulee analysoida ja raportoida operatiivisten riskien komitealle.

Pääomitus

Mandatum Life käyttää vakavaraisuuspääomavaatimuksen ("SCR") laskennassa Solvenssi II -säännösten standardikaavaa soveltaen osakeriskin siirtymäsäännöstä. Siirtymäsäännökset vaikuttavat myös Solvenssi II:n mukaiseen oman varallisuuden määrään ("OF"), koska Mandatum Life soveltaa vastuuvelan laskennan osalta vastuuvelan siirtymäsääntöä liittyen Mandatum Lifen alkuperäisiin 3,5 prosentin tai 4,5 prosentin laskuperustekorona omaaviin eläkevakuutuksiin. Vastuuvelan määrää laskettaessa sovelletaan myös ns. volatilitteettikorjausta. Solvenssi II -mukaisen vastuuvelan määrä 11 374 miljoonaa euroa siirtymäsäännökset huomioon ottaen on pienempi kuin vastuuvelan määrä ilman siirtymäsäännöksiä (11 826 miljoonaa euroa). Siten vastuuvelan laskennan siirtymäsäännön johdosta oman varallisuuden määrä ("OF") kasvaa. Mandatum Life ei sovelle omia yrityskohtaisia parametreja vakuutusrisikin moduuleissa eikä yksinkertaistettuja laskentatapoja yhdessäkään standardikaavan riskimoduulissa.

Mandatum Lifen oma varallisuus oli 2 117 miljoonaa euroa, kun taas SCR oli 1 204 miljoonaa euroa. Vakavaraisuussuhde (oma varallisuus/SCR) oli 176 prosenttia ja pääomapuskurin suuruus oli 913 miljoonaa euroa. Ilman vastuuvelan siirtymäsääntöä oma varallisuus olisi 1 756 miljoonaa euroa ja SCR ilman osakeriskin siirtymäsääntöä olisi 1 234 miljoonaa euroa.

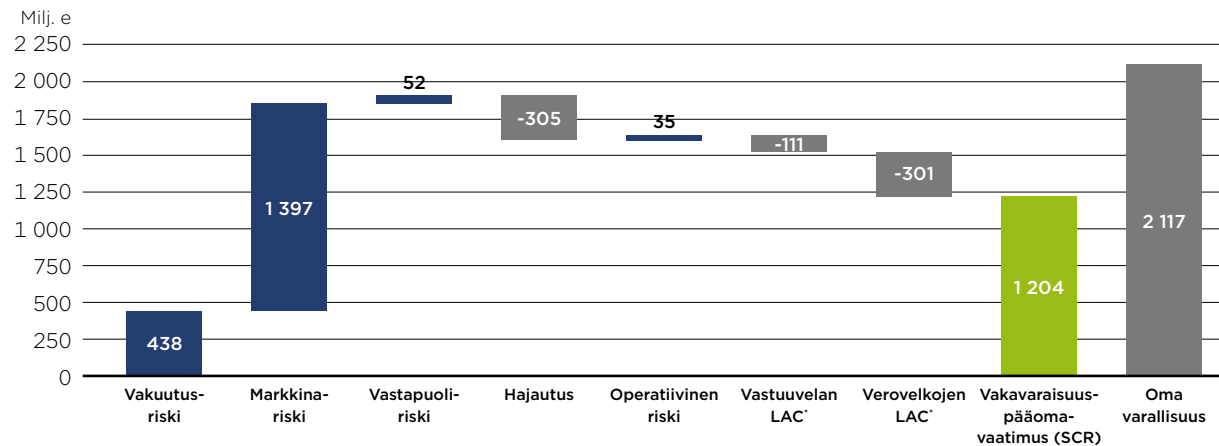
Vakavaraisuus, Mandatum Life, 31.12.2019 -graafissa vakavaraisuuspääomavaatimus on esitetty riskeittäin. Graafissa esitetään myös riskien väliset hajautushyödyt.

Ilman siirtymäsääntöjä lasketun vakavaraisuusaseman odotetaan kehittyvän suotuisasti siirtymäajanjaksolla. Laskuperustekorollisten velkojen määrä laskee (katso graafi **Laskuperustekorollisen vastuuvelan ennuste, Mandatum Life, 2019–2031** kappaleessa **Vakuutus-toiminnan riskit, kehitys ja tulos**) ja korkeimmilla laskuperustekoroilla olevien velkojen määrän odotetaan vähenevän merkittävästi, 2 161 miljoonasta eurosta alle 750 miljoonaan euroon, siirtymäajan kuluessa. Siten eniten pääomaa sitovien laskuperustekorollisten velkojen määrä vähenee siirtymäajanjaksolla. Tästä

aiheutuu laskeva trendi SCR:ään ja samalla ennakoidaan positiivista trendiä omaan varallisuuteen ilman siirtymäsäännöksiä. Sisäisesti Mandatum Life arvioi vakavaraisuussuhteen kehitystä sekä siirtymäsäännöksillä että ilman niitä. Nämä molemmat arviot vaikuttavat yhtiön liiketoimintapäätöksiin.

Vakavaraisuus

Mandatum Life, 31.12.2019

* Tappioita vaimentava vaikutus (Loss absorbing capacity)

Mandatum Lifen omien varojen rakenne on hyvä, kuten on esitetty taulukossa Hyväksyttävä oma varallisuus, Mandatum Life, 31.12.2019 ja 31.12.2018. Vuonna 2019 oma varallisuus koostuu sekä luokan 1 että luokan 2 -eristä, joista 349 miljoonaa euroa eli 16,5 prosenttia oli huonomman etuoikeuden velkoja vuoden 2019 lopussa kuten on esitetty taulukossa Solvenssi II -sääntöjen mukaiset etuoikeudeltaan huonommat velat, Mandatum Life, 31.12.2019. Huonomman etuoikeuden veloista 100 miljoonaa euroa on sijoitettu rajoitettuun oman perusvarallisuuden luokkaan 1 (Tier 1) Solvenssi II -sääntelyssä määriteltyjen siirtymätoimenpiteiden perusteella. Omasta varallisuudesta 361 miljoonaa euroa muodostuu vastuuvelan siirtymäsäännöksestä vuoden 2019 lopussa.

Yhteenvedona voidaan todeta, että Mandatum Lifen vakavaraisuus ja pääomarakenne ovat riittävät. Vastuuvelan siirtymäkauden aikana korkean laskuperustekoron omaavat vastuut vähenevät merkittävästi.

Hyväksyttävä oma varallisuus

Mandatum Life, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Milj. e		2019	2018
Luokka 1	Yhteensä	1 868	1 740
	Osakepääoma	181	181
	Täsmäytyserä	1 587	1 459
	Etuoikeudeltaan huonommat velat	100	100
Luokka 2	Yhteensä	249	0
	Etuoikeudeltaan huonommat velat	249	0
	Verottamattomat varaukset	0	0
Luokka 3	Yhteensä	0	0
	Laskennalliset verosaamiset	0	0
Hyväksyttävä oma varallisuus		2 117	1 740

Solvenssi II -sääntöjen mukaiset etuoikeudeltaan huonommat velat

Mandatum Life, 31.12.2019

Liikkeeseenlaskija	Instrumentti	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo euroina (IFRS)	First call ¹⁾	Luokittelu	Nimellisarvo Sampo Oyj:n portfolioissa
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	PerpNC10	EUR 100 000 000	100 000 000	31.12.2012	Luokka 1	100 000 000
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	30NC5	EUR 250 000 000	249 061 469	04.10.2024	Luokka 2	0
			349 061 469			

¹⁾ Ensimmäinen mahdollinen lunastuspäivä

RISKITARKASTELUA SAMPO-KONSERNISSA JA SAMPO OYJ:SSA

74

Riskitarkastelua
Sampo-konsernissa
ja Sampo Oyj:ssa

74

Vakuutusriskit
Sampo-konsernissa

75

Markkinariskit
Sampo-konsernin
tasolla

85

Sampo Oyj:n
rooli

Riskitarkastelua Sampo-konsernissa ja Sampo Oyj:ssä

Sampo-konserni on alttiina ennen kaikkea Pohjoismaiden kansantalouksien yleiselle kehitykselle. Pohjoismaiden kansantaloudet ovat kuitenkin tyypillisesti tietynä ajankohtana jonkin verran eri vaiheissa erilaisten taloudellisten rakenteiden ja erillisten valuuttojen vuoksi. Koska Pohjoismaat ovat myös maantieteellisesti laaja alue, tuo pohjoismaisuus vakuutusliiketoimintaan pikemminkin hajautushyötyä kuin toiminnan keskittyneisyyttä. Näin ollen Pohjoismaat ovat luontaisesti hyvä perusta hajautetulle liiketoiminnalle.

Ylläpitääkseen ja edistääkseen liiketoimintojen hajautusta, Sampo-konserni ennaltaehkäisee mahdollisuuksien mukaan keskittymiä eriyttämällä liiketoimintakokonaisuuksille omat painopistealueet. Tämän seurauksena erillisillä yhtiöillä on hyvin vähän päällekkäisyyksiä niiden vakuutus- ja sijoitustoiminnoissa. Huolimatta strategisista päätöksistä, joilla yhtiöiden toiminta-alueiden painopisteitä on eriytetty, vakuutus- ja sijoitustoiminnoista saattaa syntyä keskittymiä. Vakuutusvelkoja

ja sijoituksia tarkastellaankin konsernitasolla, jotta mahdolliset yksittäisen yhtiön tai riskifaktorin tasolla esiintyvät keskittymät havaittaisiin.

Nykyisen liiketoimintamallin, jossa kaikilla yhtiöillä on omat prosessit ja sopimukset vastapuoltensa kanssa, arvioidaan estävän vastapuoliriskin ja operatiivisen riskin kertymistä. Näin ollen näitä riskejä hallitaan pääsääntöisesti yhtiötasolla.

Konsernin sisäisiä vastuuta on vähän ja emoyhtiö toimii konsernin ainoana sisäisenä likviditeetin lähteenä ja pääasiallisena pääoman lähteenä. Tämä estää tehokkaasti tartuntariskiä ja siten mahdolliset yhden yhtiön ongelmat eivät suoraan vaikuta toisiin ryhmän yhtiöihin.

Vakuutus- ja markkinariskikeskittymät ja niiden hallinta kuvataan seuraavissa kappaleissa samoin kuin emoyhtiön rooli konsernitasoisten riskien hallinnassa ja likviditeetin lähteenä.

Vakuutusriskit Sampo-konsernissa

Tytäryhtiöissä harjoitettavasta vakuutustoiminnasta voidaan todeta, että If, Mandatum Life ja Topdanmark toimivat Pohjoismaissa, mutta pääosin eri maantieteellisillä alueilla ja vakuutuslajeissa ja näin ollen niiden vakuutusriskit ovat luonteeltaan erilaisia. Joitain yhteisiä riskitekijöitä on, kuten elinajanodote Suomessa. Myös Tanskassa Ifillä ja Topdanmarkilla on joitain päällekkäisyyksiä. Liiketoiminnan sujuessa normaalisti liiketoiminnasta ei kuitenkaan synny merkittäviä vakuutusriskikeskittymiä.

Näin ollen liiketoiminta-alueet synnyttävät pikemminkin hajautushyötyjä kuin riskikeskittymiä. Tämä yleinen riskikuva ei ole muuttunut Topdanmarkin kasvaneesta omistuksesta huolimatta, koska Topdanmarkin vakuutusriskit kohdentuvat pääosin tanskalaisiin riskeihin ja vain vähäisessä määrin samaan asiakaskuntaan Ifin kanssa.

Vakuutusryhmittymän vakuustustoiminnan vakavaraisuusvaatimus

31.12.2019

Vakuutusriskit, milj. e	If	Topdanmark	Mandatum Life	Sampo Oyj	Sampo-konserni huomioiden hajautushyöty	Osien summa	Delta
Henkivakuutus	83	72	437	0	568	593	-24
Sairausvakuutus	511	231	2	0	729	744	-16
Vahinkovakuutus	1 145	232	0	0	1 361	1 377	-16
Alariskien summa	1 739	535	439	0	2 658	2 714	-56
Hajautus	-474	-188	-1	0	-951	-663	-288
Vakuutusriski	1 265	347	438	0	1 707	2 050	-344

Taulukossa Vakuutusryhmittymän vakuustustoiminnan vakavaraisuusvaatimus, 31.12.2019 verrataan kolmen operatiivisen vakuutusyhtiön vakuutusliiketoimintoja ja niiden vakuutusliiketoimintaan liittyviä riskejä keskenään. Vertailu perustuu niiden standardikaavalla laskettuihin SCR-lukuihin, koska Sampo-konsernin ulkoisesti raportoima vahinkovakuutuksen SCR perustuu myös niihin. Standardikaavalla lasketut SCR:t eivät kuvaa riskejä yhtä hyvin kuin Ifin ja Topdanmarkin sisäiset mallit, mutta tässä yhteydessä niitä voidaan käyttää vertailupohjana yhtenäisyyden vuoksi.

Käytettäessä SCR-mittaria huomataan, että Ifin vaikutus konsernin SCR-lukuun on merkittävin ja sen painopiste on vahinkovakuutuksessa ja siihen liittyvässä sairausvakuutuksessa. Liiketoiminta on hyvin hajautunut Pohjoismaihin, ja pienin osuus liiketoiminnasta on Tanskassa. Maantieteellistä hajautusta ei oteta huomioon standardikaavassa ja siten Ifin sisäisesti arvioitu pääomatarve 608 miljoonaa euroa on merkittävästi pienempi.

Mandatum Life keskittyy suomalaisiin henkivakuutusriskeihin ja siten sillä ei käytännössä ole vakuutuslajikohtaisia tai maantieteellisiä hajautushyötyjä vakuustustoiminnassaan. Topdanmarkissa pääoman käyttö on jakautunut tasaisimmin yli eri vakuutusriskityyppien, jotka tosin kohdentuvat täysin Tanskaan. Sen yhtiökohtainen hajautushyöty yli vakuutuslajien on suhteellisesti korkein Sampo-konsernin yhtiöistä.

Kaiken kaikkiaan Sampo-konsernin tasolla voidaan todeta, että vakuustustoiminnot ovat hyvin hajautettuja vakuutuslajeittain, maantieteellisesti ja asiakasryhmittäin. Sampo-konsernin tasolla standardikaava antaa 344 miljoonaa euroa hajautushyötyä, koska vakuustustoiminnot ovat tasaisemmin jakautuneet vakuutuslajeittain konsernitasolla kuin yksittäisissä yhtiöissä. Sammon näkemyksen mukaan konsernin hajautushyödyn huomioiva SCR 1 707 miljoonaa euroa on kuitenkin konservatiivinen arvio vakuutusriskin pääomavaatimuksesta, koska standardikaava ei ota huomioon maantieteellistä eikä asiakaspohjaista hajautushyötyä alakonserni- tai Sampo-konserni-tasolla.

Markkinariskit Sampo-konsernin tasolla

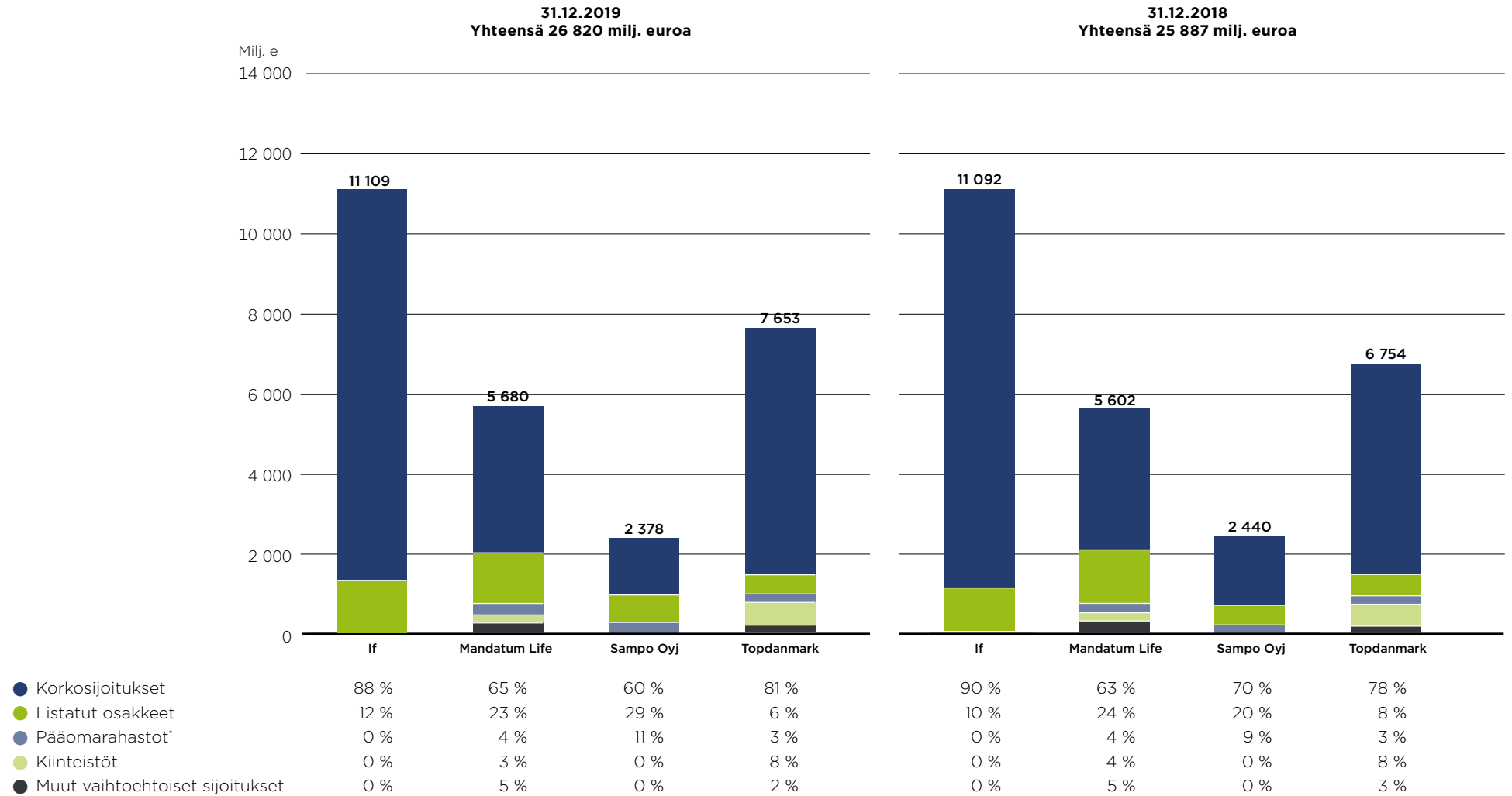
Vakuutusvelat ja yhtiökohtaiset riskinottohalukkuudet ovat sijoitustoiminnan lähtökohtana kaikissa tytäryhtiöissä. Mandatum Lifin, Ifin ja Topdanmarkin vakuutusvelat ja riskinottohalukkuus ovat erilaiset ja tämän seurauksena sijoitussalkkujen rakenteet ja riskit sekä tase eroavat kolmessa yhtiössä toisistaan vastaavasti. Yhtiöiden keskimääräiset sijoitustuotot ja sijoitustuotosten vaihtelu eroavat myös toisistaan, kuten esitettiin aiemmin Vuosittaiset sijoitustuotot markkina-arvoin, 2010–2019 -graafeissa. Tässä kappaleessa esitetyt taulukot ja graafit eivät sisällä Sampo-konsernin sijoituksia tytäryhtiöihin eikä osakkuusyhtiöihin (esim. Nordeaan).

Sampo-konsernin sijoitusten kokonaismäärä 31.12.2019 oli 26 820 miljoonaa euroa (25 887), kuten on esitetty seuraavassa graafissa. Mandatum Lifin ja Topdanmarkin sijoitusomaisuus ei sisällä sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevaa varallisuutta.

Sijoitusten kehitys

If, Mandatum Life, Sampo Oyj ja Topdanmark

Sampo Oyj:n luvut eivät pidä sisällään vakuutusliiketoiminnan tytäryhtiöiden liikkeeseen laskemia velkainstrumentteja
*Pääomarahastot sisältävät myös suorat sijoitukset listaamattomiin osakkeisiin

Sijoitustoiminta ja markkinariskien otto on järjestetty siten, että täysin omistettujen tytäryhtiöiden sijoitusriskit eivät kohdennu samoihin yksittäisiin yhtiöihin lukuun ottamatta pohjoismaisia pankkeja, joihin yhtiöt ovat sijoittaneet ylimääräiset varansa rahamarkkina-sijoituksina ja käteisenä. Sijoitusten hajautuksen näkökulmasta Topdanmarkin vaikutus on positiivinen,

koska tanskalaisilla sijoituksilla on merkittävä paino sen sijoitussalkuissa ja etenkin tanskalaisten kiinteistö- vakuudellisten joukkovelkakirjalainojen merkitys on keskeinen. Sampo-konsernin muiden vakuutusyhtiöiden sijoitussalkuissa tanskalaisten sijoitusten merkitys on ollut vähäinen.

Sampo-konsernin tasolla voidaan nähdä seuraavia asioita, kun kolmen operatiivisen alakonsernin ja emoyhtiö Sammon markkinariskejä verrataan toisiinsa niiden SCR-lukujen pohjalta.

Alakonsernien ja Sampo Oyj:n markkinariskien vakavaraisuusvaatimukset

31.12.2019

Markkinariskit, milj. e	If	Topdanmark	Mandatum Life	Sampo Oyj	Sampo-konserni huomioiden hajautushyöty	Osien summa	Delta
Korkoriski / korkoshokki alas	138	26	77	3	244	244	0
Osakeriski	446	280	905	2 624	4 233	4 255	-23
Kiinteistöriski	1	170	43	1	215	215	0
Spread-riski	487	311	451	9	1 259	1 259	0
Keskittymäriski konsernitasolla	16	34	7	707	637	764	-127
Valuuttariski konsernitasolla	431	14	132	239	904	816	88
Alariskien summa	1 520	834	1 616	3 583	7 492	7 553	-61
Hajautus	-367	-137	-221	-789	-1 615	-1 514	-100
Markkinariski	1 153	697	1 395	2 794	5 877	6 038	-161

Markkinariskiä otetaan eniten Mandatum Lifessa, sekä nimellismääräisesti että suhteellisesti tarkastellen ja tällä hetkellä osakeriski on sen pääasiallinen riskin aiheuttaja. Ifissä osake-, valuutta- ja spread-riskit ovat pääasialliset riskin aiheuttajat ja salkussa on suhteellisesti tarkastellen suurempi hajautusvaikutus kuin Mandatum Lifessa tasaisemmin jakautuneen markkinariskiprofiilin johdosta. Topdanmark sovittaa velkansa saamia vastaan ja näin ollen korko- ja valuutariskin pääomavaatimukset ovat vähäisiä ja osake-, spread- ja kiinteistöriskit ovat pääasiallisia markkinariskin aiheuttajia SCR-näkökulmasta. Kaikissa yhtiöissä on jonkin verran keskittymäriskiä, mutta Sampo-konsernin tasolla vaikutus tulee lähes kokonaan Sampo Oyj:stä, johtuen Nordean käsittelystä osakesijoituksena Sampo-konsernin vakavaraisuuslaskennassa.

Sampo-konsernin markkinariskierkkyydet ja arvioidut vakavaraisuuden markkinariskierkkyydet esitetään seuraavissa taulukoissa.

Markkinariskierkkyydet

Sampo-konserni, 31.12.2019

Milj. e	Skenaario	If	Mandatum Life	Topdanmark	Sampo Oyj	Sampo-konserni
Osakkeet	-10 %	-128	-131	-15	-69	-342
	10 %	128	131	15	69	342
Korot	-100 bps	137	103	3	42	374
	+100 bps	-132	-85	-6	-40	-341
Muut	-10 %	-2	-70	-46	-28	-144
	10 %	2	70	46	28	144
Kotivaluutta	-5 %	-1	11	9	52	-
	5 %	1	-11	-9	-52	-

Topdanmarkin korkoriskin skenaarioluissa esitetään vastuuvelan ja sijoitusten netto. Sampo-konsernin luvut eivät täsmää yhtiöiden lukujen summaan konsernin sisäisistä eliminoineista ja Topdanmarkin vastuuvelan vaikutuksen puuttumisesta johtuen. Tämän taulukon luvut poikkeavat hieman Markkinariskierkkyydet, Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018 -taulukon luvuista erilaisista laskentamenetelmistä johtuen.

Kuten taulukosta Arvioidut vakavaraisuuden markkinariskierkkyydet, Sampo-konserni, 31.12.2019, käy ilmi, Sampo-konserni altistuu yleisen korkotason laskulle.

Tämä korkoherkkyys on seurausta pääasiallisesti siitä, että Ifin ja Mandatum Lifen vakuutusvelkojen duraatio on pidempi kuin niiden korkosijoitusten duraatio.

Arvioidut vakavaraisuuden markkinariskierkkyydet

Sampo-konserni, 31.12.2019

	31.12.2019	Korot -1 %	+1 %	Korko- marginaalit +1 %	Osakkeiden hinnat -10 %	-20 %	-30 %
Vakavaraisuussuhde	167 %	154 %	176 %	165 %	171 %	170 %	158 %

Ylläolevassa taulukossa on esitetty vakavaraisuuden herkkyys korkomarginaaleille. Siihen vaikuttaa korkosijoitusten markkina-arvon herkkyys korkomarginaaleille sekä Mandatum Lifen ja Topdanmarkin vastuuvelan arvostamisessa käyttämä Solvenssi II:n mukainen

volatilitteettikorjaus ("VA"). VA:n oletetaan nousevan 25 peruspistettä korkomarginaalishokissa, mikä puskuroi korkomarginaalien muutosten vaikutuksia vakavaraisuussuhteeseen.

Solvenssi II:n mukainen symmetrinen mukautus ("SA") osakeriskishokkiin oli -0,08 % vuoden 2019 lopussa. Sen oletetaan saavan arvon -5,5 % osakehintojen alentuessa 10 prosenttia. Vastaavasti SA:n oletetaan päätyvän vakavaraisuussääntelyssä asetettuun alarajaansa eli -10 prosenttiin, niissä skenaarioissa, joissa osakehinnat alenevat 20 tai 30 prosenttia. Kuten markkinariskiherkkyyksistä käy ilmi, SA puskuroi osakeriskiä silloin, kun SA on sille vakavaraisuussääntelyssä asetettujen rajojen [-10 %, +10 %] sisällä. SA määräytyy EIOPA:n määrittelemän laajan osakeindeksin tarkasteluhetken pisteluvun ja saman indeksin kolmen vuoden liukuvan keskiarvon osamäärän perusteella. Näin ollen SA puskuroi systemaattista, muttei yrityskohtaista, osakeriskiä. Mikäli yksittäisen osakkeen, kuten esimerkiksi Sammon omistamien Nordean osakkeen, hintakehitys poikkeaa edellä mainitusta indeksistä,

SA ei puskuroi sitä vaikutusta, mikä tällä poikkeamalla on vakavaraisuussuhteeseen.

Seuraavissa kappaleissa esitetään ensin riskikeskittymät homogeenisiin riskiryhmiin jaettuna ja yksittäisten nimien osalta ja sen jälkeen riskejä kuvataan lyhyesti kokotaseen näkökulmasta.

Sijoitukset toimialasektoreittain, maantieteellisten alueiden mukaan ja omaisuuslajeittain

Korko- ja osakesijoitusten osalta rahoitussektorin yhtiöillä ja kiinteistövakuudellisilla joukkovelkakirjalainoilla on merkittävä osuus konsernin kokonaisportfolioista,

kun taas julkisen sektorin sijoitusten osuus on melko rajallinen. Suurimmassa osassa näistä sijoituksista liikkeeseenlaskijana on pohjoismainen yhtiö tai yhteisö. Suurin osa yrityspuolen liikkeeseenlaskijoista, vaikkakin ne sijaitsevat Pohjoismaissa, toimii kansainvälisillä markkinoilla ja näin ollen niiden tuloksentelekyky ei ole kovin riippuvainen pohjoismaisista markkinoista. Positiot toimialasektoreittain, omaisuuslajeittain ja luottoluokit-
tain on esitetty seuraavassa taulukossa.

Positiot toimialasektoreittain, omaisuuslajeittain ja luottoluokittain

Sampo-konserni, 31.12.2019

Milj. e	AAA	AA+ AA-	A+ A-	BBB+ BBB-	BB+ C	D	Luokittelematon	Korko- sijoitukset yhteensä	Listatut osakkeet	Muut	Vasta- puoliriski	Yhteensä	Muutos tilanteesta 31.12.2018
Perusteollisuus	0	0	20	97	80	0	73	270	130	0	0	400	96
Pääomahyödykkeet	0	0	64	46	36	0	181	327	606	0	0	933	157
Kulutustavarat	0	0	222	370	94	0	106	791	348	0	0	1 140	-171
Energia	0	1	0	0	34	0	175	210	8	8	0	226	-135
Rahoitus	37	2 279	2 477	1 188	149	0	71	6 201	429	8	8	6 647	69
Valtiot	9	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	9	-124
Valtioiden takaamat jvk-lainat	9	27	0	0	0	0	0	36	0	0	0	36	0
Terveystenhoito	7	0	15	50	90	0	69	232	174	18	0	423	17
Vakuutus	0	0	59	133	26	0	59	277	3	25	0	305	15
Media	0	0	0	0	6	0	16	22	9	0	0	30	-18
Pakkaus	0	0	0	0	9	0	39	48	12	0	0	60	28
Julkinen sektori, muut	514	68	25	0	0	0	0	606	0	0	0	606	-183
Kiinteistöala	0	5	88	355	60	0	689	1 198	0	181	0	1 378	260
Palvelut	0	0	4	88	226	0	93	411	362	0	0	773	90
Teknologia ja elektroniikka	1	0	25	18	57	0	115	217	188	10	0	415	106
Telekommunikaatio	0	0	30	176	120	0	0	326	75	0	0	401	-44
Liikenne	0	58	27	43	0	0	231	359	30	0	0	390	84
Yhdyskuntapalvelut	0	0	62	152	229	0	29	472	0	0	0	472	-10
Muut	0	26	0	0	16	0	29	71	0	34	0	105	7
Arvopaperistetut jvk-lainat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vakuudelliset jvk-lainat	2 548	70	11	0	0	0	0	2 630	0	0	0	2 630	-187
Sijoitusrahastot	0	0	0	0	0	0	187	187	906	693	0	1 786	-24
Vastapuoliyhteisö	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	16	-34
Yhteensä, pois lukien													
Topdanmark	3 125	2 534	3 131	2 716	1 232	0	2 161	14 900	3 281	977	25	19 182	-1
Muutos tilanteesta 31.12.2018	-404	-398	-185	91	364	0	257	-275	344	-29	-42	-1	

Topdanmark**Yhteensä**

Konserni ilman henkivakuutusta	1 670	0	142	0	0	0	150	1 963	124	108	127	2 321
Henkivakuutus	3 221	0	239	11	9	0	381	3 862	359	870	241	5 332
Topdanmark yhteensä	4 892	0	382	11	9	0	531	5 825	483	978	367	7 653

Kuten Korkosijoitukset rahoitussektorille, Sampo-konserni pois lukien Topdanmark, 31.12.2019 -taulukosta voidaan nähdä, suurin osa rahoitussektorin ja kiinteistövakuudellisten joukkovelkakirjalainojen sijoituksista on tehty pohjoismaisiin sijoituskohteisiin.

Korkosijoitukset julkiselle sektorille sisältävät valtionlainoja, valtioiden takaamia joukkovelkakirjalainoja sekä muita sijoituksia julkiselle sektorille, mikä voidaan nähdä taulukosta Korkosijoitukset julkiselle sektorille, Sampo-konserni pois lukien Topdanmark, 31.12.2019. Julkisen sektorin osuus on ollut kohtalaisen pieni Sampo-konsernin sijoitussalkuissa ja sijoitukset ovat olleet lähinnä Pohjoismaihin. Topdanmarkin sijoitussalkuissa AAA-luottoluokituksen omaavilla kiinteistövakuudellisilla joukkovelkakirjalainoilla on keskeinen merkitys.

Sampo-konsernin listatut osakesijoitukset olivat vuoden 2019 lopussa 3 281 miljoonaa euroa (2 937). Vuoden 2019 lopussa Ifin listattujen osakkeiden arvo oli 1 281 miljoonaa euroa (1 113). Osakkeiden osuus oli 12 prosenttia Ifin sijoitusomaisuudesta. Mandatum Lifessa listattujen osakkeiden arvo oli 1 308 miljoonaa euroa vuoden 2019 lopussa (1 334) ja listattujen osakkeiden osuus sijoitusomaisuudesta oli 23 prosenttia. Topdanmarkissa listatut osakesijoitukset olivat vuoden 2019 lopussa 484 miljoonaa euroa (534). Topdanmark-konsernissa listattujen osakesijoitusten osuus sijoituksista on korkeampi henkiyhtiössä.

Korkosijoitukset rahoitussektorille

Sampo-konserni pois lukien Topdanmark, 31.12.2019

Milj. e	Katetut jvk-lainat	Käteinen ja rahamarkkina-sijoitukset	Pitkäaikaiset senior-lainat	Pitkäaikaiset heikkomman etuoikeuden lainat	Yhteensä	%
Suomi	101	1 598	479	219	2 398	27,2 %
Ruotsi	1 703	5	551	133	2 392	27,1 %
Norja	612		469	339	1 420	16,1 %
Ranska		568	168		736	8,3 %
Tanska	167		226	233	626	7,1 %
Alankomaat			268	42	310	3,5 %
Yhdysvallat			217		217	2,5 %
Kanada	34		148		182	2,1 %
Iso-Britannia	12	2	134	17	165	1,9 %
Islanti			72	41	113	1,3 %
Saksa			66	0	66	0,7 %
Uusi-Seelanti			37		37	0,4 %
Espanja			28		28	0,3 %
Guernsey			27		27	0,3 %
Australia	1		26		26	0,3 %
Irlanti			23		23	0,3 %
Viro		15	7		22	0,3 %
Sveitsi			17		17	0,2 %
Itävalta			12		12	0,1 %
Bermuda				10	10	0,1 %
Caymansaaret			2		2	0,0 %
Yhteensä	2 630	2 189	2 978	1 034	8 829	100,0 %

Korkosijoitukset julkiselle sektorille

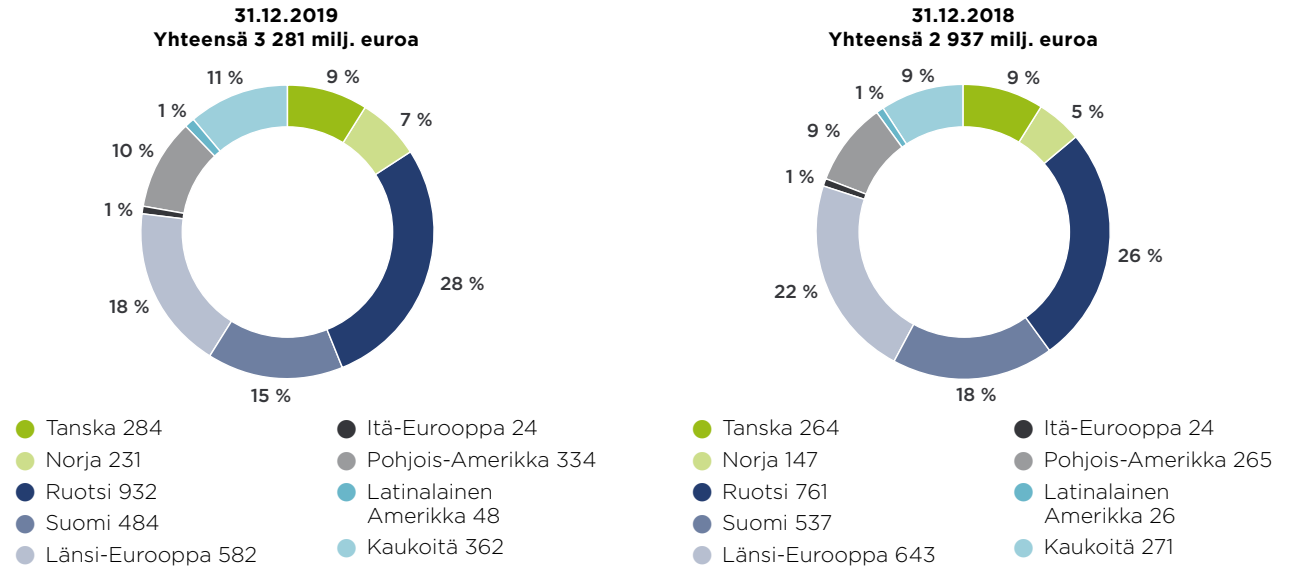
Sampo-konserni pois lukien Topdanmark, 31.12.2019

Milj. e	Valtiot	Valtioiden takaamat	Julkisen sektori, muut	Yhteensä
Norja			329	329
Ruotsi	9		253	262
Suomi		27	25	52
Tanska		9		9
Yhteensä	9	36	606	652

Maantieteellisesti Sampo-konsernin sijoitukset ovat painottuneet pohjoismaisiin yrityksiin. Pohjoismaisten yritysten osakkeiden osuus oli 59 prosenttia kaikista osakkeista. Tämä on linjassa konsernin sijoitusstrategian kanssa, jonka mukaan sijoituksissa keskitytään pohjoismaisiin yhtiöihin. Nämä pohjoismaiset yhtiöt kilpailevat kuitenkin pääosin globaaleilla markkinoilla, vain harvat niistä ovat toiminnaltaan puhtaasti kotimaisia yhtiöitä. Näin ollen lopullinen riski ei ole merkittävästi riippuvainen Pohjoismaiden talouksista. Sampo-konsernin listattujen osakesijoitusten jakauma esitetään Listattujen osakesijoitusten maantieteellinen jakauma, Sampo-konserni pois lukien Topdanmark, 31.12.2019 ja 31.12.2018 -graafissa.

Listattujen osakesijoitusten maantieteellinen jakauma

Sampo-konserni pois lukien Topdanmark

Suurimmat sijoitukset yksittäisiin nimiin

Suurimmat keskittymät liikkeeseenlaskijoittain ja omaisuuslajeittain, Sampo-konserni pois lukien Topdanmark, 31.12.2019 -taulukossa kuvataan suurimmat keskittymät

yksittäisiin liikkeeseenlaskijoihin ja vastapuoliin konsernitason. Topdanmarkin sijoitussalkuissa suurimmat yksittäiseen liikkeeseenlaskijaan kohdistuvat sijoitukset ovat AAA-luottoluokituksen omaavia tanskalaisia kiinteistövakuudellisia joukkovelkakirjalainoja.

Suurimmat keskittymät liikkeeseenlaskijoittain ja omaisuuslajeittain

Sampo-konserni pois lukien Topdanmark, 31.12.2019

Liikkeeseenlaskija, milj. e	Yhteensä	% sijoitus- omaisuudesta	Kassavarat ja lyhytaikaiset korko- sijoitukset	Pitkä- aikaiset korko- sijoitukset, yhteensä	Pitkä- aikaiset korko- sijoitukset: Valtioiden takaamat	Pitkä- aikaiset korko- sijoitukset: Katetut jvk-lainat	Pitkä- aikaiset korko- sijoitukset: Senior- jvk-lainat	Pitkä- aikaiset korko- sijoitukset: Tier 1 ja Tier 2	Osake- sijoitukset	Vakuudella kattamaton osuus johdan- naisista
Nordea Bank	1 268	7 %	425	839	0	459	189	191	0	4
Skandinaviska Enskilda Banken	873	5 %	676	196	0	177	6	13	0	0
Danske Bank	770	4 %	503	265	0	155	59	51	0	3
BNP Paribas	627	3 %	568	59	0	0	59	0	0	0
Svenska Handelsbanken	543	3 %	0	543	0	485	18	40	0	0
DnB	514	3 %	0	514	0	194	196	125	0	0
Norja	474	3 %	0	474	0	0	372	102	0	0
Swedbank	427	2 %	0	427	0	277	119	31	0	0
Saxo Bank	301	2 %	0	17	0	0	0	17	284	0
Landshypotek	254	1 %	0	254	0	200	34	20	0	0
10 suurinta keskittymää yhteensä	6 051	32 %	2 172	3 588	0	1 948	1 049	590	284	7
Muut	12 847	68 %								
Sijoitusomaisuus yhteensä	18 898	100 %								

Suurimmat high yield- ja luottoluokittelemattomat korkosijoitukset eritellään Kymmenen suurinta suoraa high yield- sekä luottoluokittelematonta korkosijoitusta, Sampo-konserni pois lukien Topdanmark, 31.12.2019 -taulukossa. Lisäksi suurimmat suorat sijoitukset listattuihin osakkeisiin eritellään Kymmenen suurinta suoraa listattua osakesijoitusta, Sampo-konserni pois lukien Topdanmark, 31.12.2019 -taulukossa.

Saamiset muista kuin investment grade -luokituksen saaneista korkosijoituksista ovat merkittävät, koska suhteellisen pienellä osalla pohjoismaisista yhtiöistä on luottoluokitus ja monilla luottoluokitelluilla yhtiöillä luottoluokitus on investment grade -luokkia alhaisempi (high yield).

Keskittymät koko taseen tasolla

Yleisesti ottaen Sampo-konserni on rakenteellisesti riippuvainen Pohjoismaisten talouksien suoriutumista, kuten jo aiemmin kuvattiin. Sampo-konserni on myös taloudellisesti alttiina yleisen korkotason laskulle, mikä käy ilmi edellä esitetystä taulukosta **Arvioidut vakavaraisuuden markkinariskiherkkyydet, Sampo-konserni, 31.12.2019**. Mitä alemmat korot ja mitä tasaisempi korkokäyrä on, sitä haasteellisempi ympäristö on nykyisille liiketoimintamalleille etenkin, kun Ifissä ja Mandatum Lifessa vakuutusvelkojen duraatio on pitempi kuin korkosijoitusten duraatio. Topdanmarkissa taseen

Kymmenen suurinta suoraa high yield- sekä luottoluokittelematonta korkosijoitusta ja suoraa listattua osakesijoitusta

Sampo-konserni pois lukien Topdanmark, 31.12.2019

Kymmenen suurinta suoraa high yield- sekä luottoluokittelematonta korkosijoitusta	Luokitus	Yhteensä, milj. e	% kaikista suorista korkosijoituksista
High Street Shopping	NR	154	1,1 %
TDC	B+	99	0,7 %
Teollisuuden Voima	BB+	98	0,7 %
Sponda	NR	95	0,7 %
Evergood 4 ApS	B+	80	0,6 %
Trevian Finland Properties I	NR	77	0,5 %
Saab	NR	57	0,4 %
Pohjolan Voima	NR	52	0,4 %
Veningen	NR	51	0,4 %
Intrum	BB	50	0,3 %
10 suurinta keskittymää yhteensä		812	5,6 %
Muut suorat korkosijoitukset		13 622	94,4 %
Suorat korkosijoitukset yhteensä		14 435	100,0 %

Kymmenen suurinta suoraa listattua osakesijoitusta	Yhteensä, milj. e	% kaikista suorista osakesijoituksista
Saxo Bank	284	11,9 %
Intrum	184	7,7 %
Volvo	134	5,6 %
Nobia	122	5,1 %
Norwegian Finans Holding	114	4,8 %
Asiakastieto	92	3,9 %
ABB	86	3,6 %
Sectra	80	3,3 %
Veidekke	67	2,8 %
Telia Company	60	2,5 %
10 suurinta keskittymää yhteensä	1 222	51,4 %
Muut suorat osakesijoitukset	1 156	48,6 %
Suorat osakesijoitukset yhteensä	2 378	100,0 %

korkoriskiä suojataan aktiivisesti ja siten Topdanmark ei olennaisesti lisää korkoriskiä konsernin tasolla.

Sampo-konsernille olisi merkittävästi hyötyä, jos korot nousisivat, koska vakuutusvelkojen taloudellinen arvo pienenesi enemmän kuin niitä suojaavien sijoitusten arvo. Samaan aikaan Nordean nettokorkotuotot todennäköisesti kasvaisivat myös.

Sampo Oyj:n rooli

Sampo Oyj tekee pitkäaikaisia sijoituksia pohjoismaisiin finanssialan yrityksiin ja on konsernissa likviditeetin lähde. Tämän vuoksi rahoitusrakenteen kestävyys ja kyky hankkia rahoitusta tarvittaessa ovat jatkuvasti arvioinnin kohteena.

Vuoden 2019 lopussa Sammolla oli 8 841 miljoonan edestä strategisia sijoituksia ja ne oli pääosin rahoitettu omalla pääomalla, 7 596 miljoonaa euroa, ja senior-ehtoisella velalla, jota oli yhteensä 3 414 miljoonaa euroa. Senior-lainojen keskimääräinen jäljellä oleva maturiteetti oli 5,1 vuotta ja siitä 1 600 miljoonan euron osuus oli maturiteetiltaan yli 5 vuotta. Senior-ehtoisella velalla rahoitetaan myös muita sijoitusomaisuuseriä. Näiden huonomman etuoikeuden velkainstrumenttien ja muiden korkosijoitusten, yhteissummaltaan 405 miljoonaa euroa, keskimääräinen maturiteetti oli 1,8 vuotta.

Taserakenne

Sampo Oyj, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Milj. e	31.12.2019	31.12.2018
Vastaavaa yhteensä	11 625	12 073
Käteiset varat	1 320	1 447
Sijoitukset	1 022	770
Sijoituskiinteistöt	2	2
Korkosijoitukset	46	23
Osakkeet ja osuudet	973	745
Huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	359	489
Osuudet saman konsernin yrityksissä	8 841	9 200
Sijoitukset tytäryrityksissä	3 401	3 401
Sijoitukset osakkuusyrityksissä	5 440	5 799
Muut varat	84	167

Milj. e	31.12.2019	31.12.2018
Vastattavaa yhteensä	11 625	12 073
Liikkeeseen lasketut yritystodistukset	0	124
Pitkäaikainen vieras pääoma	3 414	3 943
Private placement -lainat	98	122
Joukkovelkakirjalainat	3 316	3 821
Pääomalainat	494	0
Oma pääoma	7 596	7 890
Sidottu oma pääoma	98	98
Voitonjakokelpoiset varat	7 497	7 792
Muut velat	121	115

Strategisten sijoitusten ja muiden sijoituserien rahoitus on vahvasti järjestetty.

Kyky hankkia rahoitusta riippuu velkaantuneisuudesta ja likviditeettipuskurista, jotka voidaan päätellä Taserakenne, Sampo Oyj, 31.12.2019 ja 31.12.2018 -taulukosta.

Sampo Oyj:n velkaantuneisuus oli maltillinen esimerkiksi seuraavilla mittareilla arvioituna:

- Velkaantuneisuus mitattuna korollisten velkojen osuudella kaikista vastattavaa-puolen eristä oli 34 prosenttia (34).
- Sammon 2 183 (2 108) miljoonan euron nettovelka on kohtuullinen suhteutettaessa sitä omistusosuuksien arvoon ja sijoitusomaisuuteen.

Sammon likvidit varat olivat 1 320 (1 447) miljoonaa euroa. Likviditeettiin vaikuttaa pääasiassa saadut ja maksetut osingot sekä muutokset liikkeeseenlasketuissa velkainstrumenteissa ja tehdyissä sijoituksissa. Sampo maksaa osinkonsa huhtikuussa, jolloin likviditeetti laskee huomattavasti. Huomattava osuus ryhmän yhtiöiden liikkeelle laskemista huonomman etuoikeuden velkainstrumenteista (359) sekä osa muista sijoituksista (1 022) voidaan myydä, mikäli tarvitaan likviditeettiä. Lyhyen aikavälin likviditeettiä voidaan pitää riittävänä.

Sammon rahoitusasema on hyvä, minkä ansiosta yhtiö kykenee uudelleen rahoittamaan nykyiset velkansa ja laskemaan liikkeelle uutta velkaa. Tämä yhdessä yhtiön myytävissä olevien omaisuuserien kanssa tarkoittaa, että Sampo kykenee luomaan likviditeettiä.

Nykyisellään Sampo-konsernilla on pääomapuskuria suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen. Taulukossa Taserakenne, Sampo Oyj, 31.12.2019 ja 31.12.2018 esitetyt huonomman etuoikeuden kaikki saamiset ovat Ifin, Mandatum Lifen, Nordean ja Topdanmarkin liikkeeseen laskemia. Nordeaa lukuunottamatta ne eliminoidaan konsernin omista varoista. Mikäli kyseiset saamiset myytäisiin, emoyhtiön likviditeetin kasvun ohella konsernin omat varat ja vakavaraisuussuhde nousisivat.

Sampo Oyj tasapainottaa riskejä konsernin sisällä. Hallinnoidessaan rahoitus- ja pääomarakennettaan sekä likviditeettiään Sampo Oyj ottaa huomioon liiketoiminta-alueiden eurosta poikkeavat perusvaluutat

(Ruotsin kruunu ja Tanskan kruunu) ja sen, että kaikki sen liiketoiminta-alueet ovat alttiina matalan korkoympäristön riskeille. Nämä riskit saattavat vaikuttaa Sammon tekemiin päätöksiin sen omien velkainstrumenttien liikkeeseen laskun yhteydessä ja likviditeettiportfoliota hoidettaessa.

Tämän johdosta osa Sampo Oyj:n velkainstrumenteista on laskettu liikkeelle Ruotsin kruunuissa, ja korkoduraatio pidetään suhteellisen lyhyenä. Johdon markkinanäkemykset vaikuttavat kuitenkin näihin päätöksiin ja esimerkiksi tällä hetkellä taktisista markkinanäkemyksistä johtuen Ifin maksamat Ruotsin kruunu -määräiset osingot ovat edelleen Ruotsin kruunuina ja Ruotsin kruunu -määräinen velka on konvertoitu euroiksi koron- ja valuutanvaihtosopimuksilla.

SAMPO-KONSERNIN PÄÄOMITUS

88

Sampo-konsernin
pääomitus

88

Ryhmän Solvenssi II
-säännösten
mukainen oma
varallisuus ja
vakavaraisuusasema

Sampo-konsernin pääomitus

Sampo-konsernin pääomituksen periaatteet ja laskenta-
menetelmät kuvataan **liitteessä 4 Kannattavuus, riskit
ja pääoma** yksityiskohtaisesti.

Ryhmän Solvenssi II -säännösten mukainen oma varallisuus ja vakavaraisuusasema

Sampo-ryhmän oma varallisuus SCR Solvenssi II
-säännösten mukaisesti esitetään graafissa Vakavaraisuus
Solvenssi II -säännösten mukaan, Sampo-ryhmä,
31.12.2019. Sampo-ryhmän hyväksyttävän oman varalli-
suuden suhde ryhmän SCR:ään vuoden 2019 lopussa oli
167 prosenttia (140). Sampo-ryhmä on täyttänyt vaka-
varaisuuspääomavaatimuksensa koko ajan vuonna 2019.

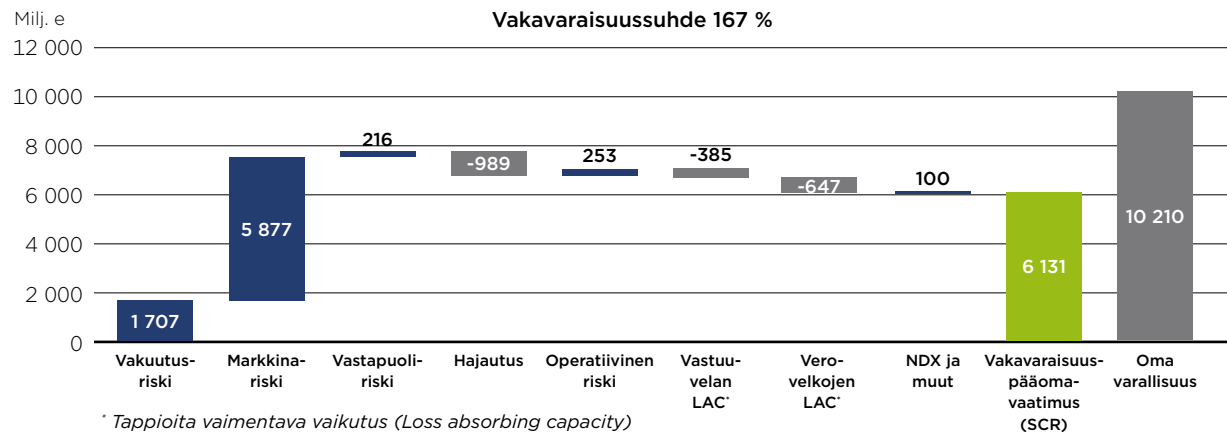
Sampo-konserni laski 21.10.2019 saakka myös rava-
vakavaraisuuden rahoitus- ja vakuutusryhmittymien
valvonnasta annetun lain (2004/699) mukaan. Elokuussa
2019 Nordean osakkeina maksettuaan lisäosinkoon liittyen
Sampo Oyj haki Finanssivalvonnalta lupaa lakkauttaa
rahoitus- ja vakuutusryhmittymä. Hakemus hyväksyttiin
21.10.2019. Rava-vakavaraisuus laskettiin viimeisen kerran
30.9.2019 ja hyväksynnästä alkaen Sampo-konsernin vaka-
varaisuus lasketaan ainoastaan Solvenssi II:n mukaan.

Nordean käsittely Solvenssi II:ssa muuttui ja 30.9.2019
jälkeen se käsitellään osakesijoituksena konsernin
vakavaraisuuslaskennassa.

Ryhmän SCR laski 1 282 miljoonaa euroa johtuen
pääasiassa Nordean muuttuneesta käsittelystä Solvenssi
II:ssa. Tämän vuoksi Nordeaa käsitellään osake-

sijoituksena SCR:ää laskettaessa, mikä johtaa aiempaa
alhaisempaan SCR:ään. Sammon osuus NDX Intressen-
teristä ja muiden konsolidoimattomien sidosyritysten
pääomavaateet lisättiin ryhmän SCR:ään myös. Sampo ei
ole hakenut lupaa käyttää Ifin ja Topdanmarkin osittaista
sisäistä mallia Solvenssi II -laskennassa, ja siksi Solvenssi
II -laskennassa käytetään standardikaavan SCR:iä.

Vakavaraisuus Solvenssi II -säännösten mukaan Sampo-ryhmä, 31.12.2019

Taulukossa Hyväksyttävä oma varallisuus, Sampo-ryhmä, 31.12.2019 ja 31.12.2018 esitetään Sampo-ryhmän oma varallisuus luokittain.

Ryhmän oma varallisuus koostuu tavanomaisesta osakepääomasta, täsmätyserästä ja etuoikeudeltaan huonommista veloista, jotka ovat hyväksyttäviä ryhmätasolla. Ryhmän oma varallisuus 31.12.2019 oli 10 210 miljoonaa euroa (10 355).

Koko 98 miljoonan euron suuruinen osakepääoma sekä 8 975 miljoonan (10 273) suuruinen täsmätyserä täyttävät täysin vaatimukset, joiden nojalla ne voidaan sisällyttää rajoituksetta käytettävissä oleviin luokan 1 eriin. Vertailuna IFRS:n mukainen konsolidoitu oma pääoma oli 12 542 miljoonaa euroa 31.12.2019 (13 014) (katso liite 5 Vakavaraisuudessa sovellettavat arvostusmenetelmät). Kaiken kaikkiaan oman varallisuuden rakenne on erittäin vakaa, sillä luokan 1 erät ovat melkein 90 prosenttia koko omasta varallisuudesta, josta täsmätyserä vastaa valtaosin. Nordean käsittely ryhmän omassa varallisuudessa muuttui ja sen myötä Nordea käsitellään omassa varallisuudessa käypään arvoon arvostettavana osakesijoituksena. IFRS:n mukaisessa tilinpäätöksessä Nordea kuitenkin käsitellään edelleen osakkuusyhtiönä ja tältä osin IFRS- ja Solvenssi II -käsittely eroavat toisistaan.

Täsmätyserä on yhteissumma jakamattomista voitoista, tilikauden tuloksesta sekä muista rahastoista

Hyväksyttävä oma varallisuus

Sampo-ryhmä, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Milj. e	2019	2018
Luokka 1 yhteensä	9 075	10 010
Osakepääoma	98	98
Täsmätyserä	8 975	10 273
Muiden rahoitusalojen yhtiöiden nettovaikutus	-130	-495
Luokka 1 - käytettävissä rajoitetusti	132	133
Luokka 2 (Etuoikeudeltaan huonommat velat)	1 135	333
Luokka 3 (Laskennalliset verosaamiset)	0	13
Hyväksyttävä oma varallisuus	10 210	10 355

Täsmätyserän rakenne

Sampo-ryhmä, 31.12.2019 ja 31.12.2018

Milj. e	2019	2018
Rahastot, jakamattomat voitot sekä tilikauden nettotulos (ennen SII-muunnoksia)	12 444	12 916
Odotettavissa olevat osingot, voitonjaot ja maksut	-1 222	-1 583
Omat osakkeet (suorassa ja välillisessä omistuksessa olevat)	-129	-145
Muu ei käytettävissä oleva oma varallisuus	-281	-301
Luokka 3:ssa erikseen esitetyt laskennalliset verosaamiset	0	-13
Arvonoikaisut Solvenssi II:n mukaan	-1 838	-601
Täsmätyserä	8 975	10 273

vähennettynä ehdotetulla osingonjaolla ja muulla voitonjaolla ja oikaisten sitä Solvenssi II -säännösten mukaisilla arvostuseroilla, laskennallisilla nettoverosaamisilla, suoraan omistetuilla omilla osakkeilla sekä Topdanmarkin vähemmistöosuudella. Täsmätyserän koostumus esitetään taulukossa Täsmätyserän rakenne, Sampo-ryhmä, 31.12.2019 ja 31.12.2018.

Taulukossa Hyväksyttävä oma varallisuus, Sampo-ryhmä, 31.12.2019 ja 31.12.2018 esitetyt oman varallisuuden erät, jotka luetaan Sampo-ryhmän luokan 1 rajoitetusti käytettävissä olevaan sekä luokan 2 pääomaan, koostuvat ulkoisten sijoittajien omistuksessa olevista huonomman etuoikeuden veloista. Näitä eriä oli 31.12.2019 tilanteessa 132 miljoonaa euroa (luokka 1) ja 1 135 miljoonaa euroa (luokka 2).

Vuoden 2019 lopussa Mandatum Lifen liikkeelle laskemista yhteensä 349 miljoonan euron huonomman etuoikeuden velkainstrumenteista 100 miljoonaa euroa oli Sammon sijoitusportfoliossa. Lisäksi Sammon hallussa oli noin neljäsosa Ifin 400 miljoonan euron huonomman etuoikeuden veloista. Topdanmarkin kolmesta yhteensä 1 750 miljoonan Tanskan kruunun arvoisesta lainasta 31 prosenttia on Sampo-konsernin yhtiöiden sijoitussalkuissa. Yksityiskohtatiedot instrumenteista on saatavilla myös Sammon internetsivuilla www.sampo.com/investors/debt-instruments/if ja www.sampo.com/investors/debt-instruments/topdanmark.

Sekä Sampo Oyj että Mandatum Life laskivat liikkeelle huonomman etuoikeuden velkainstrumentteja vuonna 2019. Sampo Oyj laski liikkeelle 500 miljoonan euron Tier 2 -luokan lainan toukokuussa ja Mandatum Life 250 miljoonan euron Tier 2 -luokan lainan lokakuussa.

Sampo-ryhmän oma varallisuus pieneni 145 miljoonalla eurolla tilikauden 2019 aikana. Suurin muutos oli Nordean osakkeina maksettu ylimääräinen osinko, joka pienensi ryhmän omaa pääoma ja mahdollisti Nordean käsittelyn muutoksen omassa varallisuudessa. Tämän seurauksena oma varallisuus laski kolmannella kvartaalilla. Uudet Sampo Oyj:n ja Mandatum Lifen liikkeelle laskemat Solvessi II -kelpoiset pääomalainat lisäsivät omaa varallisuutta koko arvostaan. Ehdotettu 1 222 miljoonan euron osingonjako on vähennetty omasta

varallisuudesta vuoden lopussa, mutta tytäryhtiöiden kauden laajan tuloksen ollessa samaa tasoa ehdotetun osingon kanssa, sen vaikutus omaan varallisuuteen verrattuna edellisvuoteen on pieni. Ryhmän hyväksyttävän oman varallisuuden suhde ryhmän SCR:ään nousi 167 prosenttiin (140) johtuen ryhmän SCR:n pienenemisestä. Johtuen viranomaissäännöksen rajoituksesta, jonka mukaan luokan 2 omaa varallisuutta voi olla enintään 20 prosenttia ryhmän konsolidoidusta vähimmäis-SCR:stä ("MCR"), oman varallisuuden saatavuutta ja siirrettävyyttä on rajoitettu laskettaessa luokan 2 pääomia ja hyväksyttävän oman varallisuuden ja ryhmän konsolidoidun vähimmäis-SCR:n suhdelukua.

LIITTEET

92

Liite 1: Sampo-konsernin ohjausperiaatteet ja riskienhallintaprosessi

Emoyhtiön ohjaus	92
Tytäryhtiöiden toiminta ja riskienhallinta	93
Emoyhtiön valvonta ja toiminta	96
Riskienhallinnan hallintorakenne	97

103

Liite 2: Riskien määritelmät

Vakuutusriskit	103
Markkinariskit	107
Taseen markkinariskit tai ALM-riskit	109
Vastapuoliriskit	111
Operatiiviset riskit	112
Liiketoimintariskit	113

115

Liite 3: Keskeisiä hallinnointiperiaatteita

Tasehallinnan periaatteet (ALM)	115
Sijoitusportfolion hallintaperiaatteet ja sijoitustoiminnan valvonta	116
Operatiivisten riskien hallinnan periaatteet	119

120

Liite 4: Kannattavuus, riskit ja pääoma

Pääomitus alakonsernitasolla	121
Pääomitus konsernitasolla	123

126

Liite 5: Vakavaraisuuslaskennassa sovellettavat arvostusmenetelmät

Varat	128
Solvenssi II:n mukainen vastuuvulka Sampo-konsernissa	129
Solvenssi II:n mukainen Ifin vastuuvulka	131
Solvenssi II:n mukainen Topdanmarkin vastuuvulka	132
Solvenssi II:n mukainen Mandatum Lifin vastuuvulka	133
Muut velat	133

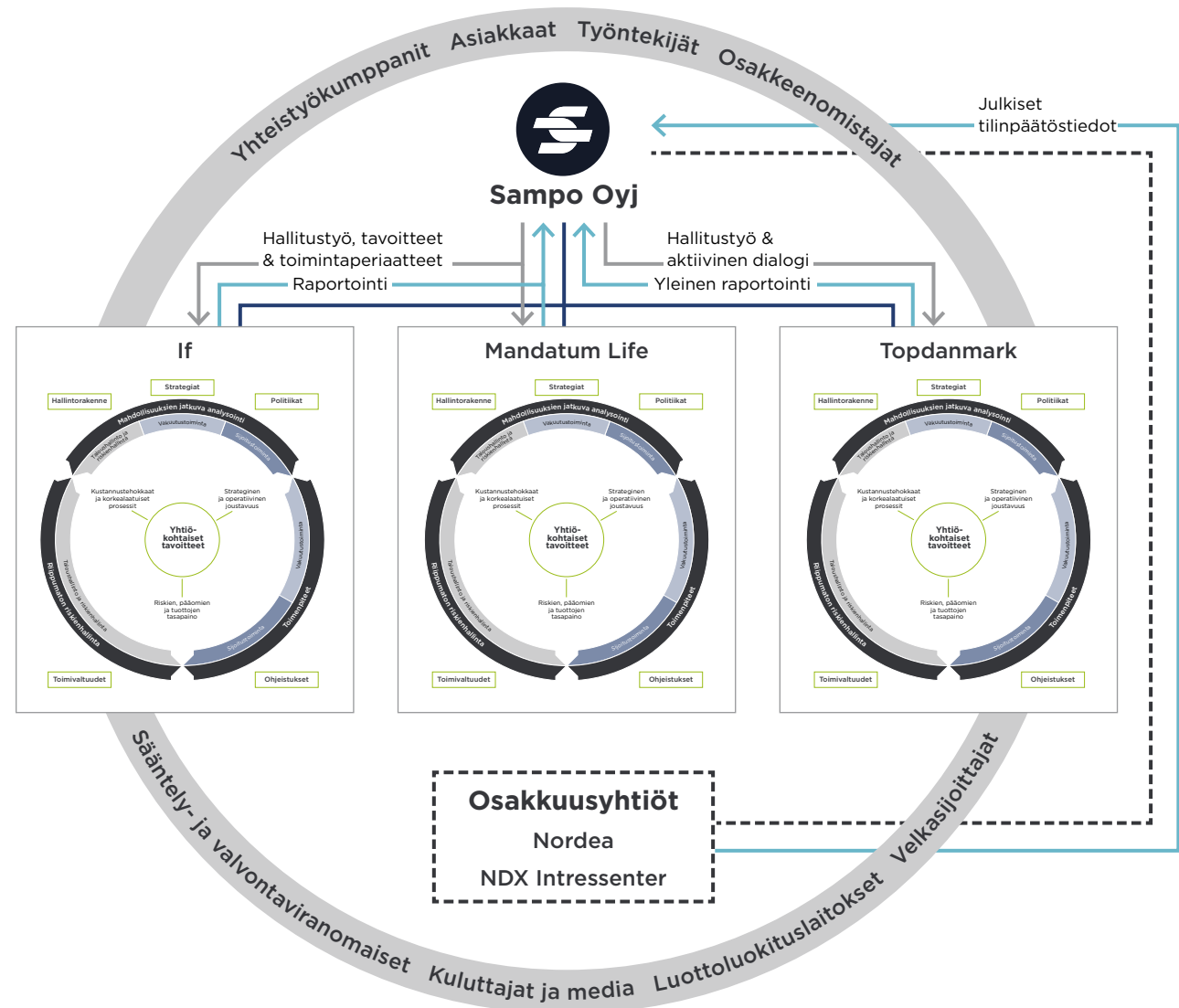
Liite 1: Sampo-konsernin ohjausperiaatteet ja riskienhallintaprosessi

Selkeät vastuut sekä yksinkertaiset ja matalat toiminnalliset rakenteet ovat Sampo-konsernin liiketoimintojen ja riskienhallinnan organisoiminnan peruseräilyitä. Vastuita ja toiminnallisia rakenteita, joita noudatetaan Sampo Oyj:ssä ja sen täysin omistamissa tytäryhtiöissä, kuten on havainnollistettu Sampo-konsernin ohjausrakenne -kaaviossa, kuvataan seuraavissa kappaleissa. Topdanmark on ottanut käyttöön Sammon pääasialliset konsernitason periaatteet ja politiikat, mukaan lukien riskienhallintaperiaatteet, vaikkakin niissä saattaa olla joitain pieniä eroja. Näin ollen Topdanmarkin ohjausperiaatteet ja riskienhallintaprosessi voivat olla hieman erilaiset seuraavaksi kuvattuun verrattuna.

Emoyhtiön ohjaus

Konsernin emoyhtiö Sampo ohjaa täysin omistamiaan tytäryhtiöitä asettamalla tavoitteita sekä määrittelemällä tytäryhtiöiden toiminnalle keskeiset reunaehdot konsernitason toimintaperiaatteiden avulla.

Sampo-konsernin ohjausrakenne

Tavoitteiden asettaminen: Sammon hallitus päättää tytäryhtiöiden oman pääoman tuottotavoitteet, jotka ovat tällä hetkellä 17,5 prosenttia sekä Ifille että Mandatum Lifelle. Lisäksi Ifin pitkän aikavälin tavoitteena on ylläpitää alle 95 prosentin yhdistettyä kulusuhdetta.

Emoyhtiö arvioi pääomituksen riittävyttä ja pääomarakenteen tarkoituksenmukaisuutta siten, kuin on esitetty kappaleessa Pääomitus alakonsernitason **liitteessä 4 Kannattavuus, riskit ja pääoma**. Tähän analyysiin perustuen emoyhtiö arvioi, minkä suuruisia osinkoja tytäryhtiöt jakavat emoyhtiölle. Sampo-konsernissa operatiivisen toiminnan kannalta ylimääräinen pääoma pidetään emoyhtiö Sammossa, joka pääomittaa tytäryhtiöitä tarvittaessa.

Emoyhtiön hallitus päättää keskeisistä tytäryhtiöiden liiketoimintaa ja riskienhallintaa ohjaavista pääperiaatteista. Näistä merkittävimmät ovat Sampo-konsernin toimintaperiaatteet (Code of Conduct), riskienhallinnan periaatteet, palkitsemisperiaatteet ja compliance-periaatteet. Lisäksi on muita periaatteita, kuten tiedonantopolitiikka, joita noudattamalla pyritään ehkäisemään maine- ja compliance-riskkejä.

Sammon hallituksen päätöksiin yleisesti ja siten myös emoyhtiön antamaan ohjeistukseen vaikuttavat edellä mainittujen ohjeistusten ohella myös ulkoinen normiperusta ja eri sidosryhmien odotukset Sampo-konsernin toiminnasta. Lisätietoja Sampo-konsernin sidosryhmistä

on saatavilla **Toimintaperiaatteet**-dokumentissa osoitteessa www.sampo.com/toimintaperiaatteet.

Tytäryhtiöiden toiminta ja riskienhallinta

Tytäryhtiöt järjestävät oman liiketoimintansa itsenäisesti ottaen huomioon liiketoimintansa erityispiirteet ja konsernitason ohjeistukset tavoitteiden ja toimintaperiaatteiden suhteen. Sidosryhmien odotukset ja ulkoinen sääntely vaikuttavat myös suoraan tytäryhtiöiden toimintaan.

Sampo-konsernin tytäryhtiöt päättävät itsenäisesti toimintansa hallintorakenteesta. Tytäryhtiöiden operatiivisella johdolla on laaja-alaista kokemusta vakuutustoimialalta sekä talous- ja riskienhallinnasta. Eri komiteoiden ja toimielinten jäsenet edustavat liiketoiminnan ja muiden toimintojen osaamista. Tytäryhtiöiden toimintaa valvovat kyseisen tytäryhtiön eri toimielimet ja viime kädessä hallitukset, joiden jäsenet ovat pääasiallisesti emoyhtiö Sammon tai Sampo-konsernin yhtiöiden ylimpään johtoon kuuluvia henkilöitä.

Koska emoyhtiössä laaditaan ainoastaan toimintaa koskevat pääperiaatteet, tytäryhtiöiden johdolla on päätösvalta ja vastuu huomioida tytäryhtiön oman toiminnan erityispiirteet yhtiökohtaisissa politiikoissa, limiiteissä, valtuutuksissa ja ohjeistuksissa.

Operatiivisella tasolla tytäryhtiöt keskittyvät vakuutus-toiminnan sekä talouden ja riskienhallinnan tehokkaaseen toimeenpanoon. Sijoituksia hallinnoidaan tytäryhtiöiden hallitusten hyväksymien sijoituspolitiikkojen mukaisesti. Emoyhtiö johtaa päivittäistä sijoitustoimintaa, mikä mahdollistaa samanaikaisesti tytäryhtiöiden sijoituspolitiikkojen tehokkaan toteuttamisen ja konsernitason sijoitusportfolioiden valvonnan. Topdanmark hallinnoi kuitenkin sijoituksiaan itsenäisesti.

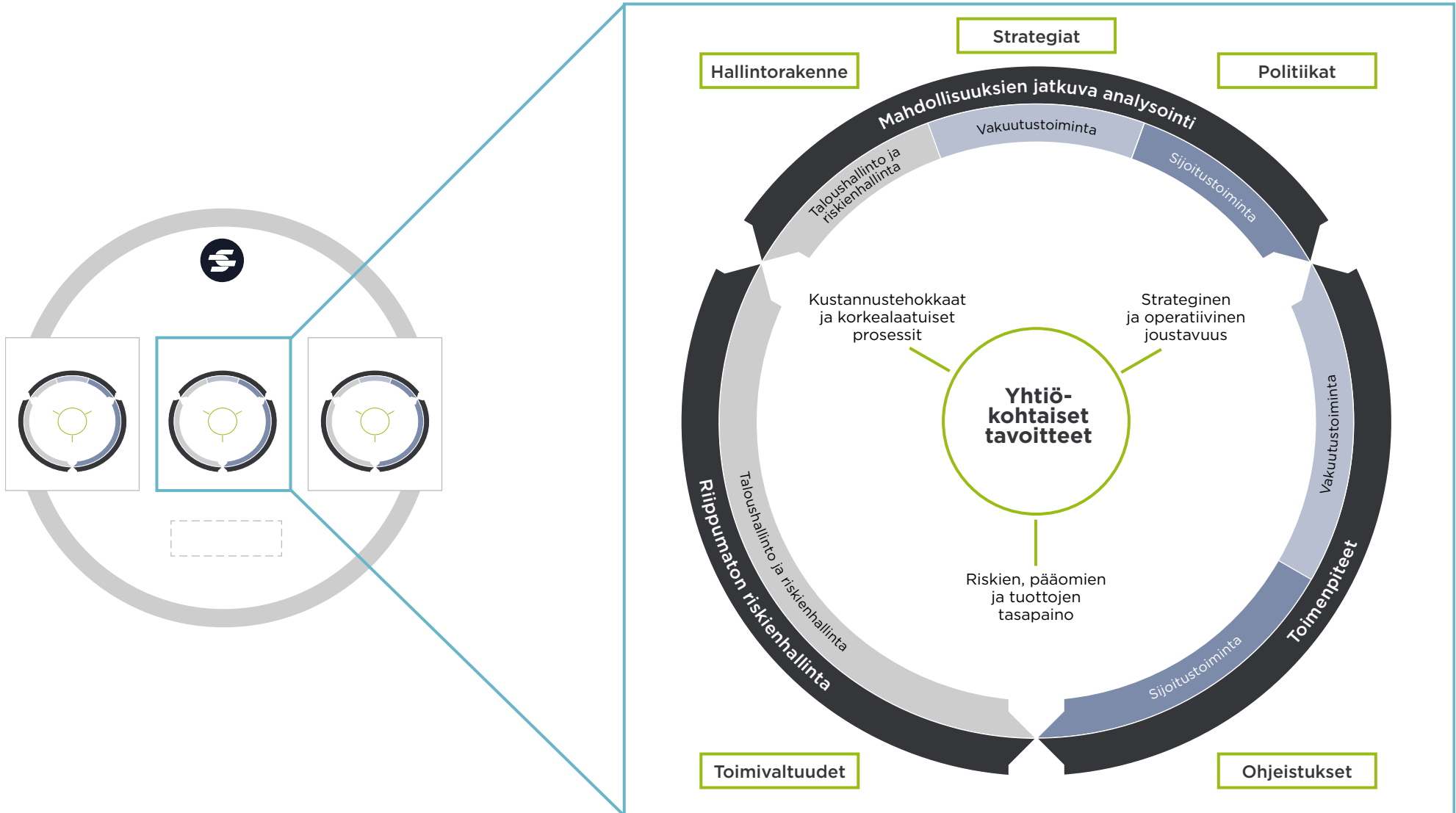
Riskienhallintaprosessi on jatkuvaa toimintaa, josta osa on liiketoimintojen vastuulla ja osa riippumattomien riskienhallinnan asiantuntijoiden vastuulla. Vaikkakin liiketoimintojen ja riippumattoman riskienhallinnan vastuut ovat selkeästi eriytetty toisistaan Sampo-konsernissa, on näiden toimintojen välillä jatkuva keskusteluyhteys. Sampo-konserni on määritellyt sisäisen valvonnan politiikassaan erinäisten sisäisten sidosryhmien roolit ja vastuut.

Riskienhallinnan hallintomalli, riskipolitiikat, riskilimiitit ja toimivaltuudet eli rakenteet, joiden puitteissa riskejä otetaan ja valvotaan, ovat liiketoiminnasta riippumattomien tahojen vastuulla. Nämä rakenteet ovat edellytys riskienhallintaprosessin toiminnalle ja ne kuvastavat vakavaraisuustavoitteita ja riskinottohalukkuutta yleisesti.

Kaavio Yhtiötasoinen taloudellisen ja riskienhallinnan prosessi esittää yhtiötason riskienhallinnan edellytyksiä, tehtäviä ja tavoitteita.

Yhtiötasoinen taloushallinnon ja riskienhallinnan prosessi

Riskienhallinnan onnistuneen järjestämisen kannalta keskeiset edellytykset ovat:

- Riskienhallinnan hallintomalli ja toimivaltuudet (lisätietoja on kappaleessa **Riskienhallinnan hallintorakenne**) ja selkeä vastuuden jako liiketoimintalinjojen ja riippumattomien toimintojen välillä
- Yhtiöiden omat riskipolitiikat ja tarkemmat riskienhallintaa koskevat ohjeistukset
- Varovaiset arvostus-, riskien mittaus- ja raportointiprosessit.

Riskienhallintaprosessiin sisältyvät tehtävät voidaan luokitella seuraavasti:

Riippumaton riskienhallinta

Talous- ja riskienhallintatoimintojen vastuulla on yksikäsitteisesti ylläolevien riskien hallinnan edellytysten määrittäminen. Lisäksi talous- ja riskienhallintatoimintojen vastuulla on operatiivisesti riippumaton mittaus ja valvonta sisältäen sekä toiminnan valvonnan yleisesti, että virallisen kannattavuus-, riski- ja pääomituslaskennan.

Esimerkkejä näistä vastuista ovat:

- Yksityiskohtainen riskiraportointi tytäryhtiöiden ja Sammon riskikomiteoille sekä hallituksille

- Pääomatarpeen ja tosiasiallisen käytössä olevan pääoman sisäinen raportointi vähintään neljännesvuosittain
- Viranomaisten ja luottoluokittajien vaatimusten mukaisten pääomavaatimusten ja pääomien raportointi sisäisesti neljännesvuosittain
- Sisäisten ja viranomaislaskennan mukaisten pääomituslaskennan julkaisu neljännesvuosittain.

Jatkuva mahdollisuuksien ja riskien analysointi

Sekä liiketoiminnot että talous- ja riskienhallintatoiminnot tukevat aktiivisesti liiketoimintaa analysoimalla ja arvioimalla liiketoimintamahdollisuuksia jatkuvasti. Vakuutus- ja sijoitustoiminnot arvioivat päivittäin liiketoimintamahdollisuuksia ja erityisesti niiden riski-tuottosuhteita. Toisaalta talous- ja riskienhallintatoiminnoissa merkittävä osa ajasta käytetään riskianalyysiin ja riskiraportointiin sekä pääomasuunnitteluun. Tämä mahdollisuuksien aktiivinen kartoitus näkyy esimerkiksi seuraavina lopputuloksina:

- Tunnistettuina liiketoimintamahdollisuuksina (esimerkiksi tuote- ja palvelukehitys ja investointimahdollisuudet) ja analyyseina niiden tuotto-potentiaaleista ja pääomatarpeista
- Sisäisen ja ulkoisen osingonjaon suunnitelmina
- Aloitteina hybridi- tai seniorilainojen liikkeeseen laskemiseksi.

Toimenpiteet

Toimenpiteet, eli vakuutus- ja sijoitustoiminnan varsinaiset liiketoimintatransaktiot, toteutetaan annettujen toimivaltuuksien, riskipolitiikkojen ja muiden ohjeistuksien mukaisesti. Nämä toimenpiteet ovat liiketoimintojen ja keskitettyjen toimintojen, kuten esimerkiksi sijoitustoiminnon, vastuulla. Pääomituslaskennan ja likviditeettiasemaan liittyvät toimet kuuluvat tähän tehtäväkokonaisuuteen. Sampo-konsernissa ennakoivat toimet kannattavuuden, riskien ja pääoman hallinnan osalta nähdään tärkeimpänä riskien- ja pääomanhallintaprosessin vaiheena. Tästä johtuen riskipolitiikat, limiitit ja päätöksentekovaltuudet asetetaan siten, että ne yhdessä tulostavoitteiden kanssa mahdollistavat liiketoiminta- ja sijoitusyksiköitä ottamaan tarkkaan harkittuja riskejä. Esimerkkejä toimenpiteistä ovat mm. seuraavat:

- Vakuutusosopimusten hinnoittelu ja sijoitustransaktioiden toteutus
- Osinkojen maksut, omien osakkeiden takaisinostot, hybridi- ja seniorilainojen liikkeellelaskut
- Johdannais- ja jälleenvakuutustransaktioiden toteutus
- Liiketoimintojen hankinnat ja liiketoiminnoista luopumiset.

Edellä mainittujen tehtävien laadukas toteuttaminen edesauttaa riskienhallintaprosessin kolmen keskeisen tavoitteen saavuttamista:

Riskien, pääomien ja tuottojen tasapaino

- Tulokseen vaikuttavat ja muut merkittävät riskit on tunnistettu, arvioitu ja analysoitu.
- Pääomitus on riittävä suhteessa liiketoimintaan liittyviin riskeihin ja strategisiin riskeihin huomioiden liiketoimintojen ennakoitu kannattavuus.
- Riskinkantokyky on kohdennettu liiketoiminta-alueille strategian mukaisesti.
- Vakuutusriskit on hinnoiteltu niiden luontaisen riskitason mukaisesti, sijoitustoiminnan odotetut tuotot ja riskit ovat tasapainossa ja seuraamusriskejä on pienennetty riittävästi.

Kustannustehokkaat ja korkealaatuiset prosessit

- Asiakaspalvelu ja sisäiset operatiiviset prosessit ovat tehokkaat ja laadukkaat.
- Päätöksenteko perustuu tarkkaan, riittävään ja ajan-tasaiseen tietoon.
- Toiminnan jatkuvuus varmistetaan ja epäjatkuvuus-tilanteissa toipuminen on nopeaa ja kattavaa.

Strateginen ja operatiivinen joustavuus

- Ulkoiset riskitekijät ja mahdolliset liiketoiminta riskit on tunnistettu ja yhtiö on pääomarakenteen ja johtamisen näkökulmasta hyvässä asemassa reagoimaan muutoksiin liiketoimintaympäristössä.

- Yhtiörakenne, osaaminen ja prosessit yhtiössä mahdollistavat tarvittavien muutosten tehokkaan toimeenpanon.

Kun edellä mainitut tavoitteet saavutetaan, riskienhallinta vaikuttaa positiivisesti oman pääoman tuottoon ja lieventää vuosittaisia kannattavuuden vaihteluja. Riskienhallintaprosessi nähdään siten Sammon omistaja-arvon luomisen yhtenä tekijänä.

Emoyhtiön valvonta ja toiminta

Sampo tarkastelee konsernia liiketoimintaportfoliona ja toimii aktiivisesti erityisesti konsernin pääomitukseseen ja riskeihin sekä emoyhtiön pääomarakenteeseen ja likviditeettiin liittyvissä asioissa.

Emoyhtiö Sampo tarkastelee neljännesvuosittain Sampo-konsernin toimintaa sekä yhtiö- että konsernitasolla perustuen tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden raportointiin. Osakkuusyhtiöiden osalta tieto perustuu kuitenkin julkisesti saatavilla olevaan materiaaliin ja on siten vähemmän yksityiskohtaista. Tytäryhtiöitä koskeva raportointi Sammon hallitukselle ja tarkastusvaliokunnalle perustuu valtaosin tytäryhtiöiden tuottamaan raportointiin. Raportointi keskittyy erityisesti riskien, pääomituksen ja kannattavuuden väliseen tasapainoon. Emoyhtiö vastaa omia toimintojaan koskevasta raportoinnista. Täysin

omistetuista tytäryhtiöistä saatava raportointi on tarkemalla tasolla kuin Topdanmarkin raportointi.

Konsernitasolla keskeisimmät painopistealueet ovat mahdolliset konserniyhtiöiden toiminnasta aiheutuvat riskikeskittymät samoin kuin konsernin pääomitus ja emoyhtiön kyky luoda likviditeettiä. Lisäksi emoyhtiössä ennustetaan ja analysoidaan konserniyhtiöiden tulosta, riskejä ja pääomitusta perustuen yhtenäisiin skenaarioihin, jolloin yhtiökohtaiset tulokset ovat yhdistettävissä konsernitasolla.

Edellä kuvattuun alakonsernitason sekä Sampo-konsernin sisäiseen työhön perustuen Sampo-konserni valmistele vuosittain tai useammin, jos tarvetta, yhden riski- ja vakavaraisuusarvio -dokumentin ("Single ORSA" -raportti). Single ORSA -dokumentilla on käytännössä sama rakenne ja sisältö kuin vuosineljänneksittäin tapahtuvalla tarkastusvaliokunnan raportoinnilla. Sisällön keskeisimpänä erona on konsernin laajuinen vakavaraisuusennuste, jota ei tavallisesti sisällytetä vuosineljänneksittäin tapahtuvaan raportointiin.

Sammon hallitus päättää kyseisiin yhtiö- ja konsernitasoihin tietoihin perustuen konsernin pääomituksesta sekä antaa ohjeistuksia emoyhtiön pääomarakenteeseen ja likviditeettivarantoihin liittyen. Sammon pääasiallisena tavoitteena on ylläpitää varovaista pääomarakennetta ja riittävää likviditeettiä rahoittaakseen strategisia hankkeita tarvittaessa. Vahva likviditeetti ja kyky hankkia

rahoitusta ovatkin keskeisiä tekijöitä Sampo-konsernin strategisen joustavuuden ylläpidossa.

Riskienhallinnan hallintorakenne

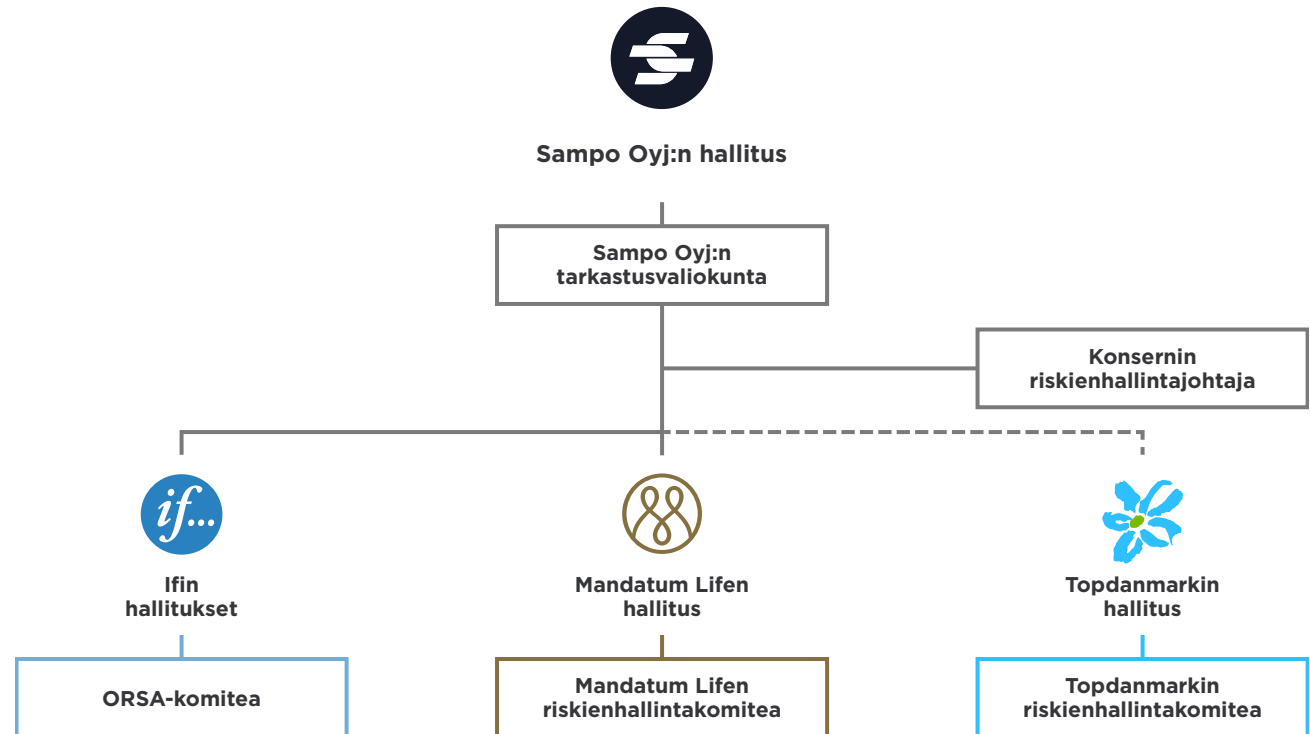
Tässä luvussa kuvataan Sampo-konsernin ja sen tytäryhtiöiden hallintorakennetta riskienhallinnan näkökulmasta. Yksityiskohtaisempi kuvaus Sampo-konsernin hallintorakenteesta ja sisäisestä valvonnasta on esitetty **Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä** -raportissa osoitteessa www.sampo.com/vuosi2019.

Riskienhallinnan hallintorakenne konsernitasolla

Sammon hallitus on vastuussa siitä, että konsernin riskejä hallitaan ja valvotaan asianmukaisesti. Emoyhtiön hallitus määrittää tytäryhtiöiden taloudelliset tavoitteet ja hyväksyy konsernitasoiset periaatteet, jotka ohjaavat tytäryhtiöiden toimintaa. Tytäryhtiöiden riskipositiot ja pääomitusraportit yhdistellään konsernitasolla vuosineljänneksittäin ja raportoidaan Sammon hallitukselle ja tarkastusvaliokunnalle.

Eri hallintoelinten raportointivastuut konsernitasolla on esitetty Sampo-konsernin riskienhallinnan hallintorakenne -kaaviossa.

Sampo-konsernin riskienhallinnan hallintorakenne

Tarkastusvaliokunta vastaa hallituksen nimissä Sampo-konsernin riskienhallinnan periaatteiden ja niihin liittyvien ohjeistuksien laatimisesta. Tarkastusvaliokunta varmistaa, että konsernin eri toiminnot noudattavat kyseisiä ohjeistuksia, valvoo Sampo-konsernin riskejä ja

riskikeskittymiä sekä valvoo, että riskienhallinta on konserniyhtiöissä laadukasta ja kattavaa. Tarkastusvaliokunta valvoo myös riskipolitiikkojen toteuttamista, pääomitusta sekä riskien ja tuottojen kehittymistä. Vähintään kolme tarkastusvaliokunnan jäsenistä tulee valita niistä

hallituksen jäsenistä, jotka eivät toimi Sampo-konsernin johdossa ja jotka ovat riippumattomia yhtiöstä. Tarkastusvaliokunta kokoontuu neljännesvuosittain.

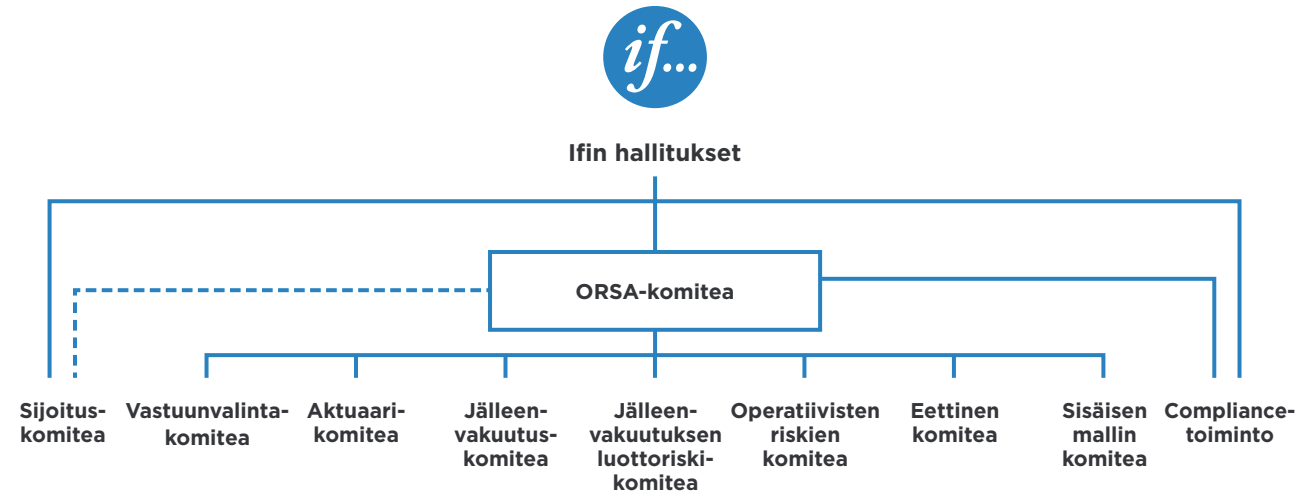
Konsernin riskienhallintajohtaja on vastuussa riskienhallinnan asianmukaisuuden varmistamisesta konsernitason tasolla. Riskienhallintajohtajan tehtävänä on valvoa Sampo-konsernin riskejä kokonaisuutena sekä ohjata ja valvoa tytäryhtiöiden ja konsernin riskienhallintaa.

Ifin ja Mandatum Lifin hallituksilla on yhtiöidensä ylimpinä päätöksentekijöinä kokonaisvaltainen vastuu Ifin ja Mandatum Lifin riskienhallintaprosesseista. Hallitukset nimittävät Ifin ORSA-komitean ja Mandatum Lifin riskienhallintakomitean sekä vastaavat riskienhallintaan liittyvien politiikkojen, periaatteiden ja ohjeiden muutostarpeiden tunnistamisesta.

Riskienhallinta Ifissä

Hallituksien tärkein riskienhallinnan väline on riskienhallinnan politiikat ja ohjeistukset. Osana tehtäviään hallitukset hyväksyvät riskienhallintapolitiikan ja muut riskienhallinnan dokumentit ja saavat riskienhallintajohtajalta, compliance-johtajalta ja toimitusjohtajilta riskiraportteja. Lisäksi hallitukset osallistuvat aktiivisesti ennakoivaan riski- ja vakavaraisuusarviointiin, varmistaen, että riskienhallinta ja -seuranta toimivat asianmukai-

Ifin riskienhallinnan hallintorakenne

sesti ja tehokkaasti sekä varmistavat, että Ifin toimintojen organisoimista ja johtamista ohjaa vahva sisäinen kontrolliympäristö. Eri hallintoelinten raportointivastuut Ifissä on esitetty Ifin riskienhallinnan hallintorakenne-kaaviossa.

Ifin riski- ja vakavaraisuuskomitea ("ORSA-komitea") avustaa Ifin toimitusjohtajia täyttämään riskienhallintaprosessiin liittyvät velvoitteensa. ORSA-komitea valvoo, että Ifin merkittävät riskit arvioidaan, hallitaan ja raportoidaan hyväksyttävällä tavalla. ORSA-komitea seuraa eri riskienhallinnan komiteoiden, tukitoimintojen ja linjaorganisaation raportointia. Lisäksi ORSA-komitea valvoo, että Ifin lyhyen ja pitkän aikavälin kokonaisriski-

profiili on linjassa riskistrategian ja vakavaraisuusvaatimusten kanssa. Riskienhallintaorganisaatio on vastuussa riskienhallintatoimintojen koordinoinnista hallitusten ja toimitusjohtajien toimeksiannosta.

Linjaorganisaatioiden vastuulla on tunnistaa, arvioida, mitata, hallita ja seurata riskejä. Keskeisille riskialueille on omat komiteansa ja niiden vastuulla on valvoa, että riskejä hallinnoidaan hallitusten ohjeistuksia noudattaen. Ifin eri riskikomiteoilla ei ole mitään päätöksentekovaltuuksia.

Jokaisen riskialueen politiikka määrittelee rajoitukset ja limiitit, joiden tehtävänä on varmistaa, että riskitasot noudattavat Ifin riskienottohalukkuutta ja pääoman riittävyteen liittyviä rajoitteita. Komiteoiden tehtävänä on myös valvoa politiikkojen tehokkuutta ja osallistua niiden muutoksiin ja päivityksiin tarvittaessa.

Riskikohtaisten komiteoiden lisäksi riskienhallinnan hallintorakenteeseen kuuluu kaksi muuta komiteaa. Niiden vastuut on määritelty seuraavasti:

- Eettinen komitea koordinoi ja keskustelee eettisistä kysymyksistä Ifissä. Komitea antaa suosituksia eettisissä asioissa ja tekee ehdotuksia eettistä käyttäytymistä

koskevaan politiikkaan tehtävistä muutoksista. Komitean puheenjohtajan vastuulla on raportoida komitean tietoon tuoduista havaituista eettisistä riskeistä.

- Sisäisen mallin komitean tehtäviä on tunnistaa mahdollisten mallimuutosten lähteet ja antaa komitean puheenjohtajalle mielipiteensä siitä, miten mahdollisia muutoksia on arvioitu ja luokiteltu sekä muista validointitoimenpiteistä tai sisäisen mallin kehittämisestä. Komitea keskustelee ja priorisoi toteutettavia toimenpiteitä validointihavaintojen perusteella ja antaa palautetta myöhempiä validointeja varten. Lisäksi komitea seuraa sisäisen mallin käyttöä ja kehitystoimenpiteitä.

Compliance-toiminto on osa hallintorakennetta. Compliance-toiminto raportoi havaitut compliance-riskit ORSA-komitealle ja hallituksille neljännesvuosittain.

Riskienhallinta Topdanmarkissa

Topdanmarkin politiikkana on suojautua yhtiön liiketoiminnasta aiheutuvia riskejä vastaan tai rajoittaa riskit sellaiselle tasolle, että yhtiö voi ylläpitää normaalit toimintonsa sekä toteuttaa suunnitellut toimenpiteet toimintaympäristön erittäin epäedullisista tapahtumista huolimatta. Tämän politiikan seurauksena yhtiö on usean vuoden ajan tunnistanut ja pienentänyt tai poistanut riskejä, jotka voisivat mahdollisesti aiheuttaa suurempia tappioita kuin Topdanmark on arvioinut hyväksyttäväksi.

Hallitus päättää yleiset riskipolitiikat ja limiitit. Sisäinen tarkastus raportoi hallitukselle ja se raportoi muun muassa havainnoista koskien näitä riskipolitiikkoja ja limiittejä.

Linjaorganisaation vastuulla on tunnistaa, arvioida, kontrolloida ja hallita riskejä. Topdanmarkin keskitetty riskienhallintatoiminto kokoaa riskikuvan, hallinnoi ORSAA ja laatii vakavaraisuuspääomavaatimuksen ja pääomasuunnitelmia. Se raportoi Riskienhallintakomitealle, joka on vastuussa riskipolitiikoista, riskilimiiteistä, vakavaraisuuslaskennasta, pääomasuunnitelmista, Topdanmarkin ORSASTA sekä vahinkovakuutusriskien sisäisestä mallista. Riskienhallintakomitean jäseninä ovat konsernin talousjohtaja, Compliance-toiminnon johtaja sekä johtajat tärkeimmiltä riskiliiketoiminta-alueilta, joita ovat: Sijoitushallinto, Tilastolliset palvelut, Jälleenvakuutus, Talous ja Henkivakuutuksen aktuaaripalvelut. Riskienhallintakomitea raportoi ja tekee suosituksia hallitukselle johtokunnan välityksellä.

Riskienhallintakomitea on perustanut Sisäisen mallin komitean, joka vastaa Topdanmarkin vahinkovakuutusportfolion sisäisen mallin kehittämisestä ja käytöstä. Mallilla arvioidaan tuloskehitystä stokastisesti simuloiden eri skenaarioissa. Mallia käytetään muun muassa jälleenvakuutusohjelman optimoinnissa, pääomakustannuksen laskennassa, ennusteiden testauksessa sekä pääomavaatimuksen laskennassa.

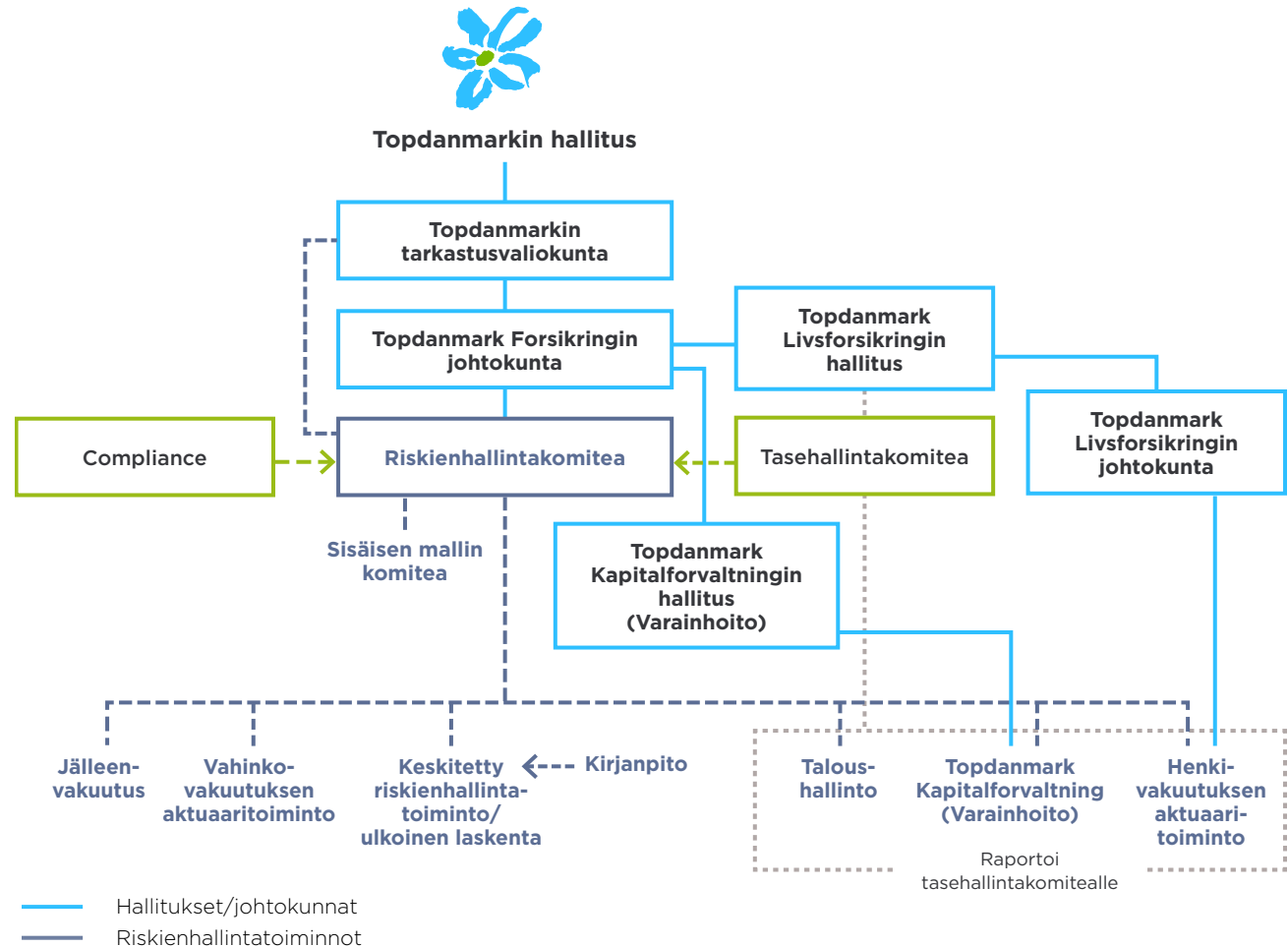
Eri hallintoelinten raportointivastuut on esitetty Topdanmarkin riskienhallinnan hallintorakenne-kaaviossa.

Riskienhallintatoiminto toteuttaa vuosittain ORSA-prosessin, jossa tunnistetaan liiketoimintaan liittyvät riskit, mitataan näitä riskejä ja kootaan niistä tietoja riskirekisteriin. Lisäksi vakavaraisuuslaskennan periaatteet ja riskienhallinnan prosessi tarkistetaan sekä päivitetään. Laadittu ORSA-raportti, riskirekisteri ja riskienhallinnan prosessi käytiin läpi hallituksen seminaarissa syksyllä 2019.

Topdanmarkin riskienhallintatoiminto on virtuaalinen organisaatio. Keskitetty riskienhallintatoiminto kerää informaatiota määritetyistä riskeistä hajautetuilta riskienhallintayksiköiltä, joiden vastuulla on raportoida oman yksikkönsä SCR (vahinkovakuutuksen aktuaaritoiminto, henkivakuutuksen aktuaaritoiminto, varainhoito, taloushallinto, kirjanpito ja jälleenvakuutus). Keskitetty riskienhallintatoiminto laskee näiden pohjalta kokonaisvakavaraisuuspääomavaatimuksen.

Niin ikään taloushallinnossa olevat kolme ”talouskumppania” toimivat riskilähettiläinä henkilöasiakkaat-, yritysasiakkaat- ja henkivakuutusyksiköissä. Yksi heidän tehtävistään on raportoida konsernin riskienhallintatoiminnolle kaikki yksiköiden riskiasemassa tapahtuneet merkittävät muutokset, vaikka yksiköillä itsellään on edelleen päävastuu raportoinnista.

Topdanmarkin riskienhallinnan hallintorakenne

Riskienhallinta Mandatum Lifessa

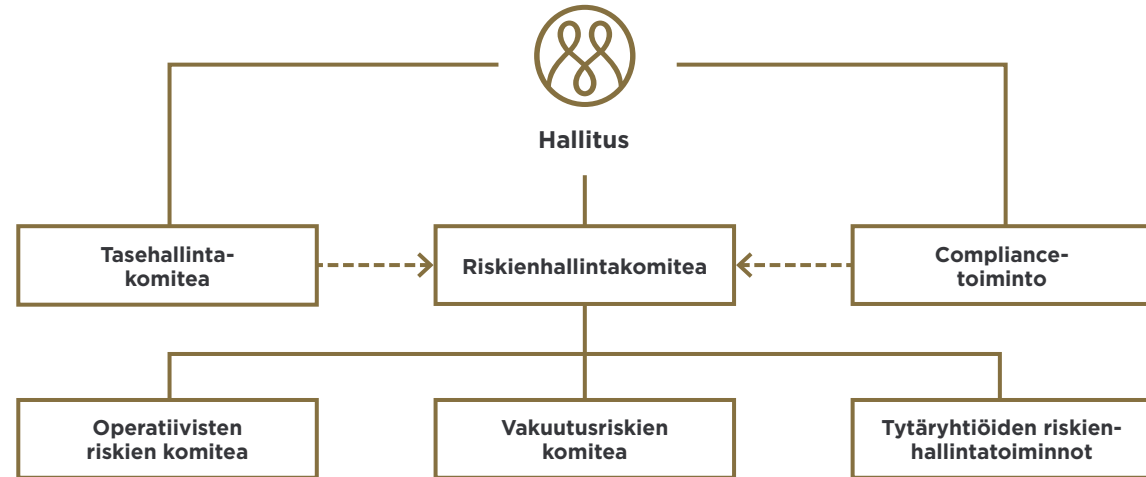
Mandatum Lifen hallitus vastaa riskienhallinnasta ja sisäisen valvonnan riittävydestä. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallinnan periaatteet, sijoituspolitiikan, pääomanhallinnan periaatteet ja muut riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeet.

Mandatum Lifen toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu riskienhallinnan toteuttamisesta hallituksen ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja on kaikkia Mandatum Lifen riskejä koordinoivan ja valvovan riskienhallintakomitean puheenjohtaja. Tasehallintakomitean keskeisin tehtävä on seurata ja valvoa laskuperustekorolliseen liiketoimintaan liittyviä markkinariskejä.

Keskeisten hallintoelinten raportointivastuut Mandatum Lifessa on esitetty Mandatum Lifen riskienhallinnan hallintorakenne -kaaviossa.

Erikseen kuvattujen komiteoiden lisäksi compliance-riskien ja muiden toimintojen riskienhallinnan tehtävät on järjestetty seuraavasti:

Mandatum Lifen riskienhallinnan hallintorakenne

- Compliance-toiminto hoitaa lain ja säännösten noudattamiseen liittyviä asioita ja toiminnosta vastaava johtaja on riskienhallintakomitean jäsen.
- Sijoituspalveluita ja rahastotoimintaa harjoittavilla tytäryhtiöillä on omat riskienhallinnan menettelytavat.

Kaikki suurimmat riskitapahtumat raportoidaan myös Mandatum Lifen Operatiivisten riskien komitealle.

Sisäinen tarkastus varmistaa tarkastussuosituksen avulla riittävien sisäisten kontrollien olemassaolon ja laatii hallitukselle vuosittain sisäisen tarkastuksen katsauksen.

Liite 2: Riskien määritelmät

Vakuutusriskit

Yleisesti ottaen sekä vakuutusvelkojen kirjanpitoarvo (vastuovelka) että niiden taloudellinen arvo riippuvat tulevien korvauskulujen suuruudesta ja ajoituksesta liikekulut mukaan lukien sekä koroista, joita käytetään näiden korvausten diskonttaamisessa tähän päivään.

Ensimmäinen ylläolevista tekijöistä on vakuutusriskien lähde ja toinen tekijä vaikuttaa koko taseen korkoriskiin.

Vakuutusriski voidaan yleisesti määritellä arvonmuutoksena, joka johtuu sopimuksellisten veloitteiden

lopullisten kulujen poikkeamisesta alun perin arvioituista velvoitteista. Näin ollen korvauskulujen hinnoittelu- tai varausolettamien erotessa toteutuneista kuluista vakuutusriski toteutuu poikkeamina odotetusta korvauskulujen määrästä tai vakuutusvelkojen odottamattomana arvonn muutosena.

Vastuuelkaan ja vakuutusvelkojen taloudelliseen arvoon liittyy aina tietty määrä epävarmuutta, sillä ne perustuvat arvioihin tulevien korvauskulujen suuruudesta, ajoittumisesta ja toteutumistiheydestä. Vastuuelkaan liittyvä epävarmuus on tavallisesti suurempi uusissa vakuutuslajeissa, joista ei ole vielä olemassa kattavia niin

sanottuja run off -tilastoja, sekä vakuutuslajeissa, joissa vahingon lopullisen korvausmenon selviäminen kestää kauan. Esimerkkejä jälkimmäisistä vakuutuslajeista vahinkovakuutuksessa ovat lakisääteinen tapaturma- vakuutus, liikennevakuutus sekä vapaaehtoiset vastuu- ja tapaturmavakuutukset. Lähtökohtaisesti suurin osa henkivakuutustuotteista sisältää myös jälkimmäisiä ominaisuuksia. Henkivakuutus sopimukset ovat myös alttiina vakuutuksenottajien käyttäytymisessä tapahtuville muutoksille, koska vakuutuksenottajat voivat muuttaa maksamiensa preemioiden maksuintensiteettiä tai päättää olemassa olevan sopimuksensa.

Vahinkovakuutustoiminnan riskit

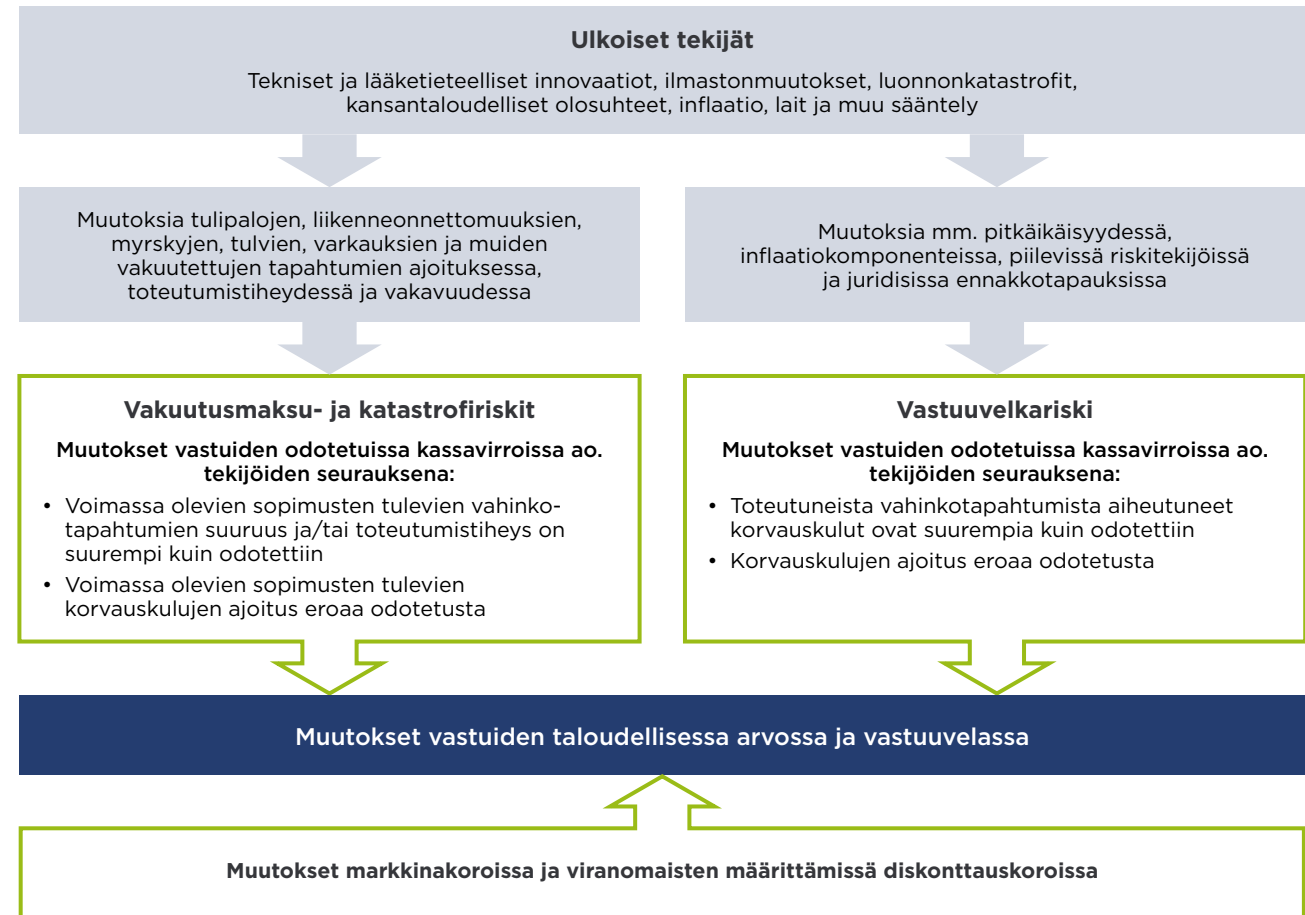
Vahinkovakuutusriskit jaetaan usein vakuutusmaksu- ja katastrofiriskeihin sekä vastuovelkariskeihin, jotta erotetaan voimassa oleviin sopimuksiin liittyviin tuleviin vahinkoihin ja jo sattuneisiin vahinkoihin liittyvät riskit kuten on havainnollistettu kaaviossa Vahinkovakuutusriskit.

Vakuutusmaksu- ja katastrofiriski

Vakuutusmaksuriski liittyy tuleviin korvauksiin ja se aiheutuu vahinkotapahtumista, jotka eivät ole tapahtuneet tilinpäätöshetkeen mennessä. Toteutuvien vahinkotapahtumien toteutumistiheydessä, suuruudessa ja ajoituksessa voi olla eroja ennakoituihin verrattuna ja siten korvausten määrä voi erota ennakoituista korvausten määrästä. Näiden seurauksena tulevat korvauskulut ylittävät ennakoitun tason, mistä aiheutuu tappioita tai epäedullisia muutoksia vakuutusvelkojen arvoissa.

Katastrofiriski voidaan nähdä vakuutusmaksuriskin äärimmäisenä toteutumana. Se on riski harvoin sattuvista, vaikutuksiltaan vakavista tai poikkeuksellisista tapahtumista, joita ovat esimerkiksi luonnonkatastrofit, joiden hinnoittelu ja oletukset varauksia tehtäessä sisältävät merkittävää epävarmuutta. Tällaiset tapahtumat voivat johtaa siihen, että toteutuneet korvaukset poikkeavat merkittävästi odotetuista kokonaiskorvauksista, jonka

Vahinkovakuutusriskit

seurauksena syntyy tappioita tai epäedullisia muutoksia vakuutusvelkojen arvoissa.

Vastuuelkariski

Vastuuelkariski liittyy jo tapahtuneisiin vahinkoihin, ja on seurausta tilinpäätöspäivänä tai tätä ennen tapahtuneista vahingoista. Lopullinen korvauskulujen suuruus, toistumistiheys ja maksuajankohdat voivat erota etukäteen oletetuista. Näiden seurauksena vastuuelat eivät ole riittäviä kattamaan jo sattuneiden vahinkojen korvauskuluja ja siitä on seurauksena tappioita tai epäedullisia muutoksia vakuutusvelkojen arvoissa.

Muuttamisriski sisältyy vastuuelkariskiin ja se voidaan määritellä riskinä tappiosta tai epäsuotuisina muutoksina vakuutus- tai jälleenvakuutusvelkojen arvossa, joka johtuu eläkevarausten muutosintensiteetin tason, trendin tai volatiliiteetin muuttumisesta. Muutosintensiteetin vaihtelun syynä voivat olla lainsäädännön muutokset tai vakuutetun terveydentilan muutokset.

Henkivakuutustoiminnan riskit

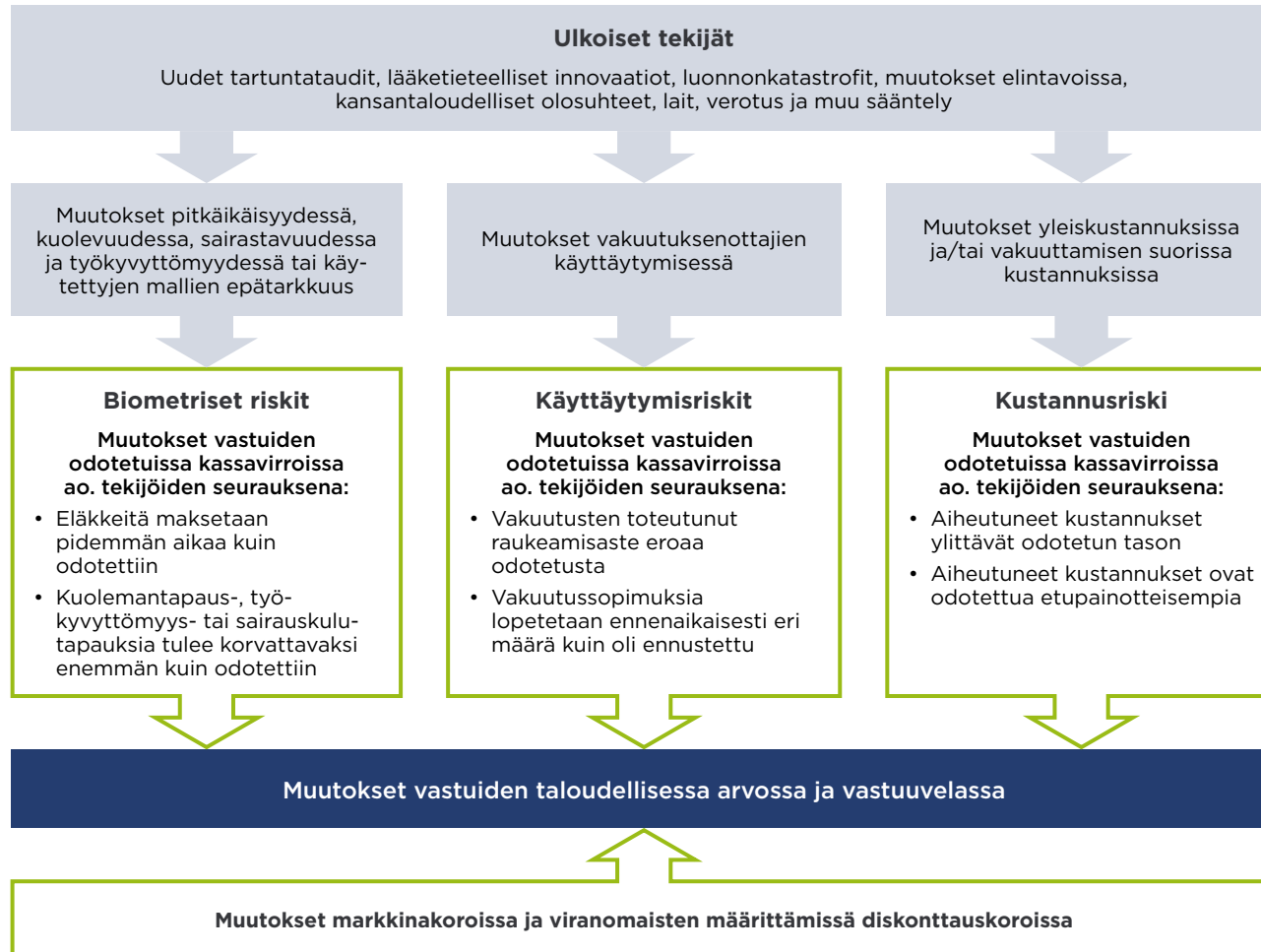
Henkivakuutusvelkojen arvo on herkkä sekä vastuunvalintariskeille että korkoriskille. Vastuunvalintariskit sisältävät biometrisiä riskejä, vakuutuksenottajien käyttäytymiseen liittyviä riskejä ja kustannusriskejä kaaviossa Henkivakuutusriskit esitetyn mukaisesti.

Biometriset riskit

Biometriset riskit ovat riski siitä, että yhtiön olisi maksettava enemmän kuolemantapaus-, työkyvyttömyys- tai sairauskulukorvauksia kuin odotettiin, tai että eläkevakuutuksissa eläkkeitä on maksettava vakuutetuille pidempään (pitkäikäisyysriski) kuin yhtiö ennakoi vakuutusten alkuperäisellä hinnoitteluhetkellä.

Henkivakuutustoiminnassa, kuten vahinkovakuutus-toiminnassakin, katastrofitapahtumat sisältävät yleensä lyhyellä aikavälillä toteutuvia yksittäisiä epätavallisia tapahtumia tai tapahtumaketjuja, tai vielä harvemmin toteutuvia pitkäkestoisia tapahtumia. Katastrofiriski, eli toisin sanoen biometrisen riskin ääritapaus toteutuu, kun yksittäinen suuren kokoluokan tapahtuma johtaa merkittävään eroavaisuuteen korvausten määrässä verrattuna odotettuun.

Henkivakuutusriskit

Vakuutusnottajien käyttäytymiseen liittyvät riskit ja kustannusriski

Käyttäytymisriskit syntyvät vakuutusnottajien käyttäytymiseen liittyvästä epävarmuudesta. Vakuutusnottajilla on oikeus lopettaa vakuutusmaksujen maksaminen (raukeamisriski) ja heillä saattaa olla mahdollisuus lopettaa vakuutus sopimus ennakkoaisesti (takaisinostoriski).

Yhtiö on altistunut lisäksi kustannusriskille, joka syntyy silloin, kun aiheutuneiden kustannusten ajoitus ja/tai määrä eroavat hinnoittelun hetkellä odotetusta. Tämän seurauksena alun perin oletetut kuormitukset eivät välttämättä riitä kattamaan toteutuneita kuluja.

Vastuuelan diskonttauskorkoon liittyvä riski

Vastuuelan diskonttauskorkoon liittyvä riski on merkittävin vastuuelan riittävyteen liittyvä riski. Sopimukseen sisältyvä laskuperustekorko on päätetty koko sopimusajalle. Tämän johdosta markkinakorkojen ja odotettujen sijoitustuottojen laskiessa saatetaan joutua tilanteeseen, jossa vastuuelkaa on täydennettävä.

Markkinariskit

Markkinariskeillä viitataan yleisesti rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvojen sekä vakuutusvelkojen markkinaehtoisten arvojen muutosten aiheuttamiin vaihteluihin yhtiön tuloksessa ja pääomassa. Muutokset markkina-arvoissa sekä vakuutusvelkojen markkinaehtoisissa arvoissa johtuvat muutoksista markkinatekijöissä kuten koroissa, inflaatiossa, valuuttakursseissa, luottoriskimarginaaleissa ja osakehinnoissa.

Lisäksi markkinariski sisältää myös riskin heikentyvästä markkinalikviditeetistä, joka ilmenee kasvavana osto- ja

myyntinoteerausten erona, ja riskin odottamattomista muutoksista saamisen takaisinmaksuaikataulujen suhteen. Molemmissa tapauksissa sijoitusportfolioiden rahoitusinstrumenttien markkina-arvot voivat muuttua.

Korkojen, valuuttakurssien ja inflaation sekä luottoriskimarginaalien ja osakkeiden hintojen yleisten trendien muutosten aiheuttamat riskit voidaan määritellä yleisiksi markkinariskeiksi ja niitä hallitaan allokaatiolimiiteillä ja muilla riskilimiiteillä. Korko-, inflaatio- ja valuuttariskit ovat koko taseen tasolla olevia markkinariskejä, kun taas luottoriskimarginaalien ja osakehintojen muutokset liittyvät enemmän rahoitusvaroihin.

Liikkeeseenlaskijakohtaisella markkinariskillä tarkoitetaan riskiä, joka kohdistuu yksittäisen liikkeeseenlaskijan velka- ja osakeinstrumentteihin ja tätä riskiä voidaan hallita liikkeeseenlaskijakohtaisilla limiiteillä.

Osake- ja spread-riskit

Sampo-konserni altistuu osakkeiden hintojen ja luottomarginaalien muutoksista aiheutuville hintariskeille korko- ja osakesijoitustensa kautta kaavion Osake- ja spread-riskit havainnollistuksen mukaisesti. Osakkeiden hintojen ja luottomarginaalien muutoksiin vaikuttavat yleiset markkinatrendit sekä yksittäiseen liikkeeseenlaskijaan tai liikkeeseenlaskuun liittyvät riskitekijät.

Osake- ja spread-riskit

Taseen markkinariskit tai ALM-riskit

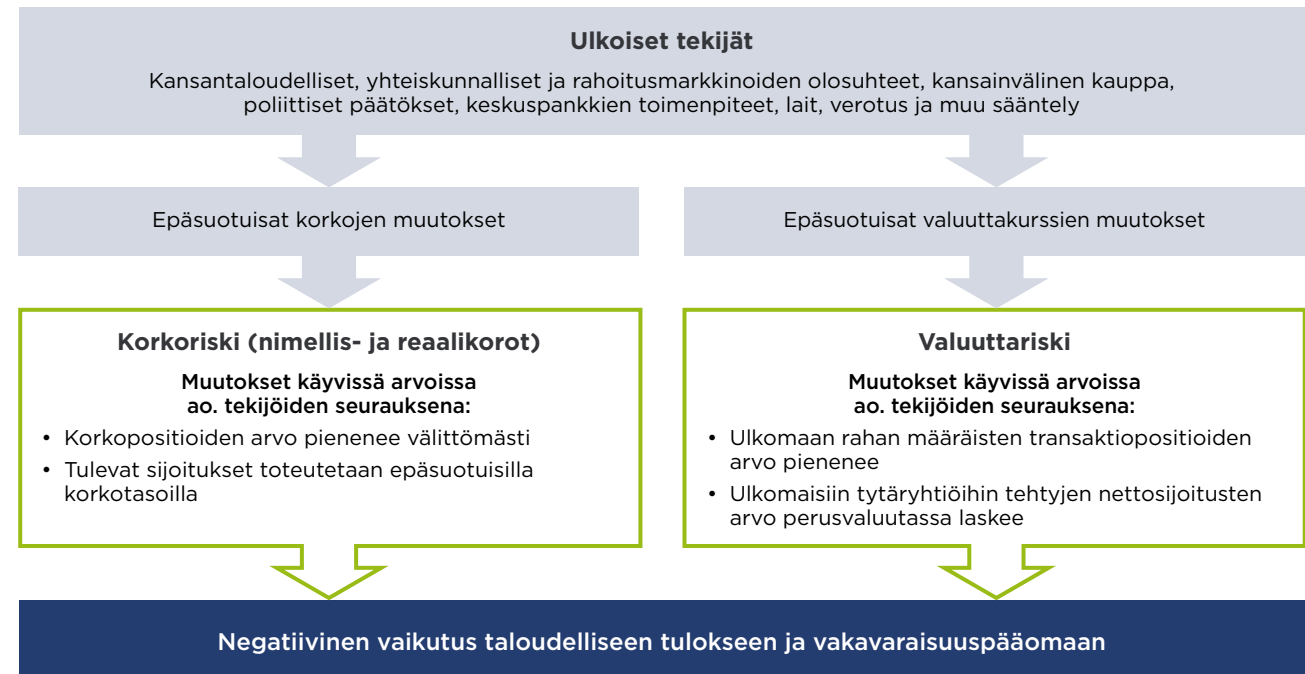
Yhtiö altistuu ALM-riskille (Asset and Liability Management -riskille) kun markkinamuuttujissa (korot, inflaatio ja valuuttakurssit) tapahtuvat muutokset vaikuttavat sijoitusten ja johdannaisten arvoon erisuuruisesti, kuin mitä ne vaikuttavat vakuutusvelkojen markkinaehtoiseen arvoon. On huomioitava, että vakuutusvelkojen kassavirrat ovat mallinnettuja estimaatteja ja näin ollen niiden ajoitukseen ja määrään liittyy epävarmuutta. Tämä epävarmuus on keskeinen osa ALM-riskiä.

Korko- ja valuuttariskit

Korkoihin, inflaatioon, inflaatio-odotuksiin sekä valuuttakursseihin vaikuttavat useat ulkoiset muutostekijät, kuten on esitetty Korko- ja valuuttariskit -kaaviossa.

Valuuttariski voidaan jakaa transaktioriskiin ja translaatoriskiin. Transaktioriskillä tarkoitetaan valuuttariskiä, joka syntyy liiketoiminnan ja sijoitusten sopimusperustaisista ulkomaanvaluutan määräisistä kassavirroista ja valuuttakaupoista. Translaatoriskillä tarkoitetaan valuuttariskiä, joka voi realisoitua, kun perusvaluutassa esitettyjä tase-arvoja tai tunnuslukuja kuten pääomavaati-
musta muunnetaan toiseen valuuttaan.

Korko- ja valuuttariskit

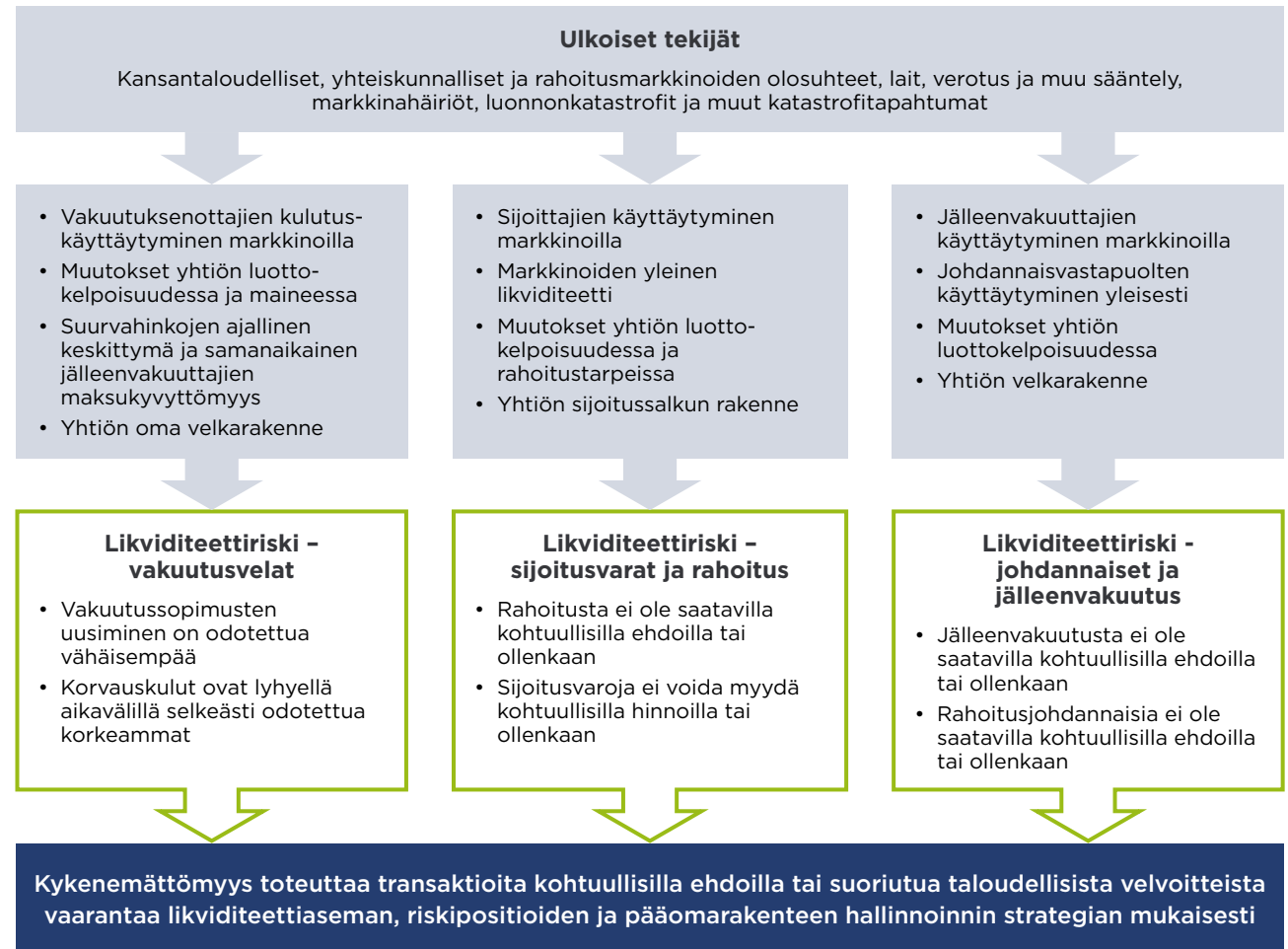

Likviditeettiriskit

Likviditeettiriski on riski siitä, että konserniyhtiöt eivät pysty harjoittamaan strategiansa mukaista normaalia liiketoimintaa tai äärimmäisissä tapauksissa eivät pysty suoriutumaan erääntyvistä maksuvelvoitteistaan määräajassa johtuen saatavissa olevien likvidien varojen puutteesta tai esteistä päästä tarvittaville markkinoille.

Likviditeettiriskin lähteet Sampo-konsernissa ovat luonteeltaan joko sisäisiä tai ulkoisia. Mikäli yhtiön luottokelpoisuus laskee tai yhtiön kyky rahoittaa toimintaansa vaikuttaa muutoin uhatulta, sen kyky rahoituksen hankkimiseen, jälleenvakuutusuojan ostamiseen tai rahoitusjohdannaisten solmimiseen kohtuulliseen hintaan vaarantuu. Tämän lisäksi vakuutusnottajat eivät välttämättä ole halukkaita uusimaan vakuutus-sopimuksiaan johtuen yhtiön taloudellisista haasteista tai maineeseen liittyvistä tekijöistä. Jos nämä sisäisistä tekijöistä johtuvat riskit toteutuvat markkinoiden yleisen epävarmuustilan vallitessa, jolloin myös sijoitusvarallisuuden myynti ja velkojen jälleenvakuutus on vaikeaa, voi riittävän likviditeetin ylläpito olla haastavaa.

Likviditeettiriskit

Vastapuoliriskit

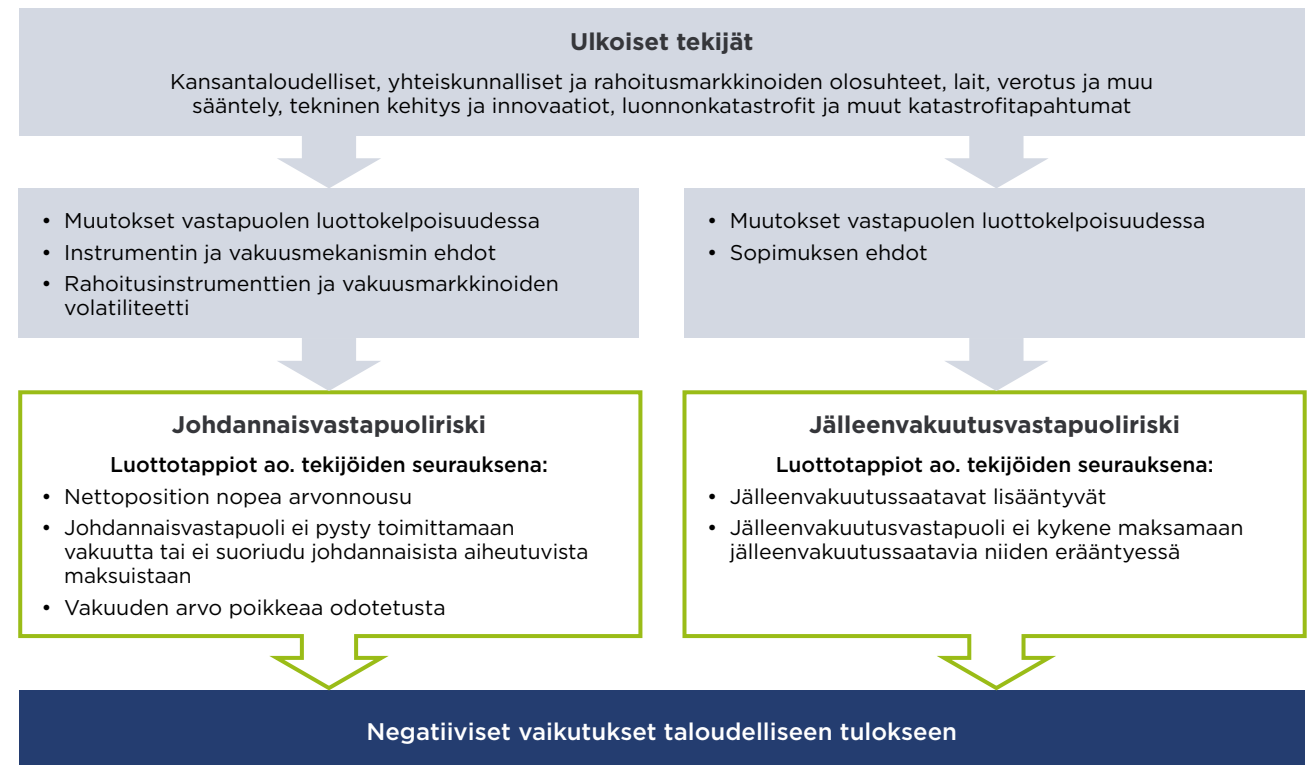
Luottoriski koostuu määritelmällisesti luottotappio-, spread- ja toimitusriskeistä. Luottotappioriski viittaa tappioihin, jotka aiheutuvat sopimusvastapuolten (vastapuoliriski) tai velallisten (liikkeeseenlaskijariski) toteutuneesta maksukyvyttömyydestä.

Vastapuoliriski on yksi seuraamusriskityyppi, jolle Sampo-konserni altistuu toiminnassaan. Vastapuoliriskin tapauksessa lopullinen tappio riippuu johdannais- tai jälleenvakuutus sopimuksen positiivisesta markkina-arvosta maksukyvyttömyyshetkellä sekä palautusosuudesta, johon vaikuttaa vakuuksien määrä.

Liikkeeseenlaskijariskin toteutuessa lopullisen tappion määrä riippuu tehdyn arvopaperisijoituksen tai talletuksen koosta maksukyvyttömyyshetkellä ja sitä pienentävästä palautusosuudesta.

Spread-riski viittaa tappioihin, jotka aiheutuvat velkainstrumenttien ja luottojohdannaisten luottoriski-spreadien muutoksista. Luottoriskispreedit muuttuvat, kun markkinoiden käsitys maksukyvyttömyyksien todennäköisyyksistä muuttuu. Pohjimmitaan luottoriski-spread on luottotappioriskin markkinahinta, joka on hinnoiteltu velkainstrumentin markkina-arvoon. Näin ollen velkainstrumentin arvon tulisi laskea ennen kuin maksukyvyttömyys toteutuu. Näiden ominaisuuksien johdosta spread-riski, sisältäen myös velkainstrument-

Vastapuolten maksukyvyttömyysriskit

teihin liittyvän luottotappioriskin, luokitellaan Sampo-konsernissa osaksi sijoitussalkun markkinariskejä.

Toimitusriski realisoituu, kun sopimuksen toinen vastapuoli epäonnistuu sopimuksen mukaisen veloitteensa toimittamisessa sen jälkeen, kun toinen osapuoli

on jo hoitanut veloitteensa. Sampo-konsernin yhtiöiden käyttämät keskitetyt toimitus- ja selvitysjärjestelmät pienentävät toimitusriskiä tehokkaasti.

Operatiiviset riskit

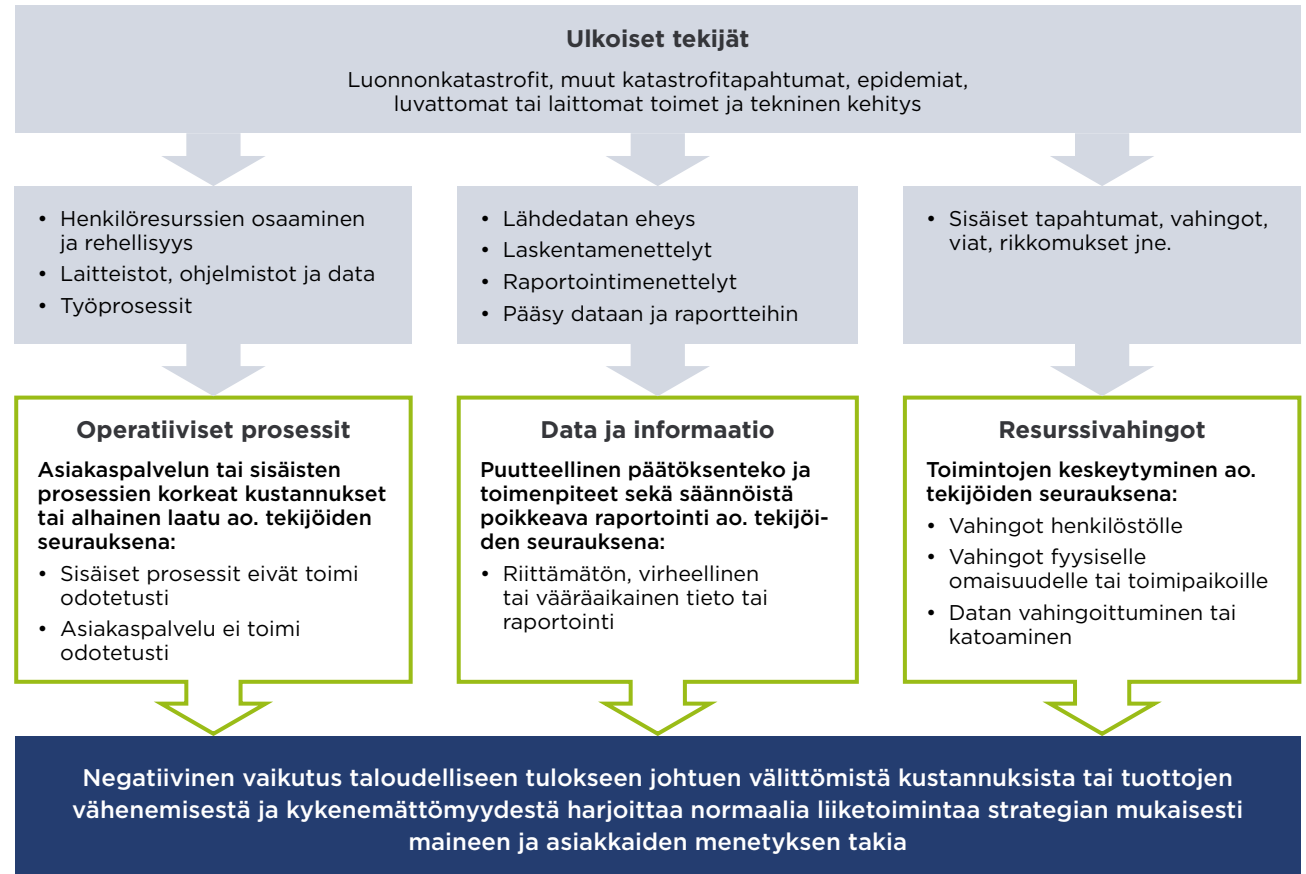
Operatiivisella riskillä tarkoitetaan tappioriskiä, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista tai järjestelmistä, henkilöstöstä tai ulkoisista tapahtumista. Operatiiviset riskit sisältävät compliance-riskit, mutta ne eivät sisällä strategisista päätöksistä aiheutuvia riskejä. Nämä riskit voivat toteutua esimerkiksi seuraavista syistä:

- Sisäiset väärinkäytökset
- Ulkoiset väärinkäytökset
- Riittämätön henkilöstöhallinto
- Riittämättömät toimintapolitiikat asiakkaisiin, tuotteisiin tai liiketoimintoihin liittyen
- Vahingot fyysiselle omaisuudelle
- Toimintojen keskeytyminen ja järjestelmävirheet
- Virheet toimintaprosesseissa.

Toteutuneet operatiiviset riskit voivat aiheuttaa negatiivisia tulosvaikutuksia johtuen ylimääräisistä kuluista tai tuottomenetyksistä. Pitkällä aikavälillä operatiiviset riskit voivat johtaa maineen menettämiseen ja lopulta asiakkaiden menettämiseen, mikä vaarantaa yhtiön kyvyn toteuttaa liiketoimiaan strategiansa mukaisesti.

Compliance-riskillä tarkoitetaan oikeudellisiin tai hallinnollisiin seuraamuksiin, taloudellisiin tappioihin tai maineen menettämiseen liittyviä riskejä, jotka ovat seurausta siitä, että yhtiö on jättänyt noudattamatta sen toimintaan sovellettavia lakeja, asetuksia tai muita hal-

Operatiiviset riskit

linnollisia määräyksiä. Compliance-riski voidaan yleensä kohdentaa sisäisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin ja siten se voidaan nähdä osana operatiivisia riskejä.

Liiketoimintariskit

Liiketoimintariski on kilpailuympäristön muutoksista ja/tai sisäisestä operatiivisesta joustamattomuudesta johtuva tappion riski. Odottamattomat muutokset tai jo havaitut, mutta huomiotta jätetyt kehityssuunnat voivat aiheuttaa odotettua suurempia vaihteluita taloudelliseen tulokseen, kun volyymit, marginaalit, kulut ja pääomakustannukset muuttuvat, ja pitkällä aikavälillä ne voivat vaarantaa Sampo-konsernin liiketoimintamallien olemassaolon.

Taustalla olevat ulkoiset muutosvoimat ovat moninaisia, kuten esimerkiksi yleisen taloudellisen toimintaympäristön kehitys, muutokset yleisesti hyväksytyissä arvoissa, institutionaalisen ja aineellisen toimintaympäristön muutokset sekä teknologiset innovaatiot. Koska ulkoiset muutosvoimat liittyvät toisiinsa, asiakkaiden mieltymykset ja kysyntä voivat muuttua arvaamattomasti ja myös sääntelyä saattaa olla tarpeen muuttaa. Teemat, jotka liittyvät yleensä ottaen vastuullisiin liiketoimintakäytäntöihin, sekä erityisesti ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvät kysymykset, muokkaavat Sampo-konsernin yhtiöiden sidosryhmien preferenssejä ja arvoja ja tämän seurauksena myös kilpailuympäristö muuttuu monilla tavoin. Yhtiö altistuu merkittäväälle liiketoimintariskille, mikäli yhtiön sisäinen ymmärrys tarvittavista muutoksista tai halukkuus ja kyky toimia niiden mukaisesti on riittämätön ja kilpailijat pystyvät paremmin vastaamaan asiakkaiden ja sääntelyn muutuneisiin odotuksiin. Sampo-konsernin kannalta keskei-

Liiketoimintariskit

simmät yritys vastuuseen liittyvät liiketoimintariskien ajurit on kuvattu tarkemmin tämän raportin kappaleessa **Sampo-konsernin riskit ja keskeiset riskienhallinnan toimenpiteet**.

Koska kilpailuympäristön muutosvoimat ja kehitys riip-
puvat pääosin ulkoisista tekijöistä, liiketoimintariskit ovat
ylimmän johdon vastuualuetta. Proaktiivinen strateginen
päätöksenteko on ylimmän johdon keskeinen työkalu
kilpailuetuun liittyvien liiketoimintariskien hallinnassa.

Sisäisen operatiivisen joustavuuden ylläpito, eli kyky
muuttaa liiketoimintamallia ja kustannusrakennetta
tarvittaessa, on myös tehokas työkalu liiketoimintariskien
hallinnassa.

Liiketoimintariskeihin ei kohdistu viranomaisten taholta
vakavaraisuusvaatimusta, vaikka ne voivat olla merkittävä
tulosvolatiliteettia aiheuttava tekijä. Tästä johtuen
liiketoimintariskeillä voi olla vaikutusta todellisen
pääoman määrään ja rakenteeseen, mikäli sitä pidetään
tarpeellisena vallitsevassa liiketoimintaympäristössä.

Liite 3: Keskeisiä hallinnointiperiaatteita

Sammon tytäryhtiöt noudattavat tässä kuvattuja periaatteita, vaikkakin Topdanmarkin noudattamissa periaatteissa voi olla pieniä eroavuuksia.

Tasehallinnan periaatteet (ALM)

Riskitekijät, jotka vaikuttavat taseen molempiin puoliin, vaikuttavat merkittävästi vakuutusvelkojen markkinaehtoisin arvoihin, varojen markkina-arvoihin, riskeihin ja pääomatarpeeseen. Sammon määritelmän mukaan ALM-riskit sisältävät korko-, inflaatio ja valuuttariskien lisäksi likviditeettiriskin ja käyttäytymiseen liittyvät riskit, jotka vaikuttavat vakuutusten ja joidenkin omaisuuslajien maturiteetteihin. ALM-riskejä koskevat riskimääritelmät löytyvät **liitteestä 2 Riskien määritelmät**.

ALM-riskiprofiilit analysoidaan huolellisesti ja otetaan huomioon esimerkiksi silloin, kun suunnitellaan sijoitusperiaatteita, kehitetään vakuutustuotteita ja asetetaan sisäisiä pääomitusavoitteita.

Sampo-konsernin yhtiöissä vakuutusvelat ovat sijoitusperiaatteiden lähtökohta. Vakuutusvelkoja mallinnetaan ja analysoidaan, jotta voidaan muodostaa

käsitys niiden odotetuista tulevaisuuden kassavirroista ja herkkyydestä sellaisten tekijöiden, kuten inflaation, korkojen ja valuuttakurssien, muutoksille. Toisaalta vakavaraisuusasema kullakin hetkellä ja sen tavoitetaso (luottoluokittelijoiden ja viranomaisten asettamana) sekä riskinottohalukkuus määrittävät yleisesti kyvyn ja halukkuuden ottaa markkina- ja likviditeettiriskiä. Mitä vahvempi vakavaraisuusasema on ja mitä korkeampi riskinottohalukkuus on, sitä enemmän sijoitussalkku voi mahdollisesti poiketa sellaisesta sijoitussalkusta, joka noudattaa vakuutusvelkojen kassavirtoja. Sampo-konsernin yhtiöt hallinnoivat sijoitussalkkujaan päivittäin sijoituspolitiikoissa asetettujen limiittien puitteissa, kuten on kuvattu yksityiskohtaisemmin kappaleessa Sijoitusportfolion hallintaperiaatteet.

Sampo-konsernissa likviditeettiriskiä hallitaan yhtiöittäin, joiden vastuulla on likviditeettisuunnittelu ja riittävien likviditeettipuskurien ylläpito. Likviditeettiriskiä seurataan varojen, velkojen ja muun liiketoiminnan odotettuihin kassavirtoihin perustuen. Tytäryhtiöissä likviditeettipuskurin riittävyys riippuu vakuutustoiminnan lähtevästä kassavirrasta. Emoyhtiössä likviditeettipuskurin riittävyys riippuu lisäksi mahdollisista strategisista järjestelyistä ja yleisesti ottaen suositaan vahvaa likviditeettiasemaa ja mahdollisuutta hankkia tarvittaessa lisää likviditeettiä.

Koska likviditeettiriskistä aiheutuvaa pääoman tarvetta ei voida yksiselitteisesti kvantifioida, sitä ei suoraan huomioida pääoman tarvetta koskevissa laskelmissa. Näin ollen ALM-riskiestä vain korko-, inflaatio- ja valuuttariskit huomioidaan taloudellisen pääoman määrässä.

Yksi likviditeettiriskin muoto on mahdollisuus päästä markkinoille tarvittaessa. Sampo-konsernin yhtiöt ylläpitävät hyviä liikesuhteita useiden vakavaraisten vastapuolten kanssa, mikä pienentää riskiä siitä, että konserni ei saisi jälleenvakuutusta tai ei voisi tehdä johdannaistransaktioita silloin, kun on tarve.

Sampo seuraa konsernitasolla yhtiöiden ALM-riskiprofiileita ja saattaa muokata omaa riskiprofiliaan pienentääkseen riskiä konsernitasolla. Tästä johtuen merkittävä osa Sammon veloista on sidottu lyhytaikaisiin korkoihin. Sammon riskiprofiili on näin ollen vastakkainen sen tytäryhtiöiden riskiprofiileille.

Sijoitusportfolion hallintaperiaatteet ja sijoitustoiminnan valvonta

Sijoituksia (lukuun ottamatta Mandatum Lifen sijoitussidonnaisiin sopimuksiin liittyviä sijoituksia) hallitaan noudattaen tytäryhtiöiden sijoituspolitiikkoja, joiden perustana ovat vakuutusvelkojen ominaisuudet ja vakavaraisuus kuten aiemmissa kappaleissa kuvattiin. Sampo-konsernissa suorat sijoitukset ja ulkoiset omaisuudenhoitajat tutkitaan tarkasti ennen kuin uusia sijoituksia tai sitoumuksia tehdään. Tämä varovaisuusperiaate heijastuu monin eri tavoin yhtiöiden sijoituspolitiikoissa ja erityisesti niissä vaatimuksissa, joita on asetettu uudentyypisten ja luonteeltaan tavanomaisesta poikkeavien sijoitusten etukäteistarkastelulle.

Sampo-konsernin sijoitusjohtaja vastaa sijoitustoiminnan toteutuksesta konserniyhtiöiden laatimien ja konserniyhtiöiden hallitusten hyväksymien sijoituspolitiikkojen asettamien rajoitteiden puitteissa. Vakuutustoimintaa harjoittavilla tytäryhtiöillä ja emoyhtiöllä on sijoitusten hallinnassa käytössään konsernin yhteinen infrastruktuuri sekä tulos- ja riskiraportointi, mikä mahdollistaa samanaikaisen yhtiö- ja konsernitasoisen raportoinnin. Kyseisistä tekijöistä syntyy kustannustehokkuutta sijoitustoiminnassa, jonka lisäksi ne mahdollistavat konserni-tasoisien portfolioiden seurannan.

Sampo-konserni tuntee hyvin pohjoismaiset markkinat ja sijoituskohteet, joten konsernin suorat sijoitukset

tehdään pääasiassa pohjoismaisiin arvopapereihin. Mandatum Lifen suorat sijoitukset ovat pääosin euro-määräisiä ja kohdistuvat Suomessa ja valikoidusti muissa maissa sijaitseviin yrityksiin. Ifin suorista sijoituksista puolestaan pääosa kohdistuu muihin Pohjoismaihin ja sijoitukset tehdään vastaavissa valuutoissa. Riskikeskitymiä hallitaan konsernitasolla ennakoivasti valitsemalla yhtiöihin eri sijoituskohteita.

Sampo-konserni suosii yksinkertaisia ja vakiintuneita sijoitusinstrumentteja sekä läpinäkyvyyttä. Näin ollen suurin osa Sampo-konsernin sijoituksista on korkosijoituksissa ja listatuissa osakkeissa, joilla käydään aktiivisesti kauppaa ja joille löytyy päivittäinen arvostushinta. Sampo-konsernilla on myös joitain epälikvidejä sijoituksia sellaisiin omaisuuslajeihin – lainainstrumentit ja pääomasijoitukset – joille markkinahintoja ei saa kovin säännöllisesti, mutta joiden käyvät arvot voivat muuttua epäsuotuisasti, kun liikkeeseenlaskijan taloudellinen vakaus tai tulevaisuuden odotukset heikkenevät tai vakuuksien arvo pienenee. Sammolla on käytössään menetelmiä myös näiden instrumenttien riskien mittaamiseksi.

Liikekirjanpidossa sijoitussalkkujen sisältö raportoidaan käyttäen sijoitusten käypiä arvoja. Nämä käyvät arvot määritetään joko suorien markkinanoteerauksien perusteella tai käyttämällä erilaisia arvostusmalleja. Lisätietoa sijoitusvarojen arvostusperiaatteista on esitetty Sampo-konsernin **tilinpäätöksen liitteessä 17 Käypien arvojen määrittäminen ja hierarkia**

(www.sampo.com/vuosi2019). Solvenssi II:n mukaiset arvostusmenetelmät eroavat muutaman pienen yksityiskohtan osalta IFRS:n arvostusmenetelmistä. **Liitteessä 4 Kannattavuus, riskit ja pääoma** on käsitelty Solvenssi II:n mukaiset arvostusperiaatteet.

ESG-näkökohdat sijoitustoiminnassa ja sijoitusten hallinnoinnissa

Sampo-konsernissa uskotaan, että ympäristö-, sosiaali- ja hallintonäkökohdilla (environmental, social and governance, ”ESG”) on vaikutusta pitkällä aikavälillä tuottoihin, riskeihin ja kaikkien yhtiöiden arvoon. ESG-tekijöiden huomiointi sijoitusprosessissa on sijoitustoiminnan kriittinen menestystekijä ja tärkeä keino pyrittäessä parantamaan sijoitusten riski-tuotto profiilia.

Sijoitusmahdollisuuksia tutkitaan huolellisesti ennen sijoitusten tekemistä ja ESG-tekijöitä arvioidaan samaan aikaan muiden yksittäisen sijoituksen riski-tuottosuhteeseen vaikuttavien tekijöiden kanssa. ESG-tekijöiden huomioiminen sijoituksia analysoitaessa ja niistä päätettäessä on osa jokaisen näissä tehtävissä toimivan henkilön toimenkuvaa.

Vuoden 2019 aikana Sampo-konserni täydensi konserniyhtiöidensä sijoituspolitiikkoja koskien ESG-näkökohtien huomioimista sijoituspäätöksenteossa. Omaisuusluokasta riippuen käytössä on erilaisia ESG-strategioita,

kuten ESG-integraatio, normipohjainen seulonta, sektoripohjainen seulonta ja aktiivinen omistajuus. Sampo-konserni myös allekirjoitti Yhdistyneiden Kansakuntien vastuullisen sijoittamisen periaatteet (Principles for Responsible Investment, ”PRI”) vuonna 2019.

Toukokuussa 2020 julkaistavassa Sampo-konsernin vastuullisuusraportissa kerrotaan tarkemmin vastuullisuudesta sijoitustoiminnassa ja sijoitusten hallinnoinnissa.

Suorien sijoitusten osake- ja spread-riskien hallinta

Sampo-konsernissa yksittäiset suorat korko- ja osakesijoitukset tehdään ensisijaisesti perustuen yksittäisten osakkeiden ja joukkovelkakirjojen valintaan ja toissijaisesti toimiala- ja sijoitusluokkakohtaisiin allokaatiopäätöksiin. Tällä sijoitustyyllillä varmistetaan, että sijoitussalkku sisältää riski-tuottosuhteen näkökulmasta perusteellisesti analysoituja sijoituksia, vaikka sen johdosta sijoitussalkku ei välttämättä olekaan niin hajautettu kuin rahoitus- tai portfolioteoria suosittelisi.

Päätöksenteon, limiittijärjestelmän ja seurannan keskeisimmät vaiheet ovat seuraavat:

- Mahdolliset sijoitukset analysoidaan perusteellisesti. Liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuus ja tulevaisuuden näkymät arvioidaan yhdessä instrumentteihin liitty-

vien vakuuksien ja rakenteellisten, ehtoihin liittyvien yksityiskohtien kanssa. Vaikka ulkopuolisia luottoluokitustulaitosten antamia luottoluokituksia ja analyttikkojen näkemyksiä käytetään sisäisen arvioinnin tukena, Sampo-konsernissa sisäisesti tehty arvio on aina tärkein päätöksentekoon vaikuttava tekijä.

- Sijoitustransaktioiden tulee olla toteutettavissa lyhyellä varoitusajalla tilaisuuden ilmaannuttua. Tämä luo painetta toimivaltuuksiin, luottolimiittirakenteisiin ja toimintatapoihin. Niiden tulee olla samanaikaisesti tarpeeksi joustavia nopean päätöksenteon mahdollistamiseksi instrumenttityypistä riippumatta, hyvin rakennettuja, jotta voidaan varmistua siitä, että sijoitusvaihtoehtojen arviointi suoritetaan huolellisesti huomioiden kaikki sijoitustyyppille ominaiset piirteet ja riskit, ja näiden tulee rajoittaa yksittäisiä yhtiöitä koskevien riskien enimmäismäärä siten, että se on tasapainossa riskinottohalukkuuden kanssa.
- Yksittäisiä yhtiöitä ja tuotteita koskevia luottoriskien kokonaismääriä seurataan säännöllisesti tytäryhtiö- ja konsernitasolla ei-toivottujen keskittymien tunnistamiseksi. Luottoriskiasemat raportoidaan esimerkiksi toimialoitain ja omaisuuslajeittain ja korkosijoitusten osalta luottoluokituksittain.

Epäsuorien sijoitusten hallinta

Suorien sijoitusten lisäksi sijoituksia tehdään myös kolmansien osapuolien hallinnoimiin kollektiivisiin sijoitustuotteisiin. Ulkoiset varainhoitajat ja niiden hallinnoimat kollektiiviset sijoitustuotteet valitsevat keskitetysti samat Sampo-konsernin sijoitusyksikön jäsenet molempien täysin omistettujen tytäryhtiöiden puolesta. Valintaprosessissa noudatetaan selkeästi määritettyjä periaatteita varainhoitajien integriteetin varmistamiseksi sekä sen varmistamiseksi, että sijoitustuotteet eivät sisällä sijoituksia, jotka olisivat päällekkäisiä suorien sijoitusten kanssa. Tällä tavoin Sampo-konserni estää tunnistamattomien tai ei-toivottujen keskittymien muodostumisen.

Nämä sijoitukset ovat pääosin muissa omaisuusluokissa – kiinteistö-, pääoma- ja erilaisissa luottoriskiin erikoistuneissa rahastosijoituksissa – ja eri maantieteellisillä alueilla kuin suorat sijoitukset, jotka on sijoitettu pääosin Pohjoismaihin. Näitä sijoituksia käytetään ensisijaisesti taktisen allokaation välineenä tuottoja haettaessa ja toissijaisesti hajauttamisen lisäämiseksi. Sampo-konsernilla ei ole salkuissaan arvopaperistettuja sijoituksia lukuun ottamatta Topdanmarkin CDO-sijoituksia.

Valuuttariskin hallinta

Sampo-konsernissa valuuttakohtaiset nettomääräiset transaktioriskipositiot nähdään erillisenä, yhtiölle merkityksellisenä omaisuuslajina ja sitä hallitaan osana sijoitustoimintaa.

Avoimet transaktiopositiot tunnistetaan, mitataan ja hallitaan erikseen jokaisessa Sampo-konsernin yhtiössä. Nettopositio kunkin valuutan osalta koostuu kyseisen valuutan määräisistä varoista, veloista ja valuutakaupoista. Mandatum Lifen ja Topdanmarkin velat ovat kokonaan niiden paikallisissa valuutoissa ja siten niiden transaktiopositiot koostuvat valuuttamääräisten varojen ja valuuttajohdannaisten nettomääräistä. Ifillä on myös valuuttamääräisiä velkoja.

Konsernitasolla Sampo altistuu myös translaatoriskille, koska Ifin perusvaluutta on Ruotsin kruunu ja Topdanmarkin perusvaluutta Tanskan kruunu.

Johdannaisten käyttö

Sampo-konsernissa pääasiallinen syy johdannaisten käytölle on niiden tehokkuus, eli parempi likviditeetti ja kapeampi osto- ja myyntihintojen välinen ero verrattuna käteisinstrumentteihin.

Sampo-konsernissa johdannaisia käytetään pääosin riskien muokkaamiseen sijoitusportfolio-tasolla (spread- ja osakeriskit) tai taseen tasolla (korke-, inflaatio- ja valuuttariskit). Tämä muokkaaminen voi tarkoittaa riskien pienentämistä tai niiden kasvattamista. Välillä johdannaisilla saatetaan muokata myös yksittäisten transaktioiden riskiprofileja.

Hyväksytyt johdannaiset on listattu yhtiöiden sijoituspolitiikoissa. Mikäli on tarvetta uudentyypiselle johdannaisinstrumentille, hallitukselle tehdään ehdotus. Ehdotus sisältää analyysin siitä, kuinka uuden instrumenttityypin vaikutus huomioidaan asianmukaisesti riskilimiiteissä ja muussa raportoinnissa.

Johdannaiset kirjataan useimmiten kaupankäyntitarkoituksessa tehtyinä johdannaisina käypään arvoon tulospäätöksessä kirjanpidossa ja suojauslaskentaa noudatetaan vain harvoin. Johdannaisiin liittyvää vastapuoliriskiä hallitaan siten, kuin on kuvattu vastapuoliriskiä käsittelevässä kappaleessa.

Sijoitustoiminnan valvonta

Täysin omistettujen tytäryhtiöiden toimintojen päivittäinen valvonta

Markkinariskien valvonta on eriytetty salkunhoidosta kahdella tavalla. Ensinnäkin sijoitusyksiköstä riippumattomat henkilöt valmistelevat sijoituspolitiikan hallituksen hyväksyttäväksi. Toiseksi Middle Office -toiminnot, jotka myös ovat riippumattomia sijoitustoiminnasta, mittaavat sijoitustoiminnan riskejä ja tuloksellisuutta sekä valvovat sijoituspolitiikoissa määriteltyjen limiittien noudattamista päivätasolla.

Ifin sijoituskomitea ja Mandatum Lifen tasehallintakomiteat valvovat yhtiöidensä markkinariskejä ja näihin liittyviä limiittejä vähintään kuukausittain ja vastaavat sijoitustoiminnan valvonnasta näissä yhtiöissä.

Ifin sijoituskomitea vastaa sijoitus- ja katepolitiikkojen toteuttamisen ja noudattamisen valvonnasta. Komitea myös arvioi ja ehdottaa muutoksia politiikkoihin. Komitean puheenjohtaja vastaa mahdollisten poikkeamien raportoinnista ja muista komitean käsittelemistä asioista.

Mandatum Lifella on kaksi tasehallintakomiteaa, joista toinen keskittyy eriytettyyn ryhmäläkekantaan liittyvään taseeseen ja toinen muuhun Mandatum Lifen

laskuperustekorolliseen kantaan liittyvään taseeseen. Tasehallintakomiteat valvovat, että sijoitustoimintaa hoidetaan hallituksen hyväksymässä sijoituspolitiikassa määritettyjen limiittien puitteissa ja valvovat likviditeetin, kannattavuuden ja vakavaraisuuspääomien riittävyyttä suhteessa taseen riskeihin. Tasehallintakomiteat valmistelevat hallitukselle ehdotuksen sijoituspolitiikasta ja raportoivat hallitukselle.

Valvontatoimenpiteet konsernitasolla

Konsernin tarkastusvaliokunta valvoo markkinariskien sekä keskittymien kokonaisuutena Sampo-konsernin tasolla vähintään neljännesvuosittain. Toisin kuin vakuutustoimintoja, tytäryhtiöiden sijoitustoimintoja koordinoidaan tarkasti monin tavoin konsernitasolla seuraavasti:

- Niiden sijoitusportfolioiden riskiprofiilit suunnitellaan ja päätetään toisistaan riippumattomasti, mutta niiden riskiprofiileja koordinoidaan, jotta mahdolliset keskittymät saataisiin ennakolta ehkäistyä. Tämä periaate koskee myös Topdanmarkia.

- Tytäryhtiöiden sijoituksista vastuussa olevat henkilöt raportoivat suoraan Sampo-konsernin sijoitusjohtajalle, mikä varmistaa päivittäisen koordinoinnin. Topdanmark hoitaa omaa päivittäistä sijoitustoimintaansa riippumattomasti.
- Sijoitustoimintojen tietojärjestelmät ovat samat koko konsernissa, mikä mahdollistaa yhdenmukaisen sijoitusriskien analysoinnin ja raportoinnin sekä yhtiöettä konsernitasolla. Topdanmarkin sijoitukset huomioidaan keskittymäraportoinnissa, mutta muutoin sillä on erillinen raportointiprosessi.
- Samoja peruseriaatteita noudatetaan ensisijaisesti molemmissa täysin omistetuissa tytäryhtiöissä, vaikkakin Ifin sijoitusten riskitaso on merkittävästi alhaisempi, kuin Mandatum Lifin sijoitusten riskitaso johtuen niiden vakuutusvelkojen erilaisista piirteistä. Myös Topdanmarkissa vakuutusvelat ovat sijoitusriskiprofilien lähtökohtana.

Operatiivisten riskien hallinnan periaatteet

Operatiivisten riskien vaikutukset johtuvat joko ulkoisista tai sisäisistä riskitekijöistä. Operatiivisia riskejä voi realisoitua johtuen riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista tai järjestelmistä, henkilöstöstä tai yhtiön ulkopuolisista tapahtumista (lisätietoja **liitteessä 2 Riskien määritelmät - Operatiiviset riskit**). Konserniyhtiöiden yhtiökohtaiset riskilähteet aiheuttavat tapahtumia, joilla voi olla negatiivinen vaikutus eri prosesseihin, henkilöstöön tai fyysiseen omaisuuteen.

Sampo-konsernissa emoyhtiö Sampo Oyj on asettanut seuraavat operatiivisten riskien hallinnan tavoitteet tytäryhtiöilleen:

- Varmistaa samanaikaisesti toimintojen tehokkuus ja laatu
- Varmistaa, että toiminnot noudattavat lakeja ja säännöksiä
- Varmistaa liiketoimintojen jatkuvuus poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Jokainen yhtiö on vastuussa operatiivisten riskien hallinnan järjestämisestä edellä mainittujen tavoitteiden mukaisesti kunkin yhtiön liiketoimintojen erityispiirteet huomioiden.

Liite 4: Kannattavuus, riskit ja pääoma

Sampo-konserni toimii holdingyhtiörakenteella eikä emoyhtiöllä ole omaa liiketoimintaa. Konsernin liiketoimintaa harjoitetaan neljällä erikseen johdetulla, riippumattomalla liiketoiminta-alueella. Kukin liiketoiminta-alueista hallinnoi itsenäisesti omia riskejään ja varaa riittävän määrän pääomaa riskiensä kattamiseksi.

Edellä kuvatun rakenteen seurauksena emoyhtiö on rakenteellisesti riippuvainen liiketoiminta-alueista, koska ne voivat maksaa osinkoja emoyhtiölle vasta, kun liiketoiminta-alueet ovat hoitaneet omat velvoitteensa. Siten emoyhtiön preferenssinä on ylläpitää liiketoiminta-alueilla sellaista tuloksen, riskien ja pääoman välistä tasapainoa, joka tukee liiketoiminta-alueiden kykyä hoitaa omat velvoitteensa ja maksaa sen jälkeen vielä tasaisesti osinkoja.

Rakenteesta seuraa, että Sampo Oyj keskittyy ensisijaisesti alakonsernien pääomittamiseen, ja kun alakonsernit ovat hyvin pääomittettuja, myös koko konsernin pitäisi olla hyvin pääomittettu. Näin ei kuitenkaan ole, mikäli alakonsernit pääomittavat toisiaan ristiin, emoyhtiö on taloudellisessa mielessä heikko (korkea velkaantuneisuus

tai riittämättömät likviditeettipuskurit) tai alakonsernien tulokset ovat vahvan positiivisesti korreloituneita. Tällä hetkellä yksikään näistä tekijöistä ei päde Sampo-konsernissa.

Sampo-konsernin näkökulmasta keskeiset **tavoitteet** ovat siten seuraavat:

- Itsenäiset liiketoiminta-alueet tekevät tasaista ja kasvavaa tulosta ja niillä on riittävä vakavaraisuus, joka turvaa normaalin toiminnan jatkumisen.
- Itsenäisistä liiketoiminta-alueista muodostuva portfolio on vakaa. Konsernin näkökulmasta liiketoiminta-alueiden tulosten heikko keskinäinen korrelaatio ja sen myötä portfoliotasolla kasvava hajautushyöty on suotavaa.
- Konsernin emoyhtiö kykenee järjestämään likviditeettiä strategiaan hankkeisiin tai pääomittamiseen tarvittaessa. Näin ollen, varmistaakseen kykynsä luoda likviditeettiä, konsernin emoyhtiön preferenssinä on suhteellisen matala velkaantuneisuus sekä riittävät likviditeettivarannot.

Aiempiina vuosina Sampo-konserni on julkaissut taloudellisen informaationsa segmenteittäin sekä oleellisen riski- ja vakavaraisuusraportoinnin vakuutuslaryhmittäin. Osakkuusyhtiöt ovat julkaisseet vastaavat raporttinsa erikseen.

Solvenssi II -sääntöjen astuttua voimaan 1.1.2016 alkaen Sampo-konserni on julkaissut ryhmätasoisin Solvenssi II -sääntöillä lasketun vakavaraisuuden. Solvenssi II -sääntöjen mukaisesti Sampoa pidetään ryhmän ylimpänä emoyhtiönä, minkä seurauksena operatiiviset vakuutusyhtiöt raportoivat erilliset lukunsa kansallisille valvontaviranomaisilleen ja If-ryhmän lukuja ei vaadita julkaistavaksi erikseen vaan osana Sampo-ryhmän Solvenssi II -lukuja.

Pääomitus alakonsernitasolla

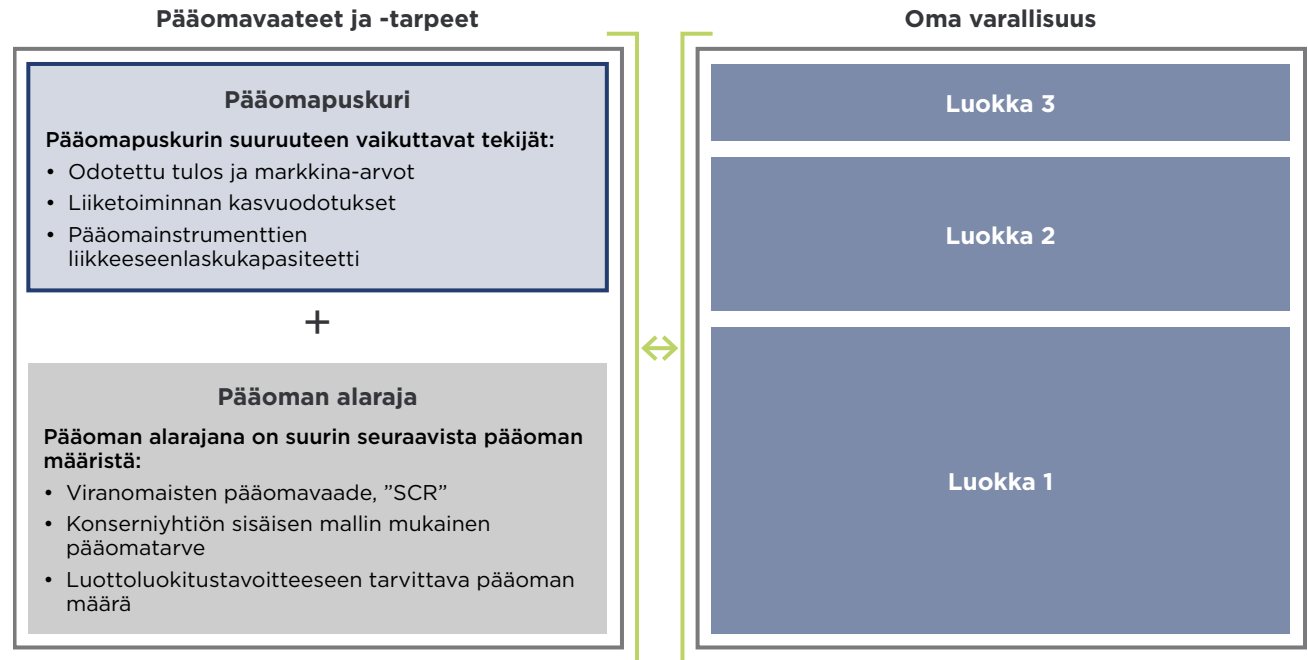
Kuten aiemmin todettiin, Sampo-konsernin ensisijaisena prioriteettina on ylläpitää tulosten, riskien ja pääoman välistä tasapainoa jokaisella erillisellä liiketoiminta-alueella.

Tasapaino tulosten, riskien ja pääoman välillä tarkoittaa yksinkertaistettuna sitä, että todellinen pääoman määrä – Solvenssi II -terminologian mukaisesti oma varallisuus – säilytetään korkeampana kuin riskiperusteinen pääomatarve. Näiden eron eli pääomapuskurin suuruus riippuu monesta tekijästä, mutta pääasiassa odotetusta kannattavuudesta.

Sampo-konserniin kuuluvien yhtiöiden pääomittamisen puitteet -kaavio havainnollistaa Sammon lähestymistapaa alakonserni- ja yhtiötason pääomituksen.

Vakavaraisuuspääomavaatimus ("SCR") asettaa pääoman tason, jolla yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa viranomaisten puuttumatta siihen. Riippumatta siitä, lasketaanko viranomaispääomatarve sisäisellä mallilla vai standardikaavalla, se kuvastaa 99,5 prosentin luottamustasoa ilmaisten suunnilleen samaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä kuin tunnetuimpien luottoluokituslaitosten kolmen B:n luottoluokitus. Mikäli yhtiön asiakkaat ja vastapuolet preferoivat vakuutusyhtiöltään korkeampaa luottoluokitusta kuin mitä kolmen B:n luottoluokitus vastaa, pääoman tosiasiallisen määrän täytyy aina olla

Sampo-konserniin kuuluvien yhtiöiden pääomittamisen puitteet

suurempi kuin vakavaraisuuspääomavaatimus, jotta se varmistaa yhtiön kyvyn palvella asiakaskuntaansa.

Palvellakseen nykyisiä asiakkaitaan If ylläpitää yhden A:n luottoluokitusta, mikä merkitsee sitä, että Ifin pääoman alaraja eli taso, johon se vertaa todellista pääoman määräänsä, on korkeampi kuin SCR. Mandatum Life ja Topdanmark arvioivat SCR:n olevan riittävä pääoman

alaraja. Topdanmark-konserni laskee vakavaraisuutensa Solvenssi II -säännöillä. Topdanmark käyttää osittaista sisäistä mallia vahinkovakuutuksen riskien laskennassa ja volatilitteettikorjausta vastuuvelan laskennassa. Tanskan valvontaviranomainen on hyväksynyt nämä molemmat. Myös Mandatum Life käyttää volatilitteettikorjausta Solvenssi II:n mukaisen vastuuvelan laskennassa.

Tosiasiallisen pääoman määrän ja yhtiön määrittämän pääoman alarajan väliselle pääomapuskurille on tarve, koska riskipositiot ja tulokset kehittyvät jatkuvasti yli ajan ja toisinaan stressitilanteissa pääoma voi supistua nopeasti. Riittävä pääomapuskuri antaa yhtiölle aikaa sopeuttaa riskejään ja pääomansa määrää stressiaikoina ja ylläpitää tasapainoa riskien ja pääoman välillä. Riittävä pääomapuskuri lisää valvontaviranomaisten sekä vastapuolien luottamusta yhtiöön, mikä onkin toinen motiivi ylläpitää puskuria.

Sampo-konsernissa johto ohjaa SCR:n ja luottoluokittajien asettaman pääomatavoitteen sekä oman varallisuuden välistä tasapainoa päätöksillään riskiprofileista, osingoista, pääomainstrumenttien liikkeeseenlaskuista ja vastuuvelasta. Pitkällä aikavälillä vakaa kannattavuus ja tyytyväiset asiakkaat ovat tärkeimmät tekijät riittävän pääomituksen ylläpidossa.

Seuraavat tekijät ovat olennaisimpia, kun pääomapuskurin suuruutta tarkastellaan Sampo-konserniin kuuluvissa yhtiöissä:

- Mitä korkeampi on odotettu tulostaso ja mitä alhaisempi on tuloksen ja taseen markkina-arvon volatiliteetti, sitä pienempi on oman varallisuuden volatiliteetti ja tarvittava pääomapuskuri.

- Mikäli liiketoiminta on kasvussa, pääomapuskuri on suurempi kuin tilanteessa, jossa liiketoimintaa on run-off -tilassa. Esimerkiksi Mandatum Lifessa pääomaa kuluttava, korkean laskuperustekorona omaava laskuperustekorollinen liiketoiminta on ollut tosiasiallisesti run-off -tilassa jo useita vuosia.
- Mitä enemmän taseessa on tilaa laskea liikkeelle Solvenssi II -kelpoisia pääomainstrumentteja, sitä pienempi pääomapuskuri tarvitaan.

Kun saavutetaan tasapaino tulosten, riskien ja pääoman välillä, seuraavat Sampo-konsernin kolme tavoitetta ovat samanaikaisesti saavutettavissa:

- Liiketoimintoja voidaan harjoittaa ilman, että valvontaviranomaiset puuttuisivat toimintaan.
- Liiketoimintoja voidaan harjoittaa kaikkien tavoiteltujen asiakasryhmien kanssa. Lisäksi yhtiö pystyy toteuttamaan rahoitusmarkkinoilla ja velkakirjojen liikkeeseenlaskumarkkinoilla transaktioita yhtiön luottokelpoisuutta kulloinkin vastaavilla ehdoilla.
- Tavoitteen mukaiset osingot pystytään maksamaan osakkeenomistajille pitkällä aikavälillä vaarantamatta riskin ja pääoman välistä tasapainoa.

Alakonserni- ja yhtiötasolla myös pääomarakenteelle voidaan asettaa tavoite. Yleisesti ottaen Sampo-konserni preferoi vahvaa pääomarakennetta ja sen seurauksena Sampo-konsernin yhtiöillä on tälläkin hetkellä taseissaan tilaa Solvenssi II -sääntöjen mukaisille uusille hybridipääoma- sekä huonomman etuoikeuden velkainstrumenteille.

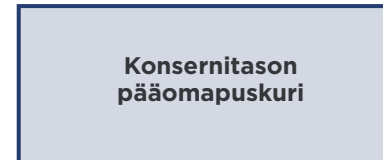
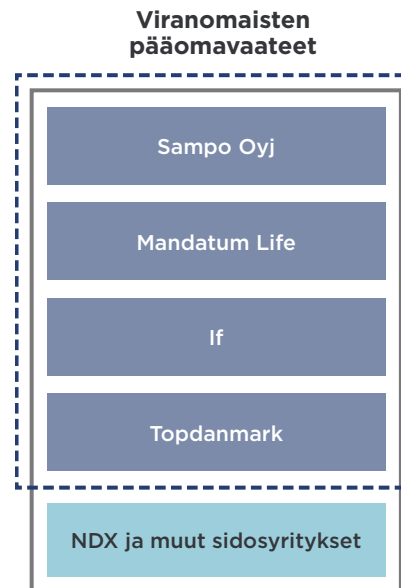
Pääomitus konsernitasolla

Alakonsernitasoinen tasapaino tulosten, riskien ja pääoman välillä on keskeinen lähtökohta Sampo-konsernissa. Kun kaikki tytäryhtiöt ovat hyvin pääomitettuja, myös konsernin tulisi olla lähtökohtaisesti riittävästi pääomitettu, vaikkakin muun muassa keskinäiset huonomman etuoikeuden lainat, jotka eliminoidaan pääomista, alentavat konsernin vakavaraisuutta. Lisäksi tytäryhtiöiden pääomavaatimuksissa tapahtuvat muutokset sekä Nordean markkina-arvo vaikuttavat Sampo-konsernin pääomituksen tasoon.

Sampo-konsernin tasolla on kuitenkin useampia pääomituksen vaikuttavia tekijöitä kuin alakonserneissa. Kyseisiä tekijöitä on havainnollistettu kaaviossa Sampo-konsernin pääomittamisen puitteet.

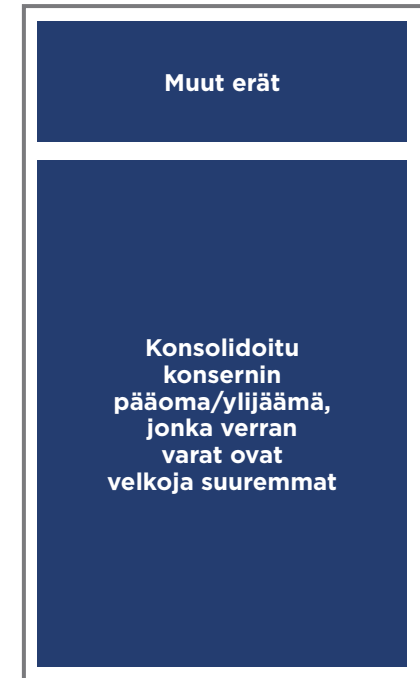
Konsernin pääomavaatimus on pääasiassa riippuvainen liiketoiminta-alueiden pääomavaatimuksista. Nordeanomistuksesta tuleva markkinariski on merkittävä osa Sampo Oyj:n pääomavaadetta, mutta muilta osin emoyhtiön kontribuutio konsernin pääomatarpeeseen on useimmiten vähäinen, sillä Sammolla ei ole omaa liiketoimintaa lukuun ottamatta pääomarakenteen ja likviditeetin hallintaa. Sijoitukset pohjoismaisiin rahoitussektorin yhtiöihin kasvattavat lisäksi Sampo Oyj:n vakavaraisuusvaatimusta.

Sampo-konsernin pääomittamisen puitteet

- Konsernitason pääomapuskurin suuruuteen vaikuttavat tekijät:**
- Tulosten välinen hajautushyöty
 - Sampo Oyj:n likviditeettikapasiteetti
 - Liiketoiminta-alueiden kapasiteetti laskea liikkeelle pääomainstrumentteja
 - Osakkeenomistajien osinko-odotukset
 - Liiketoimintariskit ja järjestelyt
 - Taseen volatilitiitti

Konsernin omat varat

Riskien välistä hajautushyötyä on kahdella tasolla, sekä yhtiöiden sisällä, että niiden välillä. Näistä ensimmäinen sisältyy yhtiöiden vakavaraisuuspääomavaatimukseen ("SCR").

Käsitteellisesti konsernin omat varat on yhtä kuin varojen ja velkojen markkina-arvojen välinen erotus lisätynä huonomman etuoikeuden veloilla. Kyseinen erotus on kertynyt konsernin olemassaolon aikana ja se sisältää seuraavat pääkomponentit:

- Kertyneet voitot, joita ei ole maksettu osinkoina vuosien aikana
- Varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen oikaisut markkina-arvoiksi
- Liikkeelle laskettu pääoma ja Solvenssi II -ehdot täyttävät huonomman etuoikeuden velkakirjat

Sampo-konsernin pääomavaatimus ja omat varat ovat molemmat alttiita translaatoriskille. Translaatoriski voi realisoitua, kun Ifin ja Topdanmarkin pääoma sekä pääoman tarve muunnetaan niiden raportointivaluutoista euroiksi. Ifin ja Topdanmarkin raportointivaluuttojen heiketessä euroon nähden konsernin todellisen euromääräisen pääoman määrä supistuu ja Ifin sekä Topdanmarkin euromääräiset pääomavaatimukset ovat myös alhaisemmat. Translaatoriskiä seurataan sisäisesti ja sen vaikutusta konsernin vakavaraisuuteen toiminnan

jatkuvuuden näkökulmasta analysoidaan säännöllisesti. Translaatoriskille ei kuitenkaan aseteta sisäisesti pääomatarvetta, sillä se realisoituu ainoastaan, jos jokin alakonserni divestoidaan.

Konsernitason pääomapuskuri on yhtä kuin erotus konsernin omien varojen määrän ja konsernin pääomavaatimuksen välillä. Alakonsernitasoisten tekijöiden – odotettujen voittojen ja niiden volatiliteetin, liiketoiminnan kasvumahdollisuuksien sekä kyvyn laskea liikkeelle Solvenssi II:n mukaisia pääomainstrumentteja – lisäksi on konsernitason vaikuttavia seikkoja, jotka ovat olennaisia arvioitaessa pääomapuskurin suuruutta konsernitason olennaisimmat pääomapuskurin suuruuteen vaikuttavat konsernitason tekijät ovat alakonsernien raportoitujen voittojen korrelaatio, taseen volatiliteetti, joka johtuu osakesalkkujen ja vastuuvelan markkina-arvojen heilahtelusta, emoyhtiön kapasiteetti luoda likviditeettiä, liiketoimintariskien ja järjestelyiden todennäköisyydet sekä osakkeenomistajien osinko-odotukset.

Vakavaraisuuslaskennan viranomaismenetelmät sekä konsernin vakavaraisuusasema

Sampo-konsernin pääomavaatimus ja konsernin omien varojen määrä lasketaan Solvenssi II -direktiivin mukaisesti seuraavasti:

Sampo-ryhmän pääomavaatimuksesta käytetään nimitystä **ryhmän vakavaraisuuspääomavaatimus ("SCR")** ja se lasketaan kahdessa vaiheessa:

- Konsolidointiryhmälle, johon kuuluvat emoyhtiö Sampo, If, Mandatum Life ja Topdanmark, lasketaan pääomavaatimus. Se perustuu yhtiöiden standardikaavalla laskemien moduulikohtaisten SCR-lukujen summiin lukuun ottamatta valuutta- ja keskittymäriskiä. Näiden yhtiökohtaisten SCR-lukujen laskennassa on saatettu soveltaa yksinkertaistuksia ja muita yhtiöiden käyttämiä vaihtoehtoisia menetelmiä. Valuutta- ja keskittymäriskien pääomavaatimus perustuu konsernitason positiioihin. Valuuttapositioissa on otettu huomioon Ifin Ruotsin kruunumääräiseen sekä Topdanmarkin Tanskan kruunumääräiseen omaan pääomaan liittyvä translaatoriskipositio.
- Konsolidointiryhmän pääomavaatimukseen lisätään Sammon osuus NDX:n ja muiden konsolidoimattomien sidosyritysten pääomavaatimuksesta.

Ryhmän SCR ottaa huomioon vain konsolidointiryhmän sisäiset hajautushyödyt jättäen siten NDX:n ja muiden konsolidoimattomien sidosyritysten omistuksiin liittyvät hajautushyödyt huomioimatta.

Ryhmän oma varallisuus on Solvenssi II -säännösten mukaisesti se ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat, huomioiden ne huonomman etuoikeuden velat, joilla voidaan kattaa tappioita ja vähentäen suorassa omistuksessa olevat omat osakkeet. Varat ja velat arvostetaan markkina-arvoonsa ja kaikki ryhmän sisäiset transaktiot eliminoidaan. Ylijäämä, jonka verran varat

ovat velkoja suuremmat, luokitellaan luokkiin 1–3. Luokat kuvastavat sitä miten oman varallisuuden erät kattavat tappioita mahdollisessa selvitystilanteessa. Ryhmän omaa varallisuutta oikaistaan tarvittaessa siltä osin, kun ne eivät ole käytettävissä tai hyväksyttävissä ryhmän omaan varallisuuteen.

Sampo Oyj maksoi elokuussa 2019 ylimääräisen osingon Nordean osakkeina, mikä laski omistuksen Nordeassa alle 20 prosenttiin. Tämän seurauksena Nordean käsittely muuttui Solvenssi II -laskennassa ja se käsitellään osakesijoituksena sekä omassa varallisuudessa että SCR:ssä.

Kirjanpidossa Nordea säilyy Sammon osakkuusyhtiönä. Ryhmän oma varallisuus ja vakavaraisuuspääomavaatimus lasketaan konsolidointimenetelmällä. Konsolidoitu Solvenssi II -ryhmä koostuu vakuutusyhtiöistä If, Mandatum ja Topdanmark sekä omistusyhteisöstä Sampo Oyj. Tämän jälkeen konsolidoituun SCR:ään lisätään pääomavaatimukset koskien omistuksia muissa sidosyrityksissä. Konsolidointiryhmän vähimmäispääomavaatimus ("MCR") määritetään laskemalla yhteen yksittäisten vakuutusyhtiöiden vähimmäisvaatimukset, jotka konsolidoidaan ryhmän SCR-laskelmaan.

Liite 5: Vakavaraisuuslaskennassa sovellettavat arvostusmenetelmät

Sampo-ryhmän Solvenssi II -tase on johdettu Sammon konsolidoidusta IFRS-tilinpäätöksestä, joka on oikaistu vakavaraisuussääntelyn mukaiseksi. IFRS-tilinpäätöksen laatimisperiaatteet Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista esitetään **Sampo-konsernin Tilinpäätöksessä** kohdassa **Tilinpäätöksen liitetiedot** (www.sampo.com/vuosi2019). Suurin osa Sampo-konsernin rahoitusvaroista arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöstaseessa, joka perustuu markkina-arvoihin. Vaihtoehtoisia arvostusmenetelmiä ei juurikaan käytetä. Rahoitusvelkojen ja kiinteistöjen käyvät arvot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Käypien arvojen määrittäminen esitetään Sampo-konsernin tilinpäätöksessä kohdassa tilinpäätöksen liitetiedot/yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimis-

periaatteista/Käyvät arvot ja Sijoitusomaisuus sekä liitetiedoissa Käyvät arvot ja Käypien arvojen määrittäminen ja hierarkia.

Sammon konsolidoidun IFRS-tilinpäätöksen luvut on esitetty vertailutarkoituksessa Solvenssi II -taseen rakenteen mukaisesti Solvenssi II -oikaisut, Sampo-ryhmä, 31.12.2019 -taulukossa. Ainoastaan keskeisimmät pääerät on eritelty taulukossa ja valuuttana on käytetty konsernin raportointivaluuttaa euroa.

Vakavaraisuuslaskennassa Sampo-ryhmään kuuluvat samat yhtiöt kuin tilinpäätöksessä Sampo-konserniin.

Solvenssi II -taseen mukaisesti ryhmän ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat, oli 1 838 miljoonaa

euroa pienempi kuin vastaava IFRS:n mukainen ylijäämä 31.12.2019. Varoissa keskeisimmät erot aiheutuvat aineettomien hyödykkeiden käsittelystä sekä tulevien erääntymättömien vakuutusmaksusaamisten sisällyttämisestä vastuovelkaan varojen sijasta. Veloissa vastuovelkaan liittyy olennaisia eroja, jotka johtuvat tiettyjen erien erilaisesta luokittelusta ja arvostusperiaatteista. Kyseisiä eroja käsitellään seuraavissa kappaleissa.

Solvenssi II -oikaisut

Sampo-ryhmä, 31.12.2019

Varat, milj. e	IFRS-arvo*	Solvenssi II -arvo	Oikaisu
Liikearvo, aineettomat hyödykkeet ja vakuutusten aktivoidut hankintamenot	2 303	0	-2 303
Laskennalliset verosaamiset	19	0	-19
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	295	296	1
Sijoitukset (muut kuin sijoitussidonnaiset)	31 148	30 311	-838
<i>Sijoituskiinteistöt</i>	<i>611</i>	<i>645</i>	<i>34</i>
<i>Omistukset sidosyrityksissä</i>	<i>7 217</i>	<i>518</i>	<i>-6 699</i>
<i>Osakkeet</i>	<i>2 940</i>	<i>8 768</i>	<i>5 828</i>
<i>Joukkovelkakirjalainat</i>	<i>17 882</i>	<i>17 882</i>	<i>0</i>
<i>Sijoitusrahastot</i>	<i>2 033</i>	<i>2 033</i>	<i>0</i>
<i>Johdannaiset</i>	<i>83</i>	<i>83</i>	<i>0</i>
<i>Talletukset, pois lukien käteiset varat</i>	<i>382</i>	<i>382</i>	<i>0</i>
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	12 984	12 984	0
Kiinnelainat ja muut lainat	296	296	0
Jälleenvakuutussopimuksista olevat saamiset	288	250	-38
<i>Vahinkovakuutus ja vahinkovakuutuksen kaltainen sairausvakuutus</i>	<i>278</i>	<i>240</i>	<i>-38</i>
<i>Henkivakuutus ja henkivakuutuksen kaltainen sairausvakuutus, ilman sairaus- ja sijoitussidonnasta vakuutusta</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>0</i>
Vakuutussaamiset ja saamiset vakuutusedustajilta	1 471	490	-981
Saamiset jälleenvakuutustoiminnasta	33	33	0
Muut saamiset (myyntisaamiset, ei vakuutussaamiset)	164	91	-73
Omat osakkeet (suorassa omistuksessa olevat)	0	129	129
Käteiset varat	2 662	2 662	0
Kaikki muut varat, joita ei ole esitetty muualla	273	179	-94
Varat yhteensä	51 939	47 721	-4 217

Velat, milj. e	IFRS-arvo	Solvenssi II -arvo	Oikaisu
Vastuuvelka - vahinkovakuutus	7 855	6 227	-1 629
Vastuuvelka - henkivakuutus	10 185	10 016	-169
Vastuuvelka - sijoitussidonnaiset sopimukset	14 368	13 826	-542
Muut varaukset kuin vastuuvelka ja eläkevelvoitteet	132	132	0
Laskennalliset verovelat	587	430	-157
Johdannaiset	169	169	0
Muut rahoitusvelat kuin velat luottolaitoksille	3 583	3 773	190
Vakuutusvelat ja velat vakuutusedustajille	239	239	0
Jälleenvakuutusvelat	35	29	-5
Velat (Myyntivelat - ei vakuutusvelat)	454	385	-68
Etuoikeudeltaan huonommat velat	1 213	1 267	54
Kaikki muut velat, joita ei ole esitetty muualla	577	524	-53
Velat yhteensä	39 396	37 017	-2 379
Ylijäämä, jonka verran varat ovat velkoja suuremmat	12 542	10 704	-1 838

* IFRS-tilinpäätöksessä Sammon rahoitusvarat koostuvat oman ja vieraan pääoman ehtoista myytävissä olevista ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvälineistä, johdannaisista sekä lainoista ja saamisista. IFRS-tilinpäätöksen rahoitusvelat koostuvat johdannaisista ja muista veloista, esimerkiksi etuoikeudeltaan huonommista veloista ja muista liikkeelle lasketuista velkainstrumenteista.

Varat

Ryhmän Solvenssi II -taseessa liikearvo, aineettomat hyödykkeet ja vakuutusten aktivoitunut hankintamenot arvostetaan nollassa.

Vaikka laskennallisten verosaamisten ja -velkojen taseeseen merkitseminen on yhdenmukainen IFRS-tilinpäätöksen kanssa, Solvenssi II -oikaisu vaikuttavat Solvenssi II -tasearvoihin ja aiheuttavat muutoksia laskennallisiin veroihin. Solvenssi II -oikaisu pienensivät laskennallisia verosaamisia 19 miljoonalla eurolla ja laskennallisia verovelkoja 157 miljoonalla eurolla. Ero aiheutuu pääsääntöisesti tiettyjen varojen (aineettomat hyödykkeet jne.) eliminoinnista sekä eroista vastuuvelan laskennassa.

Sijoitusomaisuuden kirjanpitoarvojen erot IFRS- ja Solvenssi II -taseissa johtuvat Nordean ja kiinteistöjen erilaisesta käsittelystä. IFRS-tilinpäätöksessä Nordea käsitellään osakkuusyhtiönä, kun taas Solvenssi II -taseessa Nordea käsitellään osakesijoituksena. Täten sijoitusomaisuuden kirjanpitoarvot eroavat Nordean osalta. Tämän lisäksi kiinteistöt arvostetaan käypään arvoon Solvenssi II -sääntelyn mukaan, mikä kasvattaa kiinteistöjen arvoa 35 miljoonalla eurolla.

Kiinne- ja muut lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun, mikä ei ole yhdenmukaista rahoitusvarojen käsittelyn kanssa Solvenssi II:ssa. Sampo tulkitsee IFRS:n arvon olevan kuitenkin pääosin verrannollinen lainojen käyvän arvon kanssa.

Omistusyhteisyrietykset raportoidaan Sammon konsolidoidussa Solvenssi II -taseessa käyttäen mukautettua pääomaosuusmenetelmää tai, soveltuvin osin, IFRS:n pääomaosuusmenetelmää. Omistusyhteisyrietyksillä tarkoitetaan sijoituksia, joissa Sampo-ryhmällä on joko suoraan tai epäsuorasti merkittävä vaikutusvalta, mikä yleensä toteutuu tilanteessa, jossa osakkeiden omistusosuus tai äänivalta on vähintään 20 prosenttia kaikista yrityksen osakkeista.

Jälleenvakuutusmaksut ovat jälleenvakuuttajien osuus vastuuvelan parhaasta estimaatista vähennettynä arvioidulla vastapuolen maksukyvyttömyydellä. Kyseiset arvot lasketaan yhdenmukaisesti vastuuvelkaa koskevan Solvenssi II -sääntelyn kanssa.

Solvenssi II -vastuuvelassa tulee ottaa huomioon kaikki sisään tulevat ja ulos menevät kassavirrat. Näin ollen voimassa olevien vakuutus sopimusten tulevista vakuutusmaksuista se osuus, joka ei ole vielä erääntynyt,

on osa vakuutusmaksuvastuuseen sisältyvää parasta estimaattia, eikä vakuutusmaksusaamisia kuten IFRS-tilinpäätöksessä. Vakuutusmaksusaamisista luokitellaan 981 miljoonaa euroa vakuutusmaksuvastuuseen vakavaraisuuslaskennassa. Solvenssi II -taseessa oleviin vakuutusmaksuun sisältyy ainoastaan erääntyneet saamiset vakuutusmaksuveloilta, vakuutusyhtiöiltä sekä muut vakuutusliiketoimintaan liittyvät saamiset.

Muiden saamisten (myyntisaamisten, ei vakuutusmaksu saamisten) oikaisu liittyy Suomen täysomavastuun potilasvakuutuksen saamisiin. Kyseisiä saamisia käsitellään Solvenssi II:ssa vastuuvelkaan sisältyvää parasta estimaattia koskevin säännöin, kun taas Sampo-konsernin konsolidoidussa tilinpäätöksessä täysomavastuun potilasvakuutukseen liittyvät saamiset kirjataan muihin varoihin tai velkoihin. 69 miljoonan euron saamiset luokitellaan uudelleen muista saamisista vakuutusmaksuiksi.

Vakavaraisuuslaskennassa 129 miljoonan euron omat osakkeet huomioidaan taseessa, kun taas IFRS-taseessa omat osakkeet vähennetään omasta pääomasta.

Solvenssi II:n mukainen vastuovelka Sampo-konsernissa

Solvenssi II:ssa vastuovelka on parhaan estimaatin ja riskimarginaalin summa.

Paras estimaatti määritetään seuraavasti:

- Ensiksi yhtiö arvioi kaikki vakuutusvastuuihin liittyvät tulevaisuuden kassavirrat (vakuutusmaksut, korvaukset ja korvausten käsittelykulut sekä muut hallintokulut) best effort -periaatteella perustuen tunnustettuihin vakuutusmatemaattisiin ja tilastollisiin tekniikoihin.
- Tämän jälkeen nämä kaikki kassavirrat diskontataan EIOPA:n määrittelemällä ja julkaisemalla riskittömällä korkokäyrällä.

Paras estimaatti lasketaan erikseen bruttoperiaatteella vähentämättä saamisia jälleenvakuutus sopimuksista, ja nettoperiaatteella, jolloin saamiset jälleenvakuutus sopimuksista on vähennetty.

Paras estimaatti lasketaan erikseen jokaiselle valuutalle, jossa yhtiöllä on vakuutusvastuita käyttäen kullekin valuutalle EIOPA:n määrittämää riskitöntä korkokäyrää. Nämä riskittömät korkokäyrät perustuvat markkina-korkoihin, joita on oikaistu luottoriski- ja volatiliteetti-

korjauksella. Volatiliteettikorjauksen käyttö on valinnan- varaista. Tätä menetelmää noudatetaan valuutoittain viimeiseen EIOPA:n määrittelemään likvidiin markkina- pisteeseen saakka. Viimeinen likvidi piste esimerkiksi eurolle on 20 vuotta ja Ruotsin kruunulle 10 vuotta. Viimeisestä likvidistä pisteestä eteenpäin, eli viimeisestä markkinahavainnosta eteenpäin, riskittömään korkokäy- rään vaikuttaa EIOPA:n määrittämä oletettu päätekorko (eng. Ultimate Forward Rateen, "UFR").

Vakuutusvelkojen tulevat odotetut kassavirrat ovat aina estimaatteja ja siten niiden suuruus ja ajankohta ovat epävarmoja. Tämä epävarmuus on huomioitava, jotta voidaan määrittää vakuutusvelkojen markkinaehtoinen arvo. Se tehdään allokoimalla pääomaa erääntyville vastuulle. Riskimarginaali on pääoman kustannus ja se määritetään seuraavasti:

- Oletetaan, että yhtiö suojaa vastuuelasta syntyvän markkinariskin kokonaisuudessaan eikä myönnä uusia vakuutuksia. Näin vakuutustoiminnan odotetut kassavirrat täsmäävät täysin riskittömien sijoitusten kassavirtoihin valuutoittain.
- Kun markkinariskiä ei ole ja uusia vakuutus sopimuksia ei solmita, yhtiön SCR koostuu vakuutusriskistä, jälleenvakuutuksen luottoriskistä ja operatiivisesta riskistä.

- Koska uusia vakuutus sopimuksia ei solmita, parhaan estimaatin pohjana olevat kassavirrat erääntyvät ajan kuluessa kokonaisuudessaan. Näihin kassavirtoihin perustuen yhtiö laskee parhaan estimaatin tulevat arvot ja näihin perustuvat SCR:t koko vakuutusvelkojen erääntymisajan osalta.
- Kaikki tulevat vakavaraisuuspääomavaatimusten määrät diskontataan yhdeksi nykyhetken netto- vakavaraisuuspääomavaatimukseksi käyttäen EIOPA:n määrittämää riskitöntä korkokäyrää.
- Lopuksi nettovakavaraisuuspääomavaatimus kerrotaan EIOPA:n määrittelemällä pääomakustannuksella, joka on tällä hetkellä 6 prosenttia. Näin saadaan riskimarginaali.

Vakavaraisuuslaskennan ja tilinpäätöksen vastuuelan erot

Vakavaraisuuslaskennan ja tilinpäätöksen merkittä- vimät vastuuelan erot ovat seuraavat:

- Solvenssi II:ssa "oikea paras estimaatti" määritetään vakuutusvelkojen kaikkien mahdollisten tulevien kassa- virtojen keskiarvona lisäämättä mitään varovaisuuteen perustuvaa korjausta. Tilinpäätöksen vastuuelka saattaa sisältää varovaisuuteen perustuvia korjauksia kassavirtoihin.

- Solvenssi II:ssa kaikki kassavirrat diskontataan perustuen EIOPA:n määrittämiin riskittömiin korkokäyriin, kun taas tilinpäätössäännöksiä noudatettaessa kaikkia kassavirtoja ei diskontata ja silloin, kun ne diskontataan, käytetään tyypillisesti kansallisten säädösten mukaisia diskonttokorkoja.
- Tulevien vakuutustapahtumien vaikutus vakuutusvelkoihin huomioidaan lähtökohtaisesti eri tavoin Solvenssi II- ja IFRS -laskennassa. Seuraavat asiat avaavat näitä eroja esimerkinomaisesti ja kansalliset tilinpäätössäännöt saattavat erota maasta riippuen.
 - Tilinpäätössäännösten mukaan vakuutusyhtiön myöntäessä vakuutuksia koko saatu vakuutusmaksu kirjataan myöntöhetkellä velaksi. Tätä velkaa kutsutaan vakuutusmaksuvastuuksi (unearned premium reserve) ja sen periaatteellinen tarkoitus on kattaa myönnettyjen vakuutusten tulevia vakuutustapahtumia. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen vakuutusmaksuvastuuta puretaan lineaarisesti vakuutusmaksutuottoihin vakuutuksen voimassaoloaikana. Vakuutuskauden päättyessä vakuutusmaksuvastuu on nolla ja mikäli sopimukseen liittyvät vakuutuskorvaukset ja kulut ovat pienemmät kuin saatu vakuutusmaksu, realisoituu voittoa.
 - Solvenssi II -vastuuvelka sisältää vastaavan komponentin ja sitä kutsutaan vakuutusmaksuvastuuksi (premium provision, huom. englannin kielessä termit eroavat, suomen kielessä käytetään molemmista

termiä vakuutusmaksuvastuu). Sen avulla arvioidaan voimassa olevien sopimusten kaikkia odotettuja vakuutustapahtumia ja niistä aiheutuvia kassavirtojen parhaita estimaatteja.

- Vakavaraisuuslaskennan vakuutusmaksuvastuu on pienempi kuin tilinpäätöksen vakuutusmaksuvastuu, mikäli sopimuksen arvioidaan olevan voitollinen. Mitä korkeampi tulosodotus on, sitä suurempi on näiden kahden ero.
- Käytännössä vakavaraisuuslaskennan vakuutusmaksuvastuu huomioi implisiittisesti sopimuksen odotetun tuloksen tilinpäätöksen ja vakavaraisuuslaskennan vakuutusmaksuvastuiden välisenä erona jo sopimuksen tekohetkellä. Tästä seuraa, että vähemmän aikaa voimassa olleiden sopimusten tilinpäätöksen ja vakavaraisuuslaskennan vakuutusmaksuvastuun ero on suurempi. Ajan kuluessa molemmat pienenevät ja niiden välinen absoluuttinen ero kapenee ja lopulta häviää sopimuksen erääntyessä. Todellisuudessa kumpikaan vakuutusmaksuvastuu ei pienene nollaksi toiminnassa olevassa vakuutusyhtiössä, koska uusia sopimuksia tehdään jatkuvasti. Jos oletettaisiin, että yhtiö myöntää täysin identtisen määrän täysin samanlaisia sopimuksia joka päivä, näiden vakuutusmaksuvastuiden välinen ero pysyisi vakiona.
- Kun vakuutus myönnetään, mutta vakuutusmaksu ei ole vielä erääntynyt, koko vakuutusmaksu kirjataan

vakuutusmaksuvastuuseen tilinpäätöksessä ja vastaava saaminen kirjataan varoihin. Solvenssi II:ssa erääntymättömät vakuutusmaksusaamiset netotetaan vakuutusmaksuvastuuta vastaan. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että Solvenssi II-tase on pienempi kuin tilinpäätöstase, ja että tilinpäätöksen ja vakavaraisuuslaskennan vakuutusmaksuvastuun välinen ero on suurin silloin, kun vakuutusmaksut eivät ole vielä erääntyneet.

- Vahinkovakuutuksessa tilinpäätöksen ja vakavaraisuuslaskennan vakuutusmaksuvastuun välinen arvostusero on merkittävin tilinpäätöksen ja Solvenssi II:n välinen ero vastuuveloissa.
- Solvenssi II -vastuuvelassa parhaan estimaatin päälle lisätään riskimarginaali.

Vastuuvelan luonteesta johtuen sen laskentaan liittyy aina epävarmuutta, koska laskenta sisältää väistämättä oletuksia tulevista tapahtumista. Vastuuvelkariskiin eniten vaikuttavia tekijöitä kuvataan lisää kohdassa Vahinkovakuutustoiminnan riskit **liitteessä 2 Riskien määritelmät**.

Sampo-konsernin vakuutusyhtiöt esittävät IFRS:n ja Solvenssi II:n mukaisten vastuuvelkojen erot seuraavissa kappaleissa. Laskentamenetelmät sekä tehtyjen oletusten ja muiden päätösten vaikutukset kassavirtoihin kuvataan yksityiskohtaisemmin.

Solvenssi II:n mukainen Ifin vastuuelka

Yhteenvedo keskeisimmistä eroista IFRS:n ja Solvenssi II:n mukaisessa vastuuelan laskennassa on esitetty taulukossa IFRS:n ja Solvenssi II:n mukainen vastuuelka, If, 31.12.2019.

Vastuuelan laskennassa käytetään erilaisia periaatteita Solvenssi II:ssa sekä IFRS-tilinpäätöksessä:

- Merkittävin arvostusero johtuu vakuutusmaksuvastuuseen netotetuista erääntymättömistä vakuutusmaksusaamisista Solvenssi II:ssa. Se oli 1 004 miljoonaa euroa ja vaikuttaa sekä taseen saamis- että velkapuoleen yhtä paljon.

- Solvenssi II:n riskimarginaali kasvattaa vastuuelkaa 241 miljoonalla eurolla.
- Muita arvostuseroja oli 724 miljoonaa euroa ja ne koostuivat pääosin vakuutusmaksuvastuiden kassavirta-arvostuksista samoin kuin diskonttauksen vaikutuksista. Tilinpäätöksessä If diskonttaa vain korvausvastuussa olevat tunnetut eläkevaraukset sekä tuntemattomien eläkevahinkojen korvausvastuun

IFRS:n ja Solvenssi II:n mukainen vastuuelka

If, 31.12.2018

Vastuuelan laji	IFRS-ARVO			Paras estimaatti	Riski- marginaali	SOLVENSSI II -ARVO			SII-arvo IFRS-arvosta
	Bruttovastuu	Jälleenvakuutuksen osuus	Vastuuelka			Bruttovastuu	Jälleenvakuutuksen osuus	Vastuuelka	
Yhteensä, milj. e	8 778	210	8 568	7 015	241	7 256	176	7 081	83 %
Henkivakuutuksen kaltainen sairausvakuutus	1 135	0	1 135	1 138	28	1 166	0	1 166	103 %
Vakuutus ansiotulon menetyksen varalta (elinkorko ja eläke)	29	0	29	28	1	29	0	29	99 %
Sairauskulu vakuutus (elinkorko ja eläke)	3	0	3	3	0	3	0	3	106 %
Työntekijäin tapaturmavakuutus (elinkorko ja eläke)	1 103	0	1 103	1 108	27	1 135	0	1 135	103 %
Vahinkovakuutuksen kaltainen sairausvakuutus	1 533	31	1 501	1 251	62	1 313	30	1 283	85 %
Vakuutus ansiotulon menetyksen varalta	746	0	745	556	25	581	0	581	78 %
Sairauskulu vakuutus	247	1	246	189	8	196	1	195	79 %
Työntekijäin tapaturmavakuutus	540	30	510	506	29	535	29	507	99 %
Henkivakuutus ilman sairausvakuutusta	1 142	0	1 141	1 080	21	1 101	0	1 101	96 %
Palo- ja muu omaisuusvahinkovakuutus (elinkorko ja eläke)	5	0	5	5	0	5	0	5	95 %
Muu henkivakuutus	25	0	25	14	1	15	0	15	58 %
Moottoriajoneuvon vastuuvakuutus (elinkorko ja eläke)	1 092	0	1 092	1 044	20	1 064	0	1 064	97 %
Yleinen vastuuvakuutus (elinkorko ja eläke)	19	0	19	17	1	18	0	18	96 %
Vahinkovakuutus ilman sairausvakuutusta	4 969	178	4 791	3 546	130	3 676	146	3 531	74 %
Palo- ja muu omaisuusvahinkovakuutus	1 314	53	1 261	871	35	906	36	869	69 %
Meri-, ilmailu- ja kuljetusvakuutus	100	11	89	83	7	90	9	81	91 %
Muu moottoriajoneuvon vakuutus	987	3	984	418	11	429	2	427	43 %
Moottoriajoneuvon vastuuvakuutus	1 869	1	1 868	1 553	48	1 601	1	1 600	86 %
Yleinen vastuuvakuutus	699	110	588	621	30	651	97	553	94 %

Suomessa. Solvenssi II -taseessa käytettävät riskittömät korkokäyrät määritetään Tanskan kruunulle, eurolle, Iso-Britannian punnalle, Norjan kruunulle, Ruotsin kruunulle ja Yhdysvaltain dollarille, jotka kattavat yli 99 prosenttia vastuovelasta. Muihin valuuttoihin käytetään joko eurolle tai Yhdysvaltain dollarille johdettuja riskittömiä korkokäyriä.

- If käyttää riskittömiä korkoja ilman volatiliteettikorjausta.

Täysomavastuista potilasvakuutusta ei huomioida vakuutus sopimuksena konsolidoidussa IFRS-tilinpäätöksessä (IFRS 4) perustuen Ifin näkemykseen, että kyseiseen vakuutukseen ei sisälly merkittävää vakuutusriskiä. Solvenssi II -käsittelyssä täysomavastuista potilasvakuutusta käsitellään vakuutus sopimuksena. Siten Solvenssi II -käsittelyssä kaikki täysomavastuisten potilasvakuutuksen saamiset ja velat uudelleen luokitellaan muista varoista ja veloista osaksi Solvenssi II:n mukaista vastuuvelan parasta estimaattia. Kyseisen käsittelyn mukaisesti saamisten saldot netotetaan vastuuvelkaa vastaan, koska ne ovat sisään tulevaa vakuutusmaksu kassavirtaa ja ne sisällytetään siten vastuovelkaan.

Jälleenvakuutus saamia on kuvattu tarkemmin kappaleessa **Vastapuoliriskit liitteessä 2 Riskien määritelmät.**

If ei noudata siirtymäsääntöjä riskittömään korkokäyriin tai vastuovelkaan.

Solvenssi II:n mukainen Topdanmarkin vastuovelka

Topdanmarkissa vastuuvelan laskentaperiaatteet ovat miltei yhtenevät IFRS- ja Solvenssi II -laskennassa. Taulukossa IFRS:n ja Solvenssi II:n mukainen vastuovelka, Topdanmark, 31.12.2019 esitetään erot IFRS:n ja Solvenssi II:n mukaisessa vastuuvelan laskennassa.

Vahinkovakuutuksessa parhaan estimaatin sekä riski- ja tuottomarginaalin (odotettu vakuutusmaksutuloks) laskentaperiaatteet ovat samat IFRS:n ja Solvenssi II:n mukaan. Ainoa ero liittyy tuottomarginaalin esittämiseen. IFRS:ssä tuottomarginaali esitetään vastuuvelan osana, kun taas Solvenssi II:ssa se muodostaa osan omasta varallisuudesta veroveltoilla vähennettynä.

Henkivakuutuksessa parhaan estimaatin ja tuottomarginaalin laskentaperiaatteet ovat samat IFRS:n ja Solvenssi II:n mukaan. IFRS:ssä tuottomarginaali esitetään vastuuvelan osana, kun taas Solvenssi II:ssa se muodostaa osan omasta varallisuudesta huomioiden verovelat. Riskimarginaalin laskennassa käytetään kahta eri periaatetta. IFRS-laskelma perustuu biometrisille riskeille tehtävään stressitestiin. Solvenssi II -laskelmassa lasketaan 6 prosentin pääomakustannus vakuutusriskille, vastapuoliriskille ja operatiiviselle riskille Solvenssi II -säännösten mukaisesti.

Kaikki parhaan estimaatin vastuuvelat diskontataan käyttäen volatiliteettikorjattua Solvenssi II -korkokäyriä Tanskan kruunulle.

IFRS:n ja Solvenssi II:n mukainen vastuovelka

Topdanmark, 31.12.2019

Milj. e		IFRS-arvo	Solvenssi II -arvo	Oikaisu
Vahinkovakuutus brutto	Paras estimaatti	2 019	2 019	0
	Riskimarginaali	34	39	5
	Tuottomarginaali	112	0	-112
	Vahinkovakuutus yhteensä	2 165	2 058	-107
Henkivakuutus brutto	Paras estimaatti	9 390	9 392	3
	Riskimarginaali	16	16	0
	Tuottomarginaali	44	0	-44
	Henkivakuutus yhteensä	9 450	9 408	-41
	Yhteensä	11 615	11 466	

Solvenssi II:n mukainen Mandatum Lifen vastuovelka

Laskeakseen Solvenssi II -vastuuvelan, Mandatum Life tuottaa vakuutus sopimusten kassavirrat käyttämällä Solvenssi II -diskonttokäyrän kanssa yhteensopivia stokastisia sijoitusmarkkinaskenaarioita sekä parhaan arvion mukaisia parametreja ja oletuksia. Stokastisia markkinaskenaarioita tarvitaan erityisesti vakuutus sopimuksiin liittyvien taloudellisten optioiden ja takuiden arvostamisessa. Tuotettujen kassavirtojen todennäköisyyspainotettua nykyarvoa kutsutaan vastuuvelan parhaaksi estimaatiksi. Solvenssi II:n mukainen vastuovelka on parhaan estimaatin ja riskimarginaalin summa.

Taulukossa IFRS:n ja Solvenssi II:n mukainen vastuovelka, Mandatum Life, 31.12.2019 esitetään erot IFRS:n mukaisten sääntöjen mukaan lasketun vastuuvelan sekä vastuuvelan siirtymäsääntöä soveltavan Solvenssi II:n mukaisen vastuuvelan välillä.

Mandatum Life käyttää vastuuvelan siirtymäsäännöstä eläkevakuutuksiin, joiden laskuperustekorke on 3,5 prosenttia tai 4,5 prosenttia. Tämän lisäksi vastuuvelkaa laskettaessa sovelletaan volatilitteettikorjausta. Solvenssi II -vastuuvelan koko on 11 374 miljoonaa euroa siirtymäsäännöksen kanssa ja 11 826 miljoonaa euroa ilman siirtymäsäännöstä. Siirtymäsäännöksen käyttö kasvattaa

IFRS:n ja Solvenssi II:n mukainen vastuovelka

Mandatum Life, 31.12.2019

Milj. e	IFRS-arvo	Solvenssi II -arvo	Oikaisu
Vastuovelka - henkivakuutus (poislukien sijoitussidonnaiset)	3 925	3 765	160
Paras estimaatti		3 572	
Riskimarginaali		193	
Vastuovelka - sijoitussidonnaiset	8 117	7 609	508
Paras estimaatti		7 497	
Riskimarginaali		112	

siis omia varoja 361 miljoonaa euroa verojen jälkeen. Mandatum Life soveltaa Solvenssi II:n standardikaavaa ilman yhtiökohtaisia parametreja tai yksinkertaistuksia.

Mandatum Lifen kirjanpitoperiaatteet esitetään Sammon tilinpäätöksessä liitetiedostoissa kohdassa Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista.

Muut velat

Solvenssi II:n vaikutus Sammon muiden velkojen kuin vastuuvelan arvostamiseen on melko vähäinen ja se kohdistuu pääasiassa rahoitusvelkoihin ja vastuuvelkaan liittyviin velkasaldoihin.

Muut velat kuin vastuovelka arvostetaan diskonttaamalla tulevat kassavirrat koroilla, jotka perustuvat valtion joukkovelkakirjan korkoihin lisättynä lähtö-

hetkenä määritellyllä korkospreidillä. Tämä kasvatti vakavaraisuuslaskennan mukaisen taseen rahoitusvelkoja 190 miljoonalla eurolla.

Laskennalliset verovelat on käsitelty yllä laskennallisten verosaamisten yhteydessä.

Täysomavastuuseen potilasvakuutukseen liittyvien erien luokittelu palvelusopimuksesta vakuutus sopimukseksi vaikuttaa myös velkasaldoihin. 69 miljoonan euron velat luokitellaan uudelleen muista veloista vakuutusveloiksi.

Muut velat kuin vastuovelka ja ehdolliset velat eivät aiheuta uusien velkojen kirjaamista tai olemassa olevien velkojen arvostamista tilinpäätöksestä poikkeavalla tavalla vakavaraisuudessa. **Varaukset, eläkeveloitteet sekä ehdolliset velat ja sitoumukset** mukaan lukien muut vuokrasopimukset esitetään Sammon **tilinpäätöksessä (www.sampo.com/vuosi2019)**. Sampo-ryhmässä ei ole merkittäviä rahoitusleasingsopimuksia.

2019

SAMPO GROUP

Sampo Oyj
Fabianinkatu 27
00100 Helsinki

Puhelin: 010 516 0100
Y-tunnus: 0142213-3

 www.sampo.com
 @Sampo_plc
 @sampo_oyj
 sampo-plc